IX. (1960.) ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JANUÁR 15.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	46/1959. (XII. 20.) Korm. rendelet	Egyes postautalványok és postatakarékpénztári csekkfizetési utalványok jóváírással történő kiegyenlítéséről szóló jogszabályok hatályon kívül helyezéséről	1
	47/1959. (XII. 20.) Korm. rendelet	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló rendelkezések módosításáról	1
	48/1959. (XII. 23.) Korm. rendelet	A levonásos jövedelemadó fizetésére kötelezett személyek által fizetendő községfejlesztési hozzájárulás mértékének megállapításáról	2
Az Akadémia főtitkárának utasítása	1/1960. MTA. (A. K. 1.)	Az ötnapos munkahéttel dolgozó intézményeknél kiadható szabadságról	2
Miniszteri rendelet és utasítások	27/1959. (XII. 30.) P. M.	A jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról	2
	101/1960. (M.K. 1.) M. M.	A nemzetközi kiadványcseréről	3
	35/1959. (Eü.K. 23.) Eü. M.	A Munka Törvénykönyvének végrehajtása tárgyában kiadott 3.100—1/1954.(Eü. K. jan. rk.) Eü.M. számú utasítás módosításáról	5
Joggyakorlatok — Elvi döntések			5
Közlemények			6
Jogszabálymutató			7

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 46/1959. (XII. 20.) számú

rendelete

egyes postautalványok és postatakarékpénztári csekkfizetési utalványok jóváírással történő kiegyenlítéséről szóló jogszabályok hatályon kívül helyezéséről

1. §.

A közületek, továbbá egyes intézetek, intézmények, vállalatok és üzemek részére szóló postautalványok és postatakarékpénztári csekkfizetési utalványok jóváírással történő kiegyenlítéséről szóló 5.330/1948. (V. 11.) Korm. számú, valamint az ezt módosító 6.750/1948. (VI. 20.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; a végrehajtásával kapcsolatos pénzforgalmi szabályokat a Magyar Nemzeti Bank állapítja meg.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 47/1959. (XII. 20.) számú

rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló rendelkezések módosításáról

1. §.

A 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: Rny.) 129. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja úgy módosul, hogy üzemi baleset, illetőleg foglalkozási betegség által okozott munkaképességcsökkenés vagy megrokkanás esetében az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet rendelkezései szerint baleseti járadékra, illetőleg baleseti rokkantsági teljes nyugdíjra jogosultak:

„*a)* a községfejlesztési és a községi beruházási tervek keretében, valamint a Kommunista Ifjúsági Szövetség szervezetei által vállalt fizikai munkát vagy ezzel szorosan összefüggő irányító, ellenőrző, illetőleg ügyviteli munkát társadalmi munkaként végző személyek, továbbá az államigazgatás szervei (vállalatai), a Magyar Posta és a közforgalmú vasutak által alkalmazott alkalmi hómunkások, valamint a hatóság által időleges munkakötelezettség teljesítésére kirendelt dolgozók."

2. §.

Az Rny. 133. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az Rny. 129. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában említett társadalmi munkát végző személy,

valamint az időleges munkakötelezettség teljesítésére kirendelt dolgozó baleseti járadékának, illetőleg baleseti rokkantsági teljes nyugdíjának havi összegét 800 forint, a *d)* pontjában említett dolgozónak havi 900 forint, az *e)* pontjában említett személynek pedig havi 600 forint alapulvételével kell megállapítani."

3. §.

Ez a rendelet az 1960. év január hó 1. napján lép hatályba.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 48/1959. (XII. 23.) számú

rendelete

a levonásos jövedelemadó fizetésére kötelezett személyek által fizetendő községfejlesztési hozzájárulás mértékének megállapításáról

A tanácsok községfejlesztési munkájának egységes szabályozásáról szóló 1958. évi 7. számú törvényerejű rendelet 5. § (3) bekezdésében foglaltak végrehajtása tárgyában a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a következőket rendeli:

1. §.

A levonásos jövedelemadó fizetésére kötelezett személyek 1960. január 1-től további intézkedésig a levonásos jövedelemadó összegének 10%-át fizetik községfejlesztési hozzájárulás címén.

2. §.

Ez a rendelet 1960. január hó 1. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 15/1958. (II. 8.) Korm. számú és a 64/1958. (XII. 9.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 1/1960. MTA (A. K. 1.) számú

utasítása

az ötnapos munkahéttel dolgozó intézményeknél kiadható szabadságról

Az ötnapos munkahéttel dolgozó intézményeknél kiadható évi rendes szabadságot a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága elnökével egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom:

1. Az Akadémia és a felügyelete alá tartozó, ötnapos munkahéttel dolgozó intézmények dolgozóinak szabadságát a jelen utasítás *melléklete* szerint kell kiadni.

2. A dolgozók szabadságát év elején írásban közölni kell. Jelen utasítás megjelenését követő 30 nap alatt minden intézmény köteles közölni a dolgozókkal az átszámítás szerint részükre járó szabadságot.

Jelen utasítás 1960. január 1-én lép hatályba.

Budapest, 1959. december 22.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár

Melléklet az 1/1960. MTA (A. K. 1.) számú utasításhoz

12 nap szabadság	esetén kiadható	10 munkanap	(= 2 naptári hét)
13 nap szabadság	esetén kiadható	11 munkanap	
14 nap szabadság	esetén kiadható	12 munkanap	
15 nap szabadság	esetén kiadható	13 munkanap	
16 nap szabadság	esetén kiadható	13 munkanap	
17 nap szabadság	esetén kiadható	14 munkanap	
18 nap szabadság	esetén kiadható	15 munkanap	
19 nap szabadság	esetén kiadható	16 munkanap	
20 nap szabadság	esetén kiadható	17 munkanap	
21 nap szabadság	esetén kiadható	18 munkanap	
22 nap szabadság	esetén kiadható	18 munkanap	
23 nap szabadság	esetén kiadható	19 munkanap	
24 nap szabadság	esetén kiadható	20 munkanap	(4 naptári hét)
30 nap szabadság	esetén kiadható	25 munkanap	
48 nap szabadság	esetén kiadható	40 munkanap	(8 naptári hét)

Miniszteri rendelet és utasítások

A pénzügyminiszter 27/1959. (XII. 30) P. M. számú

rendelete

a jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról

A 6/1959. (I. 25.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról kiadott és a 21/1959. (VIII. 12.) P. M. számú rendelettel módosított 19/1959. (VII. 18.) P. M. számú rendelet (a továbbiakban: Vr.) módosítása tárgyában a következőket rendelem:

1. §.

A Vr. 2. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„2. § (1) A kifizető szerv köteles az általa kifizetett díjak után járó adót megállapítani, levonni és befizetni.

(2) Az adókulcs alkalmazásánál az ugyanazon személy részére a kifizető szerv által a naptári

év folyamán előzőleg már kifizetett díjakat is figyelembe kell venni, és az adót a naptári év folyamán kifizetett díjak együttes összege alapján kiszámított adóalap után kell megállapítani. A kiszámított adót a naptári év folyamán már korábban kifizetett díjak után levont és befizetett adókkal azonban minden esetben csökkenteni kell, és a kifizetésre kerülő díjakból csak a fennmaradó adókülönbözetet kell levonni és befizetni.

(3) Ha a több kifizetőhelyről származó évi díjbevétel együttes összege

a) a munkaviszonyban nem álló személyeknél a 24 000 forintot,

b) a munkaviszonyban álló személyeknél a 12 000 forintot meghaladja, a jövedelmet élvező személy köteles minden év január hó 15. napjáig előző évi díjbevételeiről a lakóhelye szerint illetékes adóhatósághoz adóbevallást adni. A bevallásban a díjbevételt és az abból levont adók összegét kifizetőhelyenként részletezni kell.

(4) A több kifizetőhelyről származó díjbevétel együttes összege alapján az adóhatóság megállapítja a 85/1952. (IX. 25.) M. T. számú rendeletnek a 6/1959. (I. 25.) Korm. számú rendelettel megállapított 1. §-a alapján járó adó, valamint a több kifizetőhely által külön-külön levont adók közti különbözetet, és azt kiveti. A kivetésről fizetési értesítést kell az adózó részére kiadni. A kivetett adókülönbözetet a fizetési értesítés jogerőre emelkedésétől számított tizenöt nap alatt lehet adópótlékmentesen megfizetni.

(5) Az adó levonására kötelezett szerv a kifizetett díjakról, az adó kiszámításáról és a levont adóról adózóként külön nyilvántartást köteles vezetni. Az adó levonására kötelezett szerv nyilvántartása alapján köteles minden év január hó 15. napjáig az adózó lakóhelye szerint illetékes adóhatóságot az előző évben kifizetett díjakról és a levont adók összegéről tájékoztatni.

(6) A (3) és (5) bekezdésben foglalt rendelkezések megsértése miatt — az államnak okozott kár összegétől függően — az 1959. évi 18. számú törvényerejű rendelet 1., illetőleg 5. §-a alapján adócsalás, illetőleg pénzügyi szabálysértés címén kell eljárni."

2. §.

A Vr. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a munkaviszonyon kívül végzett tevékenységből származó jövedelem adóztatásáról szóló 3.420—42/1952. (P. K. 73.) P. M. számú, a képzőművészek adóztatásáról szóló 3.420—20/1953. (P. K. 67.) P. M. számú, az írók és zeneszerzők adófizetésének szabályozásáról szóló 9/1955. (P. K. 2.) P. M. számú utasítás, valamint a jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról szóló 21/1959. (VIII. 12.) P. M. számú rendelet hatályát veszti.

(2) A 2. § (3)—(5) bekezdésének rendelkezéseit első ízben az 1960. évi jövedelem tekintetében kell alkalmazni."

Polónyi Szücs Lajos s. k.,
a pénzügyminiszter első helyettese

A művelődésügyi miniszter 101/1960. (M. K. 1.) M. M. számú

utasítása

a nemzetközi kiadványcseréről

A nemzetközi kiadványcsere lebonyolításának módját az 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat 31. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel, a Magyar Tudományos Akadémia elnökével, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Tájékoztatási Hivatala elnökével, a Központi Statisztikai Hivatal elnökével, az Országos Tervhivatal elnökével, a Magyar Testnevelési és Sport Tanáccsal, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint szabályozom:

1. A nemzetközi kiadványcsere a könyvtári állománygyarapítás egyik módja, amelynek célja, hogy a cserét folytató szervek egymást tudományos, kulturális eredményeikről rendszeresen tájékoztassák, s ezzel is elősegítsék a nemzetek közötti tudományos és kulturális kapcsolatok elmélyítését.

2. A nemzetközi kiadványcserének tárgya lehet — a 3. pontban foglalt kivétellel — valamennyi sajtótermék (könyvek, brosúrák, különlenyomatok, periodikus kiadványok, zeneművek, plakátok, szabvány-leírások, aprónyomtatványok stb.), valamint azok reprodukált formái (mikrofilm, mikrokard, fényképmásolat stb.) feltéve, hogy jelentőségük indokolttá teszi külföldre való kiküldetésüket.

A nemzetközi kiadványcsere keretében csak formailag is kifogástalan (tisztán nyomtatott, illetőleg többszörösített, hibátlanul fűzött, sértetlen állapotban levő stb.) kiadványt szabad külföldre küldeni.

3. Nem szabad a nemzetközi csere keretében külföldre küldeni azokat a kiadványokat,

a) amelyek államtitkot vagy hivatali titkot tartalmaznak, s az arra illetékes szerv rendelkezése szerint csak meghatározott személyeknek adhatók ki, bizalmas kezelésre történő utasítással;

b) amelyeket a nemzetközi kiadványcserét folytató szerv felügyeleti hatósága nemzetközi cserére alkalmatlannak nyilvánított, vagy a cseréből esetenként kivon;

c) amelyek egyébként — az *a)—b)* pontokban meghatározott eseteken kívül — nemzetközi cserére tartalmuknál fogva alkalmatlanok.

A nemzetközi kiadványcsere lebonyolításáért a cserét folytató szerv vezetője saját személyében felelős.

4. A nemzetközi kiadványcsere szempontjából — a kiadvány megjelenésének időpontjára való tekintet nélkül — a sajtótermékek a következő csoportokba tartoznak:

a) valamely szerv vagy intézmény szerkesztésében létrejött — akár a szerv (intézmény) által közvetlenül kiadott, akár kiadóvállalat útján megjelent — kiadványok (a továbbiakban: saját kiadvány),

b) kiadóvállalat útján megjelent az *a)* pont hatálya alá nem tartozó kiadványok (a továbbiakban: kereskedelmi kiadvány),

c) hivatalos kiadványok (hivatalos lapok, jogszabályok hivatalos gyűjteménye stb.).

5. Nemzetközi kiadványcserét folytathatnak:

a) a minisztériumok, országos hatáskörű szervek, könyvtárhálózati központok, általános gyűjtőkörű, országos jellegű tudományos könyvtárak [164/1958. (M. K. 15.) M. M. sz. ut.], társadalmi szervezetek országos központja saját kiadványaikkal, továbbá a 6. pont keretei között más szervek saját kiadványaival — a könyvtárhálózati központok ezenfelül felügyeleti, illetőleg fenntartó szervük kiadványaival —, s ezekhez kapcsoltan a feladatkörükhöz, illetőleg szakterületükhöz tartozó kereskedelmi kiadványokat is küldhetnek külföldi cseretársaiknak;

b) tudományos intézetek, tudományos egyesületek és tudományági szakkönyvtárak [164/1958. (M. K. 15.) M. M. sz. ut.], valamint a lapkiadó vállalatok saját kiadványaikkal, felügyeleti szervük saját kiadványaival, továbbá — a 6. pont keretei között — más szervek saját kiadványaival s ezekhez kapcsoltan a feladatkörükhöz, illetőleg szakterületükhöz tartozó kereskedelmi kiadványokkal. E szervek cseretevékenységét a miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői) — a felügyeletük alá tartozó szervek tekintetében — a felügyeleti szerv előzetes engedélyezéséhez köthetik.

Az *a)—b)* pontokban felsorolt szervek a feladatkörükhöz, illetőleg szakterületükhöz nem tartozó kereskedelmi kiadványokkal csak abban az esetben folytathatnak nemzetközi cserét, ha ez államközi egyezmény következtében válik szükségessé.

Azok az *a)—b)* pontokban fel nem sorolt állami szervek és vállalatok, valamint társadalmi szervezetek, amelyeknek saját kiadványuk van, közvetve, a szakterületükhöz tartozó könyvtárhálózati központ — társadalmi szervezetek országos központjuk — útján folytathatnak saját kiadványaikkal nemzetközi cserét. A csere lebonyolításáért ilyen esetben a könyvtárhálózati központ, illetőleg társadalmi szervezet országos központja felelős. Egyebekben a csere lebonyolításának módját — az Országos Széchényi Könyvtárral egyetértésben — a hálózati központok (társadalmi szervezetek országos központja) határozzák meg.

Azok a szervek (vállalatok), amelyek saját kiadvánnyal nem rendelkeznek, nemzetközi kiadványcserét nem folytathatnak. E rendelkezés alól az Országos Széchényi Könyvtár indokolt esetben felmentést adhat (9. *f)* pont).

6. Ha a nemzetközi cserét folytató szerv, felügyeleti szerve kiadványán kívül, valamely más szerv saját kiadványát kívánja a csere keretében külföldre küldeni, ehhez a másik szerv — hivatalos kiadványok esetében ezenkívül az Országos Széchényi Könyvtár — hozzájárulását meg kell szerezni.

7. A nemzetközi kiadványcsere keretében a szervek kizárólag szakterületüket, illetőleg feladatkörüket érintő műveket kérhetnek külföldi cseretársaiktól.

Külföldi könyvkereskedelmi szervekkel sem a közvetlen cserére jogosult (5. *a)—b)* alatt felsorolt), sem a közvetett cserét folytató szervek nem léphetnek cserekapcsolatba. E rendelkezés alól, kivételesen indokolt esetben, a Művelődésügyi Minisztérium — a Külkereskedelmi Minisztériummal egyetértésben — felmentést ad.

8. A nemzetközi kiadványcsere folytatására jogosult szervek — a nemzetközi kulturális egyezmények keretein kívül — közvetlenül, egyszerű levélváltás útján is kezdeményezhetnek, illetőleg létesíthetnek cserekapcsolatot.

9. Az Országos Széchényi Könyvtár keretében Nemzetközi Csereszolgálat működik. A Nemzetközi Csereszolgálat

a) országosan nyilvántartja, és egyezteti a külföldi intézményekkel folyó kiadványcserét;

b) tájékoztatja a belföldi és külföldi intézményeket a cserekapcsolatok létesítésének lehetőségeiről;

c) végzi magyarországi viszonylatban a külföldi csereközpontokkal folyó duplumcsere-akciót;

d) végzi a hivatalos kiadványok nemzetközi cseréjét; ilyen kiadványokkal azonban — amennyiben azok saját kiadványaik — az 5. *a)* pontban felsorolt szervek is folytathatnak cserét;

e) szétosztja a külföldi csereközpontok gyűjtőküldeményeit;

f) nemzetközi kiadványcsere folytatására nem jogosult szervek csereküldeményeit indokolt esetben külföldre továbbítja;

g) tudományos műveket — a mű szerzőjének kívánságára vagy ismertetés végett — külföldi intézmények részére ajándékként, illetőleg csere céljából továbbít;

h) ellátja a kulturális egyezményekben reábízott feladatokat.

10. A Magyar Tudományos Akadémia Központi Könyvtára

a) mint az akadémiai könyvtárhálózat központja egyezteti, és irányítja a felügyelete alá tartozó tudományos intézmények nemzetközi kiadványcseréjét;

b) lebonyolítja — tekintet nélkül azok tudományszakára — az akadémiai kiadványok nemzetközi kiadványcseréjét;

c) ellátja a kulturális egyezményekben reábízott cserefeladatokat.

11. A könyvtárhálózati központok

a) végzik a szakterületükhöz tartozó, cserére közvetve jogosult szervek (5. pont harmadik bekezdés) nemzetközi kiadványcseréjét;

b) egyeztetik, irányítják, és ellenőrzik a hálózathoz tartozó — az 5. *b)* pont szerint nemzetközi kiadványcsere folytatására jogosult — könyvtárak kiadványcseréjét;

c) lebonyolítják a nemzetközi egyezmények alapján reájuk bízott cserefeladatokat.

12. A nemzetközi kiadványcsere deviza-igénynyel nem járhat. Kivételt képeznek az esetleges postaköltségek, amelyeket az éves könyv- és folyóiratimport-devizakeretből kell fedezni.

13. A nemzetközi kiadványcsere keretében a küldeményeket „nemzetközi kiadványcsere" felirattal, továbbá a kiküldő szerv bélyegzőjével kell ellátni. Az ekként megjelölt küldeményeket a cserére jogosult szervek a devizahatóság erre vonatkozóan előzetesen kiadott általános elvi engedélye alapján, esetenkénti engedély nélkül — a „Postai díjszabás" 18. §-ában meghatározott kedvezményes postai díjtételek alkalmazásával —, közvetlenül küldhetik ki (postázhatják) külföldi cseretársaiknak. A devizahatóság az általános engedélyt megtagadhatja, ha a nemzetközi kiadványcserének a

jelen utasításban meghatározott előfeltételei az érdekelt szerv tekintetében nem forognak fenn.

A nemzetközi kiadványcsere anyaga vámmentes.

14. A nemzetközi kiadványcserét folytató szervek kötelesek a küldött és kapott csereanyagot, továbbá cseretársaikat — országonként csoportosítva — nyilvántartani, és nemzetközi cseretevékenységükről a Művelődésügyi Minisztérium könyvtárosztályának rendszeresen jelentést tenni. A jelentést minden év január hó 31. napjáig kell az előző naptári évre vonatkozólag — az utasítás mellékletének megfelelő minta szerint — a Művelődésügyi Minisztériumhoz felterjeszteni, illetőleg megküldeni. A nyilvántartásnak és a jelentésnek ki kell terjednie arra a cseretevékenységre is, amelyet a szerv — az 5. pont második bekezdése alapján — más szervek részére bonyolít le.

15. Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba.

Aczél György s. k.,
a művelődésügyi miniszter
első helyettese

Melléklet a 101/1960. (M. K. 1.) M. M. számú utasításhoz

JELENTÉS
A NEMZETKÖZI KIADVÁNYCSERÉRŐL

1. Általános beszámoló a cseretársakról és a kiküldött anyagról, valamint a csere pénzügyi, illetőleg devizakihatásáról (szocialista és tőkés viszonylatban külön-külön):

(Amennyiben már történt adatszolgáltatás, csak a változásokat kell jelenteni.)

2. Az intézmény által a tárgyévben lebonyolított kiadványcsere adatai:

	Kiküldött anyag:				Kapott anyag:			
	Könyv kötet	Brosúra Szabvány, Különnyomtatvány stb. darab	Periodika		Könyv kötet	Brosúra Szabvány, Különnyomtatvány stb. darab	Periodika	
			féleség	példány			féleség	példány
Szocialista országok ...								
Tőkés országok								
Összesen								

Megjegyzés: A könyvek kötészeti egységenként számolandók, 30 lapnál kisebb könyv brosúrának számít. A sorozatok periodikának minősülnek.

Az egészségügyi miniszter 35/1959. (Eü. K. 23.) Eü. M. számú

utasítása

a Munka Törvénykönyvének végrehajtása tárgyában kiadott 3.100—1/1954. (Eü. K. jan. rk.) Eü. M. számú utasítás módosításáról

A munkaügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, a Szakszervezetek Országos Tanácsa főtitkárával és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete főtitkárával egyetértésben az alábbiakat rendelem:

1. §.

A 3.100—1/1954. Eü. M. számú utasítás 44. §-ának 2. mondata az alábbiak szerint módosul:

„Azoknál a dolgozóknál, akik a 3.100—5/1954. (Eü. K. ápr. rk.) és a 13/1957. (Eü. K. 8.) Eü. M. számú utasítás, valamint a 109/1959. (6.) Mü. M. számú utasítás alapján veszélyességi, illetve sugárártalmi pótlékban részesülnek, és a Munka Törvénykönyve és végrehajtási rendelete előírásai szerint túlóradíjra jogosultak, túlóradíjuk elszámolásánál az alapbér mellett a veszélyességi és sugárártalmi pótlékot is figyelembe kell venni, az alapbér után járó minden más pótlékot (például korpótlékot) továbbra is figyelmen kívül kell hagyni."

2. §.

Az 1. § alapján történő kiterjesztés túlóraelőirányzat emelkedéssel nem járhat, ilyen címen póthiteligény nem terjeszthető elő.

3. §.

A jelen utasítást az 1959. évi november hó 1. napján kezdődő hatállyal kell alkalmazni.

Dr. Vilmon Gyula s. k.,
miniszterhelyettes

Joggyakorlat – Elvi döntések

A LEGFŐBB ÜGYÉSZSÉG ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Az első tényleges katonai szolgálatra bevonuló dolgozó bevonulási segélyét a katonai szolgálat alóli mentesítés esetén visszakövetelni nem lehet

Az első tényleges katonai szolgálatra bevonuló dolgozónak a 3050/1949. (IV. 3.) Korm. sz. rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében félhavi illetményét, illetve két heti munkabérét ki kell fizetni.

Ha a dolgozó legalább egy gyermek után családi pótlékot élvez, egy havi illetményt, illetve négy heti munkabért kell részére folyósítani.

Felmerült a kérdés, hogy ha a dolgozót a bevonulást követő néhány nap múlva leszerelik, a felvett munkabér arányos részét vissza kell-e fizetnie, illetve a munka újbóli megkezdése után munkabéréből az említett címen lehet-e levonást eszközölni?

Az első tényleges katonai szolgálatra bevonulók az említett munkabért, illetve illetményt a bevonulással kapcsolatos többlet-kiadások fedezésére kap-

ják, ezt rendszerint rövid időn belül el is költik katonaláda és az ilyen esetben szükségessé váló egyéb ingóságok beszerzésére. Erre figyelemmel a bevonulási *segélynek* tekintendő illetményt, illetve munkabért — speciális rendeltetésére tekintettel — visszafizetni nem kell.

A fenti állásfoglalás egyezik a 15.314/1951. OMB számú elvi döntéssel (O. M. B. Közlöny 37. szám), mely kimondja: „Ha a munkavállaló bármilyen oknál fogva visszatér munkahelyére, tehát a katonai szolgálat alól mentesítést kap, a bevonulási segélyt visszafizettetni — a munkabérbe beszámítani — nem lehet." *(Legfőbb Ügyészség 124. számú állásfoglalása.)*

A jubileumi jutalomra a dolgozónak alanyi joga van. Ebből következik, hogy a jubileumi jutalomra igényjogosult dolgozó halála után a jubileumi jutalom az örökösöket megilleti

A jubileumi jutalom a munkahelyén meghatározott időn át (25, 40, illetve 50 év) folyamatos munkaviszonnyal bíró dolgozót illeti meg (Mt. 124. §). Ha a dolgozó önkényesen kilépett, fegyelmi úton elbocsátották, vagy munkaviszonya bármilyen más okból úgy szűnt meg, hogy a következő munkaviszonya a Mt. V. 93. §-a szerint nem folyamatos, a jubileumi jutalomban csak akkor részesül, ha a szükséges időt munkaviszonyban ismét eltöltötte.

Abban az esetben azonban, ha a dolgozó a jubileumi időt betöltötte, a jubileumi jutalmat részére folyósítani kell, arra a dolgozónak alanyi joga van. Az igazgató tehát nem mérlegelheti, hogy a dolgozó egyébként érdemes-e a jubileumi jutalomra.

Ebből következik, hogy ha a dolgozó a jubileumi idő betöltése után meghal, a jubileumi jutalmat az örökösök kezéhez kell kifizetni. A jubileumi jutalom tehát ilyen esetben az örökösök szempontjából munkabér jellegű követelés a vállalattal szemben. *(Legfőbb Ügyészség 125. számú állásfoglalása.)*

Ha az előzetes megegyezés alapján áthelyezett dolgozót az új vállalat nem veszi át, a dolgozó munkaviszonya a korábbi vállalattal továbbra is fennáll

A Munka Törvénykönyve 134. § (1) bekezdése szerint a dolgozó vállalaton kívüli áthelyezésére a két érdekelt vállalat legközelebbi közös felügyeleti hatósága, ha pedig közös felügyeleti hatóság nincs, a két érdekelt miniszter együttesen jogosult. Az áthelyezés jogát a miniszter a vállalatok igazgatóira átruházhatja.

A munkaügyi viták elbírálása során több esetben volt tapasztalható, hogy az előzetes megegyezés ellenére — a dolgozó munkájára vonatkozó részletesebb adatok ismeretében, más dolgozó időközben történt felvétele miatt vagy egyéb okból — a dolgozót az új vállalat átvenni nem akarja. Így megtörténhet, hogy a dolgozót sem a régi, sem az új vállalat alkalmazni nem kívánja. Ilyen esetben a dolgozó érdekét kell elsődlegesen figyelembe venni, és nem engedhető meg, hogy az áthelyezés végrehajtásával kapcsolatos mulasztások miatt a dolgozót joghátrány érje, és esetleg munkaviszony nélkül maradjon. Ezért figyelemmel arra, hogy az áthelyezés csak az új munkahely tényleges elfoglalásával tekinthető befejezettnek, az áthelyezett dolgozó alkalmazásának megtagadása az áthelyezés meghiúsulását jelenti, s így a dolgozó munkaviszonya régi munkahelyén változatlanul fennáll.

(Legfőbb Ügyészség 126. számú állásfoglalása.)

A kooptált szakszervezeti bizottsági tagokat a megválasztott szakszervezeti bizottsági tagokkal azonos jogvédelem illeti meg.

A Munka Törvénykönyve 29. § (2) bekezdése szerint a szakszervezet területi bizottsága, járási bizottsága, a szakszervezeti bizottság és a műhelybizottság megválasztott tagjának és póttagjának a munkaviszonyát csak a közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv hozzájárulásával lehet felmondással megszüntetni. A Munka Törvénykönyve 134. § (2) bekezdése az említett felmondási korlátozáson kívül áthelyezés esetén is korlátozást állapít meg a szakszervezeti funkcionáriusok védelmében.

A fenti rendelkezés célja az, hogy a szakszervezeti vezetők a dolgozók érdekvédelmét minden befolyásolástól mentesen biztosíthassák, és eljárásuk miatt a munkaviszonnyal kapcsolatban indokolatlan, megtorlás jellegű joghátrány ne érhesse őket.

Előfordulhat, hogy egyes szakszervezeti funkcionáriusok megbízatása különböző okokból (pl. halál, munkaviszony megszűnése, leváltás stb.) megszűnik, és helyüket a felettes szakszervezet bizalmából kooptált taggal töltik be. Az ilyen kooptált szakszervezeti funkcionárius a kötelezettségek tekintetében semmivel sem különböztethető meg a megválasztott vezetőktől. Ebből következik, hogy részükre ugyanazt a jogvédelmet kell biztosítani, s a felmondási, illetve áthelyezési korlátozás a kooptált funkcionáriusok esetében is fennáll. Egyébként a kooptálást utólag a taggyűlés hagyja jóvá, s így a megválasztás tényét a tagság jóváhagyása pótolja. *(Legfőbb Ügyészség 127. számú állásfoglalása.)*

Közlemények

A tanulmányi foglalkozás kezdő időpontja az esti és levelező tagozatokon

Tudomásomra jutott, hogy egyes esti és levelező tagozatokon a tanulmányi foglalkozást az 1.028/1952. (VIII. 27.) Mt. h. számú határozat 3. és 4. pontjában foglaltak figyelmen kívül hagyásával, a hallgatók munkaidejének befejezése előtt kezdik meg. Ezért nyomatékosan felhívom az érdekeltek figyelmét a hivatkozott határozatban foglaltak megtartására, és ennek megfelelően a tanulmányi foglalkozásoknak olyan időben történő megkezdésére, hogy azokon a hallgatók munkaidejük befejezése után, munkaidőkedvezmény igénybevétele nélkül vehessenek részt.

A 14/1956. (V. 30.) M. T. számú rendelet 30. §-ának hatálybalépése következtében a Munka Törvénykönyve végrehajtási rendeletének a munkaidőkedvezményre vonatkozó rendelkezései ugyanis hatályukat vesztették, a hallgatók tehát a munkaidőbe nyúló foglalkozásokon a tanulmányi szabadságuk terhére vehetnek csak részt (126.534/1959. M. M.).

Jogszabálymutató

1959. december 20-tól 1960. január 5-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1959. évi 42. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között Prágában, az 1959. évi március hó 27. napján aláírt konzuli egyezmény kihirdetéséről.
	1959. évi 43. számú tvr.	A bírósági titkárról.
	45/1959. (XII. 20.) Korm. rendelet	A szabálysértési eljárás egyes kérdéseiről szóló 1959. évi 36. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
	8/1959. (XII. 20.) I. M.	A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli törvényi mentesítés kiterjesztéséről szóló 1959. évi 39. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
	15/1959. (XII. 23.) Mü. M.	Az üdültetés egyes kérdéseinek rendezéséről szóló jogszabályok végrehajtása tárgyában kiadott 4/1959. (IV. 19.) Mü. M. számú rendelet módosításáról.
	51/1959. (XII. 31.) Korm. rendelet	Az orvosi rendtartásról szóló 1959. évi 8. számú törvényerejű rendelet hatálybaléptetéséről és végrehajtásával kapcsolatos egyes rendelkezésekről.
	8/1959. (XII. 31.) Eü.M.	Az orvosi rendtartásról szóló 1959. évi 8. számú törvényerejű rendelet, valamint az annak hatálybaléptetéséről szóló 51/1959. (XII. 31.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

60.50607 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JANUÁR 31.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	3/1960. (I. 10.) Korm. rendelet	A lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjakról	9
	1003/1960. (I. 17.) Korm. határozat	Az igazgatói alapra és a vállalatfejlesztési alapra vonatkozó rendelkezések új szabályozásáról	12
Az Akadémia elnökének utasítása	2/1960. MTA (A. K. 2.)	Az Automatizálási Kutató Laboratórium létesítéséről	13
	3/1960. MTA (A. K. 2.)	A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózata által folytatott nemzetközi kiadványcsere egyes kérdéseinek szabályozásáról	13
Miniszteri utasítás	102/1960. (P. K. 1.) P. M.	Az irodagépállomány és a gépesítési helyzet felméréséről	14
Jogszabálymutató			15

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 3/1960. (I. 10.) számú

rendelete

a lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjakról.

A meglevő lakásállomány jobb kihasználásának, illetőleg állami erőből történő tömeges lakásépítés útján való növelésének előmozdítása, továbbá a kedvezőtlen lakásviszonyok következtében kialakult albérleti és ágybérleti uzsora megszüntetése céljából a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a következőket rendeli:

I. LAKBÉRPÓTLÉK

1. §.

(1) A társadalmi tulajdonban levő lakások [15/1957. (III. 7.) Korm. számú rendelet 6. §] és a személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakások [35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 56. §] bérlői — a lakás nem megfelelő kihasználása esetén — lakbérpótlékot kötelesek fizetni.

(2) Ha a lakásban állandóan lakó személyek száma — az e rendeletben meghatározott kihasználási mérték szerint — a lakásban elhelyezhető személyek számához képest

a) kettővel kevesebb (egy többletszoba esetén) 120 Ft,

b) hárommal kevesebb (másfél többletszoba esetén) 180 Ft,

c) néggyel kevesebb (két többletszoba esetén) 260 Ft,

d) öttel kevesebb (két és fél többletszoba esetén) 350 Ft,

e) hattal kevesebb (három többletszoba esetén) 450 Ft,

f) hatnál több személy esetén minden további személy (fél többletszoba) után személyenként (fél többletszobánként) további 110 Ft. összegű lakbérpótlékot kell a lakás után havonként fizetni.

(3) Felhatalmazást kap az építésügyi miniszter és a pénzügyminiszter, hogy a bérlő által helyreállított, műszakilag megosztott, nem lakás céljára szolgáló helyiségből átalakított, illetőleg emeletráépítés vagy padlástérbeépítés útján létesített lakások esetében a lakbérpótlék összegét rendelettel mérsékelhesse, illetőleg elengedhesse.

2. §.

(1) A lakbérpótlék megállapítása szempontjából a 6 m²-nél nagyobb, de 12 m²-t meg nem haladó nagyságú lakószoba egy személy, 12 m²-nél nagyobb lakószoba pedig két személy elhelyezésére alkalmas lakószobának minősül.

(2) E rendelet alkalmazása szempontjából lakószobának minősül a lakás céljára használt helyiségek közül — az előszoba (előtér), a konyha és a fürdőszoba céljára használt helyiségek kivételével — minden olyan helyiség, amelynek területe a 6 m²-t meghaladja, közterületre vagy udvarra nyíló ablaka, továbbá melegpadlója van és fűthető.

(3) A lakásbérleti jogszabályok alapján engedélyezett különszobát e rendelet alkalmazása szempontjából igényt meghaladó lakrésznek kell tekinteni, ennélfogva lakbérpótlék-fizetési kötelezettség alá esik.

(4) A szükséglakások bérlői mentesek a lakbérpótlék-fizetési kötelezettség alól.

(5) Komfortnélküli lakás esetében az egyébként fizetendő lakbérpótlék 50%-át kell fizetni.

(6) Ha a lakásban együttlakó személyek egyike tartósan fertőző betegségben szenved, de állapota intézeti gyógykezelést nem követel meg, e személyt a lakbérpótlék megállapítása szempontjából két személyként kell számításba venni.

3. §.

A lakásban állandóan lakó személyek számának megállapításánál a bérlőt, továbbá a bérlő együtt élő családtagjait, valamint a lakásban lakó háztartási alkalmazottat kell számításba venni. E személyeket akkor is számításba kell venni, ha nem tartózkodnak ugyan állandóan a lakásban, de a 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 53. §-ában meghatározott okból és időtartamra vannak távol a lakásból.

4. §.

(1) A lakbérpótlék fizetendő összegét a társadalmi tulajdonban levő lakások esetében az illetékes házkezelő szerv, a személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakások esetében pedig a tulajdonos (a továbbiakban: bérbeadó) köteles kiszámítani és a lakbérpótlék havi összegét a bérlővel, valamint a községi (városi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságainak pénzügyi szakigazgatási szerveivel írásban közölni.

(2) Ha a bérlő a lakbérpótlék közölt összegét kifogásolja — a közlés kézhezvételétől számított nyolc napon belül —, kérheti a lakbérpótlék megállapított összegének helyesbítését. A helyesbítés tekintetében a községi (városi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi szakigazgatási szerve — szükség esetén az építésügyi szakigazgatási szerv szakvéleményének meghallgatásával — dönt. A jogerős döntésig a bérlő a bérbeadó által közölt összeget köteles megfizetni.

(3) Ha a lakásban állandóan lakó személyek számában a lakbérpótlékfizetési kötelezettségre kiható változás áll be, ezt a bérlő — a változás beálltát követő nyolc napon belül — köteles a bérbeadónak bejelenteni. A lakbérpótlék fizetendő összegét a változásnak megfelelően módosítani kell.

5. §.

(1) A lakbérpótlékot a bérlő a lakbérrel együtt havonként, két egyenlő részletben — az első részletet a hó 12-napjáig, a második részletet a hó 25-napjáig — köteles a bérbeadóhoz befizetni. A fizetési kötelezettség teljesítését a bérbeadó köteles nyilvántartani.

(2) A bérbeadó köteles a lakbérpótléknak havonta esedékes összegét a bérlőtől beszedni és — a beszedéstől számított három napon belül — a lakás fekvése szerint illetékes községi (városi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi szakigazgatási szervéhez befizetni.

(3) Ha a bérbeadó a lakbérpótlékot határidőn belül nem fizeti be, azt tőle adók módjára kell behajtani.

(4) Ha a bérbeadó igazolja, hogy a lakbérpótlék befizetési kötelezettségének a bérlő mulasztása miatt nem tett eleget, a községi (városi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi szakigazgatási szerve a hátralékot a bérlőtől hajtja be.

(5) A lakbérpótlék kivetésének, nyilvántartásának, behajtásának és elszámolásának részletes szabályait a pénzügyminiszter az építésügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

6. §.

A lakbérpótlék fizetéséből származó bevétel 30%-át a területileg illetékes községi (járási jogú városi) tanács községfejlesztési alapjába, további 20%-át pedig a megyei tanács végrehajtó bizottsága részére kell átutalni. Budapest főváros és a megyei jogú városok esetében a bevétel 60%-a illeti meg a fővárosi (megyei jogú városi) tanács községfejlesztési alapját. A befolyt bevétel fennmaradó részét a pénzügyminiszter által meghatározott külön számla javára kell átutalni, és azt csak a lakóházak állagának megóvására és korszerűsítésére, valamint új lakások építésére szabad felhasználni.

II. AZ ALBÉRLETI DÍJAK

7. §.

(1) A társadalmi tulajdonban levő lakás és a személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakás bérlője vagy tulajdonosa albérleti díj címén csak a következőket számíthatja fel:

a) az albérlő kizárólagos használatában álló helyiség területének minden m²-e után a lakás teljes alapterületének egy m²-ére eső lakbérhányadnak legfeljebb az ötszörösét;

b) bútor, ágynemű és a lakóhelyiségben levő egyéb berendezési tárgyak használatáért személyenként legfeljebb havi száz forint;

c) a bérlő (tulajdonos) által nyújtott egyéb szolgáltatásokért (fűtés stb.) pedig a tényleges költségeket.

(2) Az albérleti díj kiszámításánál a lakbérpótlékot figyelembe venni nem lehet.

(3) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott díj a közösen használt mellékhelyiségek és az azokban levő felszerelési tárgyak használatának díját is magában foglalja, és független az albérletbe adott helyiségben lakók számától.

(4) Az ágynemű használatának díja az ágynemű mosásának költségét is magában foglalja.

(5) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott díj nem haladhatja meg

Budapesten a havi 250 forintot;

Ajka, Baja, Balassagyarmat, Békéscsaba, Bodajk, Budakalász, Debrecen, Dorog, Dunakeszi, Eger, Egercsehi, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hatvan, Hódmezővásárhely, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Kisterenye, Komárom, Komló, Kőszeg, Lábatlan, Lőrinci, Martfű, Miskolc, Mogyoróssháza, Moson-

magyaróvár, Nagybátony, Nagykanizsa, Nyergesújfalu, Nyíregyháza, Oroszlány, Ózd, Pápa, Pécs, Rudabánya, Salgótarján, Sárisáp, Sátoraljaújhely, Sopron, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Szombathely, Szekszárd, Szentendre, Szigetszentmiklós, Szőny, Sztálinváros, Tata, Tatabánya, Tát, Tokod, Vác, Várpalota, Veszprém, Zalaegerszeg, Zirc városok, illetőleg községek területén a havi 150 forintot; az ország egyéb helységeiben pedig a havi 100 forintot.

(6) Ha a bérlő (tulajdonos) bútorozatlan helyiséget család (házaspár) részére ad albérletbe, az (1) bekezdés *a)* pontjában: illetőleg az (5) bekezdésben meghatározott díjat 50%-kal növelni lehet.

(7) Ha a helyi lakásviszonyok azt szükségessé teszik, a területileg illetékes megyei (megyei jogú városi) tanács rendelettel egyes helységeket — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — az (5) bekezdésben meghatározott felsőbb díjosztályba sorolhat át.

8. §.

(1) Az albérlő az általa is igénybe vett közüzemi szolgáltatásokért (villany, gáz, termálvíz stb.) tényleges fogyasztásának mértéke szerint a hatóságilag megállapított díjat köteles megfizetni; a fogyasztás mérésének módjára a felek megállapodása az irányadó.

(2) Központi fűtési díj címén az albérlőre — az általa kizárólagosan használt központi fűtésű helyiség minden légm²-e után — csak olyan összeg hárítható át, amennyi az egész lakás után fizetett központi fűtési díjból a bérlő (tulajdonos) és az albérlő által kizárólagosan használt összes fűtött helyiség egy légm²-ére eső hányad.

9. §.

(1) E rendeletben meghatározott díjat meghaladó részében az albérleti szerződés semmis.

(2) Ha a bíróság a bérlőt e rendelet 13. §-ában foglalt rendelkezésre figyelemmel árdrágító visszaélés miatt jogerősen elítélte, a szóban forgó lakrészt az albérlő kérelmére — a 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 42. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezéstől eltérően — részére társbérletként ki lehet utalni, feltéve, hogy a társbérlet létesítésének feltételei egyébként fennállanak.

(3) Ha az albérlő a lakrész kiutalását nem kéri, vagy őt kizáró okok miatt bérlőül kijelölni nem lehet, a lakrészt a lakásügyi hatóság előzetesen igénybe veszi, és megüresedés esetén igényjogosult személy részére kiutalja. A bérlőt ilyen esetben a társbérlő személye megválasztásának, illetőleg a lakás elcserélésének joga [35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 37. § (1) bekezdés] nem illeti meg.

(4) A bérlő (tulajdonos) és az albérlő között az albérleti díj tekintetében felmerülő viták eldöntése a bíróság hatáskörébe tartozik.

III. AZ ÁGYBÉRLETI DÍJAK

10. §.

E rendeletnek az albérleti díjakra vonatkozó rendelkezéseit — a 7. § (1) bekezdése *a)* pontjának és a 9. § (2) és (3) bekezdésének kivételével — az ágybérleti jogviszonyokra is alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a lakóhelyiséget használó ágybérlők által együttesen fizetendő összeg

a) a 7. § (5) bekezdésében meghatározott mértékű díjat, továbbá

b) a 8. § (2) bekezdésében említett központi fűtési díjat nem haladhatja meg. A díj fizetésének kötelezettsége az egyes ágybérlőket a használat arányában terheli.

IV. VEGYES RENDELKEZÉSEK

11. §.

(1) Az építésügyi miniszter — a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben — állapítja meg, hogy az 1949. évi 13. számú törvényerejű rendelet alapján védetté nyilvánított nemzeti érdekű múzeális értéktárgyak (magángyűjtemények) elhelyezésére szolgáló helyiségek milyen esetekben mentesülnek a lakbérpótlékfizetési kötelezettség alól.

(2) Az építésügyi miniszter — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — rendelettel határozza meg az egyes beépített lakásberendezések használati díját.

12. §.

E rendelet rendelkezéseit a Diplomáciai Testületet Ellátó Iroda által az 1.011/1958. (III. 18.) Korm. számú határozat alapján bérelt lakásokra — valamint a lakbérpótlék tekintetében a munkakörrel kapcsolatos szolgálati lakásokra nem kell alkalmazni.

13. §.

(1) Aki e rendelet 7. és 8. §-ában meghatározott díjat meghaladó összeget követel, köt ki vagy fogad el — és cselekménye nem minősül a (2) bekezdés alapján szabálysértésnek — az a 8.800/1946. (VII. 28.) M. E. számú rendelet 3. §-ra (B. H. Ö. 268. p.) figyelemmel az 1. § (B. H. Ö. 265. p.) *a)* alpontja alá eső ártúllépés büntettét követi el.

(2) Szabálysértést követ el és háromezer forintig terjedhető pénzbírsággal sújtható

— az a tulajdonos, aki a 4. § (1) bekezdésében meghatározott lakbérpótlék kiszámítási és közlési kötelezettségének nem, vagy nem a valóságnak megfelelően tesz eleget;

— az a bérlő, aki a 4. § (3) bekezdésében említett bejelentési kötelezettségét elmulasztja, vagy abból a célból, hogy kedvezőbb lakbérpótlék megállapításban részesüljön, a bejelentésben valótlan adatokat közöl,

— az a bérlő, aki e rendelet 7. és 8. §-ában meghatározott díjat csekély mértékben meghaladó összeget követel, köt ki vagy fogad el és a cselekményt első ízben követi el.

(3) A szabálysértés miatt az eljárás a tanács végrehajtó bizottsága igazgatási osztályának hatáskörébe tartozik.

14. §.

(1) E rendelet a kihirdetése napját követő hónap 1. napján lép hatályba; végrehajtásáról — amennyiben a rendelet ettől eltérően nem rendelkezik — az építésügyi miniszter és a pénzügyminiszter az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben gondoskodik.

(2) Abból a célból, hogy a bérlők lakásuk megfelelő kihasználásáról gondoskodhassanak, illetőleg a jogos lakásigényüket meghaladó lakásukat kisebb lakásra elcserélhessék a lakbérpótlékfizetési kötelezettség 1961. évi január hó 1. napján veszi kezdetét.

(3) A rendeletnek az albérleti és az ágybérleti jogviszonyokra vonatkozó rendelkezéseit a rendelet hatályba lépésekor fennálló jogviszonyokra is alkalmazni kell, azonban a rendeletben meghatározott mértéket el nem érő összegű bérleti díjakat felemelni nem szabad.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 8000/1946. (161) M. E. számú rendelet 4. §-ának (2) és (3) bekezdése hatályát veszti.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.003/1960. (I. 17.) számú

h a t á r o z a t a

az igazgatói alapra és a vállalatfejlesztési alapra vonatkozó rendelkezések új szabályozásáról.

1. A Kormány az igazgatói alap és a vállalatfejlesztési alap képzésének és felhasználásának irányelveit a mellékletben foglaltak szerint állapítja meg és felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az erre vonatkozó részletes rendelkezéseket saját hatáskörében kiadja.

2. Az 1. pontban említett pénzügyminiszteri utasítás kiadásával egyidejűleg az igazgatói alapról szóló 2.109/36/1952. számú minisztertanácsi határozat (kivonatosan megjelent a Magyar Közlöny 1953. februári 5-i számában) még hatályban levő rendelkezései, valamint az egyes vállalati pénzgazdálkodási szabályok módosításáról szóló 2.017/1955. (I. 7.) számú minisztertanácsi határozatnak a vállalatfejlesztési alapra vonatkozó részei hatályukat vesztik.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Melléklet az 1.003/1960. (I. 17.) Korm. számú határozathoz

1. **Az igazgatói alap képzése és felhasználása.**

— Az igazgatói alap legfőbb pénzügyi forrása a tényleges állományi létszám után a megállapított fejkvótával számított összeg, melynek 50 százaléka előzetes feltétel nélkül, második 50 százaléka pedig csak akkor illeti meg a vállalatokat, ha eredményfeladatukat teljesítették. Terven felüli nyereség után igazgatói alapot csak azok a vállalatok kaphatnak, amelyek a nyereségrészesedés, illetve a jutalmazási alap rendszerébe bevonva nincsenek. A többlet igazgatói alap igénybevételét a minisztériumok — a vezető állásúak prémiumfeltételeivel összhangban kijelölt — legfeljebb további két feltétel teljesítésétől is függővé tehetik.

— A nyereségrészesedésből és a jutalmazási alapból évközi jutalmazásokra és jóléti stb. kiadásokra tartalékolt, továbbá az élüzem cím és az MT—SZOT vándorzászló elnyerése esetén a vállalatokat megillető összegeket az igazgatói alapba kell helyezni és ezen keresztül kell felhasználni.

— Az igazgatói alapba helyezett összegeket a vállalat igazgatója által az üzemi tanáccsal egyetértésben meghatározott arányban lehet jutalmazási és jóléti célokra felhasználni. Ahol üzemi tanács nem működik, ezt az arányt az igazgató a szakszervezeti bizottság meghallgatása után állapítja meg.

— A jutalmazási részből elsősorban előre kitűzött célok elérése esetén kell jutalmat folyósítani. Az igazgatói alapból a vállalat igazgatója, valamint az irányító szerv által kinevezett vállalati vezető állású dolgozók részére jutalom csak a kinevezésükre jogosult szerv vezetőjének előzetes hozzájárulása esetén folyósítható.

— A jóléti részből az üzemi tanács (szakszervezeti bizottság) döntésének megfelelő mértékben fedezni lehet minden olyan kiadást, amely a dolgozók jóléti (szociális, egészségügyi) kulturális és sport céljaival kapcsolatban merül fel. A jóléti részből a vállalat támogatást folyósíthat az illetékes tanács részére a vállalat dolgozóinak kulturális fejlődését szolgáló területi művelődési otthon működésének fokozottabb elősegítése céljából. Társadalmi szervezetek vállalati kereten kívül működő (például területi vagy központi) szerveinek sem az igazgatói alapból, sem egyéb vállalati eszközökből támogatást nem szabad folyósítani.

— A jóléti célokra folyósítható összegekből a vállalat saját lakásalapját növelő lakásépítést fedezhet, személyi tulajdonú vagy más vállalat (szerv) által kezelt lakások építéséhez azonban nem járulhat hozzá. Nem lehet támogatást folyósítani abban az esetben sem, ha a lakásépítéshez az állam már egyéb forrásokból (például OTP útján) biztosít támogatást.

— Az igazgatói alapból a dolgozók részére kölcsönt folyósítani, vagy a dolgozók céljait szolgáló lakóházat vagy lakást vásárolni nem szabad.

— Az igazgatói alapnak az év során fel nem használt része a következő évre átvihető.

2. **A vállalatfejlesztési alap képzése és felhasználása.**

— A vállalatfejlesztési alap legfőbb pénzügyi forrása a vállalat éves többleteredményének a minisztérium által — a Pénzügyminisztériummal egyetértésben — meghatározott hányada.

— A vállalatfejlesztési alap felhasználható:
terven kívüli beruházásokra,
terven kívüli felújításokra,
tervberuházások és felújítások pénzügyi fedezetének kiegészítésére,
átszervezési-profilozási költségek fedezésére,
kísérleti-kutatási tevékenységgel kapcsolatos kiadások fedezésére,
társadalmi tanulmányi ösztöndíj folyósítására,
egyéb jogszabályokban meghatározott célokra.

— A vállalatfejlesztési alap a felsoroltakon kívüli egyéb célokra, például jutalmazásra, lakóházak és lakások vásárlására, továbbá üzemi célokat közvetlenül nem szolgáló jóléti, kulturális és sportintézmények (üdülők, kultúrotthonok, sportlétesítmények) létesítésére és bővítésére nem használható fel. Meglevő jóléti, kulturális és sportintézmények

céljait szolgáló beszerzésekre és a meglevő intézmények felújítási költségeinek fedezésére a többletnyereségből évenként származó vállalatfejlesztési alap legfeljebb egynegyed része használható fel.

— A vállalatfejlesztési alapból terven kívüli, építési jellegű beruházási és felújítási munkálatok csak az alapba helyezett összegek 30 százaléka erejéig valósíthatók meg. Ha a vállalat meglevő felesleges építőanyagok vagy saját üzemében előállított építőanyagok felhasználásával saját lakásalapját növelő beruházásokat valósít meg, az ezzel kapcsolatos költségekkel a 30 százalékos felső határt túllépheti.

— A vállalatfejlesztési alap felhasználásához gazdálkodás alá vont anyagok kiutalása általában nem igényelhető.

A vállalatfejlesztési alap pénzeszközeit az irányító szervek más vállalatokhoz történő átcsoportosítás céljából a vállalatoktól el nem vonhatják, vagy más vállalat részére történő átadását nem rendelhetik el. Lehetővé kell azonban tenni, hogy két vagy több vállalat önkéntesen megállapodást kössön egymással arra, hogy közös céljaikat szolgáló létesítményt (például közös raktárt) úgy valósítanak meg, hogy a megvalósítás költségeit vállalatfejlesztési alapjukból közösen viselik. Az irányító szerv a vállalatfejlesztési alap beruházási célokra történő felhasználását előzetes engedélyhez kötheti.

— A vállalatfejlesztési alapnak az év során fel nem használt része a következő évre átvihető.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 2/1960. MTA (A. K. 2.) számú

utasítása

az Automatizálási Kutató Laboratórium létesítéséről.

1. A hazai automatizálás alapkutatásainak szervezett összefogása, végzése, valamint a tudományos kutatás eredményeinek a gyakorlatba való átvitele érdekében 1960. január hó 1-től kezdődően Automatizálási Kutató Laboratóriumot (továbbiakban: Laboratórium) kell létesíteni.

2. A Laboratórium elnevezése:

Magyar Tudományos Akadémia Automatizálási Kutató Laboratóriuma. A laboratórium székhelye: Budapest.

3. A Laboratórium feladata általában alapkutatás, mégpedig:

a) forgó szabályozó elemek kutatása, fejlesztése;

b) nyugvó szabályozó elemek kutatása és fejlesztése;

c) automatikus villamos hajtások és feszültségszabályozók kutatása és fejlesztése;

d) a vezérléstechnikai és szabályozókban használt villamos számológépekkel kapcsolatos kutatások és fejlesztések;

e) ipari folyamatok automatizálásával kapcsolatos kutatások és fejlesztések;

f) azonos célú külföldi tudományos intézményekkel való együttműködés kialakítása;

g) magas képzettségű tudományos automatizálási káderek képzése.

4. A Laboratórium élén a Laboratórium vezetője áll.

A Laboratórium vezetőjének, valamint a Laboratórium többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA (A. K. 9.), a gazdasági vezető kinevezésére az 5/1959. MTA (A. K. 6—7.) utasításban foglaltak az irányadók.

5. A Laboratórium 1960. január hó 1-től kezdődően költségvetésileg is önálló gazdálkodó szerv. A személyi és dologi kiadások fedezetéről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni.

A Laboratórium a Budapesti Műszaki Egyetem Különleges Villamosgépek Tanszékén működik.

6. A Laboratórium szervezetét és feladatkörének részletes szabályait a Laboratórium vezetője állapítja meg és azt az Akadémia elnöke hagyja jóvá.

7. A Laboratórium felett közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkára gyakorolja.

Jelen utasítás 1960. január 1-vel lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkára és a Magyar Tudományos Akadémia Gazdasági Titkársága vezetője gondoskodik.

Budapest, 1960. I. 28.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1960. MTA (A. K. 2.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózata által folytatott nemzetközi kiadványcsere egyes kérdéseinek szabályozásáról.

A nemzetközi kiadványcseréről szóló 101/1960. (M. K. 1.) M. M. számú utasításnak az akadémiai könyvtárhálózatban való végrehajtását az alábbiak szerint szabályozom:

1. A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézetek, kutató csoportok, kutató laboratóriumok (a továbbiakban: intézet) csak saját költségvetésük terhére folytathatnak külföldi tudományos intézményekkel nemzetközi könyv, folyóirat és mikrofilm cserét (a továbbiakban: csere).

2. Az intézet cserét önállóan csak saját intézeti kiadványaival folytathat. Amennyiben a csere Actával vagy egyéb központi kiadvánnyal történik, úgy ehhez minden esetben az Akadémiai Könyvtár igazgatójának előzetes hozzájárulása szükséges.

3. Az intézet kiadványcserét általában csak saját gyűjtőköre szükséglete szerint folytathat. A cserekapcsolatok szervezése és központosítása az Akadémiai Könyvtár feladata. Az Akadémiai Könyvtár a nemzetközi egyezményeken alapuló cserék duplum anyagát és a gyűjtőkörébe nem tartozó csereanyagot elsősorban az akadémiai intézetek könyvtárainak köteles felajánlani és átengedni.

4. Az akadémiai kiadványok cseréjének egyeztetését országos viszonylatban az Akadémiai Könyvtár végzi. Az Akadémiai Könyvtár vezessen központi kimutatást az akadémiai kiadványok cseréjéről, akár maga, akár más akadémiai vagy egyéb intézmény bonyolítja le. Az ehhez szükséges bejelentést a cserét folytató intézményeknek az Akadémiai Könyvtár kérésére a megadott módszertani tájékoztató szerint kell megtenniök.

5. Az intézet a rendszeres csereküldeményeit a 101/1960. (M. K. 1.) M. M. számú utasítás 13. pontjában körülírt szabályozás szerint közvetlenül küldje ki (postázza) külföldi cseretársának. Az Akadémiai Könyvtár feladata a rendszeres cserét nem folytató intézetek, továbbá az Akadémia tagjai, valamint az intézeti kutatók tanulmányainak (könyv, korrektúra, stb.) alkalmi külföldre küldése; ez esetben a kiküldést kérőnek kettő példányban részletes kísérő-jegyzéket kell csatolnia a kiküldendő anyagról.

6. Az intézetek a Művelődésügyi Minisztérium könyvtár osztályának adandó jelentésüket az Akadémiai Könyvtár útján tegyék meg. Az intézetek a jelentést kettő példányban évente január 15-ig kötelesek az Akadémia könyvtárához előterjeszteni.

Jelen utasítás 1960. évi január hó 1. napjával lép hatályba; ezzel egyidejűleg az akadémiai kiadványok cseréjére vonatkozó — 1954. július hó 1-én kelt — 978/R/1954. számú körrendeletem hatályát veszti.

Budapest, 1960. január 15.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítás

A pénzügyminiszter 102/1960. (P. K. 1.) PM. számú

utasítása

az irodagépállomány és a gépesítési helyzet felméréséről.

(Nem teljes szöveg)

Az irodagépállomány és a gépesítési helyzet felmérése érdekében a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben a következőket rendelem.

1. §.

(1) Az irodagépeket és a gépesítési helyzet felméréséhez szükséges egyéb adatokat az 1959. december 31-i állapotnak megfelelően a jelen utasítás hatálya alá tartozó szerveknek be kell jelenteniük.

(2) A bejelentési kötelezettség szempontjából a jelen utasítás hatálya az alábbi szervekre terjed ki:

a) minisztériumok és országos hatáskörű szervek, továbbá ezek felügyelete alá tartozó költségvetési szervek (ide értve a költségvetési folyószámlás szerveket is),

b) fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanácsok, ezek felügyelete alá rendelt tanácsok — kivéve a községi tanácsokat, továbbá a tanácsi költségvetési szervek (ide értve a költségvetési folyószámlás szerveket is) és a tanácsok felügyelete alá rendelt vállalatok és vállalati irányító szervek,

c) a Szövetkezetek Országos Szövetsége (SZÖVOSZ), a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége (OKISZ) és a felügyeletük alá tartozó szövetkezetek, szövetkezeti vállalatok és szövetkezeti irányító szervek.

(3) Nem kötelesek — saját irodagépeikre vonatkozóan — bejelentést tenni azok a minisztériumok és országos hatáskörű szervek, amelyek az 1959. évi mérlegbeszámolóhoz csatolt V. Egyszeri bejelentés az irodagépállományról című mellékleten tesznek bejelentést.

(4) A fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanácsok irányítása alá tartozó belkereskedelmi vállalatok bejelentéseiket nem a jelen utasítás mellékletét képező kérdőíven, hanem az 1959. évi mérlegbeszámolóhoz csatolt mellékleten kötelesek megtenni. E mellékletet azonban a jelen utasítás szerint kell benyújtani, továbbítani és összesíteni.

2. §.

(1) A bejelentéseket a jelen utasítás 1. sz. melléklete szerint kérdőíven kell megtenni. A kérdőívet a jelen utasítás 2. sz. mellékletét képező kitöltési utasítás szerint kell kitölteni.

(2) A kérdőíveket és a kitöltési utasítást 1960. január 31-ig az 1. § (2) bekezdésében megjelölt irányító szervek — a saját bejelentéseik és a felügyeletük alá tartozó szervek szükségletei szerint — a Pénzügyi Nyomtatványellátó és Lapkiadó Vállalattól (Budapest, V., József nádor tér 2—4. sz.) közvetlenül írásban tartoznak igényelni, majd attól átvenni és az adatszolgáltatásra kötelezettek között szétosztani.

(3) A kérdőíveket három példányban kell kiállítani.

3. §.

(1) A kérdőívek benyújtására, továbbítására vonatkozóan az alábbiak az irányadók:

1. A minisztériumok és az országos hatáskörű szervek felügyelete alá tartozó költségvetési szervek a kitöltött kérdőív két példányát a minisztérium, illetve országos hatáskörű szerv főkönyvelőségéhez (pénzügyi osztályához) nyújtják be. A minisztérium főkönyvelősége (pénzügyi osztálya) a beérkezett kérdőívek harmadik példányait magánál tartja, a második példányok alapján elkészíti a minisztérium (országos hatáskörű szerv) költségvetési szerveire vonatkozó összesítő jegyzéket.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt és az adatok összesítését végző irányító szervek (minisztériumok, országos hatáskörű szervek, fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanácsok, SZÖVOSZ, OKISZ) főkönyvelősége, illetve pénzügyi osztálya a beérkezett kérdőívek második példányai és a saját gépeikre vonatkozóan kitöltött kérdőív alapján — miután ellenőrizte azt, hogy a bejelentésre kötelezettek mindegyike eleget tett-e bejelentési kötelezettségének, és hogy a kérdőívek az előírásoknak megfelelően vannak-e kitöltve- kétféle összesítő jegyzéket készít:

1. az állami és szövetkezeti vállalatoknak és azok irányító szerveinek adatairól,

2. a költségvetési szervek (ideértve a költségvetési folyószámla szerveket is) adatairól.

Azok a minisztériumok (országos hatáskörű szervek), amelyeknek felügyelete a á mérlegbeszámolót készítő vállalatok és vállalati szervek tartoznak, a saját gépeikre vonatkozó adatokat az 1. alatti összesítő jegyzékbe, ellenkező esetben a 2. alatti jegyzékbe veszik fel.

Az összesítő jegyzékhez csatolni kell a beérkező kérdőívek második példányait, az összegyűjtő szerv saját gépeire vonatkozó kérdőívet és azt legkésőbb *1960. április 15-ig* meg kell küldeni a Pénzügyminisztérium részére. (PM. Szervezési és Ügyvitelgépesítési Intézet Budapest, V., József nádor tér 2—4. Telefon: 182—660, 562 mellékállomás.) Az összesítő jegyzékek űrlapjait a Pénzügyminisztérium közvetlenül küldi meg az összegyűjtő szerveknek.

(33) A kitöltött kérdőívek benyújtásának és továbbításának határidejét az összegyűjtést végző irányító szervek úgy szabják meg, hogy az irányító szerv a saját bejelentését is tartalmazó összesítést a (2) bekezdésben említett határidőben beküldhesse.

Kardos Géza s. k.,
a pénzügyminiszter helyettese.

Megjegyzés:
Az utasításban említett mellékleteket a Pénzügyi Közlöny 1960. január 10-én megjelent 1. száma tartalmazza.

Jogszabálymutató
1960. január 6-tól január 26-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1/1960. (I. 1.) Korm. rendelet	A kisiparosok által állami szervek részére végezhető építési munkákról.
	2/1960. (I. 6.) Korm. rendelet	A művelődési otthonokról.
	1001/1960. (I. 6.) Korm. határozat	Az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal feletti felügyelet ellátásáról.
	1/1960. (I. 6.) Eü. M.	A fekvőbeteg — gyógyintézetben ápolt vagy ott járóbetegként ellátott fizető-köteles személyek által fizetendő külön orvosi díj mértékéről és felhasználásáról.
	1.002/1960. (I. 10.) Korm. határozat	A 15 éves lakásfejlesztési tervről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

1960.50733 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. FEBRUÁR 29.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			17
Törvények, rendeletek, határozatok	1960. évi I. törvény	A Magyar Népköztársaság 1960. évi költségvetéséről	17
Miniszteri utasítás	107/1960. (M. K. 3.) M. M.	Az aspiráns-felvételi és kandidátusi filozófiai vizsgákról	19
Közlemények	100 555/1960. I/8. D. KPM.	Közszolgálati alkalmazottak és hadirokkantak arcképes igazolványának érvényesítése az 1960. évre	20
	100/1960. O. T.	A hulladékpapír gyűjtésről	21
Pályázati hirdetmény			21
Jogszabálymutató			22

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

dr. Búza László egyetemi tanár, akadémikusnak, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és jogtudományi kara Nemzetközi Jogi Tanszéke vezetőjének 75. születésnapja alkalmából, eredményes oktató és tudományos munkássága elismeréséül,

dr. Gegesi Kiss Pál Kossuth-díjas akadémikusnak, a Budapesti Orvostudományi Egyetem rektorának 60. születésnapja alkalmából, az orvostudomány fejlesztése terén elért eredményes munkássága elismeréséül a

Munkaérdemrend

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

1960. évi I. törvény

a Magyar Népköztársaság 1960. évi költségvetéséről

1. §. Az Országgyűlés a Magyar Népköztársaság 1960. évi költségvetésének bevételeit 67 713 086 000 (Hatvanhétmilliárd - hétszáztizenhárommilliónyolcvanhatezer) forintban,

kiadásait 67 399 667 000 (Hatvanhétmilliárd háromszázkilencvenkilencmillió - hatszázhatvanhét ezer) forintban,

bevételi többletét 313 419 000 (Háromszáztizenhárommillió-négyszáztizenkilencezer) forintban határozza meg.

2. §. A törvény 1. §-ában meghatározott, valamint az esetleg azt meghaladó bevételi többletet, továbbá a költségvetésben előirányzott tartalékot a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az évközben felmerülő szükségletek fedezetére és az állami pénzkészletek gyarapítására használhatja fel.

3. §. A törvény 1. §-ában meghatározott bevételek forrásai:

a népgazdaság ipari, építőipari, mezőgazdasági, kereskedelmi, közlekedési és szolgáltató vállalatait ól befolyó nyereségbefizetés, forgalmi adó, illetményadó, társadalombiztosítási járulék és egyéb befizetések 54 994 millió forint, a bevételek 81,2%-a;

a szövetkezetektől származó adóbevételek és egyéb befizetések 2018 millió forint, a bevételek 3%-a;

a lakosságtól származó adóbevételek 4405 millió forint, a bevételek 6,5%-a;

a különféle bevételek, elsősorban a központi és a tanácsi költségvetési szervek bevételei, továbbá az egyéb forrásokból várható bevételek, együttesen 6296 millió forint, a bevételek 9,3%-a.

4. §. A törvény 1. §-ában meghatározott kiadásokból 39 288 millió forintot, a kiadások 58,3%-át;

az 1960. évi népgazdasági terv célkitűzései szerint megvalósítandó ipari beruházásokra, az ipar műszaki fejlesztésére és a népgazdaság központi készleteinek növelésére;

a mezőgazdaság termelésének növelésére, ezen belül elsősorban a mezőgazdaság szocialista szektorának további erősítésére és fejlesztésére;

a közlekedés fejlesztésére, az úthálózat javítására, valamint egyes közlekedési eszközök beszerzésére;

a bel- és külkereskedelmi áruforgalom lebonyolítására, a kereskedelmi hálózat bővítésére;

új lakások építésére, egészségügyi és kulturális intézmények létesítésére, valamint a városi és községi közműhálózat fejlesztésére;

végül, a belföldi államadósságok törlesztésére, nemzetközi kötelezettségekre és a költségvetési tartalékra — kell fordítani.

5. §. (1) Egészségügyi, szociális, társadalombiztosítási, oktatási, művelődési és egyéb kulturális feladatokra, ilyen jellegű intézmények és intézetek fenntartására, ellátásuk javítására, a törvény 1. §-ában meghatározott kiadásokból 19 424 millió forint, a kiadások 28,8%-át kell fordítani.

(2) Az (1) bekezdésben említett összegből:

a) egészségügyi feladatokra, a kórházak, klinikák, szakorvosi rendelőintézetek, gondozóintézetek, orvosi körzetek, szülőotthonok, bölcsődék és gyermekotthonok fenntartására, anya és csecsemővédelemre, szülészeti ellátásra, valamint egyéb egészségügyi célokra, az intézmények által nyújtott ellátás színvonalának emelésére: elsősorban a munkaerőellátás és a gyógyszerellátás javítására 4144 millió forintot;

b) szociális kiadásokra, a szociális otthonok, nevelő otthonok, gyermekvédő otthonok, üdülők fenntartására és ellátásuk javítására, továbbá más szociális célokra 811 millió forintot;

c) társadalombiztosítási feladatokra, betegségi és egyéb készpénzsegélyekre, gyógyszerek, valamint gyógyászati segédeszközök költségeire, családi pótlékra, továbbá nyug- és egyéb ellátásra 8170 millió forintot;

d) az oktatási intézetek és intézmények kiadásaira, elsősorban az általános iskolák fenntartására, fejlesztésére és szakmai felszereléssel való ellátásuk javítására, tanulóotthonok és tanműhelyek, középiskolák, technikumok, akadémiák, főiskolák, egyetemek működési költségeire, valamint egyéb oktatási célokra 4979 millió forintot;

e) a tudományos kutatás költségeire, a népművelési és egyéb kulturális intézmények kiadásaira, a rádió és televízió fenntartására és fejlesztésére, a színházak és egyéb művészeti intézmények támogatására, sportlétesítmények fenntartására, valamint egyéb kulturális célok megvalósítására 1320 millió forintot — kell fordítani.

6. §. A törvény 1. §-ában meghatározott kiadásokból

honvédelmi célokra 3100 millió forintot, a kiadások 4,6%-át;

rend- és jogbiztonsági kiadásokra 3278 millió forintot, a kiadások 4,9%-át;

igazgatási kiadásokra 2310 millió forintot, a kiadások 3,4 %-át — kell fordítani.

7. §. (1) Az Országgyűlés a tanácsok 1960. évi költségvetését a törvény 1. §-ában meghatározott főösszeg keretében:

13 392 971 000 (Tizenhárommilliárd-háromszázkilencvenkettőmillió-kilencszázhetvenegyezer) forint bevétellel,

13 392 971 000 (Tizenhárommilliárd-háromszázkilencvenkettőmillió-kilencszázhetvenegyezer) forint kiadással — állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevételek forrásai:

a) a tanácsok működési bevételeinek teljes összege, 849 millió forint;

b) a tanácsok alá rendelt vállalatok nyereségbefizetésének teljes összege, 1901 millió forint;

c) az együttesen kezelt adók 97,9%-a, 2565 millió forint;

d) a magánszemélyektől eredő forgalmi adóbevételek 100%-a, 150 millió forint;

e) a tanácsok alá rendelt vállalatok forgalmi és illetményadó befizetésének 98,8%-a, 475 millió forint;

f) a kisipari szövetkezetek adóbefizetésének 100%-a, 1405 millió forint;

g) a földművesszövetkezetek adófizetésének 100%-a, 240 millió forint;

h) az állami hozzájárulás a beruházások fedezetére és egyéb célokra, 5808 millió forint.

(3) A fővárosi, megyei és megyei jogú városi tanácsok bevételi forrásait és az állami adókból való részesedésük mértékét a törvény melléklete határozza meg.

(4) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter arra, hogy a tanácsok részére megállapított bevételi terveknek kormányrendeletek, kormányhatározatok, vagy miniszteri rendeletek és utasítások következtében történt módosulása esetén a többletet elvonja, illetőleg a hiányt állami hozzájárulásból biztosítsa.

8. §. (1) A kiadásokra a törvény 1. §-ában meghatározott összeget — a törvényes átcsoportosítási jogkör figyelembevételével — csak a jóváhagyott feladatokra lehet felhasználni.

(2) A költségvetés végrehajtása során a legszigorúbb takarékosságot kell érvényesíteni. A takarékosság érvényesítéséért a költségvetés végrehajtásában érdekelt valamennyi szerv dolgozója felelős.

(3) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter arra, hogy a költségvetésben meghatározott kiadások fedezetére szükséges összeget a bevételek befizetése arányában bocsássa rendelkezésre.

(4) A kiadásokra meghatározott összegeket a költségvetési éven túl felhasználni nem lehet.

9. §. E törvény rendelkezéseit az 1960. évi január hó 1. napjától kell alkalmazni; végrehajtásáról a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a pénzügyminiszter útján gondoskodik.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 107/1960. (M. K. 3.) M. M. számú

utasítása

az aspiránsfelvételi és a kandidátusi filozófiai vizsgákról

1. Az aspiránsok marxista filozófiából való felkészülésének irányítása, ellenőrzése, továbbá vizsgáztatása, az aspiránsok szakjának megfelelő (és területileg legközelebb eső) egyetem filozófiai tanszékének (csoportjának) a feladata. Az egyetem rektora (önálló kar dékánja) biztosítsa az aspiránsok filozófiai képzéséhez szükséges feltételeket, segítse és ellenőrizze a tanszékek ez irányú munkáját.

2. Az aspiránsok filozófiai tanulmányaik megkezdése előtt kötelesek az illetékes filozófiai tanszéken jelentkezni. *A tanszékvezető az aspiránsok addigi filozófiai képzettségét figyelembe véve, meghatározza a felkészülés formáit* (előadásokon, konferenciákon, egyéni konzultáción való részvétel).

Az aspiránsokkal folytatott megbeszélés során a tanszék — az általános kötelező irodalmon túl— (amelyet az Utasítás melléklete tartalmaz) kijelöli azt a filozófiai irodalmat, amely az aspiránsokat segíti, hogy a marxista-leninista filozófia tételeit, tanításait szaktudományukra és a jelenkori társadalmi élet kérdéseire minél jobban tudják alkalmazni.

3. A vizsgára bocsátás előtt legalább egyszer kötelező konzultáció keretében meg kell győződni arról, hogy az aspiránsok kellő színvonalon feldolgozták-e a tananyagot, tudják-e azt alkalmazni a szakmájukkal összefüggő világnézeti kérdésekre és az időszerű társadalmi-politikai problémákra.

4. Az aspiránsok filozófiai *vizsgájukat általában a januári, júniusi, illetve szeptemberi vizsgaidőszakban tehetik le.*

5. A rektor a marxizmus—leninizmus (filozófia) tanszékek útján biztosítsa, hogy azok az egyetemi oktatók (tudományos dolgozók), akik az ideológiai oktatás keretében feldolgozzák a teljes kandidátusi filozófiai tananyagot, ebből az aspiránsokkal azonos körülmények között, bizottság előtt záróvizsgát tehessenek, és erről igazolást kapjanak.

6. A jelen utasítás a közzététel napján lép hatályba, mellékleteként egyidejűen közzéteszem a Művelődésügyi Közlöny 1959. december 15-i 25. számában megjelent 9/1959. M. T. A. (A. K. 21—22.) számú együttes utasításának a 4. §. (4) bekezdésében jelzett 2. számú mellékletét is.

Ilku Pál s. k.,
miniszterhelyettes

Melléklet a művelődésügyi miniszter 107/1960. (M. K. 3.) M. M. számú utasításához

A) *Az aspiránsok felvételi vizsgakövetelményei filozófiából*

1. Az aktuális kül- és belpolitikai, valamint az alapvető gazdasági kérdésekben a napi és az időszaki sajtó ismerete alapján való tájékozottság.

2. A szocializmus építésének kérdéseivel foglalkozó alapvető párthatározatok ismerete. (Pl.: a művelődéspolitikai irányelvek, nacionalizmusra vonatkozó tézisek, VII. kongresszus határozatai.)

3. A marxista filozófia alapjainak ismerete.

Javasolt irodalom:

a) A marxizmus—leninizmus alapjai c. tankönyv filozófiai része (Sajtó alatt).

b) Sztálin: A dialektikus és történelmi materializmusról (A leninizmus kérdései c. kötetben).

c) Gropp : A dialektikus materializmus.

B) *A kandidátusi filozófia vizsgatematikája és irodalomjegyzéke*

(Az egyes egyetemek, ill. karok sajátosságainak megfelelően ez a tematika módosítható, ill. kiegészíthető.)

I. Filozófiatörténet

1. A filozófia fogalma. A marxista—leninista filozófia tárgya.
2. Az ókori rabszolgatartó társadalom filozófiája.
3. A kapitalizmus keletkezése korának filozófiája.
4. A polgári filozófia fejlődése a XVI. század végén és a XVII. században.
5. A polgári filozófia fő irányai az angliai kapitalizmus megszilárdulásának és a francia forradalom előkészítésének időszakában.
6. A klasszikus német filozófia.
7. A marxista filozófia keletkezése és fejlődése.

Iriodalom :

a) Tudományegyetemek, Közgazdaság-Tudományi Egyetem, Orvostudományi Egyetemek számára :

Kötelező :

Engels : Ludwig Feuerbach . . . c. munkája.
Lenin: A marxizmus három forrása és három alkotó része.
Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I—II. kötet.
A marxista filozófia alapjai c. tankönyv I—III. fejezete.

Ajánlott :

A filozófia története (Központi Pedagógus Továbbképző Intézet kiadása 1959.).
Sándor Pál : A filozófia története c. jegyzet.
Szigeti József: A filozófia története c. jegyzet.
A filozófia története c. szovjet tankönyv.

b) A műszaki egyetemek, Agrártudományi Egyetem stb. számára:

Kötelező:

Engels : Ludwig Feuerbach . . . c. munkája.
Lenin : A marxizmus három forrása és három alkotó része.
Elek Tibor: Filozófiatörténeti bevezetés c. jegyzetének szemelvényei.

Ajánlott:

Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I—II. kötet.
A marxista filozófia alapjai c. tankönyv I—III. fejezete.
Elek Tibor: Filozófiatörténeti bevezetés c. egyetemi jegyzet.

II. Dialektikus materializmus

1. A világ anyagisága. Az anyag létezési módja és létezési formái.
2. Az anyag és a tudat.
3. Az anyagi világ tárgyainak, jelenségeinek egyetemes összefüggése és fejlődése.
   A dialektika az egyetemes összefüggésről és fejlődésről szóló tanítása.
4. A dialektika alaptörvényei:
   a) Az ellentétek egységének és harcának törvénye.
   b) Mennyiségi változások minőségi változásokba való kölcsönös átcsapásának törvénye.
   c) a tagadás tagadásának törvénye.
5. A megismerési folyamat dialektikája.

Irodalom:

Kötelező:

Engels: Anti-Dühring. Bevezetés, I. rész (Filozófia)·
Engels: A természet dialektikája (Szikra, 1952.), részletek.
Lenin: Materializmus és empiriokriticizmus (Szikra, 1949. vagy összes művek 14. köt.).
Lenin: A dialektika kérdéséhez (A filozófiai füzetek c. kötetben).
Lenin: Marx Károly.
Sztálin: A dialektikus és történelmi materializmusról. (A leninizmus kérdései c. kötetben).
Mao-Ce-Tung: A gyakorlatról (Vál. Műv. I.).
Mao-Ce-Tung: Az ellentmondásról (Vál. Műv. II.).
Mao-Ce-Tung: A népen belüli ellentmondások helyes megoldásáról.
A marxista filozófia alapjai c. tankönyv IV—X. fejezet.

Ajánlott:

Lenin: Filozófiai füzetek.
Lenin: Marx—Engels—marxizmus.

III. Történelmi materializmus

1. A történelmi materializmus a társadalmi fejlődés törvényeinek tudománya.
2. Az anyagi termelés a társadalomi élet alapja.
3. A termelőerők és a termelési viszonyok dialektikája.
4. A társadalom alapja és felépítménye.
5. Osztályok, osztályharc, állam.
6. A társadalmi forradalom.
7. A társadalmi tudat és formái.
8. A néptömegek és a személyiség szerepe a történelemben.
9. A mai burzsoá filozófia és szociológia fő irányzatai.

Irodalom:

Kötelező:

Marx—Engels: A Kommunista Párt kiáltványa (Vál. Műv. I.).
Marx: A politikai gazdaságtan bírálatához (I., uo.).
Marx—Engels: Levelek (Vál. Műv. II.).
Lenin: Állam és forradalom (Vál. Műv. II., vagy Művei 25. köt.).
Lenin—Sztálin: A vallásról.
Sztálin: A dialektikus és történelmi materializmusról.
Plehanov: A személyiség történelmi szerepének kérdéséhez.
A marxista filozófia alapjai c. tankönyv XI—XIX. fejezete.

Ajánlott:

Engels: A család, a magántulajdon és az állam eredete (Vál. Műv. II.).
Engels: A szocializmus fejlődése az utópiától a tudományig.
Lenin: Kik azok a „népbarátok" (Művei I. köt. 125—202. o.).

Közlemények

Közszolgálati alkalmazottak és hadirokkantak arcképes igazolványának érvényesítése az 1960. évre

100 555/1960. 1/8. D.

A közszolgálati és egyéb alkalmazottak, továbbá a hadirokkantak díjtalan és 50 százalékos mérsékléssű vasúti kedvezmény igénybevételére jogosító arcképes igazolványának 1960. évre történő érvényesítésére vonatkozólag az alábbi rendelkezéseket közöljük:

Az 1960. évre érvényesített közszolgálati fekete színű arcképes igazolványok, a vak hadirokkantak díjtalan utazási igazolványai és a hadirokkantak, valamint a hadiözvegyek részére 1960. évre kiállított betétfüzetek 1961. március 31-én 24 óráig használhatók fel.

Az igazolványok érvényesítése 1960. február 1-én kezdődik és 1960. március 31-én fejeződik be. 1960. április 1-től már csak az 1960. évre érvényesített arcképes igazolványok alapján szolgáltatható ki az 50%-os mérsékléssű utazási kedvezmény. Az 1960. évre érvényesített arcképes igazolvány birtokosa 1961. március 31-én 24 óráig jogosult 50%-os mérsékléssű menetjegy váltására. Ugyaneddig az időpontig érvényes a vak hadirokkantak díjtalan utazási igazolványa és a hadirokkantak és hadiözvegyek részére 1960. évre érvényesített arcképes igazolvány, illetőleg betétfüzet is.

Az 1960. feliratú, sorszámmal ellátott szigorúan elszámolandó érvényesítési bélyeg színe: kék.

Az igazolványok érvényesítését a MÁV Hivatalos Lap 1958. évi 2. számában közzétett 132 172/1957. I/5. B., továbbá az 1959. évi 3. számában közzétett 100 572/1959. I/5. B. számú rendeletekben hivatkozott utasítások alapján kell végrehajtani.

A 132 172/1957. I/5. B., továbbá a 100 572/1959. I/5. B. számú rendelkezésekkel módosított 107 433/1957. I/5. B. (P. K. 13.) K. P. M. számú utasítás az alábbiak szerint módosul, illetve egészül ki:

Az 1. §. (1) *a)* bekezdésében előírt feltételeknél a 8. és 13. bekezdést törölni kell (folyószámlás szervek stb.).

Az 1. §. (1) *a)* pontjában megjelölt igényjogosultak körébe tartoznak a folyószámlás (saját bevétel felhasználására jogosult) szervek (kultúrotthonok, baromfikeltető-állomások stb.) azon állandó fő foglalkozású dolgozói, akik ugyancsak közszolgálati (26/1957. Mü. M., 27/1957. Mü. M., 30/1957. Mü. M., 10/1959. Eü. M., 10/1959. M. M. stb. számú módosítások) és nem vállalati vagy egyéb (színházi, kollektív stb.) bérezésben részesülnek. Folyószámlás szervek nem közszolgálati bérezésben (színházi,

vállalati, kollektív stb.) részesülő dolgozói a kedvezményre nem jogosultak.

Az 1. §. (2) bekezdésében előírt feltételeket a következőkkel kell kiegészíteni:

Gyermekeknél a kereseti értékhatárt 200 forintról 500 forintra kell helyesbíteni.

Azok a gyermekek, akik 18. életévüket a tanév végéig betöltik, azonban továbbtanulásukat még igazolni nem tudják, arcképes igazolványukat szeptember 30-ig jogosultak felhasználni. Az ilyen gyermekek továbbtanulásukat legkésőbb szeptember 30-ig kötelesek igazolni. Amennyiben pedig tanulmányaikat bármely ok miatt nem folytatják, tőlük az arcképes igazolványt be kell vonni.

A nyári iskolai szünetben (július és augusztus hónapban) foglalkoztatott gyermekek a kedvezményre jogosultak maradnak, függetlenül esetleges foglalkozásuk következtében értékhatárt meghaladó keresetükre.

Ha azonban a 18. életévet betöltött gyermek az iskolai tanév befejezése után (július 1-től) állandó kereső foglalkozást biztosító állást vállal, úgy a kedvezményre jogosultsága megszűnik.

Az 1. §-hoz új 9. pontként kell felvenni:

Az első tényleges katonai szolgálatra bevonult közszolgálati alkalmazott a közalkalmazottak részére rendszeresített utazási kedvezményre nem jogosult. Az ilyen személy a birtokában levő arcképes igazolványt, mely a tárgyévre érvényesíttetett, köteles munkáltatójának megőrzés végett beszolgáltatni.

Az első tényleges katonai szolgálatra bevonult közszolgálati alkalmazott felesége a kedvezményre csak akkor jogosult, ha a dolgozó bevonulásának időpontjában is vele közös háztartásban együtt élt, önálló keresete nincs és ellátatlan gyermeke van. A kedvezményre jogosultság elbírálásánál e feltételeket igazolni kell.

A közszolgálati alkalmazottak különböző katonai akadémiákra bevonult gyermekei utazási kedvezményre nem jogosultak.

Az 1. §-hoz új 10. pontként kell felvenni:

A nyugellátásra igényt szerzett közszolgálati alkalmazottak és igényjogosult családtagjai a tárgyévre érvényesített arcképes igazolvány használatára annak érvénytartamáig jogosultak.

A tárgyévben nyugdíjazottak 18. életévet betöltött gyermekei a kedvezményre az 1. §. (2) bekezdésében előírtak szerint lehetnek csak jogosultak, legtovább azonban a birtokukban levő arcképes igazolvány érvénytartamáig.

A tárgyévben március 31-ig nyugdíjazottak arcképes igazolványa a tárgyévre nem hosszabbítható meg. Ezek utazási kedvezményre jogosultsága a fenti határidővel megszűnik.

Az évközben elhalt dolgozók özvegyének, illetőleg gyermekeinek (árváinak) kedvezményre jogosultsága azonos a nyugellátásra igényt szerzett közszolgálati alkalmazottak és igényjogosult családtagja jogosultságával.

A 132 172/1957. I/5. B. számú utasítás általános rendelkezés című fejezetét az alábbiakkal egészítem ki:

Az igazolványok érvényesítésére megyénként ütemtervet kell készíteni, hogy a torlódás elkerülhető legyen.

A kedvezményre jogosult közszolgálati szervek csakis a MÁV Hivatalos Lap 1958. évi 2. számában közzétett mintán (Pénzügyi Közlöny 1958. évi 2. száma) jogosultak igényelni az arcképes igazolvány érvényesítését, illetőleg annak kiállítását, azzal az eltéréssel, hogy az igénylőlapokat térítési szelvény nélkül kell elkészíteni.

Az arcképes igazolványok igénylésekor a költségvetési (folyószámlás) szerv vezetője anyagi és büntetőjogi felelősség mellett igazolni tartozik azt is, hogy a kimutatásba felvett dolgozók közszolgáltatási bérezésben részesülnek.

A nevek felsorolása után az igénylő szerv tartozik bejegyezni:

a családfők számát,

a feleség és gyermekek számát együttesen,

a gyermekek részére díjtalanul igényelt igazolványok számát (3-nál több gyermek esetében) és a számokat összesíteni.

Fentiek alapján szerkesztett kimutatást, az azon feltüntetett adatokat záradékkal ellátva az illetékes illetményszámfejtőhely és munkáltató szerv vezetője együttes aláírásukkal és bélyegzőjükkel tartoznak igazolni.

Azok, akik a kedvezményt 1959. évben nem igényelték, az új arcképes igazolványt 1960. évre különdíj felszámítása nélkül már az érvényesítési időszak megkezdése előtt is megkaphatják.

Az igazolványok térítési, kiállítási, érvényesítési és késedelmi különdíja változatlan.

Magyar Államvasutak

Az Országos Tervhivatal 100/1960. OT. számú

közleménye

a hulladékpapír gyűjtéséről

Az Országos Tervhivatal elnökének és a könnyűipari miniszternek 25/1959. (Tg. É. 22.) O. T. számú együttes utasítása intézkedik — többek között — a papírhulladék gyűjtéséről és hasznosításáról. Az említett együttes utasítás nem érinti az állami szervek iratainak védelméről és selejtezéséről szóló 45/1958. (VII. 30.) Korm. számú rendelet rendelkezéseit. Ennek megfelelően az említett kormányrendelet 1. §-ában meghatározott iratokra, illetve azok selejtezésére, továbbá az ezzel kapcsolatos jutalmazásra a szóban forgó kormányrendelet, nem pedig a 25/1959. (Tg. É. 22.) O. T. számú együttes utasítás az irányadó.

23/1960.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete (Budapest, V., Nádor u. 7.) pályázatot hirdet az Intézet könyvtárának vezetésével és az Intézet külső kapcsolatainak (külföldi levelezés és intézeti publikációk) gondozásával megbízott *tudományos munkatársai* állásra. Az állás elnyeréséhez főiskolai végzettség, megfelelő szakmai gyakorlat és nyelvismeret szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot,
2. a pályázó eddigi működésének igazolását,
3. a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását,
4. önéletrajzot (amely tartalmazza a pályázó nyelvismereteit).

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatójához legkésőbb 1960. március 31-ig kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének igazgatója dönt. A kinevezettek besorolási illetményei tekintetében a 29/1957. Mü. M. utasításában foglaltak az irányadók.

Budapest, 1960. február 12.

Friss István s. k.,
igazgató

Jogszabálymutató

1960. január 27-től február 15-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	3/1956. (I. 28.) Eü. M.	Az egyes betegségekkel kapcsolatos kórházi ápolási díjak csökkentéséről szóló 6/1958. (XI. 12.) Eü. M. számú rendelet módosításáról.
	1960. évi 4. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Kormánya között az egészségügy és orvostudomány terén való együttműködésről Budapesten 1959. április 17. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről.
	1960. évi 5. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság között a polgári, családjogi és bűnügyi jogsegély tárgyában Budapesten 1959. évi március hó 6. napján aláírt szerződés kihirdetéséről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

1960.50861 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. MÁRCIUS 18.

TARTALOM

			Oldal
Akadémia elnökének utasítása	4/1960. MTA (A. K. 4.)	A Magyar Tudományos Akadémia és felügyelete alá tartozó intézmények személyzeti munkája végzéséről szóló 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról	23
Miniszteri utasítások	203/1959. (P. K. 37.) P. M.	A költségvetési szerveknél 1960. évre előirányzott soron kívüli előléptetési keret felhasználásának függőbentartásáról	23
	2/1960. (III. 1.) É. M. — Á. H.	Az ingatlanközvetítői díjak megállapításáról	24
	121/1960. P. M.	A vállalati és hivatali üdülők ügyviteli szabályzatáról	24
Közlemények			27
Jogszabálymutató			28

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1960. MTA (A. K. 4.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia és felügyelete alá tartozó intézmények személyzeti munkája végzéséről szóló 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról

A 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás 15. pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„15. Az Akadémia Hivatala, továbbá az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok minden tudományos munkakörben foglalkoztatott, továbbá ügyintéző és adminisztratív dolgozóját minősíteni kell. Nem kell minősíteni az Akadémia rendes és levelező tagjait.

A minősítés az alábbiakra terjed ki: képzettség, szakmai képesség, a munka szempontjából lényeges személyi tulajdonságok és politikai jellemzés.

Az *alapminősítést* az első alkalommal kell elkészíteni és a következő években ezt kell kiegészíteni a bekövetkezett fejlődés, illetőleg változások feltüntetésével. A kiegészítő minősítést évente lehetőleg az év végéig, de legkésőbb a következő év január 31-ig kell elvégezni. Előléptetés, kitüntetés és áthelyezés előtt a kiegészítő minősítést minden esetben el kell végezni és a megelőző évek minősítéseivel együtt, az új munkahely vezetőjének rendelkezésére kell bocsátani.

A minősítést ismertetni kell azzal a személlyel, akire vonatkozik és a közlést aláírásával kell igazolni. A minősítések kezelését a személyzeti osztályok (csoport, előadó) végzik és azt kötelesek a nyilvántartási adatok között megőrizni."

Jelen utasítás közzététele napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás 15. pontja hatályát veszti.

Budapest, 1960. február 24.

Rusznyák István s. k.
elnök

Miniszteri utasítások

A pénzügyminiszter 203/1959. (P. K. 37.) P. M. számú

utasítása

a költségvetési szerveknél 1960. évre előirányzott soron kívüli előléptetési keret felhasználásának függőben tartásáról

A munkaügyi miniszterrel egyetértve az alábbi utasítást adom ki:

A költségvetési szervek (minisztériumok, tanácsok, oktatásügyi, egészségügyi, tudományos, gazdasági, rend- és jogbiztonsági stb. szervek) alkalmazottainak 1960. évi soron kívüli előléptetésére szolgáló kerete további intézkedésig nem használható fel.

Antos István s. k.,
pénzügyminiszter

Az építésügyi miniszter 2/1960. (III. 1.) É. M. — Á. H. számú

rendelete

az ingatlanközvetítő díjak megállapításáról

A 10/1957. (II. 24.) Korm. számú rendelet 6. §-ban foglalt felhatalmazás alapján — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — a következőket rendelem.

1. §.

E rendelet hatálya az állami ingatlanközvetítő szervek (állami ingatlanközvetítő vállalat, ingatlankezelő vagy város- (község-) gazdálkodási vállalat ingatlanközvetítő részlege) által lebonyolított ingatlanközvetítésekre és ingatlanforgalmi érték megállapításokra, valamint lakásközvetítésekre terjed ki.

2. §.

(1) Föld vagy épület, illetőleg öröklakás, (a továbbiakban: ingatlan) adás-vétele és cseréje esetében közvetítési díjként az ingatlan forgalmi értékének 3%-át kell megfizetni. Cserénél a magasabb értékű csereingatlan értékét kell alapul venni.

(2) Ha az ingatlan adás-vételére vagy cseréjére vonatkozó szerződésben érdekelt felek egyike vagy mindkét szerződő fél állami vállalat, egyéb állami gazdálkodó szerv, állami költségvetési szerv (a továbbiakban: állami szerv), társadalmi szervezet, valamint ezek jóléti, szociális, kulturális és sportintézménye, vagy mezőgazdasági termelőszövetkezet (mezőgazdasági termelőszövetkezeti csoport), a közvetítési díj az ingatlan forgalmi értékének 1%-a.

(3) Ha ingatlanának kisajátítása esetén a kisajátítást szenvedő pénzbeli kártalanításban részesült — a kártalanítási összeg kiutalásától számított 1 éven belüli ingatlanvásárlása esetén — a kártalanítási összegnek megfelelő ingatlanérték erejéig mentes a közvetítési díj megfizetésének kötelezettsége alól.

3. §.

(1) Az ingatlan forgalmi értékének megállapításáért 120 forint becslési díj számítható fel.

(2) Ha az ingatlan nem az állami ingatlanközvetítő szerv székhelyén fekszik, a közvetítő szervet a becslési díjon felül megilleti a becsléssel kapcsolatban felmerült — a dolgozók belföldi hivatalos kiküldetésére vonatkozó jogszabályok szerint felszámítható — utazási és szállásköltség is.

(3) A 2. §. (1) és (2) bekezdésében meghatározott közvetítési díj magában foglalja az ingatlan forgalmi értékének megállapításáért járó becslési díjat, valamint az előző bekezdésben említett utazási és szállásköltséget is.

(4) Ha a megbecsült ingatlanra egy éven belül ugyanaz a személy adás-vételi megbízást ad, az adásvételi szerződés létrejötte esetén a közvetítési díj összegéből a becslési díjat le kell vonni.

(5) Ha az adás-vételi, illetőleg csereszerződés nem jön létre, vagy ha a megbízást a megbízó fél visszavonja, az állami ingatlanközvetítő szerv csak a becslési díjat számíthatja fel.

4. §.

Lakásbérleti jognak állami szerv által történő megvásárlása esetében a közvetítési díj az adásvételi szerződés szerinti vételár 3%-a.

5. §.

Lakáscsere közvetítési díja — a cserével érintett összes lakás számításbavételével — lakószobánként 50.— Ft.

6. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba; egyidejűleg a 30/1955. (T. K. 34.) V. K. G. M. számú és a 90/1956. (T. K. 1957. 1.) V. K. G. M. számú utasítások hatályukat vesztik.

Trautmann Rezső s. k.,
építésügyi miniszter

A pénzügyminiszter és a munkaügyi miniszter 121/1960. (P. K. 6.) P. M. számú

együttes utasítása

a vállalati és hivatali üdülők ügyviteli szabályzatáról

1. Az üdültetés egyes kérdéseinek rendezésére kiadott, az 1.003/1959. (I. 14.) számú kormányhatározattal módosított 1.056/1957. (VI. 12.) számú kormányhatározat 9. pontja alapján a vállalati és hivatali üdülők ügyvitelét a Szakszervezetek Országos Tanácsa főtitkárával — a szövetkezetekre vonatkozólag a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége elnökével is — egyetértésben a jelen utasítás mellékletében foglaltak szerint szabályozom.

2. A jelen utasítás hatálya kiterjed mindazokra a vállalati, hivatali és szövetkezeti üdülőkre, amelyeket a vállalat, hivatal, illetve szövetkezet (a továbbiakban: vállalat) saját kezelésében tart fenn és abban dolgozóit (a szövetkezetek tagjait) és ezek családtagjait kedvezményes üdülésben részesíti.

3. A szabályzatban foglaltak figyelembevételével a miniszterek szabályozzák az egyes üdülők különleges körülményeire tekintettel rendezést igénylő kérdéseket.

4. Ez az utasítás 1960. január 1. napjával lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.
munkaügyi miniszter

Polónyi Szücs Lajos s. k.
a pénzügyminiszter első helyettese

Melléklet a 121/1960. (P. K. 6.) P. M. számú utasításához

vállalati és hivatali üdülők ügyviteli szabályzata

(Kivonatos szöveg)

I.

A beutalás szabályai.

1. §.

(1) A dolgozó és családtagja évenként egy alkalommal, legfeljebb 14 nap időtartammal részesülhet kedvezményes üdülésben. Az, aki a naptári évben valamilyen kedvezményes üdülésben — vállalati (hivatali), szakszervezeti, külföldi csereüdülésben — már részesült, ugyanabban az évben sem ugyanolyan, sem másfajta kedvezményes üdülésben nem részesülhet.

(2) Az üdülőt fenntartó vállalat (hivatal) köteles az üdülésben résztvevők nevét és az üdülésük időpontját nyilvántartani és ellenőrizni az üdülés rendjének az (1) bekezdésben foglaltak szerinti megtartását.

(3) A beutalást a szakszervezeti bizottság, a vállalat (hivatal) vezetőjével együttesen végzi.

(4) Üdülésben (gyermeküdülésben) csak egészséges személy vehet részt.

(5) A gyermeket — az üdülés megkezdése előtt 20 nappal — a körzeti (üzemi, vagy iskolai) orvossal meg kell vizsgáltatni, továbbá az üdülés megkezdése előtt két nappal az illetékes körzeti orvossal felül kell vizsgáltatni. Az orvosi vizsgálatot és felülvizsgálatot az erre a célra rendszeresített egészségügyi lapon kell feljegyezni.

2. §.

(1) A szakszervezeti bizottság a beutaltnak a beutalójegyet csak a térítés befizetésének igazolása után adhatja át.

(2) Beutalójegyet a dolgozó kérésére csak akkor lehet visszavenni, ha a beutalt azt az üdülés kezdeti időpontja előtt legalább 1 héttel a szakszervezeti bizottságnak visszaadja.

(3) A befizetett térítési díjat nem lehet a beutaltnak visszafizetni, ha az üdülést megszakította, kivéve, ha a dolgozó megbetegedik és az üdülőből való eltávozás szükségességét orvosi bizonyítványnyal igazolja.

3. §.

(1) A beutaltat csak akkor lehet elhelyezni az üdülőben, ha érvényes szabályos beutalójeggyel rendelkezik.

(2) A beutalójegynek tartalmaznia kell:

a beutalt nevét, foglalkozását, munkahelyét,
az üdülő megnevezését és helyét,
az üdülés kezdeti és befejező időpontját,
a szakszervezeti bizottság által felhatalmazott személy aláírását.

(3) A beutalójegyet a beutalttal a távozás napján alá kell iratni. A beutalt az érkezés és távozás napjának bevezetésével igazolja az üdülőben ténylegesen eltöltött vendégnapokat. Csak annyi napot szabad a beutalójegyen igazoltatni, ahány napot a beutalt az üdülőben töltött, illetve ahány napra részére az élelmezést biztosították.

4. §.

(1) Az üdülőbe érkező beutaltak adatait az 1/1954. (I. 9.) B. M. sz. rendelet értelmében, a személyi igazolvány alapján a lakónyilvántartó könyvbe is be kell jegyezni.

(2) Az üdülőkben a tizenhat éven aluli személyekről nem kell nyilvántartást vezetni és bejelentést eszközölni. Az üdülő alkalmazásában levő tizenhatodik életévét be nem töltött fiatalkorúakat azonban, ha állandó lakóhelyük nem azonos az üdülő telephelyével, mint lakhelyről ideiglenesen távozottakat kell nyilvántartásba venni és a 16 napnál hosszabb tartózkodásra vonatkozó nyomtatványon kell bejelenteni.

Az üdülő megnyitásának és üzemeltetésének szabályai.

5. §.

(1) Üdültetni csak akkor lehet, ha az üdülőt fenntartó vállalat a csoportos üdültetésről szóló 3167/29/1950. (III. 24.) N. M. sz. rendeletben, valamint a csoportos gyermeküdültetések egészségügyi ellátásáról szóló 806/10/1953. (Eü. K. 8.) Eü. M. sz. utasításban, továbbá a 8300/12/1954. (Eü. K. 10.) Eü. M. sz. utasításban foglalt feltételeket biztosította.

(2) Az üdülők házirendjét az üdülőt fenntartó vállalat (hivatal) határozza meg.

(3) Az üdülő dolgozóinak munkaviszonyával kapcsolatos kérdésekben a Munka Törvénykönyvében és a végrehajtására kiadott rendelkezésekben előírtakat kell figyelembe venni.

(4) A munkavállalók illetményét a 19/1957. (12). Mü. M. számú utasítás alapján kell megállapítani.

(5) Az üdülőben — gyermeküdülőben — csak teljesen egészséges munkavállalót lehet alkalmazni és ezt érvényes orvosi bizonyitvánnyal igazolni kell (az érvényesség határideje vér- és tüdővizsgálatnál: egy év, bakteriológiánál: két év). Ennek hiányában a munkavállalónak a munkaviszony megkezdése előtt orvosi vizsgálaton kell résztvennie és azt az „Egészségügyi Könyvben" igazolnia kell.

6. §.

(1) A beutaltak élelmezési nyersanyag költségére személyenként és naponta felnőtteknél 17,50 forintot, gyermekeknél (14 éves korig) 15,40 forintot szabad felhasználni. A családos üdülés keretében beutalt gyermekek ellátására ugyanazt az élelmezési nyersanyagot lehet felhasználni mint a felnőtteknél, azaz naponta és személyenként: 17,50 forintot.

(2) A munkaügyi miniszter — a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsa főtitkárával egyetértésben — kivételes esetben a fentiek alól felmentést adhat.

(3) A vállalati és hivatali üdülőkben a 18/1957. (12.) Mü. M. sz. utasítás rendelkezéseit kell alkalmazni az üdülő alkalmazottainak élelmezése és élelmezési térítési díja tekintetében.

(4) Az élelmezési normák éves átlagot jelentenek. Ennek értelmében egyes napokon lehet olyan étrendet is beállítani, amely a normánál magasabb költségekkel jár, akkor, ha ezt más napokon megtakarítják. Az egyenletes, színvonalas étkezések biztosítása céljából szükséges azonban, hogy az egyes napok élelmezési kerete között ne legyen nagy különbség (a konyhaanyag nyilvántartására a IV. fejezetben közöltek az irányadók).

(5) Ha a beutalt az üdülőből előbb távozik, vagy az üdülés utolsó napján már nem kívánja igénybe venni az aznapi étkezést, akkor a napi élelmezési nyersanyagra fordítható összeggel azonos értékű csomagot kell részére biztosítani. Étkezési csomag legfeljebb egy napra adható.

7. §.

(1) Az üdülők élelmiszer- és italáru- készletét állami és szövetkezeti szervektől kell beszerezni. Magánosoktól csak azokban a kivételes esetekben lehet vásárolni, ha a beutaltak ellátása más módon

nem oldható meg. Ezt az illetékes tanáccsal igazoltatni kell.

(2) Az élelmiszer- és italárukészlet mértékét a 64/1955. (P. K. 20.) P. M. sz. utasítás szabályozza.

(3) Az elkészített ételekből a 140/1951. (XII. 30.) Eü. M. sz rendelet, valamint a 145/1951. (Eü. K. 1952. 2.) Eü. M. sz. utasításban foglaltaknak megfelelően (reggeli, ebéd, vacsora) naponként különkülön 50—100 gramm mennyiséget 48 órán át meg kell őrizni. Az ételmintát légmentesen zárható üvegedényben kell tárolni. Az ételmintát hideg helyen (hűtőszekrényben) kell tartani.

(4) Az elkerülhetetlenül visszamaradó és a moslékba kerülő ételhulladékot, ételmaradékot állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, vagy egyéb szocialista szervek részére kell átadni.

(5) Azoknál az üdülőknél ahova az üdülő kezelésében konyhakert és számottevő gyümölcsös tartozik, a vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszter szabályozza a termények felhasználását és elszámolását.

8. §.

(1) Az üdülő dolgozói munka- és védőruha ellátására a 17/1958. (II. 21) számú kormányrendeletben, illetve az annak végrehajtásáról kiadott 3/1958. (III. 7.) Mü. M. sz. rendeletben foglaltakat kell alkalmazni. Ennek megfelelően a munka- és védőruhák beszerzésére csak az e célra beszerzési keretként engedélyezett összeg használható fel.

(2) Minden esztendőben az üdülési idény megkezdése előtt az üdülőkben a felügyeleti szerv jelenlétében munkavédelmi szemlét kell tartani. Az üdülő vezetője köteles a baleseti veszélyforrásokat megszüntetni.

(3) A tűzrendészeti hatósággal minden évben meg kell vizsgáltatni az üdülőt és a tűzbiztonsági szempontból szükséges intézkedéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A jegyzőkönyvben foglaltak végrehajtásáról, az üdülővezető az üdülőt fenntartó vállalat segítségével köteles gondoskodni.

II.

Az üdülők pénzgazdálkodása

9. §.

A központi szervek hivatali üdülőinek gazdálkodását a jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről szóló 110/1956. (P. K. 3.) P. M. sz. utasítás szerint kell megszervezni. A tanácsi hivatali üdülők a költségvetési szervekre vonatkozó általános rendelkezések szerint kötelesek gazdálkodni.

10. §.

(1) A vállalati üdülő üzemeltetésének biztosítása érdekében a vállalat éves tervet (költségvetést) köteles készíteni. A költségvetésben az üdülő fenntartásával, üzemeltetésével kapcsolatos kiadások mellett meg kell tervezni az üdülésben résztvevők hozzájárulásából befizetett összegeket, valamint azokat a bevételeket is, amelyeket a vállalat nyereségrészesedésből és igazgatói alapból támogatásként az üdülőnek nyújt.

(2) Az üdülő költségvetését a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben hagyja jóvá. Az éves elszámolást (zárszámadást) a vállalat igazgatója és főkönyvelője tartozik jóváhagyni.

(3) Az üdülő fenntartásához és üzemeltetéséhez a vállalat kizárólag csak nyereségrészesedésből és igazgatói alapból járulhat hozzá.

(4) Az üdülő pénzforgalmának lebonyolítására célszerű az Országos Takarékpénztárnál külön számlát nyitni. Ennek állományát és az abban bekövetkezett változásokat a 31. Bankszámlák és pénztár számlacsoportban kell vezetni. Az üdülőkkel kapcsolatos pénzforgalom, azaz a kiadások, illetve a költségek (pl. anyagfelhasználás a vállalati raktárból, megtérülő bérköltség és annak közterhe, megtérülő vállalatokon belüli szolgáltatás, idegen szállítók követelése, készpénzbeszerzések), továbbá a bevételek, pl. dolgozók térítései, az igazgatói alapból vagy a nyereségrészesedésből juttatott összegek könyvelését a 356. Egyéb aktív elszámolások számlacsoport keretében „Vállalati üdülők elszámolási számla" elnevezéssel külön számlán kell nyilvántartani.

(5) Amennyiben a vállalat saját üdülője részére szolgáltatást teljesít (személy, teherfuvarozás stb.), a szolgáltatást szabályszerűen számlázni kell és ezt az üdülő köteles a vállalatnak megtéríteni. Az ilyen tételeket a könyvelésben ugyancsak az említett 356. számla terhére kell elszámolni.

III.

A hivatali üdülők eszközeinek nyilvántartási rendje

11. §.

A hivatali üdülők állóeszközeit és készleteik nyilvántartását továbbra is a 318/140/1952. (P. K. 80.) P. M. sz. utasítás szerint, a konyhaanyagok elszámolását pedig a 318/120/1954. (P. K. 65.) P. M. számú utasítás szerint kötelesek vezetni.

IV.

A vállalati üdülők eszközeinek nyilvántartási rendje

12. §.

A vállalati üdülők valamennyi eszközének nyilvántartásáról az üzemeltető vállalat köteles gondoskodni.

13. §.

A pénzeszközök nyilvántartása

(1) A vállalatnak az üdülővel kapcsolatos pénzforgalmat a 356. *Egyéb aktív elszámolások* számlacsoport keretében megnyitott „*Vállalati üdülők elszámolása számla*" elnevezéssel külön számlán kell kimutatnia.

(2) Az üdülő gondnoka az üdülő pénzforgalmáról (a 3. számú minta szerinti részletezésben) pénzforgalmi kimutatást tartozik vezetni.

14. §.

Az állóeszközök nyilvántartása

(1) A vállalatnak a kezelésében levő üdülő állóeszközeinek főkönyvi nyilvántartását a KÁLISZ, illetőleg a szakmai számlakeret előírásait figyelembevéve kell vezetnie.

(2) A 18. *Jóléti állóeszközök* számlacsoporthoz kapcsolódó analitikus (egyedi) nyilvántartásban az

üdülőtelep állóeszközeit úgy kell nyilvántartani, hogy az eszközök egyes csoportjai üdülési objektumonként el legyenek különítve az egyéb jóléti állóeszközöktől.

(3) Az *üdülőben* az állóeszközökről az üdülő gondnokának csak mennyiségi nyilvántartást, az állóeszközök nyilvántartási könyvét (1. sz. minta) kell vezetnie.

15. §.

A készletek (fogyóeszközök és anyagok) nyilvántartása

(1) A *vállalatnak* az üdülő fogyóeszközeit és egyéb anyagkészleteit a könyvelésben, mennyiségben és értékben a KÁLISZ, illetve a szakmai számlakeret figyelembevételével kell nyilvántartania.

(2) A 28. *Jóléti Készletek* számlacsoporthoz kapcsolódó analitikus nyilvántartásban az üdülési fogyóeszközöket és egyéb anyagokat úgy kell nyilvántartani, hogy az eszközök egyes csoportjai üdülési objektumonként el legyenek különítve az egyéb jóléti készletektől.

(3) Az üdülő gondnoka az üdülő fogyóeszközeiről és anyagkészleteiről a vállalati nyilvántartással egyezően a *Fogyóeszközök és anyagok nyilvántartási könyvében* (2. sz. minta) mennyiségi nyilvántartást vezet.

(4) A különböző tisztító szereket és tüzelőanyagot nem itt, hanem a konyhaanyagok nyilvántartási rendszerének megfelelően kell kimutatni.

(5) Az álló- és fogyóeszközök, valamint az egyéb anyagféleségek nyilvántartásától eltérően, a konyhaanyagokkal való teljes elszámolás az üdülőben történik.

17. §.

A leltározás

(1) Az új elszámolási rendszerre való áttérés előtt a raktárban levő konyhaanyagokat leltározni kell. Az anyagkészleteket meg kell mérni és egyeztetni kell az eddigi anyagnyilvántartó lapokon feljegyzet készletekkel. Az esetleges eltérések okát meg kell állapítani és jegyzőkönyvben rögzíteni.

(2) A leltározást az üdülő felelős vezetőjének jelenlétében, a konyhaanyag számadás vezetésére kötelezett személynek kell elvégeznie, az eltérésekről felvett jegyzőkönyvet mindkettőjüknek alá kell írniuk.

(3) A leltározás során megállapított készleteket az eddig vezetett nyilvántartó lapok utolsó sorában be kell vezetni. A mennyiséget meg kell szorozni a beszerzési egységárral és az így kapott készletértéket is fel kell jegyezni az anyagnyilvántartó lapokon, a készletek mennyiségével egy sorban.

(4) Az üres és tele göngyölegeket anyagként kell kezelni és féleségenként, egységárankénti csoportosításban külön kell leltározni. A leltárt Konyhaanyag leltár az 19.....év.....hó..... napján cím feltüntetésével, bármilyen papírlapon el lehet készíteni. A leltárnak tartalmaznia kell:

a) a sorszámot,
b) az anyag megnevezését,
c) a mértékegységet (kg. liter, stb.),
d) a leltározott mennyiséget,
e) a beszerzési egységárat,
f) a leltározott anyagok kiszámított értékét.

(5) A leltárba bejegyzett adatoknak meg kell egyezniök az anyagnyilvántartólapoknak a tényleges készletre vonatkozó adataival. A leltározott anyagok értékét egy összegben, leltárkészlet címén be kell vezetni az Értékforgalmi gyűjtő 4. oszlopába.

Megjegyzés: A mellékleteket a Pénzügyi Közlöny 1960. február 16-án megjelent 6. száma tartalmazza.

Közlemények

Az Egészségügyi Minisztérium 58.163/1960. sz.

közleménye

a sugármentesítés körüli eljárás szabályozásáról

Minden intézet, vállalat, üzem, ahol izotop laboratórium van, elszennyeződés esetén, az izotop laboratórium, illetve részleg vezetője azt távbeszélőn azonnal, majd írásban jelenteni köteles a sugármentesítés ellenőrzése végett :

Budapest területén: a Budapesti Közegészségügyi-Járványügyi Állomás igazgatójának, Bp. XIII. Váci út 174. tel: 203—683.

Vidéken: az Országos Munkaegészségügyi Intézet igazgatójának, Bp. IX., Nagyvárad tér 2. tel: 139—096.

A Munkaügyi Minisztérium állásfoglalása

A fegyelmi eljárást befejezettnek, a fegyelmi határozatot jogerősnek kell tekinteni, ha az egyeztető bizottság egyhangú határozat hiányában a fellebbezést a járásbíróságnak (kerületi bíróságnak) küldi meg. *(187/1960. Mü. M. — Munkaügyi Közlöny 1—2. szám.)*

Jogszabálymutató

1960. február 16-tól március 8-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	10/1960. (II. 20.) Korm. rendelet	A tehergépjárművek közúti forgalmának szabályozásáról rendelkező 4215/1949. (IX. 3.) Korm. sz. rendelet kiegészítéséről
	1960. évi 6. számú tvr.	A bíróságok népi ülnökeinek választásáról
	1960. évi 7. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és az Iraki Köztársaság Kormánya között Budapesten, 1959. évi április hó 11-napján aláírt kulturális egyezmény kihirdetéséről
Tervgazdasági Értesítő	304/1960. (Tg. É. 4.) ÁFTH.	A geodéziai és térképészeti munkák bejelentéséről, valamint nyilvántartásáról szóló 57/1953. (XII. 16.) M. T. számú rendelet végrehajtásáról
	102/1960. O. T.	A gépselejtezési formanyomtatvány és a selejtezési jegyzőkönyv kitöltése

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

1960.50982 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

519.199

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 5. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. ÁPRILIS 5.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1.004/1960. (III. 15.) Korm. határozat	Az 1960. évi Kossuth-díjak odaítéléséről	29
	12/1960. (III. 20.) Korm. rendelet	A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának, november 7-ének munkaszüneti nappá nyilvánításáról	30
	13/1960. (III. 22.) Korm. rendelet	A népi ellenőrzésről szóló 1959. évi VII. törvény végrehajtásáról szóló 6/1958. (I. 18.) Korm. számú rendelet módosításáról	30
Az Akadémia elnökének utasítása	5/1960. MTA (A. K. 5.)	Az aspiránsvezetői díjról	31
Miniszteri utasítás	4/1960. (III. 23.) Eü. M.	A kábítószerek jegyzékének módosításáról	31
Közlemény			32
Jogszabálymutató			32

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.004/1960. (III. 15.) számú

h a t á r o z a t a

az 1960. évi Kossuth-díjak odaítéléséről

I.

A Kormány a tudományok, találmányok, újítások, a termelő munka módszerének alapvető tökéletesítése terén elért eredményeiért

a Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

*Bezzegh László*t, a Magyar Optikai Művek tervezőmérnökét és

*Schinagl Ferenc*et, a Magyar Optikai Művek konstruktőrjét a geodéziai műszerek fejlesztése terén elért kimagasló egyéni eredményeikért, valamint a „C" típusú teodolit közös konstruálásáért (a díj egyenlő arányban megosztva);

*Dr. Albert János*t, az Építőanyagipari Kutató Intézet mérnökkutatóját, az építőanyagipari kutatás terén kiemelkedő nagyértékű munkásságáért, az építőanyagipari anyagok gyártástechnikájának kidolgozásában kifejtett elméleti és gyakorlati munkájáért;

Beke Ödön akadémikust, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanárát, a magyar—finnugor nyelvtudomány terén kifejtett fél-évszázados tudományos munkásságáért.

A Kossuth-díj III. fokozatával és a velejáró 20 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

*Erdélyi Elek*et, a Baromfiipari Igazgatóság főmérnökét és

*Knoll István*t, a Baromfiipari Igazgatóság mérnökét, a hazai élelmiszerfeldolgozó ipar technikai színvonalának nagymértékű emeléséért (a díj egyenlő arányban megosztva);

*Almási István*t, a Borsodi Szénbányászati Tröszt Ormosi Szénbánya Vállalata vájárát, kiemelkedő munkateljesítményeiért, valamint a termelés gazdaságossága, az anyagtakarékosság, a fiatal bányászok nevelése terén kifejtett példamutató munkájáért;

Kutassy Lajos mérnököt, MÁV műszaki főtanácsost, a feszített vasbetonaljak tervezése és használatba vétele terén kifejtett úttörő munkásságáért;

*Dr. Huszák István*t, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Ideg- és Elme Klinikájának igazgatóját, a központi idegrendszer pusztulásával járó beteg-

ségek, elsősorban a sclerosis polyinsularisnak biokémiai hátterére vonatkozó kutatásban elért eredményeiért;

Buti Sándor vásárosfalui (Győr-Sopron megye) általános iskolai tanítót négy évtizedes oktatónevelő munkájában elért módszertani és gyakorlati eredményeiért, faluja művelődési és társadalmi életében végzett kiemelkedő mukásságáért;

Bártfai Sándort, a karcagi „Lenin" termelőszövetkezet elnökét és *P. Szabó Imrét*, a karcagi „Lenin" termelőszövetkezet elnökhelyettesét a termelőszövetkezetben 1951 óta kifejtett kiemelkedő munkájukért (a díj egyenlő arányban megosztva);

Báldy Bálintot, a Kisállattenyésztési Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjét, a baromfitenyésztés terén kifejtett három évtizedes munkássága során elért kiváló eredményeiért;

Méhes Jánost, az ebesi Állami Gazdaság szerelőkombájnosát, kiváló munkateljesítményeiért, valamint az új munkaerkölcs és az egészséges munkaverseny kialakítása terén elért kimagasló eredményeiért.

II.

A Kormány a művészet és irodalom terén kifejtett munkásságáért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50 000 **forintos pénzjutalommal tünteti ki**

Vedres Márk Kossuth-díjas szobrászművészt, az utóbbi évtizedben kifejtett munkásságáért, különösen az 1959-ben befejezett „Béke Kút" című alkotásáért;

Weiner Leó Kossuth-díjas zeneszerzőt, a magyar kamarazenekultúra ápolásáért.

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35 000 **forintos pénzjutalommal tünteti ki**

Darvas József Kossuth-díjas írót, a „Kormos ég" című drámájáért;

Kárpáti Aurél írót, egész élete művéért, elsősorban sok évtizedes kritikai munkásságáért;

Ruttkai Éva színművésznőt több kiváló alakításáért, elsősorban a „Háború és béke" című színmű Natasa szerepében elért művészi teljesítményéért.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 12/1960. (III. 20.) számú

rendelete

a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának, november 7-ének munkaszüneti nappá nyilvánításáról

1. §

November 7-e, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója munkaszüneti nap.

2. §

Az 1. §-nak megfelelően az 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet 82. § (1) bekezdésének a szövege:

„(1) Munkaszüneti napok: január 1, húsvét hétfő, április 4, május 1, augusztus 20, november 7, december 25 és 26."

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 13/1960. (III. 22.) számú

rendelete

a népi ellenőrzésről szóló 1957. évi VII. törvény végrehajtásáról szóló 6/1958. (I. 18.) Korm. számú rendelet módosításáról

1. §

A 6/1958. (I. 18.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (2) bekezdése helyébe a következők lépnek:

„(2) A területi népi ellenőrzési bizottságok közül — a megyei és a fővárosi-kerületi népi ellenőrzési bizottság a Központi Népi Ellenőrzési Bizottságnak, —

— a járási és a városi népi ellenőrzési bizottság a megyei népi ellenőrzési bizottságnak közvetlenül alárendelve működik."

2. §

A R. 10. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő lép:

„(1) A Központi és a megyei népi ellenőrzési bizottság saját maga állapítja meg, hogy az elnökhelyettesek közül ki tekintendő az elnök általános helyettesének."

3. §

A R. 15. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(4) A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság munkaterve tartalmazza — elkülönítve — a fővárosra vonatkozó feladatokat is. Ez utóbbiakat a Fővárosi Tanács hagyja jóvá."

4. §

A R. 16. §-a a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„(3) A megyei jogú városokban működő megyei népi ellenőrzési bizottságok munkatervének mellékletét képezik a megyei jogú városra vonatkozó feladatok. Ez utóbbiakat a megyei jogú városi tanács hagyja jóvá.

(4) A járási jogú városokban működő járási népi ellenőrzési bizottságok munkatervének mellékletét képezik a városra vonatkozó feladatok. Ez utóbbiakat a városi tanács hagyja jóvá."

5. §

A R. 18. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A megyei népi ellenőrzési bizottság jelöli ki azokat a szerveket, amelyek a járási, illetőleg a városi népi ellenőrzési bizottságok alá tartoznak."

6. §

A R. 34. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(2) A népi ellenőrzési bizottságok meg nem támadott ténymegállapításait az ellenőrzésre jogosult állami szervek valónak fogadják el, és azok újabb kivizsgálásának csak az (1) bekezdésben meghatározott esetekben van helye."

7. §

A R. 39. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(3) Népi ellenőrzési bizottság tagjának vagy népi ellenőrnek mezőgazdasági vagy kisipari termelőszövetkezetből való kizárására csak akkor lehet javaslatot terjeszteni a közgyűlés elé, ha azzal a felettes népi ellenőrzési bizottság előzetesen egyetértett."

8. §

A R. 42. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(4) Ha a népi ellenőrzési bizottság tagja vagy a népi ellenőr mezőgazdasági termelőszövetkezet tagja, őt a munkaidőben végzett ellenőrzési tevékenysége után jövedelemtérítés illeti meg, melynek mértéke:

ha az ellenőrzéssel töltött idő
— 1 nap alatt a 4 órát meghaladja: 16 Ft
— 1 nap alatt a 8 órát meghaladja: 32 Ft

A napi 4 órát meg nem haladó ellenőrzési tevékenységért térítés nem fizethető. Az e bekezdés alapján fizethető jövedelemtérítést a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság költségvetésében kell előirányozni."

9. §

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 5/1960. MTA (A. K. 5.) számú

utasítása

az aspiránsvezetői díjról

A 41/1959. (X. 3.) Korm. sz. rendelet 5. § (6) bekezdésében foglalt felhatalmazásra figyelemmel, a Tudományos Minősítő Bizottság javaslata alapján, a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel egyetértésben, az aspiránsvezetők díjazását az alábbiak szerint szabályozom:

1. §

A rendes és levelező aspiránsok kijelölt vezetői az aspiránsok munkájának irányításáért, segítéséért és ellenőrzéséért díjazásban részesülnek. Az aspiránsvezetői megbízás munkaviszonyt nem létesít.

2. §

Az aspiránsvezetői díj 10 000 Ft, amelyet két egyenlő részletben kell az aspiránsvezető részére kifizetni: első részlete a kandidátusi vizsgák letétele után, második részlete pedig a kandidátusi értekezés megvédése után esedékes.

3. §

Az aspiránsvezetői díjat a Tudományos Minősítő Bizottság folyósítja az aspiránsvezető munkahelye címére.

4. §

Az aspiránsvezetői díjat 1959. október 1-től kezdődően kell folyósítani. Nem jár aspiránsvezetői díj azon aspiránsok után, akiknek képzési ideje eddig az időpontig lejárt és kandidátusi értekezésüket védésre nem nyújtották be.

Budapest, 1960. február 25.

Rusznyák István s. k.
elnök

Miniszteri utasítás

Az egészségügyi miniszter 4/1960. (III. 23.) Eü. M. számú

rendelete

a kábítószerek jegyzékének módosításáról

A belügyminiszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a nehézipari miniszterrel, a földművelésügyi miniszterrel, a közlekedés- és postaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

1. §

(1) A kóros méregélvezetre alkalmas kábítószerek új jegyzékének közzétételéről, valamint a kábítószerek gyógyászati célra történő rendelésének, gyógyszertári forgalmának és a gyógyintézetekben gyógyítás céljára felhasznált kábítószerek nyilvántartásának szabályozásáról szóló 5/1957. (XII. 14.) Eü. M. számú rendelet mellékletét képező kábítószerek jegyzékének 1. pontjában

a „Dihidrooxikodeinon (Hydrolaudin, Eukodal) és sói" szövegrész helyébe „Dihidrooxikodeinon (Hydrolaudin, Eukodal, Oxycodon) és sói",

a „Dihidrokodeinon — enol — acetát (Acedicon) és sói" szövegrész helyébe „Dihidrokodeinon — enol — acetát (Acetildihidrokodeinon, Acedicon Diacodon) és sói"

szöveg lép.

(2) A kábítószerek jegyzékének 2. pontja a következő törzskönyvezett gyógyszerkülönlegességekkel egészül ki.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

3.079 Diacodon tbl.
3.080 Oxycodon tbl.

2. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Vilmon Gyula s. k.
egészségügyi miniszterhelyettes

Közlemény

A Magyar Szabványügyi Hivatal

közleménye

az országos szabványtól való eltérés engedélyezésére irányuló kérelmek előterjesztéséről

Az országos szabványtól való eltérés engedélyezésére irányuló kérelmek elintézését gyakran hátráltatja, hogy azokat hiányos tényállással vagy a szükséges javaslatok nélkül nyújtják be a Magyar Szabványügyi Hivatalhoz. Felhívom ezért az állami szerveket, az állami vállalatokat és a szövetkezeteket, hogy az országos szabványtól való eltérés engedélyezésére irányuló kérelmek előterjesztésénél az alábbi szabályok szerint járjanak el:

1. A kérelmeket a kérelmező szerint illetékes minisztérium vagy országos főhatóság javaslatával ellátva kell előterjeszteni. A tanácsi vállalatok a fővárosi, illetőleg a megyei tanács vb. ipari osztályának javaslatával ellátva kötelesek kérelmüket benyújtani.

2. Abban az esetben, ha az országos szabványtól való eltérés a minőség romlásával jár, az életbiztonságot vagy az egészségvédelmet hátrányosan érinti, a Magyar Szabványügyi Hivatal megkívánja, hogy a kérelmet az illetékes miniszter (országos főhatóság vezetője) vagy ügykör szerinti helyettes aláírásával, ha pedig a kérelmező tanácsi vállalat, a fővárosi, illetőleg megyei tanács végrehajtó bizottsága elnökének vagy helyettesének aláírásával ellátott javaslattal nyújtsák be.

3. A 2. pont alatt meghatározott esetben a Hivatal megkívánja a felhasználó, illetőleg forgalombahozó szerint illetékes miniszter (országos főhatóság vezetője) vagy ügykör szerinti helyettese javaslatának, illetőleg véleményének benyújtását is.

4. Szabatosan meg kell jelölni, hogy mely országos szabvány mely előírására vonatkozik a kérelem, és hogy az országos szabványban előírt megoldás helyett a kérelmező milyen megoldás alkalmazására kér engedélyt. Ha a kérelem termékre (terményre) vonatkozik, meg kell jelölni, milyen mennyiségre, milyen időpontig kéri a kérelmező az engedély megadását. Közölje a kérelmező, mi akadályozza a szabvány alkalmazását és az akadály elhárítására milyen intézkedést tett.

Manek Gyula s. k.,
a Magyar Szabványügyi Hivatal elnökhelyettese

Jogszabálymutató

1960. március 9-től március 24-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	3/1960. (III. 13.) É. M.	Az építőipari tevékenységet gyakorló kisipari szövetkezetek kivitelezési jogosultságáról
	1/1960. (III. 13.) K. P. M.—Á.H.	A Távíródíjszabás új kiadásáról
	4/1960. számú N. E. T. — Korm. határozat	Hazánk felszabadulása tizenötödik évfordulója megünnepléséről
	2/1960. (III. 21.) O. T.	A Budapesti Ipari Vásáron közszemlére kiállított szabadalmazható találmányok, minták és védjegyek időleges oltalmáról
	10/1960. (III. 23.) F. M.	A növényvédelmi igazgatás szervezetének egyszerűsítéséről szóló 4/1957. (II. 12.) F. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról, illetőleg kiegészítéséről
Tervgazdasági Értesítő	3/1960. (Tg. É. 6.) O. T.	A beruházási program és a beruházás engedélyezése
	4/1960. (Tg. É. 7.) O. T.	A beruházások megvalósítási időtartamának szabályozása
	5/1960. (Tg. É. 8.) O. T.	A második ötéves tervjavaslatok elkészítése
	6/1960. (Tg. É. 8.) O. T.	A magánépíttetőknek nyújtott öt százalék engedménynek a termelési értékbe való beszámítása

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

1960.51058 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. ÁPRILIS 30.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1960. évi 10. számú tvr.	Részleges közkegyelem gyakorlásáról és a közbiztonsági őrizet megszüntetéséről	33
	14/1960. (III. 24.) Korm. rendelet	Üzemrendészeti szervek szervezéséről	34
	15/1960. (III. 24.) Korm. rendelet	Magyar állampolgárok egyes külföldi munkáltatók alkalmazásába lépésének engedélyhez kötéséről	34
	19/1960. (IV. 13.) Korm. rendelet	A felsőoktatási intézmények levelező és esti tagozatain továbbtanuló dolgozók kedvezményeiről	35
	20/1960. (IV. 17.) Korm. rendelet	Az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított ingatlanok kezeléséről	36
Az Akadémia elnökének utasítása	6/1960. MTA (A. K. 6.)	A kapusok, portások, őrök munkaidejének és munkaköri bértételének megváltoztatásáról	37
Közlemények			38
Jogszabálymutató			38

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1960. évi 10. számú törvényerejű

rendelete

részleges közkegyelem gyakorlásáról és a közbiztonsági őrizet megszüntetéséről

Állami és társadalmi rendünk további megerősödése lehetővé teszi, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa felszabadulásunk 15. évfordulója alkalmából részleges közkegyelmet gyakoroljon. Nincs szükség az ellenforradalmat követően átmenetileg bevezetett közbiztonsági őrizet intézményének további fenntartására sem.

Ezért a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a következőket rendeli:

1. § (1) Kegyelemben részesülnek azok, akiket a bíróság 1957. május 1-e előtt elkövetett állam ellenes bűncselekmény (BHÖ. I—III. fejezet) miatt e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt jogerősen hat évet meg nem haladó szabadságvesztés-büntetésre ítélt; a velük szemben kiszabott büntetés még le nem töltött részének végrehajtását az Elnöki Tanács három évi próbaidőre feltételesen felfüggeszti.

(2) Ha az (1) bekezdés alapján kegyelemben részesült személyt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtható szabadságvesztés-büntetésre ítélik, a bíróság elrendeli a felfüggesztett büntetés végrehajtását.

2. § Kegyelemben részesülnek azok is, akiket a bíróság háborús vagy népellenes bűncselekmény (BHÖ. 81—94. pont) miatt 1952. december 31-e előtt jogerősen határozott ideig vagy életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetésre ítélt, feltéve, hogy a büntetésből tíz évet már kitöltöttek.

3. § A kegyelem kiterjed az e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt jogerősen egy évet meg nem haladó szabadságvesztés-büntetésre ítélt olyan anyákra is, akiknek tíz évesnél fiatalabb gyermekük van.

4. § Kegyelemben részesülnek azok is, akiket a bíróság e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt jogerősen javító-nevelő munkára ítélt.

5. § A közbiztonsági őrizet intézménye megszűnik.

6. § (1) Az 1. §-ban meghatározott kegyelem nem terjed ki azokra, akiket a bíróság az állam belső vagy külső biztonsága ellen elkövetett bűncselekmény (BHÖ. I—II. fejezet) mellett emberölésben (BHÖ. 349—352. pont), rablásban (BHÖ 433—437. pont), a társadalmi tulajdonban különösen nagy kárt okozó cselekményben (BHÖ. 232.

pont), illetőleg társadalmi tulajdonban levő vagyontárgy szándékos felgyújtásában, felrobbantásában vagy elrablásában (BHÖ. 233. pont) is bűnösnek mondott ki.

(2) Az 1., illetőleg a 3. §-ban meghatározott kegyelem nem terjed ki azokra sem, akiket a bíróság

a) e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt öt éven belül társadalmi tulajdon vagy az állampolgárok javai ellen szándékosan elkövetett bűntett miatt előzőleg már egy ízben, illetőleg

b) e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt tíz éven belül — ide nem értve a BHÖ 269. pontjának *a)*, *b)* és *f)* alpontjaiban foglalt közellátási bűntetteket — bármilyen bűncselekmény miatt megelőzően legalább már három ízben végrehajtható szabadságvesztés-büntetésre ítélt.

(3) Az 1., illetőleg a 3. §-ban meghatározott kegyelem nem terjed ki továbbá azokra sem, akik végrehajtható szabadságvesztés-büntetésük alól az 1953. évi 11. számú, illetőleg az 1959. évi 12. számú törvényerejű rendelet alapján közkegyelemben, vagy akik 1953. július 26. és e törvényerejű rendelet hatálybalépésének napja közötti időben végrehajtható szabadságvesztés-büntetésük alól egyéni kegyelemben részesültek.

7. § A részleges közkegyelem nem terjed ki az 1950. évi II. törvény 30. §-ának 3—6. pontjában felsorolt fő- és mellékbüntetésekre, valamint a bűnügyi költség viselésére.

8. § Az 1—4. § alapján kegyelemben részesülő elítéltek e törvényerejű rendelet alapján nem mentesülnek a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól és nem tekinthetők büntetlen előéletűeknek.

9. § Kizáró ok hiányában kegyelemben részesülnek azok az elítéltek is, akikkel szemben a bíróság összbüntetést alkalmazott, feltéve, hogy azt olyan bűncselekmények miatt szabták ki, amelyekre e törvényerejű rendelet alapján a közkegyelem kiterjed.

10. § Ezt a törvényerejű rendeletet a katonai bíróság által elítélt személyekre is alkalmazni kell.

11. § (1) A tanácsi vb. igazgatási osztály, a rendőrkapitányság, illetőleg a tűzrendészeti hatóság által szabálysértés miatt e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt kiszabott, de végre nem hajtott pénzbírságot, valamint a pénzbírság megfizetésének elmulasztása miatt előírt elzárást törölni kell.

(2) A törlés nem terjed ki az elkobzásra és az eljárási költség viselésére.

12. § (1) E törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba, hatálybalépésével hatályukat vesztik az 1956. évi 31., az 1957. évi 1. és az 1957. évi 41. számú törvényerejű rendeletek.

(2) E törvényerejű rendelet végrehajtásáról — a (3) bekezdésben foglaltak kivételével — az igazságügyminiszter gondoskodik.

(3) A szabálysértési eljárásra vonatkozó kegyelmi rendelkezések végrehajtásáról a 11. §-ban említett szabálysértési hatóság legfelső felügyeletét ellátó szerv gondoskodik, a közbiztonsági őrizet megszüntetésével kapcsolatos rendelkezést pedig 1960. június 30-ig a belügyminiszter hajtja végre.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 14/1960. (III. 24.) számú

rendelete

üzemrendészeti szervek szervezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a társadalmi tulajdon fokozottabb védelme érdekében a következőket rendeli:

1. §

(1) Azokban az üzemekben, vállalatoknál, kisipari szövetkezetekben stb. (továbbiakban: vállalatoknál), ahol a társadalmi tulajdon védelme azt megkívánja, üzemrendészeti szervet kell felállítani.

(2) Üzemrendészeti szerv felállításának szükségességét a vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), illetve a fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke állapítja meg.

(3) Az üzemrendészeti szerv tevékenységét a vállalat igazgatója irányítja.

2. §

(1) Az üzemrendészeti szerv fő feladata a társadalmi tulajdon őrzése.

(2) Az üzemrendészeti szerv feladata továbbá:

— közreműködés a vállalat rendjének és biztonságának fenntartásában,

— megakadályozni a dolgozók személyi tulajdona ellen irányuló bűncselekményeket,

— közreműködés a munkafegyelem megszilárdításában.

(3) Az üzemrendészeti szerv tagját az (1) és (2) bekezdésekben felsoroltakon kívül más feladat ellátásával megbízni nem lehet.

3. §

(1) Üzemrendészeti szerv tagja csak büntetlen előéletű és feddhetetlen, nagykorú személy lehet.

(2) A büntetlen előéletet erkölcsi bizonyítványnyal kell igazolni.

4. §

Az üzemrendészeti szerv tagját szolgálatának ellátása közben a hatósági közeg büntetőjogi védelme illeti meg.

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról — a belügyminiszterrel egyetértésben — az érdekelt miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), illetve a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottságának elnöke gondoskodik.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 15/1960. (III. 24.) számú

rendelete

magyar állampolgárok egyes külföldi munkáltatók alkalmazásába lépésének engedélyhez kötéséről

1. §

(1) Magyar állampolgár idegen államnak a Magyar Népköztársaság területén működő diplo-

máciai, konzuli, kereskedelmi, sajtó- vagy egyéb képviseletével, nemzetközi szervezettel, idegen állam érdekeltségébe tartozó vállalattal, továbbá mindezek idegen állampolgárságú személyzetének tagjaival munkaviszonyt csak előzetes munkavállalási engedéllyel létesíthet.

(2) Az a magyar állampolgár, aki a jelen rendelet kihirdetésének napján az (1) bekezdésben megjelölt munkáltatónál munkaviszonyban áll, a munkavállalási engedély iránti kérelmét 15 napon belül terjesztheti elő. A kérelem benyújtásának elmulasztása, vagy az engedély megtagadása esetén a munkaviszonyt meg kell szüntetni.

(3) Az engedély visszavonásig érvényes. Visszavonás esetén a munkaviszonyt meg kell szüntetni.

2. §

A munkavállalási engedély megadása a Diplomáciai Testületet Ellátó Iroda hatáskörébe tartozik.

3. §

Az 1. §-ban meghatározott dolgozók részére fizethető munkabéreket a munkaügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben állapítja meg.

4. §

Az 1. §-ban megjelölt munkaviszony esetén munkaszerződés a Diplomáciai Testületet Ellátó Iroda láttamozásával válik érvényessé. A munkaviszony fennállása alatt a munkakönyvet a Diplomáciai Testületet Ellátó Iroda őrzi és a munkaviszonnyal kapcsolatos adatokat a munkakönyvbe bejegyzi.

5. §

Szabálysértést követ el és 3000 forintig terjedhető pénzbírsággal sújtható az a magyar állampolgár, aki munkavállalási engedély nélkül az 1. §-ban megjelölt munkáltató alkalmazásába lép vagy a munkaviszonyt engedély nélkül fenntartja.

6. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 19/1960. (IV. 13.) számú

rendelete

a felsőoktatási intézmények levelező és esti tagozatain továbbtanuló dolgozók kedvezményeiről

1. §

A felsőoktatási intézmények levelező és esti tagozatain továbbtanuló dolgozókat az alábbi kedvezmények illetik meg:

a levelező tagozatokon:

a) a vizsgákra való felkészülésre egyetemeken, főiskolákon és akadémiákon tanévenként 30 munkanap, a tanító- és óvónőképző intézetekben tanévenként 24 munkanap tanulmányi szabadság;

b) a kötelező foglalkozásokon és vizsgákon való részvétel miatt kiesett munkaidőt (a műszaki, agrár, természettudományi és idegen nyelvi szakokon legfeljebb évi 30 napot, más szakokon legfeljebb évi 18 napot, a tanító- és óvónőképző intézetekben legfeljebb évi 12 napot) átlagkeresettel fizetett igazolt távollétnek kell tekinteni;

c) a szakdolgozat, vagy diplomaterv készítésre, valamint az államvizsgára, illetőleg a diplomaterv megvédésére való felkészüléshez a műszaki, agrár- és természettudományi szakokon évi 36 munkanap, más szakokon évi 24 munkanap, a tanító- és óvónőképző intézetekben évi 12 munkanap külön tanulmányi szabadság;

d) a felsőoktatási intézményekben vagy konzultációs központokban szervezett, a tanulmányi rendben meghatározott kötelező foglalkozásokon és vizsgákon való részvétel miatt előálló útiköltségnek a munkáltató által havi 1600 forint jövedelemhatárig teljes, 1600 forinttól 2200 forintig terjedő jövedelem esetén pedig 50%-os megtérítése évi tíz alkalommal, feltéve, hogy a hallgató félárú vasúti kedvezmény igénybevételére nem jogosult és az utazási távolság az 50 kilométert meghaladja;

az esti tagozatokon:

a) a vizsgákra való felkészülésre tanévenként 24 munkanap tanulmányi szabadság;

b) a kötelező esti foglalkozásokon való részvétel biztosítása érdekében, tanulmányi idő alatt, a 8 órás munkaidővel dolgozó munkahelyeken alkalmazott hallgatók részére műszaki, agrár- és természettudományi szakokon a hét négy napján napi 2—2 óra, más szakokon a hét három napján 2—2 óra fizetett munkaidőkedvezmény, amit indokolt esetben egy napra összevonva is igénybe lehet venni;

c) a szakdolgozat vagy diplomaterv készítésére, valamint az államvizsgára, illetőleg a diplomaterv megvédésére való felkészüléshez a levelező tagozatok hallgatóival azonos külön tanulmányi szabadság.

2. §

Az 1. § rendelkezései nem érintik az 1077/1956. (VIII. 18.) számú minisztertanácsi határozatnak a műszaki és agrárfelsőoktatási intézmények hallgatói részére előírt munkagyakorlattal és tanulmányaik instruktori segítésével kapcsolatos rendelkezéseit, továbbá az 1023/1959. (VII. 19.) Korm. számú határozattal a pedagógiai főiskolák levelező hallgatói részére biztosított külön kedvezményeket.

3. §

(1) Ez a rendelet az 1960. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba, rendelkezései a Magyar Néphadsereg hivatásos és továbbszolgáló, valamint a Belügyminisztérium hivatásos személyi állományába tartozó hallgatók kivételével a felsőoktatási intézmények levelező és esti tagozatain továbbtanuló valamennyi dolgozóra kiterjednek.

(2) A 14/1956. (V. 30.) M. T. számú rendelet 3. §-a (1) bekezdésének, továbbá az 1077/1956. (VIII. 18.) számú minisztertanácsi határozat 4. pontjának a felsőoktatási intézmények esti, illetőleg levelező hallgatóira vonatkozó rendelkezései, valamint a 11/1957. (II. 28.) Korm. számú rendelet 1960. évi augusztus hó 31. napján hatályukat vesztik.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 20/1960. (IV. 17.) számú

rendelete

az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított ingatlanok kezeléséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított ingatlanok kezelésével kapcsolatban a következőket rendeli:

1. §

(1) Az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított lakóépületeket — a (2)—(4) bekezdésben meghatározott esetek kivételével — az épület fekvése szerint illetékes városi (fővárosi, kerületi, községi) tanács végrehajtó bizottságának házkezelési szerve (házkezelési igazgatóság, ingatlankezelő vállalat, községgazdálkodási vállalat, községi tanács végrehajtó bizottsága; a továbbiakban: tanácsi házkezelési szerv) kezeli.

(2) Ha az állami tulajdonban álló lakóépületben 50%-ot elérő vagy azt meghaladó mértékben szolgálati lakások vannak, az egész épületet az az állami szerv kezeli, amely a lakások nagyobb része felett rendelkezik. E rendelkezés alól az építésügyi miniszter — a lakóház kezelésére kötelezett állami szerv felett felügyeletet gyakorló miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) javaslatára — kivételt engedélyezhet.

(3) Az állami tulajdonban álló és a fegyveres testületek zárt területén levő lakóépületeket az érdekelt fegyveres testület, a menedékjogot élvező külföldi állampolgárok elhelyezésére szolgáló lakótelepeket az Egészségügyi Minisztérium, az államvasúti dolgozók elhelyezésére szolgáló lakótelepeket, illetőleg lakóépületeket pedig a Magyar Államvasutak kezeli.

(4) Ha az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított lakóépületet állami szervek 50%-ot elérő vagy azt meghaladó mértékben nem lakás céljára használják, a lakóépületet az az állami szerv kezeli, amely annak nagyobb részét használja.

2. §

(1) Az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított házingatlanok, továbbá a városok (községek) belterületén levő, állami tulajdonban álló, be nem épített telkek kezelőjének kijelölése és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi megosztás szükségességének kérdésében az ingatlan fekvése szerint illetékes járási (járási jogú városi, fővárosi, illetőleg megyei jogú városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának igazgatási osztálya határoz. A határozat ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint fellebbezésnek van helye.

(2) A jogerős határozat alapján — az elsőfokon eljárt hatóság megkeresésére — a telekkönyvben fel kell jegyezni az ingatlan kezelésére jogosult szerv nevét és székhelyét.

3. §

(1) A tanácsi házkezelési szerv az 1. § (1) bekezdésében említett házingatlanok kezelésén felül ellátja:

a) az 1924. évi XII. törvény alapján létesített társasházakban levő, állami tulajdonban álló lakások és egyéb helyiségek kezelését;

b) a vegyestulajdonban álló házingatlanok kezelését, ha az állam tulajdoni hányada az 50%-ot eléri vagy meghaladja;

c) a vegyestulajdonban álló azoknak a házingatlanoknak a kezelését, amelyeknél az állam tulajdoni hányada az 50%-ot nem éri el, feltéve, hogy a tulajdonostársaknak a tulajdoni hányad arányában számított többsége a tanácsi házkezelési szervet bízza meg a házingatlan kezelésével és ehhez a tanácsi házkezelési szerv felett felügyeletet gyakorló hatóság is hozzájárul;

d) a vegyestulajdonban levő és a kezelésében nem álló házingatlanok tekintetében az állam tulajdoni hányadának nyilvántartását és gyakorolja a tulajdonost megillető jogokat, illetőleg teljesíti a tulajdonost terhelő kötelezettségeket;

e) az állami tulajdonban álló, tartós és ingyenes használatba adott házingatlanok nyilvántartását;

f) a városok (községek) belterületén levő, állami tulajdonban álló, be nem épített telkek kezelését;

g) a kezelésben, továbbá a nyilvántartásában levő, állami tulajdonban álló ingatlanok (tulajdoni hányadok) műszaki leltárbavételével kapcsolatos feladatokat.

(2) Tanácsi házkezelési szerv kizárólag személyi tulajdonban álló ingatlant csak közérdekből, — az építésügyi miniszter külön engedélye alapján — akkor kezelhet, ha az ingatlan kezelése gondnok kirendelése útján egyébként nem biztosítható.

4. §

(1) Az 1930/1949. (III. 3.) Korm. számú rendelet 1. és 2. §-a, a 2770/1949. (III. 26.) Korm. számú rendelet 1. §-a, a 4136/1949. (VII. 5.) Korm. számú rendelet 1. §-a, a 4187/1949. (VIII. 9.) Korm. számú rendelet 38. §-ának (2) bekezdése, vagy a 195/1950. (VII. 22.) M. T. számú rendelet 3. §-ának (1) bekezdése alapján a Közületi Ingatlan Központ, illetőleg a tanácsi házkezelési szervek kezelésébe adott, valamint a tulajdonossal kötött megállapodás alapján kezelésbe vett házingatlanokat — feltéve, hogy azokat nem kellett volna állami tulajdonba venni illetőleg amelyeket a 3. § (2) bekezdése alapján nem kell továbbra is állami kezelésben tartani, — vissza kell adni a tulajdonos kezelésébe.

(2) A tanácsi házkezelési szerv a házingatlannak a tulajdonos kezelésébe való visszaadása során — a kezelési költség (a nyers jövedelem 7,5%-a) és a kezelés tartama alatt a tulajdonost terhelő adók és más köztartozások, valamint kölcsöntartozások, továbbá a házingatlanra fordított egyéb költségek számításbavételével — köteles elszámolni a házingatlannal kapcsolatos bevételekről és kiadásokról. Az elszámolással kapcsolatos viták eldöntése bíróság hatáskörébe tartozik.

(3) Az elszámolás szerint a tulajdonost megillető követelést egy összegben kell kiegyenlíteni.

(4) Ha az elszámolás szerint az államnak áll fenn követelése és a tulajdonos az államot megillető követelést egy összegben kiegyenlíteni nem tudja,

a községi (járási jogú városi, fővárosi, illetőleg megyei jogú városi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának pénzügyi szakigazgatási szerve — a tulajdonos személyi körülményeinek és a megfizetendő összeg nagyságának figyelembevételével — megengedheti a követelés összegének részletekben történő megfizetését. A követelés biztosítására a telekkönyvben — a tartozás erejéig — a Magyar Állam javára jelzálogjogot kell bejegyezni.

(5) A törlesztési részleteket a házadóval együtt kell előírni ; a lerovásra és a behajtásra, a házadóra vonatkozó szabályok az irányadók.

5. §

(1) A tanácsi házkezelési szerv a kezelésében levő, állami tulajdonban álló ingatlanok [1. § (1) bekezdése 3. § (1) bekezdése *a)—b)* és *f)* pontja] tekintetében a tulajdonos jogait gyakorolja, azzal az eltéréssel, hogy az ingatlant el nem idegenítheti, más szerv kezelésébe vagy tartós használatába tovább nem adhatja és le nem bonthatja, viseli továbbá a tulajdonosra háruló kötelezettségeket. A tanácsi házkezelési szerv e jogkörében gondoskodik az ingatlanok rendeltetésszerű használatáról, illetőleg hasznosításáról, fenntartásáról és karbantartásáról, a rendeltetésszerű használatot meg nem változtató átalakításáról és a közterhek viseléséről, továbbá nyilvántartást vezet az ingatlanokról.

(2) A tanácsi házkezelési szervet a nyilvántartásában levő, de a kezelésében nem álló állami tulajdoni hányadok [2. § (1) bekezdés *d)* pontja] tekintetében is az (1) bekezdésben említett jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik, azonban az ingatlan kezelését ellátó tulajdonostárssal (tulajdonos társakkal) való jogviszonyára és a kölcsönös elszámolási kötelezettségre a polgári jognak a közös tulajdonra vonatkozó szabályai az irányadók.

(3) A tanácsi házkezelési szerv a nyilvántartásában levő, állami tulajdonban álló, tartós és ingyenes használatba adott házingatlanok [3. § (1) bekezdés *e)* pontja] tekintetében köteles ellenőrizni, hogy a használó a használatba adásról szóló határozatban, illetőleg a jogszabályokban meghatározott kötelezettségeit teljesíti-e. Ha a használó kötelezettségeinek a tanácsi házkezelési szerv felhívására sem tesz eleget, a tanácsi házkezelési szerv javaslatot tehet az illetékes hatósághoz a tartós és ingyenes használatba adásra vonatkozó határozat visszavonására.

(4) A tanácsi házkezelési szerv a vegyestulajdonban álló házingatlanokban levő, megbízásból kezelt személyi tulajdoni hányadok [3. § (1) bekezdés *c)* pontja], illetőleg a kizárólag személyi tulajdonban álló ingatlanok [3. § (2) bekezdése] kezelése során a tulajdonossal kötött megbízási szerződésnek megfelelően, ha pedig az ingatlant hatósági rendelkezés utalta a kezelésébe, az ügyeinek vitelébe akadályozott személy képviseletére kirendelt gondnok jogkörében jár el; az ezen jogviszonyból származó jogaira és kötelezettségeire a polgári jog szabályai az irányadók.

(5) A tanácsi házkezelési szervet a személyi tulajdonban álló ingatlanok (tulajdoni hányadok) kezeléséért díj illeti meg. E díj mértékét az építésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

6. §

(1) Felhatalmazást kap az építésügyi miniszter, hogy a tanácsi házkezelési szervek részletes feladatait meghatározza, továbbá, hogy a szolgálati lakások kezelésével kapcsolatos szabályokat — az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) egyetértésben — megállapítsa.

(2) A tanácsi házkezelési szervek szervezeti és működési szabályait — az építésügyi miniszter által megadott irányelvek figyelembevételével — az illetékes megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottsága állapítja meg.

7. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról az építésügyi miniszter — az állami vagyont és egyéb pénzügyi kérdéseket érintő ügyekben a pénzügyminiszterrel egyetértésben — gondoskodik.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az 1630/1949. (II. 20.) Korm. számú rendelet még hatályos 2. §-a, az 1930/1949. (III. 3.) Korm., a 2770/1949. (III. 26.) Korm., a 4028/1949. (V. 12.) Korm., a 4136/1949. (VII. 5.) Korm. és a 4140/1949. (VII. 6.) Korm. számú rendeletek, a 244/1950. (X. 1.) Korm. számú rendelet 2. §-ának (3) bekezdése, az 1095/1954. (XI. 3.) számú minisztertanácsi határozat, a 3750/1950. (V. 13.) Nip. M., továbbá az 5770/1950. (VIII. 5.) Nip. M. számú rendeletek hatályukat vesztik.

(3) A 244/1950. (X. 1.) M. T. számú rendelet 5. §-ának (1) bekezdése — az állami tulajdonban álló, bérbeadás útján hasznosított házingatlanok, továbbá a városok (községek) belterületén levő, állami tulajdonban álló, be nem épített telkek vonatkozásában e rendelet 2. §-ának megfelelően módosul.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
első elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 6/1960. MTA (A. K. 6.) számú

utasítása

a kapusok, portások, őrök munkaidejének és munkaköri bértételének megváltoztatásáról

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 2198/1955. (IX. 1.) számú határozata alapján, a szakszervezettel egyetértésben a kapusok, portások, őrök munkaidejének napi 10, illetőleg 12 órában történő megállapítását (ha szükséges akkor ennek megfelelő heti, illetőleg havi munkaidő formájában) és a munkaköri bértáblázatok alábbiak szerinti megváltoztatását rendelem el :

Munkaidő:				Bértétel:
MTA Központi igazgatási szerveinél:				
a) napi 8,	heti 48,	havi	210 óra	800—1100 Ft
b) „ 10,	„ 60,	„	250 „	1000—1380 „
c) „ 12,	„ 72,	„	300 „	1200—1550 „
Kutatóintézeteknél:				
a) napi 8,	heti 48,	havi	210 óra	750— 950 Ft
b) „ 10,	„ 60,	„	250 „	940—1190 „
c) „ 12,	„ 72,	„	300 „	1130—1430 „

A kapusok, portások, őrök munkaidejét ott kell felemelni, ahol ezt a szolgálat érdeke feltétlenül megköveteli. A felemelt munkaidőnek megfelelően meghatározott új bértételek közé történő besorolásnál ügyelni kell arra, hogy a dolgozókat általában keresetveszteség ne érje.

A munkaidő megváltoztatása, illetve azzal kapcsolatban a munkabérek felemelése az állományba tartozók évi béralapjának emelkedésével nem járhat.

A felemelt munkaidőn felül jelentkező munkaidő túlmunkának minősül és arra megfelelő túlóradíj jár. A Mt. 42. §-ában meghatározott túlmunkakorlátozás (havonta legfeljebb 8 túlóra) a kapusok, portások és őrök tekintetében is érvényes. Jelen intézkedés 1960. január 1-vel lép hatályba.

Rusznyák István s. k.,
elnök

Közlemény

108 077/1960.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete (Budapest, XI., Ménesi út 11—13.) pályázatot hirdet irodalomtörténeti gyakornokok részére.

A pályázati határidő: 1960. május 15.

A pályázat feltételei:

1. Egyetemi végzettség magyar irodalomtörténeti szakon és lehetőleg más, külföldi irodalomban való jártasság. Különös tájékozottság a XIX. századi magyar irodalomban, elsősorban Petőfi költészetében.

2. Egyetemi végzettség: orosz, illetve szovjet irodalomtörténetben való jártasság (ezzel párhuzamosan egy más külföldi irodalomban való tájékozottság,) és általános irodalomelméleti érdeklődés.

A pályázaton előnyben részesítjük azokat a jelölteket, akiknek kritikai vagy tudományos publikációi már megjelentek.

A gyakornoki fizetés 1500—1800 Ft.

A gyakornoki időtartam: 2 év.

Pályázhatnak mindazon fiatalok, akik 1960-ban végzik az egyetemet, ebben az évben azonban kivételesen pályázhatnak az 1—2 éve végzett tanárok, illetve más középiskolai tanári oklevéllel rendelkezők.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete igazgatójához (Budapest, XI., Ménesi út 11—13.) kell benyújtani.

Budapest, 1960. ápr. 20.

Sőtér István s. k.,
igazgató

Jogszabálymutató

1960. március 25-től április 20-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1/1960. (III. 27.) B. M.	A külföldi állampolgárok bejelentkezéséről szóló 1/1958. (I. 15.) B. M. számú rendelet módosításáról
	2/1960. (III. 27.) K. P. M.	A Távbeszélőszabályzat módosításáról és kiegészítéséről
	1960. évi 11. számú tvr.	A Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról
	1960. évi 12. számú tvr.	A Polgári Törvénykönyv által érintett egyes jogszabályok módosításáról, illetőleg kiegészítéséről
	1/1960. (IV. 13.) I. M.	A holtnak nyilvánítási, valamint a halál tényének megállapításával kapcsolatos eljárásról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hirlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás a M. N. B. 47. számú folyószámlájára).

1960.51193 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. MÁJUS 10.

TARTALOM

Oldal

Személyi rész 39

Miniszteri utasítások 3/1960. (IV. 26.) Mü. M. A munkaviszonnyal kapcsolatos egyes adatoknak társadalombiztosítási célokra történő nyilvántartásáról 40

5/1960. (IV. 27.) P. M. A bankkölcsönök után felszámítható kamat legmagasabb mértékéről ... 41

126/1960. (M. K. 8.) M. M. Az egyetemi doktori címről 42

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

hazánk felszabadulásának 15., és a Magyar Tudományos Akadémia újjászervezésének 10. évfordulója alkalmából, a tudományok művelésében és a tudományos munka szervezésében kifejtett kimagasló érdemeik elismeréséül

Manninger Rezső akadémikusnak, az Állatorvostudományi Főiskola tanszékvezető főiskolai tanárának és

Vadász Elemér akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara tanszékvezető egyetemi tanárának a

Munka Vörös Zászló Érdemrendje,

Babics Antal akadémikusnak, a Budapesti Orvostudományi Egyetem tanszékvezető tanárának, az MTA Biológia és Orvosi Tudományok Osztálya osztálytitkárának,

*Bernát György Antal*nak, az Akadémiai Kiadó igazgatójának,

Bognár Géza akadémikusnak, akadémiai titkárnak,

Erdey-Grúz Tibor akadémikus, egyetemi tanárnak, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya osztálytitkárának,

Erdey László akadémikusnak, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető tanárának,

*Erdős Péter*nek, a közgazdasági tudományok kandidátusának, az MTA Közgazdaságtudományi Intézete tudományos munkatársának,

Hajós György akadémikus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara tanszékvezető tanárának, az MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya osztálytitkárának,

Jánossy Lajos akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara tanszékvezető tanárának, — akadémiai titkárnak, a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatójának,

Ligeti Lajos akadémikusnak az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara tanszékvezető tanárának, az MTA alelnökének,

*Rajka Ödön*nek, az MTA levelező tagjának, az MTA Biológiai és Orvosi Tudományok Osztálya volt osztálytitkárának,

Somos András akadémikusnak, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola tanszékvezető tanárának, az MTA Agrártudományok Osztálya osztálytitkárának,

Straub F. Bruno akadémikusnak, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Orvosi Vegytani Intézete vezetőjének,

Szabó Imre akadémikus egyetemi tanárnak, az MTA Társadalom és Történeti Tudományok Osztálya osztálytitkárának, az Állam- és Jogtudományi Intézet igazgatójának és

Trencsényi-Waldapfel Imre akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara tanszékvezető egyetemi tanárának a

Munka Érdemrend,

*Ács Tamás*nak, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Szövet- és Fejlődéstani Intézete tudományos munkatársának,

*Babics András*nak, a történelemtudományok kandidátusának, az MTA Dunántúli Tudományos Intézete tudományos munkatársának,

*Böszörményi Ernő*nek, az orvostudományok kandidátusának, az MTA Biológiai és Orvosi Tudományok Osztálya volt szaktitkárának,

*Csete László*nak, a közgazdaságtudományok kandidátusának, az MTA Agrártudományok Osztálya osztálytitkár helyettesének,

*Fábián Gyulá*nak, a biológiai tudományok kandidátusának, a Gödöllői Állatgenetikai Kutató Csoport vezetőjének,

*Hazai László*nak, az MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya főelőadójának,

*Koch László*nak, az Akadémiai Kiadó felelős szerkesztőjének,

*Kovács István*nak, a mezőgazdasági tudományok kandidátusának, az MTA Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézete tudományos munkatársának,

*Nyiró Lajos*nak, az MTA Irodalomtörténeti Intézete tudományos munkatársának,

*Pécsi Márton*nak, a földrajztudományok kandidátusának, az MTA Földrajztudományi Kutató Csoportja osztályvezetőjének,

*Rózsa Pál*nak, a matematikai tudományok kandidátusának, az MTA Matematikai Kutató Intézete tudományos munkatársának,

*Garamvölgyi József*nek, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztálya szaktitkárának,

*Szabó Béla*nak, az MTA Debreceni Atommag Kutató Intézete főelőadójának,

*Szabolcsi Lászlóné*nak, a biológiai tudományok kandidátusának, az MTA Biokémiai Intézete igazgatóhelyettesének,

*Stark Ervin*nek, az orvostudományok kandidátusának, az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézete igazgatóhelyettesének,

*Sándor Vilmos*nak, a történettudományok kandidátusának, az MTA Történettudományi Intézete osztályvezetőjének,

*Singer Béláné*nak, az MTA Hivatala főelőadójának,

*Szántó Lajos*nak, az MSZMP Központi Bizottsága Tudományos és Kulturális Osztálya munkatársának, az MTA Hivatala volt főelőadójának,

*Kónya Sándor*nak, az MTA Társadalom és Történeti Tudományok Osztálya szaktitkárának,

*Berecz István*nak, az MTA Debreceni Atommag Kutató Intézete tudományos munkatársának,

*Kardos Ibolyá*nak, az MTA Kémiai Tudományok Osztálya szaktitkárának,

*Juhász József*nek, az MTA Nyelvtudományi Intézete tudományos munkatársának és

*Tóth Béla*nak, az MTA Műszaki Tudományok Osztálya volt tanszéki kutatójának a

„Szocialista Munkáért" Érdemérem,

*Alpár László*nak, az MTA Matematikai Kutató Intézete tudományos munkatársának,

*Bárdos Antalné*nak, az MTA Hivatal előadójának,

*Becht Katalin*nak, az MTA Közgazdaságtudományi Intézete tudományos segédmunkatársának,

*Büki István*nak, az Akadémiai Nyomda művezetőjének,

*Marticskó József*nek, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztálya tanszéki kutatójának,

*Németh Tibor*nak, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos segédmunkatársának,

*Pataki György*nek, az MTA Műszaki Fizikai Kutató Intézete tudományos segédmunkatársának,

*Szigeti Mihály*nak, az Akadémiai Kiadó felelős szerkesztőjének,

*Budai Árpádné*nak, az MTA Hivatala előadójának, és

*Szokira József*nek, az MTA Hivatala csoportvezetőjének a

Munka Érdemérem

kitüntetést adományozza.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA CXX. KÖZGYŰLÉSE VÁLASZTÁSÁNAK EREDMÉNYEI

A Magyar Tudományos Akadémia 1960. április 14-én tartott CXX. Közgyűlése

Hevesi Gyula akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökévé,

Manninger Rezső akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökévé és

Szabó Imre akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettesévé választotta.

*

Magyar Tudományos Akadémia új rendes, levelező, tiszteleti és külső tagjai:

Rendes tagok

Ábrahám Ambrus
Budó Ágoston
Friss István
Major Máté
Petényi Géza
Surányi János
Schandl József

Levelező tagok

Cholnoky László
Egyed László
Földessy Gyula
Hatvany Lajos
Kolozsváry Gábor
Seidner Mihály
Weiszfeiler Gyula

Tiszteleti tagok

P. Ny. Fedoszejev
P. G. Szergijev
K. I. Szkrjabin
A. M. Szamarin
Robert Rompe
Günther Rienäcker

Külső tag

Kustaa Vilkuna

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 3/1960. (IV. 26.) Mü. M. számú

rendelete

a munkaviszonnyal kapcsolatos egyes adatoknak társadalombiztosítási célokra történő nyilvántartásáról

A munkaviszonnyal kapcsolatos egyes adatoknak társadalombiztosítási célokra történő nyilvántartására szolgáló „Munkaviszony nyilvántartólap"-ok kiállítására és vezetésére vonatkozó eljárást a 71/1955. (XII. 31.) M. T. számú rendelet 94.

§-ában és a 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 137. §-ában kapott felhatalmazás alapján — a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következők szerint módosítom:

1. §

(1) Minden dolgozóról, aki betegségi biztosításra kötelezett munkaviszonyba lép, a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ (SZTK) által rendszeresített „Munkaviszony nyilvántartólap"-ot (a továbbiakban: nyilvántartólap) kell kiállítani, illetőleg vezetni.

(2) A nyilvántartólapon a dolgozó személyi adatain felül fel kell tüntetni a dolgozónak a betegségi biztosításra kötelezett munkaviszonyban töltött idejét, valamint az SZTK által meghatározott életkortól a munkabérére vonatkozó adatokat.

2. §

(1) A nyilvántartólapokat a munkáltatók társadalombiztosítási bejelentései alapján az SZTK alközpontjai (kirendeltségei) és a (2) bekezdésben megjelölt munkáltatók kötelesek kiállítani, illetőleg vezetni.

(2) Annál a munkáltatónál, ahol a betegségi biztosítással kapcsolatos egyes feladatok ellátására üzemi (hivatali) kifizetőhely működik, a nyilvántartólapokat maga a munkáltató köteles kiállítani, illetőleg vezetni.

(3) A (2) bekezdésben említett munkáltató — a 4. §-ban meghatározott eset kivételével — a nyilvántartólapot a dolgozó munkábalépését követő nyolc napon belül köteles kiállítani.

3. §

A 2. § (2) bekezdésében meghatározott munkáltató köteles minden naptári év első negyedében összegyűjteni azokra a dolgozókra vonatkozó nyilvántartólapokat, akiknek a munkaviszonya az előző naptári év folyamán megszűnt. Az így összegyűjtött nyilvántartólapokat az SZTK illetékes alközpontjának (kirendeltségének) kell átadni. Az átvételt az alközpont (kirendeltség) arra alkalmas módon igazolni tartozik.

4. §

(1) Ha a dolgozó üzemi (hivatali) kifizetőhellyel rendelkező munkáltatóhoz történt munkábalépését megelőzően utoljára ugyanazon megye területén ugyancsak üzemi (hivatali) kifizetőhellyel rendelkező munkáltatónál állott munkaviszonyban, az üzemi (hivatali) kifizetőhely köteles ettől az előző munkáltatótól a nyilvántartólapot a dolgozó munkábalépését követő nyolc napon belül bekérni és az új munkaviszonyára vonatkozó adatokat erre a nyilvántartólapra feljegyezni.

(2) A megkeresett munkáltató nyolc napon belül köteles a dolgozó nyilvántartólapját a megkereső munkáltatónak megküldeni, vagy a megküldés akadályát vele közölni. A nyilvántartólap elküldésének tényét a munkáltató az SZTK által előírt módon igazolni köteles.

(3) A (2) bekezdés rendelkezése alapján megküldött nyilvántartólapra a dolgozó új munkaviszonyára vonatkozó adatokat — a nyilvántartólap megérkezésétől számított nyolc napon belül — kell folyamatosan feljegyezni.

(4) Ha a megkeresett munkáltató azt közli, hogy a dolgozóra vonatkozó nyilvántartólapot a 3. § rendelkezése értelmében az SZTK illetékes alközpontjának (kirendeltségének) már átadta, vagy a nyilvántartólapot egyéb okból nem tudja megküldeni, a közlés megérkezésétől számított nyolc napon belül a dolgozóról új nyilvántartólapot kell kiállítani.

5. §

(1) A nyilvántartólapok kiállítására, vezetésére, megőrzésére, egyik munkáltatótól a másik munkáltatónak átadására, továbbá a nyilvántartólapoknak a 3. § alapján az SZTK illetékes alközpontjának (kirendeltségének) átadására vonatkozó részletes szabályokat az SZTK állapítja meg és azok végrehajtását rendszeresen ellenőrzi.

(2) Az SZTK egyes munkáltatóknak a nyilvántartólapok kiállítására, illetőleg másik munkáltatóhoz megküldésére, vagy az alközpontnak (kirendeltségnek) történő átadására, e rendeletben meghatározott határidőknél hosszabb határidőt is engedélyezhet.

6. §

Az a munkáltató, aki e rendeletben és e rendelet alapján az SZTK által előírt kötelezettségét egyáltalában nem, vagy nem a megállapított módon, vagy nem a megszabott határidő alatt teljesíti, a 71/1955. (XII. 31.) M. T. számú rendelet 96. §-ában, illetőleg a 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 90. §-ában foglaltak alapján rendbírságot köteles fizetni.

7. §

A kisipari szövetkezeti tagok betegségi biztosítással járó szövetkezeti tagsági viszonyának nyilvántartására vonatkozó szabályokat — e rendeletben foglaltak figyelembevételével — a Kisipari Szövetkezeti Kölcsönös Biztosító Intézet Országos Vezetősége állapítja meg.

8. §

Ez a rendelet 1960. évi május hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 11/1957. (XII. 19.) Mü. M. számú rendelet hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A pénzügyminiszter 5/1960. (IV. 27.) P. M. számú

r e n d e l e t e

a bankkölcsönök után felszámítható kamat legmagasabb mértékéről

A Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 232. §-a (2) bekezdésének végrehajtásaként az alábbiakat rendelem:

1. §

A pénzintézet által a bankkölcsönök után felszámított kamat, késedelmi kamat, jutalék és egyszeri kezelési költség együttesen az évi tizennyolc (18%) százalékot nem haladhatja meg.

2. §

(1) A lakosság részére nyújtott kölcsönök után a pénzintézet (az állami takarékpénztári szervezet és a falusi takarékszövetkezetek) legfeljebb évi tíz (10%) százalék kamatot számíthat fel.

(2) Az egyes kölcsönfajták után járó kamat mértékét az (1) bekezdésben megállapított mértéken belül a Pénzügyminisztérium Takarékpénztári Főigazgatósága (továbbiakban: Főigazgatóság) határozza meg. A Főigazgatóság a kamat mértékét megfelelő módon köteles a lakosság tudomására hozni.

(3) A pénzintézet a folyósításkor — a Főigazgatóság által meghatározott kölcsönfajtáknál — a kamaton felül folyósítási jutalékot, illetve a lejárat meghosszabbításakor meghosszabbítási jutalékot is felszámíthat. A kölcsönösszeg egy (1%) százalékát sem a folyósítási jutalék nem haladhatja meg.

(4) A (3) bekezdésben említett jutalékon felül más jutalékot csak akkor lehet felszámítani, ha a kamat és a jutalék együttes mértéke az (1) bekezdésben megállapított mértéket nem haladja meg.

(5) Az adós fizetési késedelme esetén a pénzintézet legfeljebb évi hat (6%) százalék késedelmi kamatot számíthat fel.

3. §

(1) A lakosság részére nyújtott kölcsönök után a pénzintézet (az állami takarékpénztári szervezet és a falusi takarékszövetkezetek) a kölcsönszerződéssel kapcsolatos szolgáltatások (műszaki ellenőrzés, számlavezetés, telekkönyvi eljárás stb.) fejében díjakat is felszámíthat; a díjak mértékét a Főigazgatóság állapítja meg.

(2) A falusi takarékszövetkezetek ügyviteli költségeik fedezésére egyszeri kezelési költséget számíthatnak fel; az egyszeri kezelési költség mértékét a Főigazgatóság állapítja meg.

4. §

(1) A kamat mértéke szempontjából a pénzintézetnek ingatlanértékesítésből származó vételárkövetelései a lakosság részére nyújtott kölcsönökkel esnek egy tekintet alá.

(2) Ez a rendelet nem érinti az áruvásárlási kölcsönök után járó kamat és kezelési költség mértékére vonatkozó rendelkezéseket.

5. §

Ez a rendelet 1960. május hó 1. napján lép hatályba.

Nyers Rezső s. k.,
pénzügyminiszter.

A művelődésügyi miniszter 126/1960. (M. K. 8.) M. M. számú

utasítása

az egyetemi doktori címről

Az 1956. évi 26. számú törvényerejű rendelet, továbbá az 1031/1959. (X. 3.) Korm. számú határozat rendelkezései folytán az egyetemek által odaítélhető doktori címmel kapcsolatos kérdéseket — az egészségügyi és földművelésügyi miniszterekkel, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanács elnökével egyetértésben — az alábbiakban szabályozom:

1. Az egyetemek, valamint a földművelésügyi miniszter felügyelete alá tartozó főiskolák közül a 41/1959. (X. 3.) Korm. számú rendelet 25. §-ának (8) bekezdésében megjelölt egyetemi jellegű főiskolák (a továbbiakban: egyetem) a doktori címet

a) az orvosok, állatorvosok és jogászok számára befejezett egyetemi tanulmányaik alapján foglalkozásuk megjelöléseként, illetőleg végzettségük elismeréseként;

b) egyéb egyetemi vagy főiskolai képesítés igazoló oklevél megszerzését követően az egyetemi tanulmányok ismeretanyagát meghaladó, kezdeti tudományos felkészültség tanúsításaként;

c) az arra érdemes személyeknek tiszteletbeli kitüntetésként (honoris causa) ítélhetik oda.

Aki az egyetemen az *a)* vagy *b)* pontban meghatározott doktori címet szerzett és azt 50 esztendeig közmegbecsülésben viselte, annak az egyetemi tanács doktori aranyoklevelet adományozhat.

2. A doktori cím az 1. *b)* pont alapján annak az erkölcsileg kifogástalan, a népi demokratikus rendszerhez hűséges és a szocializmus építésében a társadalomra nézve hasznos tevékenységet kifejtő magyar állampolgárnak ítélhető oda, aki

a) a tudományos munka módszereinek alkalmazásával készített doktori értekezést nyújt be és

b) szakmai felkészültségéről, továbbá a marxizmus—leninizmus elméletében való jártasságáról külön doktori szigorlaton eredményesen számot ad.

A doktori értekezés benyújtása és szigorlat letétele alól mentesül az, aki tudományos fokozattal (tudományok kandidátusa vagy doktora) rendelkezik. Nem kell marxizmus—leninizmusból szigorlatot tenni az 1—3 éves pártfőiskolát vagy a Budapesti Pártbizottság 3 éves esti egyetemet végzett jelölteknek.

3. Az egyetemek a tiszteletbeli doktori címet az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszter előzetes engedélye alapján adhatják meg.

4. A doktori címmel rendelkező személyek családi nevük előtt a „dr." megjelölést használhatják.

5. A doktori cím az 1. *b)* pont alapján általában azon az egyetemen szerezhető meg, ahol a jelölt tanulmányait befejezte. Külföldön szerzett egyetemi és főiskolai végzettség vagy belföldi főiskolán szerzett képesítés esetén — valamint más indokolt esetben — a jelölt doktori értekezésének szaktudománya szerint illetékes egyetem ítélheti oda a doktori címet.

6. Az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszter az 1. *b)* pont szerint odaítélt doktori címet visszavonhatja, ha a cím viselőjét sújtó jogerős büntető bírói ítéletről értesítést kap. A doktori cím megvonását az egyetemi szervek is kezdeményezhetik, ha olyan tény jut tudomásukra, hogy a doktori címet elnyert személy e cím viselésére méltatlanná vált.

7. Az 1. *b)* és *c)* pontok alapján adható doktori cím odaítélésének részletes feltételeiről és módjáról — a jelen utasításhoz mellékelt típusszabályzatban foglalt egységes elvek betartásával — 1960. május 15-ig az egyetemek külön-külön doktori szabályzatot készítenek, amely a művelődésügyi miniszternek, illetőleg az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszternek a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben adott jóváhagyásával válik hatályossá.

8. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba, rendelkezéseit alkalmazni kell mindazokra a jelöltekre, akiknek doktori értekezését az egyetem 1959. évi október hó 3. napja után fogadta el.

9. Az oktatásügyi kormánybiztosnak a doktori címek adományozása tárgyában kiadott 8/1957. (O. K. 2.) O. M. számú utasítása, valamint annak módosítását elrendelő 54/1957. (M. K. 10.) M. M. számú utasítás hatályát veszti.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

Melléklet a művelődésügyi miniszter 126/1960. (M. K. 8.) M. M. számú utasításához

EGYSÉGES DOKTORI SZABÁLYZAT

I.

Általános rendelkezések

1. §

A ..... Egyetem doktori cím adományozására jogosult az általa oktatott tudományág(ak)ból, doktori szigorlat és olyan disszertáció alapján, amelynek tudományszaka az egyetemen képviselve van.

2. §

Doktori cím csak annak az erkölcsileg kifogástalan személynek ítélhető oda, aki az előírt szakmai követelményeknek megfelel és mind a népi demokratikus rendszerhez hűséges állampolgár a társadalomra nézve hasznos tevékenységet kifejtve, részt vesz a szocializmus építésében.

3. §

A doktori cím az egyetemi tanulmányok alapján megszerezhető ismereteket meghaladó, kezdeti tudományos teljesítményt jelez.

II.

Külön rendelkezések

4. §

(1) A doktori cím elnyerése iránti kérelmet általában annak a karnak a dékánjához kell benyújtani, amely karon a jelölt egyetemi tanulmányait befejezte, illetőleg — ha a jelölt más egyetemen vagy főiskolán szerzett oklevelet — azon a karon, amelyen a doktori címet megszerezni kívánja.

(2) A kérelemhez csatolni kell:

a) az egyetemi, illetőleg főiskolai leckekönyvet,

b) a képesítést tanúsító egyetemi, illetőleg főiskolai oklevelet (külföldön szerzett oklevél esetében a honosított, illetőleg a Művelődésügyi Minisztérium által záradékolt oklevelet),

c) önéletrajzot,

d) a jelölt munkahelye vezetőjének és az illetékes pártszervezetnek a javaslatát illetőleg véleményét.

(3) A kérelemben meg kell jelölni a doktori értekezés témáját (címét) valamint a választott fő- és melléktárgyakat. (A választható fő- és melléktárgyak jegyzékét az I. számú melléklet tartalmazza.)

5. §

(1) A kérelem alapján a kar dékánjának meg kell vizsgálnia, hogy a jelölt az előírt követelményeknek megfelel-e. A kérelem elfogadásáról és a választott tárgycsoportosítás jóváhagyásáról a kar határoz.

(2) Amennyiben a jelölt engedélyt kapott, doktori értekezését benyújthatja. A doktori értekezést három példányban kell benyújtani.

6. §

(1) Az értekezés elbírálásával az illetékes kar két professzort vagy docenst bíz meg.

(2) A bírálók az értekezés tudományos értékéről külön-külön írásbeli véleményt terjesztenek a kari tanács elé. Az értekezés elfogadásáról a kar határoz.

7. §

(1) Doktori értekezésként olyan dolgozat fogadható el, amely a jelölt alapos tárgyi ismeretéről, a tudományos kutatás módszereinek az ismeretéről, s e módszerek megfelelő szakmai segítés melletti alkalmazásában való jártasságáról tanúskodik.

(2) Az értekezés elutasítása esetén újabb értekezés csak egy év múlva nyújtható be.

(3) Az értekezés elfogadása esetén a jelölt doktori szigorlatra bocsátható.

8. §

(1) A doktori szigorlat egy fő- és két melléktárgyból teendő le. Főtárgy az, melyből a doktori értekezés készült, az első melléktárgy a marxizmus—leninizmus egyik alkotórésze (filozófia, politikai gazdaságtan, illetőleg tudományos szocializmus), a másik melléktárgy a főtárgy műveléséhez szükséges tudományszak. Amennyiben a marxizmus—leninizmus egyik alkotórészét választja a jelölt főtárgyként, az esetben a két melléktárgy szabadon választható.

(2) A marxizmus—leninizmus, mint melléktárgy szigorlata alól mentesülnek azok, akik az 1—3. éves pártfőiskolát, vagy a Budapesti Pártbizottság 3 éves esti egyetemét elvégezték.

9. §

A jelöltnek a szigorlaton be kell bizonyítania, hogy mind a főtárgyban és annak a disszertációhoz csatlakozó irodalmában, mind a szakmai melléktárgynak a disszertációhoz kapcsolódó vonatkozásaiban, valamint a marxizmus—leninizmus melléktárgy anyagában az egyetemi tanulmányok alapján megszerezhető ismereteket meghaladóan tájékozott.

10. §

(1) A doktori szigorlati bizottság elnöke a dékán, illetőleg helyettese, tagjai a fő- és melléktárgyak professzorai vagy docensei. A bizottság az elnökön kívül legalább két és legfeljebb négy tagból állhat. A bizottság tagjait a kar bízza meg.

(2) A szigorlat tárgyából a vizsgáztató tanárok külön-külön kérdeznek, de a bizottság mindegyik tagjának joga van a szigorlat bármelyik tárgyából kérdéseket feltenni.

(3) A szigorlat nyilvános.

11. §

(1) A szigorlat befejezése után a bizottság zárt ülésen, szótöbbséggel állapítja meg a szigorlat eredményét. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

(2) A sikeres szigorlatnak három minősítési foka van: „summa cum laude", „cum laude" és „rite".

12. §

(1) Ha a szigorlat az egyik melléktárgyból sikertelen, ebből a tárgyból a jelölt legkorábban 6 hónap múlva javító szigorlatot tehet.

(2) Ha a főtárgyból vagy két melléktárgyból sikertelen a szigorlat, a jelölt csak egy év múlva ismételheti meg a teljes szigorlatot.

(3) Másodszori ismétlésnek helye nincs.

(4) Ha megállapítást nyer, hogy benyújtott értekezését nem maga készítette a jelölt, többé doktori szigorlatra nem bocsátható.

13. §

A szigorlat elfogadása esetén a jelöltet az egyetem tanácsa ünnepélyesen .....doktorrá (rövidítve.....) avatja és kiadja a doktori oklevelet.

14. §

A doktori oklevelet .....nyelven kell kiállítani és fel kell benne tüntetni a szaktudományt, amelyből a doktori cím odaítélése történt. Az oklevelet a rektor és az illetékes kar dékánja írja alá. (A doktori oklevél szövegét a II. számú melléklet tartalmazza).

15. §

Kitüntetéses doktorrá avatásban részesülhetnek a Népköztársaság Elnöki Tanácsának engedélyével azok, akik a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 1—6. számú határozatában, illetőleg a 28/1958. (M. K. 7.) M. M. számú utasításban foglalt feltételeknek megfelelnek.

16. §

A kar dékánja a karon tartott egyes doktori szigorlatok menetéről folyószámmal ellátott szigorlati jegyzőkönyvet, a kiadott oklevelekről pedig oklevélkönyvet vezet.

17. §

A rektor a doktori oklevelet nyert személyek névjegyzékét minden tanév végén felterjeszti az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszterhez.

18. §

A doktori szigorlat díja a jelöltet terheli. Ennek mértékéről külön rendelkezés intézkedik.

III.

Tiszteletbeli doktori cím adományozása. Doktori aranyoklevél kiadása

19. §

A kar javasolhatja, hogy az egyetemi tanács az arra érdemes személyeket tiszteletbeli doktori (doctor honoris causa) címmel tüntesse ki.

Az ilyen tárgyú javaslatát a kar az egyetemi tanács elé terjeszti. Az egyetemi tanács kedvező javaslatát a felügyeletet gyakorló miniszterhez terjeszti fel jóváhagyás, illetőleg a tiszteletbeli doktori cím megadásának engedélyezése végett. Az engedély alapján az egyetemi tanács az illetékes kar által meghatározott szövegű tiszteletbeli doktori oklevelet — az esetről esetre megállapított módon — a kitüntetettnek átadja.

20. §

Aki az egyetemen szerzett doktori címet 50 esztendeig közmegbecsülésben viselte, annak doktori aranyoklevelet adományozhat az egyetemi tanács. A doktori aranyoklevelet a kar javaslatára, vagy a kari tanács véleményének meghallgatásával az érdekeltnek, valamely szervezetnek, egyesületnek kérésére lehet kiállítani. Az oklevél szövegét az illetékes kar állapítja meg.

IV.

Tudományos fokozattal rendelkezőknek a doktori cím megadása

21. §

(1) Annak, aki tudományos fokozatot (a tudományok kandidátusa, a tudományok doktora) szerzett, kérelmére az egyetem a magasabb tudományos teljesítmény elismeréseként külön vizsga és disszertáció benyújtása nélkül a doktori címet megadja.

(2) Az erre irányuló kérelmet a tudományos fokozatot tanúsító oklevéllel együtt annak a karnak a dékánjánál kell benyújtani, amely kar az elnyert tudományos fokozat szaktudománya szerint illetékes.

(3) A doktori címet az egyetem tanácsa a doktori oklevél ünnepélyes átnyújtásával adja meg.

I. számú melléklet:

A választható fő- és melléktárgyak jegyzéke.

II. számú melléklet:

A doktori oklevél szövege.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás a MNB 47. számú folyószámlájára).

1960.51250 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 8. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. MÁJUS 30.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			45
Miniszteri utasítások	1/1960. (V. 10.) Kk. M.	A külkereskedelmi szerződések meghatározásáról és a külkereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról	45
	149/1960. (P. K. 12.) P. M.	Az állam javára megítélt szolgáltatások elszámolásáról és behajtásáról	47
Közlemények	107/1960. O. T.	A beruházási programoknak az Országos Tervhivatalhoz való megküldéséről	48
	178/1960.	A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete pályázati hirdetménye	48

Személyi rész

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány *Hevesi Gyula* és *Manninger Rezső* akadémikusokat, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökeit ezen tisztségükben megerősítette.

*

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

a II. Magyar Gépipari Hét alkalmából, a Gépipari Tudományos Egyesületben kifejtett kiváló műszaki tudományos társadalmi munkája elismeréséül *dr. Rázsó Imré*nek, a Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárának a

„SZOCIALISTA MUNKÁÉRT" ÉRDEMÉREM

kitüntetést adományozta.

*

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

az Eötvös Loránd Tudományegyetemnek fennállása 325. évfordulója alkalmából, az oktató és tudományos munka terén elért kiemelkedő eredményeiért a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE,

kiemelkedő munkásságuk elismeréséül *Székely Györgynek*, a történelemtudományok kandidátusának, a Bölcsészettudományi Kar Középkori Magyar Történeti Tanszéke vezető egyetemi tanárának, *Lengyel Béláné*nak, a kémiai tudományok doktorának, a Természettudományi Kar Általános és Szervetlen Kémiai Tanszéke Kossuth-díjas vezető egyetemi tanárának, *Kádár Miklós* dékánnak, a jogtudományok kandidátusának, az Állam- és Jogtudományi Kar Büntetőjogi Tanszéke vezető egyetemi tanárának, *Oroszlán Zoltán*nak, a Bölcsészettudományi Kar Régészeti Tanszéke vezető egyetemi tanárának és *Beck Salamon*nak, az Állam- és Jogtudományi Kar Polgári Jogi Tanszéke vezető egyetemi tanárának, a jogi tudományok doktorának a

MUNKA ÉRDEMREND,

*Takács Imré*nek, az Állam- és Jogtudományi Kar államjogi tanszéke adjunktusának, *Volczer Árpád*nak, a Bölcsészettudományi Kar történelmi materializmus tanszéke adjunktusának, *Köves Imréné*nek, az Egyetem Személyzeti Osztálya vezetőjének, *Deák Györgyné*nek, a Természettudományi Kar dékáni hivatala vezetőjének, *Boros Irmá*nak, az Állam- és Jogtudományi Kar dékáni hivatala előadójának, *Rózsa György*nek, a Bölcsészettudományi Kar portásának és *Gyarmati Imré*nek, a Rektori Hivatal segédhivatala helyettes vezetőjének a

„SZOCIALISTA MUNKÁÉRT" ÉRDEMÉREM

kitüntetést adományozta.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A külkereskedelmi miniszter 1/1960. (V. 10.) Kk. M. számú

rendelete

a külkereskedelmi szerződések meghatározásáról és a külkereskedelmi tevékenységekkel kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról

A tervszerű devizagazdálkodásról szóló 1950. évi 30. számú törvényerejű rendelet 39. §-ában és a Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. számú törvényerejű rendelet 37. §-ában foglalt rendelkezések

végrehajtása céljából — az utóbb említett jogszabályban, valamint a 4160/1949. (VII. 23.) Korm. számú rendelet 2. §-ában kapott felhatalmazás alapján — a következőket rendelem:

I. A külkereskedelmi szerződések meghatározása

1. §

(1) Külkereskedelmi szerződésnek (1960. évi 11. számú tvr. 37. §) minősülnek a devizakülfölddivel (1950. évi 30. számú tvr. 3. §) kötött következő szerződések:

a) árura vonatkozó adásvételi, bizományi, kölcsön- vagy bérleti megállapodás, továbbá árura vonatkozó kompenzációs vagy adresszációs megállapodás, függetlenül attól, hogy az áru behozatalra, illetőleg kivitelre kerül-e vagy sem;

b) áru fel- vagy átdolgozásának, tervező-, építő-, szerelő-, javító vagy más vállalkozói munkának, valamint bértermeltetésnek devizakülföldi részére történő elvégzésére, vagy ilyen munkának külföldön vagy devizakülföldi által történő elvégeztetésére irányuló megállapodás;

c) áru minőségi vagy mennyiségi ellenőrzésére, illetőleg átvételére vonatkozó megállapodás;

d) az a megállapodás, amelynek célja az iparjogvédelem körébe tartozó jogosítvány átruházása vagy az azon alapuló használati jog átengedése (licencia) devizakülföldi részére, vagy megszerzése devizakülfölditől;

e) áru nemzetközi fuvaroztatására, szállítmányozására vagy raktározására irányuló megállapodás;

f) áru vagy az iparjogvédelem körébe tartozó jogosítvány külföldön történő vagy devizakülföldi által belföldön történő propagálására irányuló megállapodás;

g) az *a)—f)* pontok alá eső bármely ügylet közvetítésére vonatkozó (ügynöki, képviseleti stb.) megállapodás.

(2) Nem minősül külkereskedelmi szerződésnek:

a) a Magyar Nemzeti Bank által nemesfém tekintetében kötött szerződés;

b) belföldön levő áru eladása forintfizetés ellenében devizakülföldi részére vagy megvásárlása devizakülfölditől, továbbá kicsinybeni árueladás belföldön külföldi fizetőeszköz ellenében az erre feljogosított vállalatok által;

c) áru fel- vagy átdolgozásának, tervező-, építő-, szerelő-, javító- vagy más vállalkozói munkának belföldön forintfizetés ellenében történő elvállalása devizakülföldi személyes szükségletének keretében;

d) devizabelföldi áruvásárlása külföldön a személyes szükséglet kereteit meg nem haladó mértékben;

e) fuvarozási eszközök használatra történő átengedése belföldi és külföldi fuvarozási vállalatok között.

2. §

Külkereskedelmi szerződésnek minősül a szerzői jog gazdaságilag értékesíthető részére vonatkozóan devizakülföldivel kötött olyan szerződés is, amelyet az erre hatáskörrel bíró állami szerv (hivatal, vállalat) köt meg akár saját nevében, akár a szerző vagy más érdekelt képviseletében.

3. §

(1) E rendelet alkalmazásában árunak minősül:

a) minden olyan ingó dolog, amely kereskedelmi forgalom tárgya,

b) az energia,

c) az áru feletti rendelkezési jogot megtestesítő értékpapír (pl. hajóraklevél, rakjegy, közraktári jegy),

d) a szerzői jog tárgyát megtestesítő vagy azt ábrázoló tervrajz, nyomtatvány és képzőművészeti alkotás.

(2) E rendelet szempontjából az iparjogvédelem körébe tartozó jogosítványnak kell tekinteni:

a) a találmányt, a szabadalmat és az újítást,

b) a gyártási eljárást,

c) a lajstromozott és egyéb védjegyet és mintát.

(3) A belföldi vagy külföldi kibocsátású fizetőeszköz és pénzhelyettesítő eszköz, az aranyérme, az értékpapír (1950. évi 30. számú tvr. 4. §) e rendelet szempontjából nem minősül árunak.

II. A külkereskedelmi szerződések alakja

4. §

(1) A külkereskedelmi szerződés érvényes létrejöveteléhez — a (2) és (3) bekezdésekben megállapított kivételektől eltekintve — írásbafoglalás (szerződés, levélváltás, megrendelés és annak igazolása stb.) szükséges.

(2) Külkereskedelmi szerződés érvényesen megköthető táviratváltás útján.

(3) Ha az áru természete vagy más különleges körülmény a szerződés megkötését annyira sürgőssé teszi, hogy még táviratváltásra sincs idő, a külkereskedelmi szerződés géptávíró útján vagy telefonon is érvényesen köthető meg.

(4) E § rendelkezéseit a külkereskedelmi szerződés kiegészítésére és módosítására vonatkozóan is alkalmazni kell.

III. A külkereskedelmi tevékenység végzésére vonatkozó jogosultság

5. §

E rendelet 1. §-a alá eső szerződés megkötésére kizárólag külkereskedelmi vállalat és a Kormány által külkereskedelmi tevékenység folytatására felhatalmazott egyéb állami, vagy szövetkezeti vállalat (a továbbiakban: külkereskedelmi vállalat) jogosult, éspedig kizárólag az alapító levélben (a külkereskedelmi tevékenységet engedélyező határozatban), valamint a jogszabályokban és a külkereskedelmi miniszter rendelkezéseiben meghatározott áruk, illetve tevékenység tekintetében.

6. §

(1) Kizárólag külkereskedelmi vállalat jogosult az 1. § alá eső szerződést közvetlenül létrehozó bármilyen tevékenység, vagy olyan cselekmény végzésére, amely ilyen szerződés létrehozására, kiegészítésére, vagy megváltoztatására irányul, vagy ezt eredményezheti, így különösen devizakülföldi személlyel vagy céggel, annak képviselőjével, vagy a külföldi érdekében megbízás alapján, vagy hivatalos feladatkörben eljáró személlyel történő bármilyen tárgyalás és levelezés folytatására.

(2) Nem esik az (1) bekezdés rendelkezései alá a beruházással, termeléssel, vagy valamely külkereskedelmi szerződés teljesítésével kapcsolatos, kizárólag műszaki kérdéseket felölelő tájékozódás, tárgyalás vagy levelezés, ha az a szerződéskötés lehetőségére vagy már fennálló szerződés módosításának, illetve kiegészítésének lehetőségére semmilyen vonatkozásban nem terjed ki. Ha az ilyen érintkezés külkereskedelmi szerződés teljesítésével kapcsolatos, arról az illetékes külkereskedelmi vállalatot egyidejűleg tájékoztatni kell.

7. §

(1) A Külkereskedelmi Minisztérium engedélyt adhat arra, hogy külkereskedelmi tevékenység folytatására egyáltalán vagy a kérdéses vonatkozásban nem jogosult állami szervek, állami vagy szövetkezeti vállalatok, valamint természetes személyek az engedélyben részletesen körülírt külkereskedelmi tevékenységet végezzenek.

(2) A külkereskedelmi vállalatok a hatáskörükbe tartozó külkereskedelmi tevékenység végzésére — a külföldiekkel kötött képviseleti, vállalkozási és egyéb megbízási szerződések mellett — belföldi vállalatnak, vagy ilyen vállalat meghatározott dolgozójának is adhatnak eseti megbízást. Így különösen megbízást lehet adni műszaki és egyéb szakismeretet igénylő kérdéseknek a külföldi féllel történő megtárgyalására és ezekben történő megállapodásra, a vállalkozói szerződések keretén belül végrehajtandó műszaki feladatok elvégzésére, minőségi átadásra és átvételre.

8. §

Külkereskedelmi tevékenységnek külföldön történő ellátása során figyelembe kell venni a Magyar Népköztársaság Követsége (Nagykövetsége) kereskedelmi tanácsosának (a külkereskedelmi kirendeltség vezetőjének) a tevékenység megkezdése előtt kikért kereskedelempolitikai jellegű irányítását. Ennek a rendelkezésnek a megszegése a 13. § alkalmazása szempontjából úgy minősül, mintha a tevékenységet engedély nélkül végezték volna.

9. §

E rendelet hatálya alá eső minden olyan megállapodás és jogcselekmény, amelyet nem arra jogosított köt meg, illetőleg végez, semmis.

10. §

(1) Természetes személy által külkereskedelmi szerződés előkészítése vagy végrehajtása során devizakülföldi érdekében kifejtett minden, akár eseti tevékenységhez (szakértői, tanácsadói, áru átvevői, vagy termelési-, gyártási-, illetőleg minőségi ellenőri stb. tevékenységhez) — az esetleg megkívánt devizahatósági engedélyen felül — a külkereskedelmi miniszter engedélye szükséges. Nem szükséges ilyen engedély az ügyvédi megbízás és a választottbírói tiszt elvállalásához és ellátásához.

(2) Külkereskedelmi vállalatok az előbbi bekezdés alá eső tevékenységet hatáskörük keretén belül engedély nélkül láthatnak el.

IV. Államtitok és hivatali titok a külkereskedelemben

11. §

(1) Az 1951. évi 21. számú törvényerejű rendelet alá eső államtitoknak, illetve hivatali titoknak minősül különösen a külkereskedelmi tervekben és tervelőirányzatokban foglalt, valamint a terven felül fennálló behozatali szükségletre, kivitel céljából rendelkezésre álló árukészletre, szabad kapacitásra vonatkozó és minden egyéb olyan adat, amelyből meghatározott behozatali szükséglet vagy kiviteli szándék állapítható meg. Az államtitok, illetve a hivatali titok megsértését az is elköveti, aki ilyen adatot közöl illetéktelen személlyel, így különösen külföldivel vagy külföldi képviselőjével, megbízottjával vagy érdekében eljáró más személlyel.

(2) Nem minősül az államtitok (hivatali titok) megsértésének, ha valamely áru értékesítésére, illetve beszerzésére jogosult külkereskedelmi vállalat erre illetékes dolgozója a szerződéskötésre irányuló tárgyalás, vagy levelezés során, illetve a szerződés teljesítésével kapcsolatban olyan adatot közöl — kivéve mégis a tervek és tervelőirányzatok adatait —, amelynek feltárására a fennforgó esetben szükség van.

V. Vegyes és záró rendelkezések

12. §

A 4161/1949. (VII. 23.) Korm. számú rendelet alapján kiadott iparigazolvány keretében kifejtett tevékenységre e rendelet rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

13. §

Mindazokat, akik e rendelettel szabályozott külkereskedelmi tevékenységet erre vonatkozó felhatalmazás nélkül, vagy felhatalmazásukat túllépve (5—8. §), vagy pedig anélkül végeznek, hogy a tevékenység végzésére a 4161/1949. (VII. 23.) Korm. számú vagy e rendelet alapján engedélyt kaptak volna, továbbá azokat, akik az államtitkot, vagy a hivatali titkot a külkereskedelem körében megsértik, a 4161/1949. (VII. 23.) Korm. számú rendelet, az 1950. évi 30. számú törvényerejű rendelet, illetve az 1951. évi 21. számú törvényerejű rendelet rendelkezései szerint kell büntetni.

14. §

Ez a rendelet nem érinti a tervszerű devizagazdálkodásra vonatkozó hatályos rendelkezéseket.

15. §

E rendelet rendelkezéseit 1960. évi május 1. napjától kell alkalmazni.

Incze Jenő s. k.,
külkereskedelmi miniszter.

A pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter 149/1960. (P. K. 12.) P. M.—I. M. számú

e g y ü t t e s u t a s í t á s a

az állam javára megítélt szolgáltatások elszámolásáról és behajtásáról

A Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Ptké.) 36. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeljük:

1. §

A Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk) 202. §-ának (3), 237. §-ának (1)—(3) és 361. §-ának (3) bekezdése alapján az állam javára megítélt szolgáltatást (vagyoni előnyt) az ügyben elsőfokon eljárt bíróság szerint illetékes Bírósági Gazdasági Hivatal (a továbbiakban: BGH) bevételi számlájára kell befizetni.

2. §

Szolgáltatásnak (vagyoni előnynek) az állam javára való megítélése esetén a bíróság az ítélet rendelkező részében köteles feltüntetni, hogy a megítélt összeget melyik BGH milyen számú bevételi számlájára kell befizetni. A jogerős ítélet egy kiadmányát a követelés előírása és behajtása céljából a bíróság köteles haladéktalanul az illetékes BGH részére megküldeni.

3. §

(1) Ha az állam javára megítélt szolgáltatást (vagyoni előnyt) végrehajtás útján kell behajtani, a végrehajtási eljárást a BGH köteles megindítani.

(2) A végrehajtási eljárással kapcsolatos igényper, továbbá a végrehajtás korlátozása és megszüntetése iránti per során az államot — a Ptk. 42., illetve a Ptké. 18. §-ában, valamint a 28/1953. (I. K. 23.) I. M. számú utasítás 1. pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően — az Igazságügyminisztérium képviseli.

4. §

Ez az utasítás az 1960. évi május hó 1. napján lép hatályba.

Dr. Nezvál Ferenc s. k., igazságügyminiszter. *Nyers Rezső* s. k., pénzügyminiszter.

Közlemények

Az Országos Tervhivatal 107/1960. O. T. számú

közleménye

a beruházási programoknak az Országos Tervhivatalhoz való megküldéséről

A második ötéves tervjavaslatok elkészítéséhez kiadott tervezési előírás rendelkezése szerint (121. oldalon):

„Az irányító hatóságok kötelesek folyamatosan, de legkésőbb 1960. június 15-ig legalább az 1961. és 1962. években induló valamennyi értékhatár feletti beruházás programját négy példányban közvetlenül az Országos Tervhivatalhoz benyújtani;. . .”

Tervezési gyakorlatunkban a beruházás megkezdése alatt értjük a műszaki tervek (tervezési feladat, illetőleg kivitelezési tervdokumentáció) készítését is. Ennek ellenére az *Országos Tervhivatal a második ötéves tervjavaslat összeállításához az 1961. és 1962. években a kivitelezés szempontjából is induló, értékhatár feletti beruházások programjainak beküldését kéri a fenti határidőre.*

Az 1960. június 15-ig beküldendő beruházási programnak nem jóváhagyott programnak, hanem olyan *programtervezetnek kell lennie,* amelyet az irányító hatóság a 3/1960. (Tg.É. 6.) O. T. számú utasítás 7. §-ában foglalt rendelkezések szerint az egyeztetési eljárás keretében köteles a véleményezésbe bevonandó szerveknek — közöttük az Országos Tervhivatalnak is — megküldeni. E közleményben foglaltak nem érintik a 30/1959. (Tg.É. 27.) O.T.—P.M. együttes utasításban foglaltakat. Az éves beruházási tervjavaslatba a tervévben kezdődő beruházást tehát csak akkor lehet beállítani, ha a beruházás engedélyezése megtörtént (idézett utasítás 5. § (6) bekezdése). E vonatkozásban kezdés alatt a műszaki tervezés megkezdését is érteni kell.

178/1960.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete (Budapest, XIV., Hungária krt. 114.) pályázatot hirdet az Intézet alább megjelölt három tudományos osztálya osztályvezetői állására:

1. Heterogén Katalitikus Osztály;
2. Magkémiai Osztály;
3. Polimerizációkinetikai és Szerves Reakciómechanizmus Osztály.

Az állás elnyeréséhez megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges. Amennyiben a pályázó az illetékes osztály tématerületén végzett tudományos munkát, ennek ismertetésére külön térjen ki.

A pályázathoz csatolni kell:

a) a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot;
b) a pályázó eddigi működésének igazolását;
c) a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait;
d) önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete igazgatójához legkésőbb *1960. június 30-ig* kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt. A kinevezett osztályvezetők besorolási illetményei tekintetében a 29/1957. Mü.M. sz. utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1960. május 16.

Dr. Schay Géza s. k.,
akadémikus
intézeti igazgató.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

1960.51416 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

14.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 9. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JÚNIUS 15.

TARTALOM

Oldal

Törvények, rendeletek, határozatok — 1010/1960. (VI. 1.) Korm. határozat — A könyvtár ügyről szóló 1956. évi 5. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat módosításáról ... 49

Az Akadémia elnökének utasításai — 7/1960. MTA (A. K. 9.) Az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer bevezetéséről és szabályozásáról ... 49

8/1960. MTA (A. K. 9.) A felsőfokú számviteli tanfolyamot végző dolgozók rendkívüli szabadságáról ... 50

Miniszteri rendeletek és utasítások — 2/1960. (V. 25.) M. M. A sajtótermékek köteles- és tiszteletpéldányairól ... 51

134/1960. (M. K. 11.) M. M. Újabb mérnök-közgazdászszak létesítéséről ... 53

4/1960. (V. 24.) Mü. M. A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló egyes rendelkezések végrehajtásáról ... 54

Közlemények ... 54

Jogszabálymutató ... 55

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1010/1960. (VI. 1.) számú

h a t á r o z a t a

a könyvtár ügyről szóló 1956. évi 5. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat módosításáról

Az 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat 12. pontjának F) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„F) Orvostudományi könyvtári hálózat: melynek központjául — az Orvostudományi Dokumentációs Központ szervezetére felépítve — létre kell hozni az Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központot. A hálózathoz tartozó könyvtárak: a Budapesti Orvostudományi Egyetem Könyvtára, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Kenézi Könyvtára, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Könyvtára, a Pécsi Orvostudományi Egyetem felállítandó könyvtára, továbbá a felsorolt egyetemek intézeti és klinikai könyvtárai, az orvostudományi kutató intézetek és gyógyintézetek szakkönyvtárai, valamint különállásáig az Országos Orvostörténeti Könyvtár."

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 7/1960. MTA (A. K. 9.) számú

u t a s í t á s a

az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer bevezetéséről és szabályozásáról

A tudományos káderképzés elősegítése, politikailag és szakmailag megfelelő, elsősorban munkás- és parasztszármazású kutatók nevelése, valamint a szocialista rendszert támogató fiatal tudósréteg kialakításának érdekében a Magyar Tudományos Akadémián (továbbiakban: Akadémia) ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszert kell bevezetni.

Az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer bevezetését a munkaügyi miniszterrel, a művelődésügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőkben szabályozom:

1. §

(1) Az ösztöndíjas tudományos gyakornoki rendszer célja valamely tudományág területén az egyetemen (főiskolán) megszerzett ismeretek elmélyítése és kiterjesztése abból a célból, hogy az ösztöndíjas szaktudománya műveléséhez és a tudományos

kutatáshoz szükséges elméletet és gyakorlatot megszerezze.

(2) Az ösztöndíjas tudományos gyakornokképzés akadémiai kutatóintézeteknél, valamint akadémiai tanszéki kutatások keretében történik.

2. §

(1) Ösztöndíjban olyan 35 évnél fiatalabb — elsősorban munkás és paraszt származású — szakember részesíthető, aki

a) egyetemet, vagy főiskolát végzett,

b) tudományos továbbfejlődésre képes és szakterületén megfelelő ismeretekkel rendelkezik,

c) a népi demokratikus rendszer hű, és a társadalomra nézve hasznos tevékenységet kifejtve részt vesz a szocializmus építésében.

Az ösztöndíjas felvételénél előnyben kell részesíteni azokat, akik az egyetemi (főiskolai) végzettségen túlmenően szakmai gyakorlattal is rendelkeznek.

(2) Az ösztöndíjas tudományos gyakornokképzés időtartama 2 év.

3. §

(1) Az ösztöndíjas gyakornoki helyek tudományterületenkénti megoszlását az Akadémia elnöke határozza meg.

(2) Az ösztöndíjas gyakornoki helyeket az Akadémia pályázat útján tölti be. A pályázatot az illetékes tudományos osztály az Akadémiai Közlönyben hirdeti meg és gondoskodik arról, hogy a pályázati hirdetmény az érdekelt egyetemeken (főiskolákon) kifüggesztésre kerüljön. A pályázatot az azt közzétevő tudományos osztályhoz — a megállapított határidőig — kell benyújtani.

4. §

(1) Az ösztöndíjasok felvétele a tudományos osztályok, illetve az Akadémia Személyzeti Osztálya javaslata alapján történik.

(2) Az ösztöndíj havi összege 1400—1600 Ft-ig terjedhet. Az ösztöndíj összegét az Akadémia Személyzeti Osztálya előterjesztése alapján, az Akadémia elnöke állapítja meg.

(3) Az ösztöndíjat munkabérnek kell tekinteni, ennek következtében a kifizetés és a dolgozót terhelő tartozások tekintetében a munkabérekre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

(4) Az ösztöndíj összege kivételesen 1 év eltelte után felemelhető. Az ösztöndíjfelemelése csak a (2) bekezdésben előírt korlátok között lehetséges.

5. §

(1) Az Akadémia elnöke az ösztöndíjasoknak ösztöndíj adományozó levelet ad, amely tartalmazza az ösztöndíj összegét, az összeg folyósításának kezdeti időpontját; továbbá kijelöli az ösztöndíjas részére azt a tudományos intézményt (kutatóintézetet, kutató laboratóriumot, kutatócsoportot, akadémiai kutató munkát végző tanszéket), ahol az ösztöndíjas a képzési idejét tölti.

Az ösztöndíjas a tudományos intézmény létszámát és az ösztöndíj az intézmény havi alapbér keretét nem terheli. Az ösztöndíjas-kerettel az Akadémia központilag gazdálkodik, és az ösztöndíjasok részére közvetlenül folyósítja a megállapított ösztöndíjat.

(2) Az Akadémia illetékes tudományos osztálya az ösztöndíjassal 2 évi meghatározott időre munkaszerződést köt. Az ösztöndíjasok tekintetében a fegyelmi jogkört az intézmény igazgatója gyakorolja.

(3) Az intézmény vezetője köteles a gyakornoki idő első évének eltelte után az Akadémia illetékes tudományos osztálya és a Személyzeti Osztály részére az ösztöndíjasra vonatkozóan minősítést adni.

(4) Amennyiben az ösztöndíjas kutatómunka végzésére alkalmassá válik, a 2 év letelte előtt is kinevezhető az intézménynél az évi költségvetésben engedélyezett állandó főfoglalkozású álláshelyre. A kinevezést az Akadémia illetékes tudományos osztályának és Személyzeti Osztályának kell bejelenteni.

Az ösztöndíjas tudományos gyakornokok munkakönyvét az Akadémia Gazdasági Hivatala kezeli.

6. §

(1) Az ösztöndíjast szakmai és politikai fejlődése érdekében az intézmény vezetője köteles megfelelően tapasztalt, tudományos munkát végző dolgozó mellé beosztani és fejlődését személyesen is figyelemmel kísérni, elősegíteni.

(2) Az ösztöndíjasra az intézmény többi dolgozójára vonatkozó munkarend és munkafegyelem egyaránt kötelező.

(3) Az ösztöndíjast megillető kedvezmények és juttatások (pl.: munkaruha juttatás, ebédhozzájárulás stb.) az intézmény költségeként számolandók el. Ez utóbbi költségeket, valamint a dologi kiadásokat az intézményeknek saját előirányzataikból kell fedezniök.

7. §

Az ösztöndíjas munkaviszonya a képzési idő alatt

a) saját kérésére azonnali hatályú felmondási ok esetén (Mt. 32. § (1) bek. *a)*,) illetve kölcsönös megegyezés alapján (Mt. 28. §) bármikor,

b) az intézmény vezetőjének javaslatára csak az Mt. 29. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján szüntethető meg.

8. §

Ez az utasítás a kihirdetés napján lép hatályba.

Budapest, 1960. június 6.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 8/1960. MTA (A. K. 9.) számú

utasítása

a felsőfokú számviteli tanfolyamot végző dolgozók rendkívüli szabadságáról

A Munka Törvénykönyve 56. § (1) bekezdése, illetőleg végrehajtási rendeletének 106. §-a alapján a pénzügyminiszterrel egyetértően a számviteli vezető munkakörök megfelelő, felsőfokú számviteli

képesítéssel rendelkező szakemberekkel történő betöltésének elősegítése érdekében — az alábbi utasítást adom ki:

1. Az utasítás hatálya a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) Gazdasági Titkársága Vállalati Osztály, mint irányító szerv, az akadémiai vállalatok, valamint a Gazdasági Titkárság Revizori Osztálya érintett dolgozóira terjed ki.

2. Azok az 1. pontban említett dolgozók, akik munkaköri beosztásuknál fogva a mérlegképes könyvelői és az okleveles könyvvizsgálói számviteli tanfolyamok elvégzésére kötelezettek, továbbá azok a dolgozók, akiket a vállalat igazgatója a vállalat munkaerő szükségletének biztosítása érdekében a felsőfokú számviteli tanfolyamok elvégzésére kijelöl — az oktatás két éves tartama alatt együttesen — az okleveles könyvvizsgálói tanfolyam esetén tizenkét munkanap, a mérlegképes könyvelési tanfolyamok esetén pedig nyolc munkanap rendkívüli szabadságot vehetnek igénybe, az éves rendes alap- és pótszabadságon felül. A rendkívüli szabadságot kizárólag a vizsgák előtt lehet igénybe venni.

A rendkívüli szabadság abban az esetben is engedélyezhető, ha a dolgozó évi rendes szabadságát még nem vette igénybe.

3. A rendkívüli szabadság engedélyezését kérni kell. A kérelemben meg kell jelölni az igénybevenni kért szabadság jellegét és idejét. A kérelmet az Akadémia Gazdasági Titkárság érintett dolgozóinak a Gazdasági Titkárság vezetőjéhez, a vállalatok dolgozóinak pedig a vállalat igazgatójához kell előterjeszteniök. Az igazgató a kérelmet javaslatával ellátva az Akadémia Gazdasági Titkársága vezetőjéhez továbbítja. A rendkívüli szabadságot a Munka Törvénykönyve értelmében az Akadémia elnöke engedélyezi és arról a vállalat igazgatóját az Akadémia Gazdasági Titkársága vezetője útján értesíti.

4. Az akadémiai költségvetési szervek pénzügyi vagy egyéb gazdasági munkakörben foglalkoztatott dolgozóira az utasítás hatálya nem terjed ki, még abban az esetben sem, ha az említett tanfolyamokat egyes dolgozók egyéni okokból el kívánják végezni.

Budapest, 1960. június 6.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A Művelődésügyi miniszter 2/1960. (V. 25.) M. M. számú

rendelete

a sajtótermékek köteles- és tiszteletpéldányairól

A 26/1959. (V. 1.) Korm. számú rendelet 10. §-ában kapott felhatalmazás alapján a könnyűipari miniszterrel és a Kormány Tájékoztatási Hivatalának vezetőjével egyetértésben az alábbiakat rendelem.

Kötelespéldányok

1. §

A sajtótermékekből tudományos és igazgatási célokra ingyenes kötelespéldány jár e rendeletben meghatározott szerveknek. A kötelespéldány az arra jogosult szerv tulajdonává válik és — az igazgatási célra szolgáltatott napilapok és folyóiratok kivételével — a szerv tartozik azt leltárba venni.

2. §

(1) Tudományos és igazgatási célokra kötelespéldányokat kell beszolgáltatni a Magyarországon kiadott, illetőleg nyomtatás vagy sokszorosítás (litográfia, foto-litográfia, fénymásolás vagy bármely más módon történő sokszorosítás) útján — a kötelespéldányokat nem számítva — legalább 25 példányban előállított, továbbá a Magyarországon kiadott, de külföldön nyomtatott, valamint a magyar nyelven külföldön kiadott belföldi terjesztésre átvett következő sajtótermékekből:

a) időszaki és nem időszaki lapok, nyomtatott vagy más úton sokszorosított sajtótudósítások,

b) könyvek, füzetek (önálló vagy sorozatos művek, jegyzetek, különlenyomatok, szöveges naptárak, évkönyvek, évi jelentések, szabványok, szabadalmi leírások, menetrendek, kép- és metszetalbumok, műszaki leírások és prospektusok stb.),

c) nem katonai jellegű térképek,

d) zeneművek,

e) önálló képek és metszetek,

f) vegyes kisebb nyomtatványok (grafikai plakátok, színlapok, falragaszok, műsorok, meghívók, röpcédulák, képes levelezőlapok, gyászjelentések és egyéb egy levélből álló nyomtatványok).

(2) A kötelespéldány szolgáltatási kötelezettség az előző bekezdésben felsorolt sajtótermékek minden változatára egyaránt kiterjed.

(3) Kötelespéldányként csak teljes, hibátlan példányok, terjesztésre kész állapotban szolgáltathatók.

3. §

A 2. §-ban felsorolt sajtótermékek közül nem esnek kötelespéldány szolgáltatási kötelezettség alá:

a) a hivatali ügyintézés során kiadott és célszerűségi szempontból sokszorosított intézkedések,

b) az ügykezelésre szánt hivatali és üzleti nyomtatványok,

c) a kötvények, értékjegyek, érték- és hitelpapírok, eladásra kerülő posta-, okmány- és tagsági bélyegek,

d) vonalazott űrlapok és könyvek címkéi,

e) családi értesítések, — kivéve a gyászjelentéseket (2. § (1) bekezdés *f)* pont) — a levélpapírok, látogatójegyek, egyesületi szavazólapok.

4. §

(1) A kötelespéldányok közül a tudományos célokra szolgáló kötelespéldányokat — a (2) bekezdés *a)—c)* pontjaiban foglalt kivétellel — a megrendelő terhére a nyomda (sokszorosító) szolgáltatja.

(2) A kiadó szolgáltatja az igazgatási célra szolgáló köteles példányokat, továbbá a tudományos célu köteles példányokat abban az esetben, ha

a) az egész nyomdaterméket, vagy annak egyes részeit, mellékleteit (szöveg, kép, hangjegy, térkép, borítólap) külföldön nyomtatták,

b) a nyomdatermék előállítása több nyomda, illetőleg könyvkötészet között oszlik meg,

c) a nyomdatermék külföldi kiadóvállalattal közösen került kiadásra és belföldön nyomtatták.

(3) A külföldön kiadott, belföldi terjesztővállalat által legalább 100 példányban belföldi terjesztésre átvett (a 2. § (1) bekezdés *b)—d)* pontjai alá eső) magyar nyelvű sajtótermékekből a kötelespéldányokat, kizárólag tudományos célra, — a bolti eladási árnak megfelelő térítés ellenében — a terjesztő vállalat szolgáltatja.

5. §

(1) Tudományos célokra 4—16 kötelespéldányt kell az Országos Széchenyi Könyvtárnak (OSZK) beszolgáltatni. Vidéki nyomdák a helyi kiadványokból — ideértve a vegyes kisebb nyomtatványokat is (2. § (1) bekezdés *f)* pont) az OSZK-nak járó kötelespéldányok terhére egy példányt közvetlenül a megyei könyvtárnak, a Dunántúl, illetve a Dél-Alföld területén nyomtatott kiadványokból egy példányt a Pécsi Egyetemi Könyvtárnak, illetve a Szegedi Egyetemi Könyvtárnak küldenek.

(2) A 2. § (1) bekezdésének *a)—d)* pontja alá eső sajtótermékekből a kötelespéldányokat az előállításukat követő 48 órán belül külön szállítólevéllel a 2. § (1) bekezdésének *e)—f)* pontja alá eső sajtótermékekből pedig az előállításukat követő hó 5. napjáig kell a havi kimutatással (6. § (1) bekezdés) együtt és azon feltüntetve az OSZK-nak beküldeni.

(3) Az OSZK a 2. § (1) bekezdésének *a)—d)* pontjaiban felsorolt sajtótermékekből a részére beszolgáltatott kötelespéldányokból általában két példányt a saját céljaira tart meg, egy példányt a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának, egy példányt a Központi Statisztikai Hivatal könyvtárának küld meg. A további kötelespéldányokból egy-egy példányt igényelhet az Országos Műszaki Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, az Országgyűlési Könyvtár, a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtári Osztálya, a Párttörténeti Intézet Könyvtára, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Könyvtára és az Országos Pedagógiai Könyvtár, abban az esetben, ha a sajtótermék tárgya, illetőleg tartalma a könyvtár gyűjtőkörének megfelel. Az igénylési jogú könyvtár gyűjtőkörébe nem tartozó műből a kötelespéldány adását az OSZK megtagadhatja.

(4) Az előző bekezdés alapján kiszolgáltatott példányokon felül fennmaradó kötelespéldányokkal az OSZK rendelkezik és azokat elsősorban nemzetközi csere céljára használhatja fel.

6. §

(1) A nyomda az üzemében készült sajtótermékekről, a kiadó pedig az összes kiadványairól köteles az OSZK által rendszeresített kimutatást — a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig — 4 példányban az OSZK-nak megküldeni. Vidéki nyomdák a kimutatást 5 példányban készítik el és az ötödik példányt a megyei könyvtárnak küldik meg.

(2) Arra a hónapra, amelyben a nyomda kötelespéldányszolgáltatás alá eső nyomdaterméket nem állított elő, illetőleg a kiadó ilyen sajtóterméket nem adott ki, az OSZK részére nemleges jelentést kell adni.

(3) A kiadó kiadványairól kiadói könyvet tartozik vezetni. A kiadói könyv a kiadvány szerzőjét, címét, ívszámát, az előállított példányszámot, valamint az előállító nyomda nevét és telephelyének feltüntetését tartalmazza.

7. §

(1) Az OSZK jogosult kötelespéldány szolgáltatást ellenőrizni. Ennek során a helyszínen a szolgáltatásra kötelezett vállalatoknak erre a célra rendszeresített nyilvántartásaiba betekinthet.

(2) Ha a kötelespéldány szabályszerű szolgáltatását a kötelezett vállalat elmulasztja és mulasztását felszólítás ellenére sem pótolja, az OSZK jogosult a kötelespéldányt a mulasztó vállalat terhére vétel útján beszerezni.

8. §

A Központi Statisztikai Hivatal a könyvkiadási statisztika adatait tudományos feldolgozás céljából az OSZK rendelkezésére bocsátja.

9. §

(1) Igazgatási célra kötelespéldány illeti meg — a sajtótermék elkészültétől számított 15 napon belül — a Belügyminisztériumot, a Kiadói Főigazgatóságot, a kiadót, valamint — szépirodalmi és irodalomelméleti művekből — a Magyar Írók Szövetségét és az Irodalmi Alap Könyvtárát, végül a 2. § (1) bekezdésének *a)* pontjában valamint a *b)* pontban megjelölt sajtótermékek közül a szépirodalmi és tudományos művekből a Kormány Tájékoztatási Hivatalát.

(2) Az igazgatási célú kötelespéldányok szolgáltatása a sajtótermék megrendelőjének terhére történik.

Tiszteletpéldányok

10. §

(1) Tiszteletpéldány adható a sajtótermék szerzőjének, azoknak a személyeknek, akik a mű eszmei tartalmának kialakításában közreműködtek, a kiadó felügyeletét ellátó szerveknek, valamint a kiadó és a felügyeletét ellátó szerv dolgozói közül azoknak, akik részére tiszteletpéldány juttatása munkakörükre tekintettel indokolt, továbbá sajtó és propaganda célokra.

(2) A tiszteletpéldányokat a kiadóvállalat szolgáltatja és azok az arra jogosult szerv (személy) tulajdonává válnak.

11. §

(1) A szépirodalmi és ismeretterjesztő művek magyar szerzőjét, továbbá versek műfordítóját szerzői tiszteletpéldány címén az első kiadás jogdíjköteles példányainak 1%-a, de legfeljebb 30 a második és további kiadások 0,5%-a, de legfeljebb 15 példány, a fordítót pedig a szerzőnek járó példányok fele illeti meg. Műfordítás esetében, ha nyersfordítás is készül, a fordítói tiszteletpéldányok 2/3-a a műfordítót, 1/3-a a nyersfordítást készítőt illeti meg.

(2) Tudományos, szakmai és tankönyvek első kiadásából a szerzőt (több szerző esetén a társszerzőket együttesen) legfeljebb 15, a fordítót (fordítókat együttesen) legfeljebb 5 tiszteletpéldány illeti meg.

(3) Gyűjteményes művek (antológiák), továbbá kézikönyvek szerkesztőit és szerzőit (fordítóit), továbbá, ha tudományos, szakmai, illetőleg tankönyvnek 15-nél több társszerzője van, valamennyi társszerzőt egy-egy, de összesen legfeljebb 30 tiszteletpéldány illeti meg.

12. §

A mű illusztrátorát — ha a címlaptervező más személy, úgy őt is — 1—1 tiszteletpéldány illeti meg. Ha az illusztráció a szöveges résszel azonos, vagy azt meghaladó terjedelmű, az illusztrátort a 11. §-ban meghatározott tiszteletpéldányok fele illeti, másik fele a szöveges rész szerzőjét; ilyen esetben sem haladhatja meg azonban a szerzők, szerkesztők és illusztrátorok részére járó tiszteletpéldányok együttes száma a megállapított felső határokat.

13. §

A zeneművek után járó tiszteletpéldányokra a 11. és 12. §-okban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

14. §

A szerzői tiszteletpéldányok számát a mű kiadására vonatkozó szerződésben — a rendelet keretei között — írásban rögzíteni kell.

15. §

(1) Az egyes jogosultaknak járó kötelespéldányok számát, szolgáltatásuk rendjét, valamint a köteles- és tiszteletpéldányokkal való gazdálkodást a 2. § (1) bekezdésének *b)—f)* pontjaiban felsorolt sajtótermékek tekintetében a Kiadói Főigazgatóság állapítja meg.

(2) A 2. § (1) bekezdésének *b)* pontjában felsorolt sajtótermékek közül a szépirodalmi és ismeretterjesztő művekből összesen szolgáltatható köteles- és tiszteletpéldányok száma a százhuszonhetet, szakmai és tudományos művek (tankönyvek) esetében pedig a kilencvenhatot nem haladhatja meg.

(3) A 2. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott sajtótermékekből az OSZK-t 16 kötelespéldány illeti meg; e sajtótermékekre vonatkozóan egyébként a köteles- és tiszteletpéldányok számát és elosztását — az 5. § (1) bekezdésében és a 9. §-ban megszabott keretre figyelemmel — a Kormány Tájékoztatási Hivatala állapítja meg és tételesen közli a Könnyűipari Minisztérium Nyomdaipari Igazgatóságával, valamint a lapkiadókkal.

Záró rendelkezések

16. §

(1) E rendelet nem vonatkozik az állam érdekében bizalmasan kezelendő adatokat tartalmazó sajtótermékekre.

(2) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Benke Valéria s. k.,
művelődésügyi miniszter.

A művelődésügyi miniszter 134/1960. (M. K. 11) M. M. számú

utasítása

újabb mérnök-közgazdász szak létesítése tárgyában

1. A 2115/1956. (VII. 19.) Mt. h. számú határozatban nyert felhatalmazás alapján — a nehézipari-, valamint a pénzügyminiszterrel és az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben — a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán levelező formában Vegyipari mérnök-közgazdász szakot létesítek.

2. A Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának levelező tagozatán az 1035/1956. (V. 19.) Mt. h. számú határozattal létesített gépipari mérnök-közgazdász szakon belül — kismértékű tantervi eltéréssel — Villamosipari gazdasági mérnöki ágazatot kell szervezni.

3. A meginduló új mérnök-közgazdász szakra, illetve ágazatra — a levelező hallgatókra jogszabályokban megállapított egyéb feltételek mellett — a megfelelő mérnöki oklevéllel rendelkezők vehetők fel. Kivételesen indokolt esetben az illetékes miniszter javaslatára Műszaki Főiskolát, illetve Gazdasági és Műszaki Akadémia Ipari Tagozatát végzettek is felvehetők legfeljebb az összlétszám 10%-áig. A felvételt átruházott hatáskörben az Egyetem rektora engedélyezi.

4. Az új gazdasági-mérnöki szakon, illetve ágazaton az oktatást az 1960/61. tanévvel kell megindítani, a tanulmányi és vizsgarendet a Budapesti Műszaki Egyetem illetékes karai által elkészített és a Művelődésügyi Minisztérium által jóváhagyott tantervek határozzák meg.

A vonatkozó tanterveket 1960. június 30-ig kell jóváhagyásra felterjeszteni.

5. A levelező oktatás tanulmányi ideje 2 év.

A hallgatóknak 2 éves tanulmányi idejük befejezése után diplomaterv, illetve diplomamunka feladatot kell kidolgozniok és azt megvédeniök.

6. A diplomaterv, illetve diplomamunka megvédése után a hallgatók részére az alábbi oklevelet kell adni:

A Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán:

Vegyipari gazdasági mérnök;

Gépészmérnöki Kara villamosipari gazdasági mérnöki ágazatán:

Gépipari gazdasági mérnök.

7. A vegyipari gazdasági mérnöki szakra, valamint a villamosipari gazdasági mérnöki ágazatra felvehető hallgatók számát a Művelődésügyi Minisztérium évenként határozza meg.

8. Az oktatásra és a hallgatókra egyébként a levelező oktatásra és hallgatókra vonatkozó általános rendelkezéseket kell alkalmazni.

9. Az új szakképzés, illetve ágazati képzés bevezetése a Budapesti Műszaki Egyetem oktatói, adminisztratív és egyéb alkalmazotti létszámában növekedést nem eredményezhet.

A felmerülő költségeket a Budapesti Műszaki Egyetem részére engedélyezett költségvetés terhére kell biztosítani.

10. Az 1035/1956. (V. 19.) Mt. h. számú határozattal módosított 1081/1955. (IX. 3.) Mt. h. számú határozat mellékletének I. részében a „X. mérnök közgazdász szakok" levelező tagozatokon című felsorolás a következővel egészül ki:
„32. Vegyipari szak".

11. Jelen utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

A munkaügyi miniszter 4/1960. (V. 24.) Mü. M. számú

rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló egyes rendelkezések végrehajtásáról

A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet végrehajtását szabályozó és a 47/1959. (XII. 20.) Korm. számú rendelettel módosított 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet 129. § (1) bekezdésének *a)* pontjában említett társadalmi munkát végző személyeknek üzemi baleset, illetőleg foglalkozási betegség által okozott munkaképességcsökkenése vagy megrokkanás esetében történő kártalanításával kapcsolatban — a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

Az 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet a következő új 268/A—E. §-okkal egészül ki.

„268/A. § (1) A községfejlesztési és községi beruházási tervek keretében az Rny. 129. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott társadalmi munkát végző személyekről az őket foglalkoztató tanácsi szervek nyilvántartást kötelesek vezetni.

(2) A nyilvántartásnak a következő adatokat kell tartalmaznia:
a) sorszám;
b) név (nőknél leánykori név is);
c) anyja neve;
d) születési éve;
e) a naptári nap, amelyben a társadalmi munkát végezték.

(3) A Kommunista Ifjúsági Szövetség (a továbbiakban: KISZ) szervezetei által vállalt és az Rny. 129. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott munkát társadalmi munkaként végző személyekről az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartást a munkát végeztető KISZ-szervek kötelesek vezetni.

(4) A nyilvántartásban minden olyan napot fel kell jegyezni, amelyen az (1) és a (3) bekezdésben említett személy társadalmi munkát végzett, tekintet nélkül arra, hogy a társadalmi munkán hány órán át dolgozott."

„268/B. § (1) Ha a társadalmi munka végzése közben üzemi baleset, vagy foglalkozási megbetegedés történt, a 268/A. §-ban meghatározott szerv köteles a balesetről, illetőleg a foglalkozási betegségről három példányban jegyzőkönyvet felvenni. A jegyzőkönyvnek a következő adatokat kell tartalmaznia:
a) a sérült személy adatait (lásd a 268/A. § (2) bekezdés);
b) az üzemi baleset (foglalkozási megbetegedés) helyét és időpontját;
c) az üzemi baleset (foglalkozási betegség) részletes leírását;
d) az üzemi balesetnél (foglalkozási megbetegedésnél) jelen volt tanúk nevét és lakcímét
e) a 268/A. § szerint vezetett nyilvántartásnak azt a sorszámát, amely alatt a sérült szerepel.

(2) A jegyzőkönyv egyik példányát a társadalmi munka végzése közben balesetet szenvedett, vagy foglalkozási betegségben megbetegedett személynek (hozzátartozójának), másik példányát pedig a lakóhely szerint illetékes SZTK alközpontnak kell átadni."

„268/C. § Az üzemi baleset vagy foglalkozási betegség alapján járó szolgáltatásokat a 268/B. §-ban említett jegyzőkönyv egyik példányának felmutatásával kell a társadalmi munkát végző személynek, (hozzátartozójának) lakóhely szerint illetékes SZTK alközpontnál, (kirendeltségnél) igényelnie."

„268/D. § A társadalmi munkát végző személyek után a 268/A. §-ban említett szerv személyenként és naponként 10 fillér baleseti járulékot köteles az SZTK területileg illetékes alközpontjának (kirendeltségének) naptári negyedévenként utólag fizetni."

„268/E. § A társadalmi munkát végző személyek nyilvántartása, valamint az őket üzemi baleset (foglalkozási betegség) esetén megillető szolgáltatások igénylésével, továbbá a baleseti járulék fizetésével kapcsolatos részletes szabályokat az SZTK állapítja meg és közli a társadalmi munkát végeztető szervvel."

2. §

Ez a rendelet az 1960. évi június hó 1. napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.
munkaügyi miniszter

Közlemények

A Pénzügyminisztérium közleménye

felvételek a mérlegképes könyvelői, okleveles könyvvizsgálói és államháztartási könyvelői előkészítésre

A mérlegképes könyvelői, az okleveles könyvvizsgálói és az államháztartási könyvelői oktatásra egyénileg kell jelentkezni június 30-ig. A felvételhez szükséges jelentkezési lapokat a budapestiek a PM. Könyvviteli Tanulmányi Felügyelőségétől (Budapest, V., József nádor tér 2—4.) szerezhetik be. A vidékiek a jelentkezési lapokat a megyei számviteli, oktatási felelőstől szerezzék be. A jelentkezési lapokat írógéppel, pontosan kell kitölteni és a szükséges javaslatokkal ellátva a budapestiek a PM.

Könyvviteli Tanulmányi Felügyelőséghez, a vidékiek a megyei számviteli oktatási felelősnek küldjék meg.

Mérlegképes könyvelői előkészítésre jelentkezhetik az, aki a 24. életévét betöltötte, legalább 5 évi szakmai gyakorlata van és közgazdasági technikumi képesítő vizsgával, vagy érettségivel, esetleg képesített könyvelői képesítéssel rendelkezik.

Okleveles könyvvizsgálói előkészítésre jelentkezhetik az, aki számviteli főiskolai, vagy közgazdaságtudományi egyetemi végzettsége alapján mérlegképes könyvelőnek tekintendő, vagy ha más egyetemi vagy főiskolai végzettsége van és a mérlegképes könyvelői vizsgát letette, ezenkívül legalább 8 évi szakmai gyakorlata van és 30 éves korát betöltötte.

Államháztartási könyvelői előkészítésre jelentkezhetik az, akinek érettségi bizonyítványa, vagy technikumi képesítő vizsgája van és legalább 2 éves költségvetési vagy államszámviteli gyakorlattal rendelkezik.

Mindhárom előkészítési formában a hallgatók szabadon választhatnak a tanfolyami és levelező előkészítés között. Tanfolyami előkészítés esetén hetenként 2 alkalommal 3 órás kötelező foglalkozáson kell részt venni. A levelező hallgatóknak kötelező foglalkozásokat nem tartunk, azok részére csak konzultációkat szervezünk.

P. M. Tanulmányi Felügyelőség

Jogszabálymutató

1960. május 21-től június 5-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	26/1960. (V. 21.) Korm. rendelet	A Gépjármű Fuvarozási Szabályzat kiadásáról
	1960. évi 13. számu tvr.	A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között a szociálpolitika terén történő együttműködés tárgyában Budapesten az 1960. évi január hó 30. napján kötött egyezmény kihirdetéséről
	27/1960. (V. 24.) Korm. rendelet	A növényvédelem egyes kérdéseinek szabályozásáról
	8/1960. (V. 24.) P. M.	Az adók kivetéséről és beszedéséről szóló 57/1957. (IX. 6.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 32/1957. (IX. 30.) P. M. számú rendelet módosításáról
	2/1960. (V. 24.) Kk. M.	A vámjog szabályozásáról szóló 1954. évi 16. számú törvényerejű rendelet, valamint az azt módosító 1955. évi 7. számú tövényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 1/1960. (III. 17.) Kk. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról
	28/1960. (VI. 1.) Korm. rendelet	A nagyfrekvenciás berendezések gyártásával és üzembentartásával kapcsolatos szabálysértésekről

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¹/₄ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

1960.51560 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 10. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JÚNIUS 30.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	30/1960. (VI. 7.) Korm. rendelet	Az állami és szövetkezeti szervek elhelyezésére szolgáló helyiségek, valamint a központi fűtéses lakóházak fűtéséről	57
	1 012/1960. (VI. 7.) Korm. határozat	A Kormány Tájékoztatási Hivataláról	57
Az Akadémia elnökének utasítása	9/1960. MTA. (A. K. 10.)	Az Ipargazdaságtani Kutató Csoport létesítéséről	58
Miniszteri utasítások	9/1960. (Tg. E. 12.) O. T.	Egyes műszerek bejelentéséről és műszerkataszter felállításáról	58
	115/1960/11/Mü. M.	Az üdülők dolgozóinak bérrendezéséről	60
Közlemények			62

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 30/1960. (VI. 7.) számú

rendelete

az állami és szövetkezeti szervek elhelyezésére szolgáló helyiségek, valamint a központi fűtéses lakóházak fűtéséről

1. §

Az állami szervek (vállalatok, egyéb állami gazdálkodó szervek, intézetek és intézmények) elhelyezésére szolgáló helyiségek, valamint a központi fűtéses lakóházak fűtésének (melegvízszolgáltatásának) időtartamára és mértékére vonatkozó korlátozások megszűnnek.

2. §

(1) Az állami és szövetkezeti szervek helyiségeit, valamint a központi fűtéses lakóházakat az időjárás alakulásától függően, a helyiség rendeltetésének megfelelően, a takarékosság szem előtt tartásával kell fűteni.

(2) Az állami és szövetkezeti szervek kizárólagos használatában álló épületekben a fűtési idény megkezdését és befejezését, a fűtés naponkénti időtartamát, továbbá a biztosítandó hőmérséklet fokát — az eddig megállapított fűtési normák, illetőleg a költségvetési előirányzat keretei között — a használó állami, illetőleg szövetkezeti szerv vezetője határozza meg.

(3) A központi fűtéses lakóépületekben a fűtési idény megkezdését és befejezését, a melegvízszolgáltatás napját, a fűtés, illetőleg a melegvízszolgáltatás naponkénti időtartamát, továbbá a biztosítandó hőmérséklet fokát — a bérbeadó által a fűtési évadra készített részletes terv keretei között — a lakóbizottság határozza meg.

3. §

A miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői), a Budapest fővárosi, megyei és megyei jogú városi tanácsok végrehajtó bizottságai felhatalmazást kapnak, hogy szükség esetén a felügyeletük alá tartozó szervek részére a tüzelőanyagok takarékos felhasználása érdekében rendelkezéseket bocsássanak ki.

4. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg a 182/1951. (X. 13.) M. T. számú rendelet hatályát veszti.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1012/1960. (VI. 7.) számú

határozata

a Kormány Tájékoztatási Hivataláról

1. A Kormány Tájékoztatási Hivatalának (a továbbiakban: Hivatal) feladata az állami tájékoz-

tatási munka megszervezése. A Hivatal biztosítja a sajtó rendszeres tájékoztatását, zavartalan munkáját, részvételét jelentős eseményeken. A Hivatal az Országgyűlés által megalkotott törvényekkel, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa által elfogadott törvényerejű rendeletekkel és határozatokkal, valamint a Kormány rendeleteivel és határozataival kapcsolatos hivatalos közleményeket a sajtó rendelkezésére bocsátja.

2. A Hivatal feladatkörébe tartozik az időszaki sajtótermékek tekintetében az államigazgatási feladatok ellátása, így különösen lapengedélyek intézése, az időszaki sajtótermékek terjesztésének engedélyezése [26/1959. (V. 1.) Korm. számú rendelet], továbbá lapok és folyóiratok papírigényeinek számbavétele, papírellátásának biztosítása, felhasználásának engedélyezése, lapfejlesztési és terjesztési tervek kidolgozása stb.

A Hivatal szakfelügyeletet gyakorol a tanácsok vb. igazgatási osztályainak az időszaki sajtótermékek tekintetében kifejtett tevékenysége felett.

3. A Hivatal élén a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány által kinevezett vezető áll. A beosztott dolgozókat a Hivatal vezetője nevezi ki.

4. A Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a Magyar Újságírók Szanatóriumi Egyesülete, valamint a lapkiadó vállalatok a Hivatal szakfelügyelete alá tartoznak.

5. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba, a 25/1956. (XII. 19.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 9/1960. (A. K. 10. számú)

utasítása

az Ipargazdaságtani Kutató Csoport létesítéséről

1. Az ipargazdaságtani tudományos kutató munka szervezett összefogása és irányítása érdekében — 1960. május hó 1-től kezdődően — Ipargazdaságtani Kutató Csoportot (a továbbiakban: Csoport) kell létesíteni.

A Csoport elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Ipargazdaságtani Kutató Csoportja. Székhelye: Budapest.

2. A Csoport feladata:

a) egyes, a szocialista építés szempontjából fontos elvi jelentőségű ipargazdasági kérdések vizsgálata, mind elméleti szempontból, mind a hazai ipar konkrét viszonyaira és szükségleteire vonatkoztatva;

b) az akadémiai Ipargazdaságtani Bizottság működésével kapcsolatos tudományos és adminisztratív tevékenység ellátása;

c) közreműködés az ipargazdaságtani kérdésekkel és feladatokkal foglalkozó intézmények munkájának egybehangolásában;

d) kapcsolattartás az ipargazdaságtani kérdésekkel foglalkozó társadalmi egyesületekkel és a lehetőséghez képest segítségnyújtás azok munkájához.

A Csoport az *a)* pontban foglalt feladatkörével kapcsolatban céltámogatott kutatásokat szervez és irányít a Műszaki Egyetem és a Közgazdaságtudományi Egyetem Ipargazdaságtani Tanszékei keretében.

3. A Csoport élén a csoportvezető áll. A Csoport vezetőjének és többi dolgozóinak kinevezése (alkalmazás, megbízás) tekintetében az 5/1956. MTA (A. K. 9.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

4. A Csoport személyi és dologi kiadásainak fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni. A csoport önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

5. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait — a Csoport vezetőjének előterjesztésére — a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg.

6. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztályvezetősége gyakorolja.

Ezen utasítás végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkára gondoskodik.

Budapest, 1960. május 25.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítások

Az Országos Tervhivatal elnökének, valamint a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 9/1960. (Tg. É. 12.) OT. sz.

együttes utasítása

egyes műszerek bejelentéséről és műszerkataszter felállításáról

A 2050/16/1952. M. T. számú határozatban foglalt felhatalmazás alapján az alábbi utasítást adjuk ki:

1. §

Jelen utasítás hatálya kiterjed az államhatalom és államigazgatás szerveire, intézeteire és intézményeire — a fegyveres testületeket kivéve —, valamennyi állami vállalatra, szövetkezetre és ezek központjaira.

2. §

Az utasítás hatálya alá tartozó szerveknél a Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi Szolgálata (a továbbiakban: Műszerügyi Szolgálat) — a műszerkataszter felállítása és központi vezetése érdekében — összeírja a mellékletben megadott szempontok szerint a jelen utasítás megjelenéséig beszerzett mérőeszközöket, laboratóriumi és orvosi mérőeszközöket, komplex mérőberendezéseket (a továbbiakban: műszerek), azok tartozékait, valamint az ezekkel végzett mérési feladatokat.

3. §

(1) A Műszer és Irodagépértékesítő, valamint Orvosi Műszer és Fogászaticikk Kereskedelmi Vállalat az utasítás megjelenése után értékesített műszerekről negyedévenként köteles betekintést biztosítani a műszerkataszter vezetésével megbízott Műszerügyi Szolgálat részére.

(2) Azokról a műszerekről, amelyeket az utasítás megjelenése után nem kereskedelmi vállalaton keresztül szereznek be, vagy pedig saját felhasználás céljából gyártanak, a felhasználó köteles tájékoztatni a mellékletben megadott szempontok szerint, a Műszerügyi Szolgálatot. A tájékoztatást évente egyszer, a tárgyévet követő február 15-ig kell a Műszerügyi Szolgálat részére megküldeni.

4. §

A műszerkataszter vezetéséhez szükséges adatszolgáltatás lebonyolítása érdekében jelen utasítás hatálya alá eső szervek vezetői jelöljék ki azokat a műszaki dolgozókat, akik a Műszerügyi Szolgálat megbízottai részére a műszernyilvántartásokba való betekintést, illetve a kiadásra kerülő kérdőívek kitöltéséhez szükséges adatok összegyűjtését biztosítani tudják. A kijelölt dolgozók nevét, szakképzettségét, hivatali címét és telefonszámát legkésőbb 1960. július 31-ig kell eljuttatni a Műszerügyi Szolgálathoz (Bp. V., Martinelli tér 3.)

5. §

Azzal szemben, aki a jelen utasításban foglalt rendelkezéseket megszegi vagy kijátssza, fegyelmi eljárást kell indítani. Ha a cselekmény vagy mulasztás büntetőjogszabályba ütközik, az erre vonatkozó szabályok szerint intézkedni kell a büntető eljárás megindításáról.

6. §

Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 4400/1953. (Tg. É. III. 13.) O. T. számú utasítás hatályát veszti.

Rusznyák István s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

Kiss Árpád s. k.,
az Országos Tervhivatal elnöke.

Melléklet a 9/1960. (Tg. É. 12.) OT. sz. együttes utasításhoz

A bejelentés azokra a műszerekre vonatkozik — beleértve a szabályozási körbe beépített, valamint a meghibásodott és használaton kívüli műszereket is — amelyek különleges pontosságuk, illetve méréshatáruk, nehéz beszerezhetőségük, továbbá céljellegük folytán egyrészt nagy értéket képviselnek, másrészt csak aránylag kis darabszámban találhatók meg az országban. Az alábbi felsorolás azokat a szempontokat és műszaki feladatokat foglalja össze, amelyek alapján az intézmény birtokában levő műszerek közül a bejelentésre kötelezetteket ki kell válogatni.

a) Bejelentésre kötelezettek bruttó leltári értékük-től függetlenül a következő műszerek:

1. Minden különleges menetmérő mikrométer, metrikus és Withworth betétekkel (import);
2. minden I. osztályú mérőhasábkészlet;
3. a pneumatikus hosszmérő berendezések;
4. minden olyan hőelem a hozzátartozó leolvasó és regisztráló műszerrel, amely 1600 C° feletti hőfokmérést tesz lehetővé;
5. minden optikai mikropirométer továbbá minden olyan optikai pirométer, amely 2000 C° feletti hőfokmérést tesz lehetővé;
6. minden 0,1 osztályú elektromos alapműszer;
7. minden olyan torzioszálas galvanométer, amelynél az érzékenység $1,10^{-9}$ A/mm, illetve $1,10^{-6}$ V/mm, vagy ennél jobb és minden elektrométer $1,10^{-6}$ V vagy ennél jobb érzékenységgel;
8. minden olyan elektromos műszertartozék, vagy segédberendezés, amely egyenfeszültségnél 0,1%-os, váltófeszültségnél 0,5%-os pontosságú mérést tesz lehetővé;
9. minden olyan elektronikus kiegészítő műszertartozék, vagy segédberendezés, amely vagy 300 Mc/s feletti mérést tesz lehetővé, vagy pedig felfutási ideje 0,03 μ sec. vagy ennél jobb;
10. minden külföldi beszerzésű, alapmérőeszközként használt, vagy etalon jellegű elektromos és egyéb mérőeszköz (pl. frekvencia- standard, normálelem, normálkapacitás — sorozat stb.);
11. minden olyan laboratóriumi centrifuga, illetve ultracentrifuga, amelynek teljesítménye 10 000 ford/min. felett van;
12. minden laboratóriumi légszivattyú, amely vagy legalább $5,10^{-3}$ Hgmm végvákuum mellett 100 m³/óra teljesítményű;
    vagy legalább 10^{-6} Hgmm, vagy jobb végvákuum mellett egyidejűleg 80 lit/sec. vagy ennél jobb teljesítményű;
13. minden laboratóriumi ultratermosztrát, amelyet tartósan $\pm$ 0,01 C° hőmérsékletállandóságot biztosít;
14. minden olyan laboratóriumi kemence, amely 1600 C° feletti hőmérsékletet biztosít;
15. minden olyan 5000 Ft feletti bruttó leltári értékű automatikus műszer, amely *szabályozási célt* szolgál, de nem a hazai műszergyárak sorozatgyártású, típusjeles berendezése.

b) Az a) pont 1-től 15 alcsoportjába foglalt műszerektől függetlenül kötelezően bejelentendő minden 10 000 Ft bruttó leltári értékhatárt meghaladó mérőműszer és berendezés, kivéve a c) pontban felsoroltakat.

c) Nem jelentendők be:

1. A hazai műszergyártó gyárak és kisipari szövetkezetek olyan sorozatgyártásban gyártott, típusjeles mérőműszerei és berendezései, amelyek *bruttó leltári értéke a 25 000 Ft-ot nem éri el,*
2. a csak diagnosztikai, illetve kezelési célokra használt, tehát *nem mérőműszer jellegű orvosi készülék* (röntgenátvilágítók, rövidhullámú kezelőkészülékek stb.),
3. a hídmérlegek,
4. az automatikus szabályozókkal nem felszerelt ipari (hőtechnikai, energiaátviteli stb.) kapcsolótáblaberendezések.

Azoknál a költségvetésből gazdálkodó intézményeknél, amelyeknél az állóeszközök átárazása még nem történt meg, fenti értékhatárok alapjául az Országos Árhivatal által 1959. január 1-én kiadott árjegyzék 38. Á. B. C., valamint a 39. és 40. kötetének termelői árai szolgálnak.

A munkaügyi miniszter 115/1960. (11) Mü. M. számú

utasítása

az üdülők dolgozóinak bérrendezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazása alapján — a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az üdülőkben foglalkoztatott dolgozók munkabérének megállapításáról a következő utasítást adom ki:

1. A bérrendezés hatálya a Szakszervezetek Országos Tanácsa, illetve a szakszervezetek,továbbá a hivatalok és egyéb szervek üdülőinek, gyermeküdülőinek, hétvégi üdülőinek, éjjeli szanatóriumainak stb. (a továbbiakban: üdülők) *az 1. és 2. számú melléklet*ben felsorolt munkakörökben foglalkoztatott dolgozóira terjed ki. Nem terjed ki az utasítás hatálya a fegyveres testületek üdülőinek dolgozóira.

2. *a)* Az üdülőkben foglalkoztatott dolgozók alapbérét a

2. *b)* pontban említettek kivételével az utasítás 1. számú melléklete szerint munkaköri bértáblázat alapján kell megállapítani.

b) A Szakszervezetek Országos Tanácsa közvetlen felügyelete alá tartozó kiemelt üdülők és szanatóriumok, valamint központi konyhák és éttermek egyes dolgozóinak alapbérét az utasítás 2. számú melléklete szerinti munkaköri bértáblázat alapján kell megállapítani.

c) A szakszervezeti bizottsággal egyetértésben az újonnan megállapított alapbéreknek egy-egy minisztérium (főhatóság) felügyelete alá tartozó üdülői összdolgozói vonatkozásában számított átlaga a dolgozók bértételei alsó- és felső határának számtani átlagát nem haladhatja meg.

3. Az üdülőkben foglalkoztatott dolgozókat lehetőség szerint váltott műszakbeosztásban kell foglalkoztatni. Ha erre nincs mód, osztott munkaidőben való foglalkoztatás is elrendelhető. Az osztott munkaidőben való foglalkoztatás kérdésében a dolgozóval — az érvényes jogszabályoknak megfelelően — a munkaszerződésben meg kell állapodni.

4. Az üdülővezetők, helyettes vezetők, kultúrfelelősök, főkönyvelők és vezető könyvelők túlmunkadíjazásban nem részesülhetnek.

5. Az üdülőcsoportok váltása napján teljesített takarítási többletmunkáért egyösszegben meghatározott túlóra-átalány is fizethető azokban az üdülőkben, ahol a túlmunka mértéke megbízhatóan nem ellenőrizhető.

6. Az üdülőkben foglalkoztatott dolgozók által végzett munkáért a *3. számú melléklet* szerinti külön díjakat kell fizetni az ott megjelölt esetekben. Egyéb külön munka esetén a dolgozó munkáját a túlmunkadíjazás szabályai szerint kell díjazni (Mt. V. 123—129. §).

7. *a)* A dolgozóknak az igénybevett élelmezési ellátásért a *4. sz. melléklet* szerinti térítési összeget kell fizetniök.

b) Kötelező a személyzeti étkezés igénybevétele a saját konyhával rendelkező egész éves üdülők és központi konyhák valamennyi dolgozója, a saját konyhával rendelkező időszakos üdülők konyhaszemélyzete és élelmezési anyagot kezelő dolgozói (a felírónők, szakácsok, mészárosok, konyhalányok, felszolgálók, valamint általában munkakörüknél fogva rendszeresen napi négy óránál hosszabb ideig foglalkoztatott dolgozók), továbbá a saját konyhával nem rendelkező üdülőkben, ha az étkeztetés a saját üdülőben történik (az ételt elhozzák), az étel tálalásával és felszolgálásával foglalkozó dolgozók részére.

c) A beutaltakkal azonos élelmezést kötelesek igénybevenni — akár rendelkezik az üdülő saját konyhával, akár nem — az üdülők vezetői, főkönyvelői, és kultúrfelelősei, illetve gyermeküdültetésnél a pedagógusok, orvosok, védőnők, gondozónők és dajkák.

d) Azok az üdülői dolgozók, akik részére nem kötelező az étkezés igénybevétele, a személyzeti étkezést vehetik igénybe.

e) Az üdülőtől kapott egyéb szolgáltatások igénybevételéért az üdülők dolgozóinak az *5. sz. melléklet* szerinti díjakat kell téríteniök.

f) Az üdülőkbe a dolgozók állandó bejelentővel csak abban az esetben jelenthetik be magukat, ha erre az üdülőt fenntartó szerv külön írásbeli engedélyt ad.

Az üdülőben a munkakörrel összefüggő szolgálati lakásnak nem minősülő helyiségben történő elhelyezés szolgálati elhelyezésnek (munkásszállásnak) minősül, így a munkaviszony megszűnésével egyidejűleg a dolgozónak e helyiségben történő lakásra való jogosultsága más lakás lehetőség biztosítása nélkül is megszűnik.

8. A 7. pontban nem szabályozott kérdésekben továbbra is az alkalmazottak élelmezéséről szóló 310—3/1953. P. M. számú utasítás (megjelent a Pénzügyi Közlöny 1953. évi 52. számában) rendelkezései az irányadók.

9. A nem költségvetési béralapból gazdálkodó üdülőkben foglalkoztatott dolgozók bérrendezését a minisztérium (főhatóság) engedélyezett összbéralapján belül kell végrehajtani.

10. Az utasítás az 1960. évi június hó 1. napjától lép hatályba. Egyidejűleg az üdülők dolgozóinak bérrendezéséről szóló 19/1957. (12.) Mü. M. számú, valamint — a jelen utasítással érintett dolgozókra vonatkozóan — a 3800/1957. SZOT. számú utasítás hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

1. számú melléklet a 115/1960. (11.) Mü. M. számú utasításhoz

Az üdülők dolgozóinak bértáblázata

Munkakör	Bértétel (Ft)
Üdülővezető, saját konyha nélkül legfeljebb 50 férőhelyes üdülőben	900—1200
51—100 férőhelyes üdülőben	1150—1400
100 férőhelyen felüli üdülőben	1250—1600
Üdülővezető, saját konyhával rendelkező legfeljebb 50 férőhelyes üdülőben....	1100—1400
51—100 férőhelyes üdülőben	1250—1700
101—200 férőhelyes üdülőben	1400—1900
200 férőhelyen felüli üdülőben	1600—2200

Kultúrfelelős	1100—1700
Könyvelő	1000—1500
Adminisztrátor, gép- és gyorsíró	800—1300
Raktáros	900—1400
Konyhavezető, szakács, szakképzett, 100 férőhelyen felüli üdülőben	1300—2000
Szakács cukrász, (szakképzett)	1000—1700
Önálló főzőnő	
legfeljebb 50 férőhelyes üdülőben	1000—1300
51—100 férőhelyes üdülőben	1000—1400
Konyhamészáros	1000—1600
Szállodai felügyelő, gazdaasszony	1000—1500
Kézilány	800—1300
Felszolgáló, mosónő	900—1300
Szobalány, takarítónő	800—1000
Portás	
képesített	1000—1400
képesítés nélkül	900—1100
Vizsgázott fűtő	800—1400
Kertész	900—1600
Sportpálya- és strandgondozó	800—1000
Telepgondnok	
legfeljebb 50 férőhelyes üdülőben	800—1000
50 férőhelyen felüli üdülőben	900—1300
Szakmunkás	1200—1800
Segédmunkás	800—1100

A 2. és 3. számú mellékleteket az érdekeltek közvetlenül kapják meg.

4. számú melléklet a 115/1960, (11.) Mü. M. számú utasításhoz

Az üdülők dolgozói és családtagjaik által igénybevett étkezések térítési díjai

	Reggeli	Ebéd	Vacsora	Összesen (napi)
		forint		
Kötelező személyzeti étkezésnél	0,70	1,80	1,50	4,00
Nem kötelező személyzeti étkezésnél	1,30	3,30	2,80	7,40
A beutaltakkal azonos étkezésnél (kötelező igénybevétel esetén)	1,40	3,70	3,30	8,40
A dolgozók családtagjai étkezésénél a) a személyzeti étkezés igénybevétele esetén				
egész éves üdülőkben	1,60	3,80	3,30	8,70
időszakos üdülőkben	2,30	5,90	5,30	13,50
b) a beutaltakkal azonos étkezés igénybevétele esetén				
egész éves üdülőkben	3,30	7,60	6,60	17,50
időszakos üdülőkben	3,00	11,00	8,50	22,50

Megjegyzés: A napi nyersanyag értéke személyzeti étkezésnél 8,70 Ft, a beutaltakkal azonos étkezés esetén pedig 17,50 Ft.

5. sz. melléklet a 115/1960. (11.) Mü. M. számú utasításhoz

Az üdülőtől kapott szolgáltatásokért fizetendő térítési díjak

	A május 1—szeptember 30-ig terjedő időben (Ft/hónap)	Az egyéb hónapokban (Ft/hónap)
1. Lakásban történő elhelyezés esetén:		
a) ha a dolgozó az üdülő bútorzatát és textiliáit használja		
1 szobás lakás esetén	40,—	60,—
2 szobás lakás esetén	70,—	90,—
3 szobás lakás esetén	100,—	130,—
b) ha a dolgozó saját bútorzatát és textiliáit használja		
1 szobás lakás esetén	30,—	50,—
2 szobás lakás esetén	50,—	70,—
3 szobás lakás esetén	70,—	100,—
2. Szobában történő elhelyezés esetén:		
a) egy szobában egy fő elhelyezés esetén	20,—	35,—
b) egy szobában több fő elhelyezése esetén, személyenként	15,—	25,—
3. Szolgálati lakásban vagy férőhelyen külön engedéllyel elhelyezett családtag térítése	15,—	25,—

4. Az 1—3. pontokban említett díjak ágyneműmosatás, valamint a fűtés és világítás térítését is magukban foglalják.

5. Az időszakos üdülő telepőre az üdülő üzemeltetése alatt az 1., illetve a 2. pont szerinti térítést fizeti. Üzemszünet alatt házmesternek tekintendő, s mint ilyen sem lakásért, sem — legfeljebb 20 kW fogyasztásig — világítás térítést nem fizet.

6. A szolgálati férőhelyeken, illetve szobákban használt rádiók, villanyvasalók, villanyfőzőlapok stb. áramfogyasztása után a dolgozóknak fogyasztóegységenként havi 5-Ft térítést kell fizetniök.

Közlemények

Nyereségrészesedés, valamint utólag kifizetett munkabér figyelmen kívül hagyása a nyugdíjfolyósításnál

Az öregségi és rokkantsági nyugdíj folyósításának korlátozására irányadó havi 500 forint kereseti határösszeg szempontjából a nyereségrészesedést, illetőleg a kisipari és háziipari termelőszövetkezeti tagság alapján járó osztalékot, valamint a bírói ítélet alapján utólag kifizetett munkabért figyelmen kívül kell hagyni. (2—10/14/1960. SZTK)

Utazási és szállásköltség elbírálása nyugdíjkorlátozásnál

A dolgozók belföldi hivatalos kiküldetése esetén megtérítendő költségek: az utazási, élelmezési (napidíj) és a szállás költség. Az élelmezési költség (napidíj) figyelembevételének kérdését az 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet 178. §-ának (3) bekezdése szabályozza; az utazási és a szállásköltségek tekintetében azonban a nyugdíjrendelkezések nem intézkednek.

Minthogy az utazási költségeket és a szállásköltséget a munkáltató a dolgozónak a munka elvégzésével kapcsolatban felmerült tényleges költségeinek megtérítéseként fizetik ki, álláspontunk szerint a belföldi hivatalos kiküldetés vagy külszolgálat esetén a vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően a nyugdíjas részére megtérített utazási és szállásköltséget az öregségi és rokkantsági nyugdíj folyósítására vonatkozó rendelkezések alkalmazása során az Rny. 65. §-ának (1) bekezdésében megszabott 500 Ft-os határösszeg szempontjából figyelembevenni nem lehet. (3—367/1960. SZTK)

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61 257, közületi 61 066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

1960.51590 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György.

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JÚLIUS 5

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1015/1960. (VI. 16.) Korm. határozat	A Tudományos és Felsőoktatási Tanács kiegészítéséről	63
Miniszteri rendeletek és utasítások	16/1960. (VI. 18.) F. M.—Á. H.	Az eredeti nemesített, valamint az utántermesztett nemesített vetőmagvak (vetőgumók) termelői árának megállapításáról szóló 8/1959. (III. 1.) F. M.—Á. H. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról, illetve kiegészítéséről	63
	152/1960. (P. K. 15.) P. M.	A központi költségvetési szervek költségvetési beszámolóinak rendszeréről	64
	1/1960. (M. K. 12.) K. F.	A köteles és tiszteletpéldányokról	65
Jogszabálymutató			67

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1015/1960. (VI. 16.) számú

h a t á r o z a t a

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács kiegészítéséről

1. A Minisztertanács a Tudományos és Felsőoktatási Tanács tagjainak számát 30—35 tagban állapítja meg.

2. A Minisztertanács

*Babos Zoltán*t, az élelmezésügyi miniszter helyettesét,
Benedikt Ottó akadémikust,
Hardy Gyulát, a kémiai tudományok kandidátusát,
Horgos Gyulát, a kohó- és gépipari miniszter helyettesét,
*Molnár János*t, a művelődésügyi miniszter helyettesét,
Nyers Rezső pénzügyminisztert,
Somos András akadémikust,
*Vég László*t, a könnyűipari miniszter helyettesét és
*Zámbó János*t, a műszaki tudományok doktorát

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács tagjaivá kinevezi.

3. A Minisztertanács a Tudományos és Felsőoktatási Tanács Elnökségének tagjait — a Tanácsban való tagságuk megtartása mellett — ezennel felmenti.

4. A Minisztertanács a Tudományos és Felsőoktatási Tanács

elnökévé: *Rusznyák István* akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét,
alelnökévé: *Kiss Árpád*ot, az Országos Tervhivatal elnökét,
titkárává: *Kónya Albert*et, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját,
elnökségének tagjaivá: *Bakonyi Sebestyén Endré*t, a kohó- és gépipari miniszter első helyettesét,
Bognár Géza akadémikust,
Hevesi Gyula akadémikust,
*Molnár János*t, a művelődésügyi miniszter helyettesét,
Nyers Rezső pénzügyminisztert és
Trautmann Rezső építésügyi minisztert

kinevezi.

5. A 32/1957. (VI. 5.) Korm. számú rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint az 1053/1957. (VI. 5.) Korm. számú határozat a fentiek szerint módosul.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A földművelésügyi miniszter 16/1960. (VI. 18.) F. M.—Á. H. számú

r e n d e l e t e

az eredeti nemesített, valamint az utántermesztett nemesített vetőmagvak (vetőgumók) termelői árának megállapításáról szóló 8/1959. (III. 1.) F. M.—Á. H. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról, illetve kiegészítéséről

A 10/1957. (II. 24.) Korm. számú rendelet 3. és 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — az élelmezésügyi miniszterrel és az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

A 8/1959. (III. 1.) F. M.—Á. H. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„1. § (1) E rendelet hatálya az állami, kísérleti, tan- és célgazdaságok (a továbbiakban: állami gazdaság), a Magyar Tudományos Akadémia Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézete, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok (a továbbiakban: termelőszövetkezetek), valamint az egyszerűbb mezőgazdasági szövetkezetek által az állami nemesített vetőmag szaporítási terv keretében szállítási, termelési vagy terméyértékesítési szerződés alapján átadott nemesített vetőmagvakra és burgonya vetőgumóra terjed ki.

(2) Az e rendeletben az eredeti nemesített vetőmagvakra megállapított árakat az előállító kísérleti és tangazdaságok, illetőleg a Magyar Tudományos Akadémia Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézete, a nemesített burgonya vetőgumókra megállapított árakat pedig az előállító kísérleti és tangazdaságok, továbbá a fajtafenntartó nemesítő gazdaságok számolhatják fel. Ugyanaz az ár illeti meg az előállító kísérleti és tangazdaságot a burgonya vetőgumó megtermeléséhez a fajtafenntartó nemesítő, illetőleg elszaporító gazdaságoknak kiadott anyamag és törzs elit vetőgumó után is.

(3) Ha a kísérleti vagy tangazdaság, illetőleg a Magyar Tudományos Akadémia Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézete az eredeti nemesített vetőmag, vagy vetőgumó szükségletet megtermelni nem tudja, az (1) bekezdésben felsorolt termelőkkel szállítási vagy termelési szerződést köthet. A szerződésben az eredeti nemesített vetőmagvak árára nézve a gazdaságok szabadon állapodhatnak meg, az ár azonban nem érheti el az e rendeletben megállapított árakat. A nemesített burgonya vetőgumóért az elszaporító gazdaságok az e rendeletben megállapított árakat számíthatják fel. Ennek az árnak 90%-a az elszaporító gazdaságot, 10%-a pedig a fajtaelőállító (fajtafenntartó) kísérleti intézetet vagy mezőgazdasági akadémiát, illetőleg a Magyar Tudományos Akadémia Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézetét illeti meg."

2. §

(1) A R. 6. §-ának 5. pontja a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„A szárfelhúzásos módszerrel termesztett szabványminőségű vetőburgonya ára 25%-kal magasabb az e pontban meghatározott áraknál".

(2) A R. 6. §-ának 13. pontja a következő rendelkezésekkel egészül ki:

Megnevezés	Nemesítési felár Ft/q			
	fémzárolt			
	kiváló	1. o.	2. o.	nyers
Takarmánykáposzta- és fodroskel-mag eredeti nemesített	5880	5600	5370	—

3. §

(1) A R. függelékének III. része akként egészül ki, hogy a ricinus-vetőmag elszámolás alapját képező csírázási határértéke 92%, megengedett alsó csírázási határértéke pedig 88%.

(2) A R. függelékének IV. része akként módosul, hogy a vörösheremag között levő idegen kultúrmag kg-ként legfeljebb 100 db lucernamag, a lucernamag között levő idegen kultúrmag pedig kg-ként legfeljebb 100 db vörösheremag lehet.

(3) A R. függeléke VI. részének *d)* alpontja akként módosul, hogy ha a nyersáru tisztasága az elszámolás alapját képező határértéket meghaladja, minden többletszázalékért — bíborhere-, fehérhere-, svédhere-, szarvaskerep-, nyúlszapuka és somlókóró- vetőmagvak esetében is — a nemesítési felárral növelt alapár, illetőleg átvételi ár, 1,5%-át kell téríteni.

4. §

E rendelet rendelkezéseit első ízben az 1960 évben termesztett eredeti nemesített, valamint utántermesztett nemesített vetőmagvak (vetőgumók) termelői árai tekintetében kell alkalmazni.

Tömpe István s. k.,
a földművelésügyi miniszter
első helyettese.

A pénzügyminiszter 152/1960. (P. K. 15.) P. M. számú

utasítása

a központi költségvetési szervek költségvetési beszámolóinak rendszeréről

A központi költségvetési szervek költségvetési beszámolóinak rendszerét az alábbiak szerint szabályozom:

1. §

(1) A költségvetés végrehajtásáról költségvetési beszámolót (a továbbiakban: beszámoló) kell készíteniük mindazoknak a központi szerveknek (címek, javadalomból gazdálkodó szervek, költségvetési folyószámlás szervek, a továbbiakban: szervek) amelyek jóváhagyott költségvetési előirányzattal (költségvetési alapokmánnyal) rendelkeznek.

(2) A beszámolót negyedévenként kell készíteni és a felügyeletet ellátó minisztérium, vagy országos hatáskörű szerv, illetve a közvetlen irányító szerv (a továbbiakban: minisztérium) részére megküldeni.

(3) A jóléti intézmények (üzemi és hivatali bölcsődék, üzemi és hivatali napközi otthonok, hivatali üdülők, hivatali étkezdék) a beszámolót a 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás előírásai szerint állítják össze.

(4) A „Vállalatok népgazdálkodása" és a „Beruházások" címek beszámolóinak összeállításáról külön utasítás rendelkezik.

2. §

(1) A beszámoló célja a költségvetés végrehajtásának rendszeres összefoglalása, a rendelkezésre bocsátott eszközökkel való gazdálkodás áttekintése és ennek alapján az érdekelt szervek tájékoztatása.

(2) A beszámolási kötelezettség kiterjed
— a kiadási előirányzat teljesítésére,
— a bevételi előirányzat teljesítésére,
— a mutatószámok alakulására,
— a létszám- és bérgazdálkodásra,
— az állóeszközök, forgóeszközök és ezek forrásainak változására,
— a gazdálkodás értékelésére (szöveges indokolására).

(3) A beszámoló adatait
— a kiadásokról, a mutatószámokról és egy egységükre jutó teljesítésről tárgynegyedévi elkülönítéssel és a költségvetési év elejétől a beszámolási időszak végéig halmozottan,
— a bevételekről és készletekről halmozottan,
— a létszám- és bérgazdálkodásról tárgynegyedévi elkülönítéssel kell kimutatni.

3. §

(1) A szervek beszámolóikat
— a jóváhagyott költségvetési előirányzat,
— a Kötelező Általános Államháztartási Számlakeret szerint vezetett szintetikus és analitikus számviteli és egyéb nyilvántartások,
— a 104/1959. (P. K. 2.) P. M. számú utasítás szerint vezetett költségvetési mutatószám nyilvántartás,
— a létszám- és bérstatisztikai adatok alapján tartoznak összeállítani.

(2) A beszámolót — a jelen utasítás rendelkezéseinek megfelelően — az utasítás „Beszámoló" és „Létszám- és alapbér- kimutatás" elnevezésű 1., 2. és 3. sz. mellékletein és a „Kitöltési utasítás" című 7. sz. mellékletben foglaltak szerint kell elkészíteni. A IV. negyedévi beszámolóhoz „Mérleg"-et (4. sz. melléklet) kell csatolni.

(3) A beszámoló adatainak valódiságáért a szerv főkönyvelője (pénzügyi osztályvezetője, pénzügyi vezetője) felelős.

(4) A beszámoló tartalmát — a minisztérium részére való elküldést megelőzően — a szerv érdekelt (szakmai gazdasági) vezetői előtt a főkönyvelő ismertetni tartozik. A beszámolóban foglaltak megvitatása alapján intézkedni kell a gazdálkodás hiányosságainak megszüntetése iránt.

(5) A szervek a gazdálkodás javítása érdekében végrehajtott, illetve tervezett intézkedéseikről és ezek határidejéről a minisztériumot a beszámoló beküldésével egyidejűleg tájékoztatni kötelesek.

4. §

(1) A minisztériumok a jelen utasítás 1—3. §-aiban előírtak szerint összeállított beszámolók adatait ellenőrizzék s a szakfeladataik teljesítésével összefüggésben elemezzék a szervek gazdálkodását. Ennek alapján a költségvetés tervszerű végrehajtása érdekében szükséges intézkedéseket tegyék meg.

(2) A minisztériumok a felügyeletük alá tartozó szerveket — a költségvetés végrehajtására vonatkozóan — a jelen utasítás 1—3. §-ai szerinti beszámolási kötelezettségen túlmenő rendszeres adatszolgáltatásra csak a pénzügyminiszter előzetes egyetértésével kötelezhetik.

5. §

(1) A minisztériumoknak a fejezet költségvetésének I. félévi és évi végrehajtásáról kell beszámolót készíteniük a Pénzügyminisztérium részére.

(2) Az (1) bekezdés szerinti beszámolási kötelezettség
— a minisztérium felügyelete alá tartozó szervek címekre összevont beszámolóira,
— fejezet-összesítés I.-re (5. sz. melléklet),
— fejezet-összesítés II.-re (6. sz. melléklet),
— létszám- és alapbérösszesítésekre,
— az év végén a szervek mérlegadatainak összesítésére,
— a fejezet gazdálkodásának értékelésére (indokolásra) terjed ki.

6. §

(1) A minisztériumnak a jelen utasítás 5. §-a szerinti beszámolókat, az összesítéseket és az értékeléseket 3 példányban kell a Pénzügyminisztérium részére megküldenie, az I. félévre vonatkozóan július 31-ig, az egész évre vonatkozóan a következő év február 25-ig.

(2) A beszámoló adatait előzetesen — a Pénzügyminisztériumhoz való megküldés előtt — a Pénzügyminisztérium Költségvetési főosztályának nyilvántartásaival egyeztetni kell.

(3) A szervek beszámolóinak elkészítési és beküldési határidejét a felügyeletet ellátó minisztérium állapítja meg.

(4) A jelen utasítás azonnal hatályba lép. Egyidejűleg a 142/1956. (P. K. 18.) P. M. számú utasítás és a beszámolókra vonatkozóan kiadott Tájékoztatók (P. K. 2./1958. és P. K. 2./1959.) továbbá a jelen utasítással ellentétes egyéb rendelkezések hatályukat vesztik.

Nyers Rezső s. k.,
pénzügyminiszter.

Az utasítás mellékleteit a Pénzügyi Közlöny 15. számának különmelléklete tartalmazza. A mellékleteket a minisztériumok (országos hatáskörű szervek) főkönyvelőségei (pénzügyi osztályai) — előzetes igénylés alapján — a szükséges példányszámban a Pénzügyminisztérium Költségvetési főosztályán térítés nélkül vehetik át — előreláthatólag folyó hó 22-től.

A Kiadói Főigazgatóság vezetőjének 1/1960. K. F. számú

h a t á r o z a t a

a köteles és tiszteletpéldányokról

A Művelődésügyi miniszter 2/1960 (V. 25.) M. M. számú rendeletében (a továbbiakban: R.) kapott felhatalmazás alapján a köteles- és tiszteletpéldányok szolgáltatására vonatkozó egyes kérdéseket az alábbiakban szabályozom:

1. Tudományos célokra az alábbi példányszámban kell az előállításra került sajtótermékekből (R. 5. §) köteles példányokat küldeni.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

a) 16 (tizenhat) db kötelespéldányt a R. 2. §. (1) bek. *b)—f)* pontja alá eső sajtótermékekből az alábbi *b)—e)* pont szerinti kivétellel.

b) 12 (tizenkettő) db kötelespéldányt a R. 2. §. (1) bek. *b)* pontja alá eső sajtótermékek közül az általános és középiskolai tankönyvekből, különlenyomatból, jegyzetekből és szabványokból, szabvány-tervezetekből, szabadalmi leírásokból, évi jelentésekből, zárszámadásokból, kép- és metszetalbumokból, iskolai értesítőkből, kifestő könyvekből; továbbá a 2. §. (1) bek. *c)* és *d)* pontja alá eső térképekből és zeneművekből. A felsorolt sajtótermékek közül azonban a könyvtári vonatkozású kiadványokból 16 kötelespéldányt kell beszolgáltatni.

c) 7 (hét) db kötelespéldányt kell beszolgáltatni a R. 2. § (1) bek. *b)* pontja alá eső műszaki leírásokból és prospektusokból, balesetelhárítási útmutatásokból, újítási feladattervekből, üzemi nyereségrészesedést ismertető füzetekből, üzemi kollektív szerződésekből, MÁV szolgálati menetrendekből és közlekedési határozmányokból.

d) 5 (öt) db kötelespéldányt kell beszolgáltatni a R. 2. § (1) bek. *f)* pontja alá eső grafikai plakátokból.

e) 4 (négy) db kötelespéldányt kell beszolgáltatni a R. 2. § (1) bek. *e)* és *f)* pontja alá eső sajtótermékekből.

2. Az OSZK a R. 2. § *e)* pontja alá eső képek és metszetekből két példányt saját állományában elhelyez, egy-egy példányt pedig a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának, a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtárának és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak ad át.

3. Az OSZK a R. 2. § *f)* pontjában felsorolt sajtótermékekből két példányt saját állományában tart meg, egy példányt a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának megküld, egy példányt pedig vagylagosan az Országgyűlési Könyvtárnak, illetve a Fővárosi Szabó Ervin könyvtárnak ad át.

4. Az OSZK-t 2 fizetett köteles példány illeti meg a R. 4. § (3) bekezdés alapján. Az OSZK ebből 1 példányt a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának átad.

5. *a)* Igazgatási célra a R. 9. §-a alapján meghatározott szervek közül a Kormány Tájékoztatási Hivatalát, a Belügyminisztériumot, a Kiadói Főigazgatóságot egy-egy példány, a Magyar Írók Szövetségét és az Irodalmi Alap Könyvtárát a szépirodalmi és irodalomelméleti művekből összesen 2 példány, a kiadót 16 példány illeti meg.

b) A kiadó vállalati 16 példányból vastartalék címen biztosítani kell a kiadónál 4 példányt, a fennmaradó 12 példánnyal a kiadó igazgatója rendelkezik olymódon, hogy ebből fedezni kell a kiadói munkatársak, valamint a vállalat könyvtárával kapcsolatos igényeket is.

6. A külföldi szerzőket (egyes esetekben külföldi szerveket) megillető tiszteletpéldányokra a mű kiadására vonatkozó szerződésben kell megállapodni.

7. A R. 10. §-a értelmében tiszteletpéldány jár a sajtóterméket kiadó vállalat felügyeletét ellátó azon szerveknek és személyeknek, akiknek munkakörére tekintettel a tiszteletpéldány juttatása indokolt. E címen tiszteletpéldányt kell küldeni:

a) a művelődésügyi miniszternek 1 példányt,

b) a művelődésügyi miniszterhelyetteseknek összesen 3 példányt,

c) a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 1 példányt,

d) a Kiadói Főigazgatóság vezetőjének és helyettesének összesen 2 példányt,

e) a kiadó felett közvetlen felügyeletet gyakorló miniszternek (országos hivatal vezetőjének), továbbá a kiadó szempontjából illetékes helyettesének, valamint a minisztérium illetékes szakfőosztálya vezetőjének 1—1, a felügyeleti szerv vezetőinek tehát összesen 3 példányt; ha a felügyeletet társadalmi szervezet gyakorolja, a 3 tiszteletpéldány megosztásáról a felügyeleti szerv gondoskodik. Ha a Kiadói Főigazgatóság felügyelete alatt álló kiadó tekintetében a 2062/21/ 1954. Mt. h. számú határozat értelmében, valamely minisztériumot vagy minisztériumokat együttesen (országos szerveket) szakfelügyeleti jog illeti meg, úgy a kiadvány jellege és tartalma szerint illetékes miniszternek (országos szerv vezetőjének) továbbá az általa kijelölt helyettesének vagy főosztályvezetőnek (osztályvezetőnek) 1—1 tiszteletpéldány jár.

f) A szépirodalmi és ismeretterjesztő művekből 14 példány a szakmai és tudományos művekből pedig 10 példány az Állami Könyvterjesztő Vállalathoz szolgáltatandó be tiszteletpéldány címen. Ezeknek szétosztásáról közvetlenül a Kiadói Főigazgatóság rendelkezik.

g) Szépirodalmi és ismeretterjesztő művekből a Hazafias Népfront Országos Elnökségének 1 példány jár.

h) A belföldi lapok, folyóiratok szerkesztőségei, könyvtárai, valamint a Magyar Újságírók Szövetsége Könyvtára részére szépirodalmi és ismeretterjesztő művekből 30, szakmai és tudományos művekből 11 tiszteletpéldányt lehet kiszolgáltatni.

i) Egyes sorozatok szerkesztőbizottsági tagjainak 1—1 példány jár.

8. A R. 11—14. §-a és a jelen határozat 6. és 7. pontjaiban felsorolt jogcímeken kiszolgáltatott példányok után a R. 15. §- (2) bek. szerint meghatározott keretekből még fennmaradó példányokkal a kiadó vezetője rendelkezik. Ebből a maradványból lehet a kiadónál működő szerkesztőbizottságok tagjainak tiszteletpéldányokat adni.

9. Változatlan szöveggel történő utánnyomás esetén

a) ha az utánnyomás a mű előállításától számított egy éven belül történik, akkor az OSZK-t 5 kötelespéldány illeti meg, egy éven túl bekövetkezett utánnyomás esetében az új kiadványokra előírt rendelkezéseket kell alkalmazni;

b) az *a)* pontban meghatározott kötelespéldányokon, továbbá a Kiadói Főigazgatóságot megillető sajtórendészeti kötelespéldányokon, végül a szerzői tiszteletpéldányokon felül más címen ingyenes példányokat kiszolgáltatni nem szabad.

10. A közös könyvkiadás során megkötött egyezmények alapján megjelenő kiadványokból csak abban az esetben kell köteles- és tiszteletpéldányokat adni, ha a kiadvány közös impresszummal vagy a közös könyvkiadásra utalással jelenik meg:

a) ha ilyen kiadvány 1000 példányon felül kerül Magyarországon megjelentetésre, a köteles- és tiszteletpéldány szolgáltatásra vonatkozó rendelkezéseket e művekre is alkalmazni kell;

b) ha ilyen kiadvány 1000-en aluli példányszámban kerül forgalomba Magyarországon, köteles-, illetve tiszteletpéldányt nem kell küldeni a következő személyeknek és szerveknek: művelődésügyi miniszterhelyettesek (kivéve a miniszter első helyettesét, akinek tiszteletpéldány küldendő), szakfelügyeletet gyakorló minisztériumok, Akadémia elnöke, Írószövetség (Irodalmi Alap Könyvtára).

Az egyébkénti címekre megállapított köteles- és tiszteletpéldányok számát (pl. sajtópéldányok, munkatársi példányok stb.) pedig az OSZK-nak szolgáltatandó kötelespéldányok számának fenntartásával olymódon kell csökkenteni, hogy a köteles- és tiszteletpéldányok száma az 50 (ötven) db-ot nem haladhatja meg.

11. A külföldön megjelent olyan magyar nyelvű kiadványokból, amelyek behozatal (import) útján kerülnek belföldi forgalomba, ingyenes köteles- és tiszteletpéldányok nem szolgáltathatók.

12. A 10. *b)* pontban foglaltakat kell alkalmazni arra az esetre is, ha valamely belföldi kiadvány 1000 példányon aluli példányszámban jelenik meg.

13. A magyarországi nyomdavállalatok jogosultak az általuk előállított könyvekből 2 példányt (egy műszaki és egy árvetési példány) továbbnyomás útján saját részükre készíteni és ezek költségét továbbnyomási áron a megrendelőnek felszámítani.

14. A Magyarországon megjelent könyvek külföldi kiadásának előmozdítására (könyvkiállítások) és általában a külföldi kiadókkal való könyvcsere céljára rendelkezésre bocsátható ingyenes példányok számát és az ezekkel való gazdálkodás rendjét külön szabályozom.

15. A jelen határozat a közzététel napján lép hatályba.

Köpeczi Béla s. k.,
a Kiadó Főigazgatóság vezetője.

Jogszabálymutató

1960. június 6-tól 1960. június 21-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1960. évi 15. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Bolgár Népköztársaság Kormánya között Budapesten az 1958. évi március 13. napján az állategészségügy terén történő együttműködésről kötött egyezmény, továbbá az állatok, állati termékek és a fertőző betegségek terjesztésére alkalmas tárgyak behozataláról, kiviteléről és átviteléről létrejött megállapodás kihirdetéséről.
	29/1960. (VI. 7.) Korm. rendelet	A kazánok és egyes nyomástartó berendezések hatósági felügyelet alá helyezéséről.
	180/1960. (VI. 14.) K. D. B.	Az egyes feleslegessé vált termékekre kötött szállítási szerződések felmondásának szabályozása tárgyában kiadott 170/1958. (V. 25.) K. D. B. számú határozat módosításáról.
	3/1960. (VI. 16.) M. M.	A művelődési otthonokról szóló 2/1960 (I. 6.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról.
	1/1960. (VI. 18.) Kip. M.—P. M.	A kisiparosoknak állami vállalatok és állami szervek részére végzett munkáikról szóló 1/1959. (III. 15.) Kip. M.—P. M. számú együttes rendelet módosításáról.
Pénzügyi Közlöny	153/1960. (P. K. 15.) P. M.	Az állami vállalatok, intézetek, intézmények, társadalmi szervezetek és szövetkezetek forgalmi adójáról, valamint árkiegészítéséről szóló 101/1959. (P. K. 1.) P. M. számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről.
	103/1960 (P. K. 2.) P. M.	Az állami vállalatok, intézetek, intézmények, társadalmi szervezetek és szövetkezetek forgalmi adójáról, valamint árkiegészítéséről szóló 101/1959. (P. K. 1.) P. M. számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése tárgyában kiadott 103/1960. (P. K. 2.) P. M. számú utasítás helyesbítéséről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V. József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára.)

60.51623 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 12. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. JÚLIUS 25.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	32/1960. (VI. 22.) Korm. rendelet	A továbbképzésben részt vevő mérnökök kedvezményeiről	69
Az Akadémia Elnökének utasítása	10/1960. MTA (A. K. 12.)	Az akadémiai jutalmak és pályadíjak rendszeréről	69
Miniszteri utasítások	12/1960. (Tg. É. 14.) O. T.	A távlati kutatási terv kidolgozásával kapcsolatos feladatokról	70
	1/1960. (VII. 10.) SZOT	A dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről	70
Közlemények			73

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 32/1960. (VI. 22.) számú

rendelete

a továbbképzésben részt vevő mérnökök kedvezményeiről

1. §

A szakmérnökképzésben részt vevő mérnököket a műszaki egyetemek levelező tagozatain tanuló dolgozók számára biztosított kedvezmények illetik meg.

2. §

A Mérnöki Továbbképző Intézetben, vagy az ott történt bejelentés után szervezett egésznapos céltanfolyamokra a minisztériumok és országos hatáskörű szervek által küldött mérnököknél, a tanfolyamon és a vizsgán való részvétellel, továbbá a tanfolyam székhelyére és a visszautazás folytán kiesett munkaidőt — legfeljebb azonban évi 30 napot — átlagkeresettel fizetett igazolt távollétnek kell tekinteni.

3. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 10/1960. MTA (A. K. 12.) számú

utasítása

az akadémiai jutalmak és pályadíjak rendszeréről

Az akadémiai jutalmak és pályadíjak rendszerét az alábbiak szerint szabályozom:

I. Akadémiai aranyérem

1. Az Akadémia Elnöksége az Akadémia tagjai számára, kiemelkedő tudományos eredmény elismeréseként évente egy aranyérem adományozását határozhatja el. Az aranyérem 15 000 Ft tiszteletdíjjal jár. Az adományozásra vonatkozó javaslattétel kialakítására az Akadémia Elnöksége esetenként bizottságot küld ki.

II. Akadémiai jutalom

2. Azok a tudományos dolgozók, akik az intézetük (kutatócsoport, kutatólaboratórium, tanszék stb.) tervében szereplő tudományos téma megoldásával kiemelkedő teljesítményt érnek el, vagy a téma megoldását saját munkájukkal lényegesen előmozdítják, akadémiai jutalomban részesíthetők.

3. Az akadémiai jutalomnak három fokozata van:
   I. fokozat 10 000 Ft összeggel,
   II. fokozat 8 000 Ft összeggel,
   III. fokozat 6 000 Ft összeggel.
   Évente legfeljebb 5 I., 10 II. és 20 db III. fokozatú akadémiai jutalom adható ki.
4. Az akadémiai jutalmak odaítélése — az intézetek igazgatói, a bizottságok, illetőleg az osztályvezetőségek javaslatai alapján — az Akadémia Elnökségének hatáskörébe tartozik. Azoknál az intézményeknél, ahol tudományos tanács működik, az igazgató javaslatához csatolni kell a tudományos tanács véleményét tartalmazó jegyzőkönyvet is.
   A bizottságok által tett javaslatok esetében ki kell kérni a jutalmazásra jogosult munkahelye vezetőjének a véleményét is.

III. Akadémiai pályadíj

5. A Magyar Tudományos Akadémia pályadíjak kitűzésével olyan tudományos munkák végzését kívánja fokozatosan előmozdítani, amelyek nem tartoznak ugyan az Akadémia felügyelete alá tartozó tudományos intézetek és akadémiai céltámogatásban részesülő intézmények terveibe, de megoldásukat az Akadémia fontosnak tartja. Az Akadémia állományában tartozó dolgozók csak munkahelyük vezetőjének engedélyével vehetnek részt a pályázaton.
6. Az akadémiai pályatételeket — a pályadíjak megjelölésével — az Akadémia Elnökségének jóváhagyásával a tudományos osztályok írják ki. Az osztályvezetőségek hatáskörébe tartozik a pályatételek elbírálása és a pályadíjak odaítélése.

IV. Elnöki jutalom

7. Az Akadémia elnöke jutalomban részesítheti azokat a dolgozókat, akik az Akadémia célkitűzéseinek megvalósítása érdekében az Akadémia központi szerveiben, intézményeiben, vagy egyéb szerveknél kiemelkedő tudományszervező, vagy igazgatási tevékenységet fejtenek ki.
8. Az elnöki jutalomra fordítható összeg egy része felhasználható olyan tudományos eredmény jutalmazására is, amely jelentős ugyan, de nem éri el az akadémiai jutalom mértékét.
9. Elnöki jutalomra az illetékes osztálytitkár, a hivatali szervek körében pedig az Elnökségi Titkárság vezetője tesz javaslatot.

V. Vegyes intézkedések

10. A II—IV. fejezetben felsorolt akadémiai, illetőleg elnöki jutalomban, továbbá pályadíjban az Akadémia tagjai nem részesíthetők.
11. Az akadémiai aranyérmet, jutalmakat és pályadíjakat az Akadémia évi rendes közgyűlésén kell kiadni. A tudományszervezési és igazgatási munkáért adható, továbbá a tudományos eredmények jutalmazására szolgáló elnöki jutalmak változatlanul az év végén — december hónapban — kerülnek kiadásra.
   Az utasításban foglaltakat 1960. január 1-től kell alkalmazni; ezen utasítással egyidejűleg hatályát veszti az ösztöndíj és kutatási prémiumrendszerről szóló 108.005/1954. MTA, a 7/1954. MTA, továbbá az elnöki jutalomra vonatkozó 108.368/1956. MTA számú utasítások.

Budapest, 1960. július 4.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Miniszteri rendeletek és utasítások

Az Országos Tervhivatal elnökének 12/1960. (Tg. É. 14.) O. T. számú

utasítása

a távlati kutatási terv kidolgozásával kapcsolatos feladatokról

Az országos távlati tudományos kutatási tervek kidolgozása érdekében az alábbiakat rendelem:

1. §

Az utasítás hatálya kiterjed azokra az állami vállalatokra, állami szervekre, intézetekre és intézményekre, amelyek fő, vagy melléktevékenységként tudományos kutató munkát végeznek, vagy arra alkalmasak (továbbiakban: kutató helyek) és a Tudományos és Felsőoktatási Tanácstól, vagy a 2009/1960. (I. 28.) Korm. számú határozat alapján a távlati tudományos kutatási tervek kidolgozására alapított előkészítő bizottságoktól felhívást kapnak a munkába történő bekapcsolódásra.

2. §

A Tudományos és Felsőoktatási Tanács a kutató helyeknek 1960. július 15-ig megküldi az „Irányelvek a tervtanulmányok összeállításához" című kiadványt.

3. §

A kutató helyek kötelesek végrehajtani azokat a feladatokat, amelyeket a Tudományos és Felsőoktatási Tanács által kibocsátott „Irányelvek a tervtanulmányok összeállításához" című kiadvány részükre előír.

4. §

A jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Ajtai Miklós s. k.,
az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese.

A Szakszervezetek Országos Tanácsának 1/1960. (VII. 10.) SZOT számú

szabályzata

a dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről

1. §

A 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat (a továbbiakban: Sz.) 14. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„14. § (1) Ortopéd cipőért a megfelelő minőségű cipő (egy pár vagy fél pár) kiskereskedelmi árát kell megtéríteni.

(2) Ha az igénylőnek csak az egyik lábára szükséges ortopéd cipő, kívánságára ezzel együtt az ép lábára is ki kell szolgáltatni cipőt, az ortopéd cipővel azonos összegű térítés ellenében.

(3) Az ortopéd cipőért fizetendő térítés szabályait kell alkalmazni a műlábra szükséges cipő árának megtérítésénél is."

2. §

(1) A Sz. 20. §-ának (3) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ezt a rendelkezést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a kórházban ápolt beteget a kórházból szakvizsgálatra küldik."

(2) A Sz. 20. §-ának (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A közlekedési költség az út hosszától és az útiköltség összegétől függetlenül teljes egészében jár annak, aki mindkét szemére vak, vagy aki az orvos igazolása szerint nem járhat (béna stb.). A négy éven aluli gyermeket ebből a szempontból — orvosi igazolás nélkül is — olyannak kell tekinteni, mint aki nem járhat.

(6) Ha az orvos javaslatára a dolgozó (családtagja) utazásához kísérő szükséges, a kísérő utazási költségét a dolgozóra irányadó szabályok értelemszerű alkalmazásával és teljes egészében kell megtéríteni. A tizennégy éven aluli beteg gyermek utazásához a kísérőt — orvosi javaslat nélkül is — szükségesnek kell tekinteni."

3. §

(1) A Sz. 30. §-a (3) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*c)* azt az időt, amely alatt a dolgozó beteg gyermeke ápolása, szoptatása, vagy gondozása miatt kapott táppénzt, illetőleg az említett okból kórházi ápolásban részesült."

(2) A Sz. 30. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a dolgozó keresőképtelenségének megállapítása napján legalább négy órán át munkát végzett, a keresőképtelenség első napjának a következő napot kell tekinteni."

4. §

A Sz. 40. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„40. § (1) A fizetésnélküli szabadság idejére táppénz nem jár. Ha a fizetésnélküli szabadság a keresőképtelenség ideje alatt lejár, a táppénzt a szabadságidő lejártát követő naptól kell folyósítani.

(2) Táppénz a szokásos heti pihenőnapokra nem jár. Ha a dolgozó a heti munkaidőt rendszeresen hat munkanapnál kevesebb munkanap alatt dolgozza le, táppénz a hétnek arra a napjára sem jár, amely napon egyébként nem dolgoznék.

(3) Nem jár táppénz azokra a napokra, amely napokon a dolgozó szabadságvesztés büntetését tölti, vagy letartóztatásban, illetőleg biztonsági őrizetben van."

5. §

A Sz. 46. §-át a következő (7) és (8) bekezdéssel kell kiegészíteni:

„(7) Ha a dolgozó az irányadó időszakban fizetésnélküli szabadságon volt, a munkabér napi átlagát az (1) és (3) bekezdés rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával a fizetésnélküli szabadság megkezdését közvetlenül megelőző időben elért (megállapított) munkabér alapján kell kiszámítani.

(8) Tanviszonyban álló dolgozó munkabére napi átlagának alapja a tanviszony idejére kapott munkabér. Ha a dolgozó a tanviszony megszűnése után folytatólag továbbra is keresőképtelen, a tanviszony megszűnését követő naptól járó táppénz összegének megállapításánál a munkabér napi átlagát az (1)—(3) bekezdés rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával a tanviszony megkezdését közvetlenül megelőző időben elért (megállapított) munkabér alapján kell kiszámítani."

6. §

A Sz. 51. §-ának (2) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Ugyancsak az utolsó foglalkozásának megfelelően kell a foglalkozását változtató dolgozó táppénzét megállapítani olyan esetben is, amikor utolsó foglalkozásában a R. 25. § (2) bekezdésének hatálya alá eső jutalékos szervező vagy háziipari bedolgozó volt."

7. §

A Sz. 52. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a dolgozó egyik foglalkozásában munkaviszonyban álló dolgozó, a másik foglalkozásában kisipari szövetkezeti tag, a munkaviszonya alapján járó táppénzt az SZTK illetékes helyi szerve, vagy kifizetőhelye, a kisipari szövetkezeti tagsága alapján járó táppénzét pedig a Kisipari Szövetkezeti Kölcsönös Biztosító Intézet illetékes helyi szerve folyósítja."

8. §

A Sz. 74. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Sz. 20—24. §-ainak az útiköltségre vonatkozó rendelkezéseit a baleseti sérültre azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy abban az esetben, ha az útiköltség az 1,50 Ft-ot, oda-vissza utazásnál a 3,— Ft-ot meghaladja, azt teljes egészében kell megtéríteni."

9. §

A Sz. 82. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A R. 43. §-ának a 20/1958. (II. 23.) Korm. számú rendelet 1. §-ával megállapított (2) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásánál két éven át egyhelyben dolgozónak kell tekinteni azt a mező-

gazdasági biztosítottat is, aki után a keresőképtelenségét közvetlenül megelőző két éven, vagy két naptári éven belül ugyanabban az állami mezőgazdasági üzemben összesen legalább négyszáznegyven napi egységes társadalombiztosítási járulékot róttak le."

10. §

(1) A Sz. 90. §-a (1) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*c)* a teológiák hallgatói."

(2) A Sz. 90. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdés *a)* pontjában említett tanulónak kell tekinteni azt az általános iskolai vagy középiskolai tanulót is, akit az állami gyermekotthon magánszemélynek ad ki gondozásra, feltéve, hogy a gyermek eltartásáért az otthon térítést fizet."

11. §

A Sz. 93. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az állami ellátásban részesülő ipari tanulók után a járulékot az ipari tanulót foglalkoztató ipari üzem vagy ipari tanintézet köteles a járulék esedékességére vonatkozó általános szabályok szerint megfizetni."

12. §

A Sz. 96. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagok, valamint a tagoknak a szövetkezetben dolgozó tizenhatodik életévét betöltött gyermekei után a betegellátás fejében személyenként havi 6 Ft díjat kell fizetni. A díj negyedévenként utólag egyösszegben esedékes."

13. §

A Sz. 107. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A közszolgálati alkalmazottak által kiváltott félárú vasúti jegy váltására jogosító MÁV arcképes igazolványt a szolgáltatásokra való jogosultság igazolása szempontjából üzemi igazolványnak kell tekinteni. Nem vonatkozik ez a rendelkezés a közszolgálati alkalmazottak MÁV arcképes igazolvánnyal rendelkező családtagjaira."

14. §

A Sz. 108. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A munkaviszonyban álló dolgozó (családtagja) részére kiállított vagy érvényesített biztosítási igazolvány a kiállítástól, illetőleg az érvényesítéstől számított harminc napig, a munkaviszony megszűnése után kiállított vagy érvényesített biztosítási igazolvány pedig a munkaviszony megszűnésétől számított tizenöt napig érvényes."

15. §

A Sz. 111. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kandidátus képzésben részesülő személy (aspiráns) igényjogosultságát aspiránsi igazolvánnyal, illetőleg munkáltatói igazolvánnyal igazolja. Családtagjai igényjogosultságának igazolására biztosítási igazolvány szükséges. Az igazolványokat a Tudományos Minősítő Bizottság titkársága, illetőleg az a munkáltató állítja ki és érvényesíti, ahová az aspiráns képzésre beosztották."

16. §

A Sz. az alábbi 130/A. §-sal egészül ki:

„A R. 80. §-ához:

130/A. §

A R. 103—105. §-ainak, valamint a Sz. 174—176. §-ainak rendelkezéseit a R. 80. §-a (3) bekezdésében említett anyagi felelősség megállapítása esetében is alkalmazni kell."

17. §

A Sz. 133. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a munkáltató a járulékot az üzem összes dolgozója napi átlagbérének alapulvételével köteles kiszámítani és megfizetni. A napi átlagbér megállapításánál az (1) bekezdésben meghatározott esetek bekövetkezését megelőző naptári hónapban elért munkabéreket kell figyelembe venni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az üzem időleges szüneteltetésének tartamára, ha a dolgozó arra az időre bért kap."

18. §

A Sz. 159. §-ának a 2/1958. (IV. 12.) SZOT számú szabályzat 2. §-ával módosított (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A „Be- és kilépést jelentő ív"-eken a dolgozók nevét abc-rendben kell feltüntetni. Azokat a dolgozókat, akiknek munkaviszonya hét napnál rövidebb ideig tartott, külön „Be- és kilépést jelentő ív"-en kell bejelenteni.

19. §

A Sz. 176. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A munkáltatót a R-nek a 32/1958. (V. 11.) Korm. számú rendelettel módosított 99. §-a alapján terhelő térítés összegét kivételes méltánylást érdemlő esetben kizárólag az SZTK igazgatója, vagy az SZTK-nak erre általa feljogosított dolgozója mérsékelheti, illetőleg engedheti el."

20. §

Ez a szabályzat kihirdetése napján lép hatályba. A Sz. 70. §-ának (3) bekezdése 1960. július 1. napjával hatályát veszti.

Brutyó János s. k.,
a SZOT főtitkára.

Közlemények

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai és Orvosi Tudományok Osztálya a MTA elnökének 7/1960. sz. utasítása (Akadémiai Közlöny 9. sz.) alapján a tudományos káderképzés elősegítése céljából pályázatot hirdet egy-egy ösztöndíjas tudományos gyakornoki állásra a MTA Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézetének Korélettani Osztályán (radiológia) és Mikrobiológiai Osztályán.

Ösztöndíjban olyan 35 évnél fiatalabb szakember részesíthető, aki egyetemet végzett és szakterületén megfelelő ismeretekkel rendelkezik.

Az ösztöndíjas tudományos gyakornokképzés időtartama két év. Az ösztöndíj összege: 1400—1600 Fr. Az ösztöndíjasokkal a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai és Orvosi Tudományok Osztálya munkaszerződést köt. (Részleteket lásd az idézett utasításban.)

A pályázatot a MTA Biológiai és Orvosi Tudományok Osztályához (Bp., V., Széchenyi rkp. 3. III. 328) kell beadni, 1960. augusztus 10-ig. A pályázathoz mellékelni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló okmányt,
2. eddigi tudományos tevékenység dokumentációját,
3. részletes önéletrajzot.

Budapest, 1960. július 5.

Dr. Babics Antal s. k.,
akadémikus,
az MTA Biológiai és Orvosi Tudományok Osztályának osztálytitkára.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V. József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.51758 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

514.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. AUGUSZTUS 15.

TARTALOM

			Oldal
i rész			75
Törvények, rendeletek, határozatok	1017/1960. (VII. 14.) Korm. határozat	Az egyetemet, főiskolát vagy mezőgazdasági akadémiát végző mezőgazdasági szakemberek nagyüzemi gyakorlatáról	75
	35/1960. (VII. 24.) Korm. rendelet	Mikroorganizmusoknak szabadalmi bejelentéssel kapcsolatos letétbe helyezéséről	75
Az Akadémia elnökének utasítása	11/1960. MTA (A. K. 13.)	Akadémiai céltámogatásban részesített munkaközösségek és kutatócsoportok gazdálkodásának szabályozásáról	76
Miniszteri rendeletek és utasítások	1/1960. (VII. 22.) Mü. M.-M. M.	A műszaki (amerikai) retusmunkák végzésével kapcsolatos egyes kérdésekről	77
	119/1960. (13) Mü. M.	A kezdő szakemberek munkabérének szabályozásáról	78

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Schandl József Kossuth-díjas akadémikusnak az Állattenyésztési Kutató Intézet igazgatójának nyugdíjba vonulása alkalmával, hosszú és eredményekben gazdag munkássága elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1017/1960. (VII. 14.) számú

h a t á r o z a t a

az egyetemet, főiskolát vagy mezőgazdasági akadémiát végző mezőgazdasági szakemberek nagyüzemi gyakorlatáról

1. Az Agrártudományi Egyetem, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola, valamint a mezőgazdasági akadémiák nappali tagozatát végző mezőgazdasági szakembert vállalatok, egyéb állami gazdálkodó szervek és állami költségvetési szervek, valamint szövetkezetek, szövetkezeti vállalatok és szervek csak akkor alkalmazhatnak, ha a szakember állami, kísérleti tan-, illetőleg célgazdaságban, gépállomáson vagy mezőgazdasági termelőszövetkezetben legalább kétévi nagyüzemi mezőgazdasági gyakorlatot szerzett.

2. A gyakorlat megszerzése érdekében a végző hallgatóknak az 1. pontban meghatározott nagyüzemekben való elhelyezkedését a földművelésügyi miniszter szervezze meg.

Ennek keretében gondoskodjék a szükséges végrehajtási rendelkezések kiadásáról, így különösen a munkahelyek betöltésének módjával, a gyakorlati idő számításával és az azalól való esetleges felmentéssel kapcsolatos kérdések szabályozásáról.

3. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 35/1960. (VII. 24.) számú

r e n d e l e t e

mikroorganizmusoknak szabadalmi bejelentéssel kapcsolatos letétbe helyezéséről

1.

(1) Új mikroorganizmus — törzs felhasználásán alapuló találmányt az Országos Találmányi Hiva-

talhoz szabadalom engedélyezése céljából bejelenteni csak akkor lehet, ha a törzset az Országos Közegészségügyi Intézetnél letétbe helyezték.

(2) Az Országos Közegészségügyi Intézet a letétként átvett törzsekről nyilvántartást vezet és a letevő részére igazolást ad ki, amelyet a szabadalmi bejelentéshez mellékelni kell.

(3) Külföldi szerveknél letett törzset csak viszonosság esetén lehet figyelembe venni. A viszonosság kérdésében az Országos Találmányi Hivatal elnökének az állásfoglalása az irányadó.

2. §

Ha a törzset a szabadalmi bejelentés napját követően helyezték letétbe, az elsőbbség szempontjából bejelentési napként a szabályszerű letét napját kell tekinteni.

3. §

(1) A letét kezelése és nyilvántartása díjtalan, s azt a szabadalmi bejelentés közzétételéig hivatali titokként kell kezelni, kivéve, ha az Országos Találmányi Hivatal a nyilvánosságrahozatalt engedélyezte.

(2) A törzsek elhelyezését, kezelését és a letéttel kapcsolatos ügyvitelt az egészségügyi miniszter a nehézipari miniszterrel és az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben szabályozza.

4. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E rendelet rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekre is alkalmazni kell azzal, hogy a bejelentő a rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül jogosult a mikroorganizmus — törzs letételéről szóló szabályszerű igazolást az Országos Találmányi Hivatalhoz benyújtani és ez esetben a bejelentés elsőbbségét az általános szabályok szerint kell megállapítani.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 11/1960. MTA (A. K. 13.) számú

utasítása

az akadémiai céltámogatásban részesített munkaközösségek és kutatócsoportok gazdálkodásának szabályozásáról

Akadémiai céltámogatásban részesített munkaközösségek és kutatócsoportok szervezésére vonatkozóan hozott elnökségi határozat végrehajtásával kapcsolatban a munkaközösségek és kutatócsoportok pénzügyi és gazdálkodási ügyvitelét az alábbiak szerint szabályozom:

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének az akadémiai céltámogatás szabályozásáról szóló 12/1958. MTA (A. K. 14.) sz. utasítása a munkaközösségekre és kutatócsoportokra is vonatkozik. Az egyes feladatokat a munkaközösségek és kutatócsoportok vonatkozásában az alábbiak szerint kell értelmezni.

I.

Azonos gazdálkodó szerven felüli munkaközösségek és kutatócsoportok esetén

1. A munkaközösségek és kutatócsoportok vezetői látják el a 12/1958. MTA (A. K. 14.) sz. utasítás (továbbiakban: utasítás) által az I. fejezet 2. bekezdésében meghatározott „Támogatott szerv" hatáskörébe utalt tervezési feladatokat, továbbá az utasítás IV. fejezet 1/a—e. pontokban foglalt, a kutatómunka megbízott vezetői számára előírt teendőket a munkaközösség és kutatócsoport tématervébe felvett és jóváhagyott feladatokra nézve. A munkaközösségek vezetőinek a felsorolt feladatokat az egyes érintett tanszékeken folyó kutatómunka megbízott vezetőivel egyetértésben kell ellátniok.

A munkaközösség vezetője a rendelkezésére álló *kereteket* köteles témánként egyrészt *azok jellege* (létszám, személyi kiadások, leltári tárgyak beszerzése, egyéb dologi kiadások), másrészt a kutatásban érintett *támogatott szervek* (tanszék, klinika stb.) szerinti bontásban meghatározni.

2. Az utasítás IV. fejezet 2. pontjában szabályozott, a támogatás felhasználásával kapcsolatos pénzügyi és számviteli adminisztratív feladatokat továbbra is a támogatott szerv illetékes adminisztratív részlegei végzik azzal a módosítással, hogy a IV. fejezet 1. és 2. pontjában felsorolt feladatok elvégzése során a munkaközösség, illetőleg a kutatócsoport vezetőjével tartják a közvetlen kapcsolatot. A célhitel felhasználását szabályozó MTA rendelkezések és az általános pénzügyi gazdálkodást szabályozó rendeletek keretén belül a munkaközösség, vagy kutatócsoport vezetőjének, vagy helyettesének utasítása szerint kell eljárniok.

II.

Különböző gazdálkodó szerveknél működő munkaközösségek esetén

1. A munkaközösségek vezetői látják el az utasítás I. fejezet 2. bekezdésében meghatározott „Támogatott szerv" hatáskörébe utalt tervezési feladatokat, továbbá az utasítás IV. fejezet 1. *a—b—c—e.* pontokban foglalt, a kutatómunka megbízott vezetői számára előírt teendőket. A munkaközösség vezetője területi széttagoltság esetén külön vezetőt (továbbiakban: a kutatómunka helyi megbízott vezetője) bíz meg a kutatómunka helyi irányításával, aki munkáját a munkaközösség vezetőjének elvi irányításával végzi.

A munkaközösség vezetője a rendelkezésére álló *kereteket* köteles *témánként* egyrészt *azok jellege* (létszám, személyi kiadás, leltári tárgyak beszerzése, egyéb dologi kiadások), másrészt a kutatásban érintett *támogatott szervek* (tanszék, klinika stb.) *és azok illetékes gazdálkodó szervei* (egyetem stb.) szerinti bontásban meghatározni.

2. Az Akadémia a kutatások finanszírozására a javadalmakat továbbra is az érintett egyetemek vagy főiskolák javadalomszámlájára utalja le.

3. Az akadémiai hitelek terhére történő megrendeléseket a munkaközösség vezetője elvi szempontjainak figyelembevételével az általa meghatározott kereteken belül, a kutatómunka helyi megbízott vezetője eszközli. A megrendelések szükségességét és a szállítások megtörténtét aláírásával, a számadási okmányokon igazolja.

4. Az utasítás IV. fejezet 2. pontjában foglalt feladatokat az egyes támogatott szervek illetékes adminisztrációs részlegei látják el a kutatómunka helyi megbízott vezetőjének utasítása szerint.

5. A kutatómunka helyi megbízott vezetője a céltámogatási és beruházási hiteleket érintő megrendelésekről és szállításokról a munkaközösség vezetőjét folyamatosan, de legalább havonta egyszer köteles tájékoztatni.

6. Az egyes intézményeknél egy munkaközösség részére biztosított keretek esetleges maradványait a munkaközösség vezetője az Akadémia illetékes szakosztályán keresztül átcsoportosíthatja más támogatott intézményhez.

7. A hitelkeretek szabályszerű és gazdaságos felhasználásáért a munkaközösség vezetője a kutatómunka helyi megbízott vezetőjével egyetemlegesen felelős.

Budapest, 1960. július 8.

Rusznyák István s. k.
elnök.

Megjegyzés: Ezen utasítást valamennyi munkaközösség és kutatócsoport vezetője, továbbá valamennyi érintett gazdálkodó szerv adminisztrációs részleg vezetője külön megkapta.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter és a művelődésügyi miniszter 1/1960. (VII. 22.) Mü. M.-M. M. számú

együttes rendelete

a műszaki (amerikai) retusmunkák végzésével kapcsolatos egyes kérdésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazása alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendeljük:

1. §

(1) Az állam költségvetési és gazdálkodó szervei, továbbá szövetkezetek (továbbiakban: szervek) 1961. január hó 1. napjától kezdődően

a) munkaviszony keretében csak képesítéssel rendelkező műszaki retusőrt foglalkoztathatnak,

b) megbízást műszaki retusmunkák elkészítésére csak olyan magánszemélynek adhatnak, aki ilyen munkák végzésére működési engedéllyel rendelkezik.

(2) A képesítésről szóló bizonyítványt, és a működési engedélyt a művelődésügyi miniszter által megállapított szabályok alapján a Képzőművészeti Alap igazgatója adja ki.

2. §

(1) A műszaki retusmunkák egységes elbírálása és díjazása érdekében a Képzőművészeti Alap keretén belül bíráló bizottságot (a továbbiakban: bizottság) kell létrehozni. A bizottság elnökét és két állandó tagját a Képzőművészeti Alap igazgatója jelöli ki. A bizottság tagjai továbbá: a megrendelő és — ha az állami vagy szövetkezeti szerv — a kivitelező képviselője is. A bizottság működési szabályzatát a művelődésügyi miniszter hagyja jóvá.

(2) A bizottság

a) dönt a szervek megrendelése alapján állami vállalatok vagy szövetkezetek által végzett műszaki retusmunkák díja és minősége kérdésében a felek között felmerült vitákban;

b) megállapítja a magánszemélyek által elkészített műszaki retusmunkák díját.

3. §

(1) Az állami vállalatok vagy szövetkezetek által végzett műszaki retusmunkákért a *mellékletben* közölt díjszabás alapján kiszámított díjat kell fizetni.

(2) A magánszemélyek által végzett retusmunkák díja nem haladhatja meg a mellékletben közölt díjtételek 70%-át.

4. §

E rendelet hatálya alá tartozó munkaviszonyban álló műszaki retusőrök részére — túlmunka végzése esetén — a túlmunka-díjazás akkor is jár, ha a havi alapbérük az 1534,— Ft-ot meghaladja.

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Aczél György s. k.,
a művelődésügyi miniszter első helyettese.

Melléklet az 1/1960. (VII. 22.) Mü. M.-M. M. számú együttes rendelethez.

Műszaki (amerikai) retusmunkák díjszabása

	Díjtétel alsó és felső határa Ft	
1. Egészen kisigényű munka, fotóhiba kiigazítása, egyszerű javítások, egyes részek kiemelése, egyszerű háttér kitakarás.....	10,—	30,—
2. Kisigényű munka mint 1. alatt	31,—	50.—
3. Egyszerű tárgyakat ábrázoló fotók retusálása kevés beavatkozással (pl. alkatrészek, kisebb gépek, sport-, táj-, figurális képek retusálása, képeslevelezőlapok céljára készülő retus)....	51,—	100,—
4. Részleges retus, kevésbé bonyolult gyártmányok fotóinak retusálása.....	101,—	150,—
5. Olyan felvételek retusálása, amelyeken egyszerű gépek, elektromos mérőműszerek, labora-		

	Díjtétel alsó és felső határa Ft	
tóriumi felszerelések (főleg borított részekkel), lakberendezési tárgyak, táj vagy utcarészlet, nagyobb beavatkozással, művészeti kiadványok illusztrációi (szobor, festmény, grafika stb.) láthatók	151,—	200,—
6. Egyszerű gép több részletét, kevés külső alkatrésszel (pl. rádió), műemlékeket bemutató fotók, belső felvételek retusálása, népviseleti csoportokról készült felvételek retusmunkája stb.	201,—	250,—
7. Műszaki vagy alaki szempontból bonyolultabb gyártmányok fotóinak retusálása (pl. mérőműszerek belseje, egyszerű gépek öntési hibákkal, fogaskerekek, motorkerékpárok stb.)	251,—	350,—
8. Műszaki vagy alaki szempontból bonyolult szerkezetek fotóinak retusálása, esetleg az anyagok kihangsúlyozása, mint pl. textiliák, egyes gépek esetében, szabadban álló objektumok retusálása, különös gonddal a környezetre	351,—	450,—
9. Komplikált gépfotók retusálása, mint pl. kapcsolótábla belső szerkezete, gépmetszetek stb. gépterem, egyszerű egy-két géppel, környezettel	451,—	550,—
10. Nagyobb megmunkálást igénylő retusmunkák, mint pl. gépterem fotója több géppel, kisebb konstruktív javításokkal (a képen szereplő fölösleges objektumok eltávolítása, rendetlenség eltüntetése, állványok befedése, fölösleges falrészek, egyéb részletek eltüntetése, parkrendezés stb.)	551,—	650,—
11. Egészen komplikált, nagyméretű gépek fotóinak retusálása (12×24 méter tényleges nagyságnál nagyobb méretben), kükönös felkészültséget igénylő gépfelvételek nagyobb részletességű retusmunkája igen gondos megmunkálással	651,—	800,—
12. Mérete vagy a feladat bonyolultsága miatt különleges nagy munka díjtétele lehetőleg úgy alakítandó ki, hogy a feladat részekre bontandó és az egyes részeket az 1—11. pontban felsorolt díjtételekbe kell beilleszteni (pl. kiállítások esetében). Ugyancsak így kell eljárni a fénykép hiányában készítendő, fényképhatású grafikai (konstruktív fotó-grafika) esetében is.		

Színes retus

Áttetsző festékkel történő színezésért 50% felár számítható fel.

Fedőfestékkel történő színezésért 100% felár számítható fel. Vegyesen alkalmazott színező eljárás esetében a ténylegesen végzett munka szerinti arányában kell a fent közölt felárakat alkalmazni.

A díjtételek alkalmazásának módja

E mellékletben foglalt díjszabás megfelelő tételét az elvégzendő munka bonyolultsága, a vele szemben támasztott minőségi követelmények figyelembevételével, a teljesítendő szolgáltatás hozzávetőleges időszükségletének alapján kell alkalmazni.

A díjszabás díjtételei az elvégzendő szolgáltatásért felszámítható díjak alsó és felső határát állapítják meg. Az egyes tételeken belül a ténylegesen felszámításra kerülő díj nagyságát a megrendelő és a szolgáltatást végző vállalat együttesen alakítja ki.

A díjszabásban fel nem sorolt retusmunkák elvégzésének díja a fent említett szempontok figyelembevételével a díjszabás egyes tételeihez viszonyítva állapítandó meg.

A munkaügyi miniszter 119/1960. (13) Mü. M. számú

utasítása

a kezdő szakemberek munkabérének szabályozásáról

A Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakat rendelem el:

1. *a)* Az egyetemet, főiskolát vagy középiskolát végzett kezdő szakemberek havi alapbérét — függetlenül beosztásuktól és állományocsoporti besorolásuktól — munkaviszonyuk első hat hónapjában az alábbiak szerint kell megállapítani.

	Bértétel (Ft)
Gyakornok I. (egyetemi, főiskolai végzettséggel)	1100—1300
Gyakornok II. (középiskolai végzettséggel)	850—1100

b) A kezdő szakemberek alapbérét — az *a)* pontban foglalt bérhatárokon belül — úgy kell megállapítani, hogy e dolgozók túlóradíj nélküli összes havi keresete ne haladja meg a bértétel felső határát.

2. A kezdő szakembereket munkaviszonyuk első hat hónapjának letelte után ténylegesen ellátott munkakörüknek megfelelően kell besorolni és munkabérüket az érvényes munkaköri bértáblázatok alapján kell megállapítani.

3. *a)* Ha a kezdő szakember tanulmányai megkezdése előtt már munkaviszonyban állt és legalább egyéves szakmábavágó gyakorlatot szerzett, az 1. *a)* pontban foglaltakat alkalmazni nem kell.

b) Az *a)* pontban foglaltak elbírálása szempontjából — egyetemi vagy főiskolai végzettségű kezdő szakembereknél — az egyetemi vagy főiskolai végzettség megszerzése előtti munkaviszonyból csak a

dolgozó egyetemi vagy főiskolai végzettségének megfelelő szakmában technikusi vagy szakmunkás munkakörben eltöltött gyakorlat vehető figyelembe. E beszámítás feltételeit a miniszterek szabályozzák.

4. *a)* A jelen utasítás hatálya kiterjed — a *b)* pontban foglaltak figyelembevételével — az állami vállalatokra és egyéb állami gazdálkodó szervekre, továbbá a kisipari termelőszövetkezetekre, a földművesszövetkezetekre, a szövetkezeti vállalatokra és szervekre a társadalmi szervekre, valamint a magánmunkáltatókra.

b) Nem terjed ki az utasítás hatálya a bíróságok fogalmazóira, titkáraira, az ügyészségek fogalmazóira, az ügyvédjelöltekre, az orvosokra, az alsó- és középfokú oktatási intézmények pedagógusaira, a felsőfokú oktatási intézmények oktatóira, a fegyveres testületek tagjaira, valamint a fizikai munkán foglalkoztatott teljesítménybéres dolgozókra.

5. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit az 1960. évben végzett és az utasítás megjelenése előtt munkaviszonyba lépett kezdő szakemberek munkabérére vonatkozásban is alkalmazni kell.

6. Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a munkaköri bértáblázatokban a gyakornokokra vonatkozó munkaköri megnevezések, besorolási feltételek és bértételek — a 4. *b)* pontban foglaltakat figyelembevéve — hatályukat vesztik.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Közlemények

95.750/1960

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Csoportja pályázatot hirdet a Pécsi Orvostudományi Egyetem Biofizikai Tanszékén betöltendő ösztöndíjas tudományos gyakornoki állásra.

Felvételre jelentkezhetnek azok a 35 évnél fiatalabb egyetemet végzett személyek, akik a biofizika szakterületén megfelelő ismerettel rendelkeznek.

Az ösztöndíj legalacsonyabb havi összege 1400 Ft.

Az ösztöndíj időtartama két év, mely idő alatt az ösztöndíjas az intézménnyel szabályos munka- és jogviszonyban áll.

A pályázathoz részletes önéletrajzot kell mellékelni, amely tartalmazza az iskolai végzettséget, és az esetleges tudományos munkák jegyzékét.

A pályázatokat *1960. szeptember hó 25-ig* a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Csoportja szaktitkárságához (Budapest, V., Nádor utca 7.) kell benyújtani.

Budapest, 1960. augusztus 5.

Ernst Jenő s. k., akadémikus
csoporttitkár helyett:

Faludi Béla s. k.,
csoporttitkár helyettes.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V. József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.51866 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 14. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. SZEPTEMBER 1.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1960. évi II. törvény	A Magyar Népköztársaság 1959. évi költségvetésének végrehajtásáról	81
Miniszteri utasítások	151/1960. (M. K. 15.) M. M.	Az egyetemi doktori címről szóló 126/1960. (M. K. 8.) M. M. számú utasítás módosításáról	81
	152/1960. (M. K. 15.) M. M.	Az egyetemi doktori cím megszerzésével kapcsolatos eljárási díjról és költségekről szóló 162/1958. (M. K. 15.) M. M. számú utasítás módosításáról	82
	16/1960. (Tg. É. 16.) O. T.	Az 1961. évi műszaki tervezési munkák tervjavaslatának elkészítéséről	82
	6/1960. (VIII. 20.) Eü. M.	Az orvosok elleni fegyelmi eljárás egyes szabályairól	83
Közlemények			85

Jogszabályok

1960. évi
II. törvény

a Magyar Népköztársaság 1959. évi költségvetésének végrehajtásáról

Az Országgyűlés az 1959. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jelentést

54 534 571 000 (Ötvennégymilliárd-ötszázharmincnégymillió-ötszázhetvenegyezer) forint bevétellel,

54 204 015 000 (Ötvennégymilliárd-kétszáznégymillió-tizenötezer) forint kiadással és

330 556 000 (Háromszázharmincmillió-ötszázötvenhatezer) forint bevételi többlettel jóváhagyja.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának helyettes elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

Miniszteri utasítások

A művelődésügyi miniszter 151/1960. (M. K. 15.) M. M. számú

utasítása

az egyetemi doktori címről szóló 126/1960. (M. K. 8.) M. M. számú utasítás módosításáról

Az egyetemi doktori címről szóló 126/1960. M. K. 8.) M. M. számú utasítást (a továbbiakban: Utasítás) — az egészségügyi és a földművelésügyi miniszterrel, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanács elnökével egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom:

1. Az Utasítás 2. pontja második bekezdésének utolsó mondata hatályát veszti és a 2. pont a következő harmadik bekezdéssel egészül ki:

„A marxizmus—leninizmus melléktárgy szigorlata alól mentesülnek azok a jelöltek, akik az 1—3 éves Pártfőiskolát vagy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, illetve a Honvédelmi Minisztérium által szervezett 3 éves Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemet eredményesen elvégezték, továbbá azok az egyetemi oktatók és tudományos dolgozók, akik az ideológiai oktatás keretében feldolgozták a filozófia, a politikai gazdaságtan, illetőleg a tudományos szocializmus teljes doktori vagy kandidátusi tananyagát és ebből a 9/1959. MTA. (A. K. 21—22.) számú utasítás 10. §-ának 1/b bekezdésében meghatározott bizottság előtt sikeres vizsgát tettek. Ez utóbbi mentesítés azonban csak a vizsga letételétől számított 4 éven belül adható”.

2. Az Utasítás 8. pontja a következő második bekezdéssel bővül:

„Az állatorvosi doktori címet használhatják — a foglalkozás megjelöléseként — a földművelésügyi miniszter által megállapított külön szabályok alapján azok az állatorvosok is, akik 1951. év előtt szereztek oklevelet”.

3. Az utasítás mellékleteként közzétett egységes doktori szabályzat 8. §-ának (2) bekezdése a fenti 1. pontban foglaltaknak megfelelően módosul.

4. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba. Az 1. pont rendelkezéseit alkalmazni kell mindazokra, akik az egyetemi doktori címet a 126/1960. (M. K. 8.) M. M. számú utasítás szerint szerzik meg.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

A művelődésügyi miniszter 152/1960. (M. K. 15.) M. M. számú

utasítása

az egyetemi doktori cím megszerzésével kapcsolatos eljárási díjról és költségekről szóló 162/1958. (M. K. 15.) M. M. számú utasítás módosításáról

Az egyetemi doktori cím megszerzésével kapcsolatos eljárási díjról és költségekről szóló 162/1958. (M. K. 15.) M. M. számú utasítást (a továbbiakban: Utasítás) az egészségügyi és a földművelésügyi miniszterekkel egyetértésben az alábbiak szerint módosítom:

1. Az Utasítás 2. pontjában foglaltak helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Ha a doktorjelölt doktori értekezésének elkészítésével kapcsolatos munkáját az egyetem valamelyik tanszékén végzi, köteles az e munka során felmerült tényleges kiadásokat (anyagfogyasztás stb.) — a tanszékvezető által globálisan megállapított összegben — az egyetemnek megtéríteni. Szociális helyzete alapján a doktorjelölt kérheti a dékántól a költségmegtérítés összegének mérséklését.

Az egyetem állományába tartozó oktatókat, valamint az egyetemen dolgozó akadémiai alkalmazásban álló kutatókat az illetékes kar dékánja mentesítheti a doktori értekezésük elkészítésével kapcsolatban felmerült tényleges kiadások megtérítése alól abban az esetben, ha az értekezés témája szervesen beleilleszkedik annak a tanszéknek oktatói vagy tudományos tevékenységébe, amelynek kötelékébe az értekezés készítője tartozik."

2. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

Az Országos Tervhivatal elnökének 16/1960. (Tg. É. 16.) O. T. számú

utasítása

az 1961. évi műszaki tervezési munkák tervjavaslatának elkészítéséről

A beruházások műszaki tervellátottságának biztosítása érdekében elrendelem 1961. évre a műszaki tervezési igények bejelentését és a műszaki tervezési munkák tervjavaslatának elkészítését az alábbiak szerint:

1. §

Az utasítás hatálya

Az utasítás hatálya

— a beruházókra, műszaki tervezést végeztető egyéb szervekre (továbbiakban: beruházók),
— a tervező vállalatokra, szervekre,
— mindezek irányító hatóságaira terjed ki.

2. §

A beruházók igénybejelentése

(1) A beruházók igénybejelentése tartalmazza a már leszerződött és 1961. évre átmenő tervezések jegyzékét, valamint az újabb megbízásokat az alábbiak szerint:

a) az 1961. évben tervezendő értékhatár feletti beruházások jegyzékét a tervezői teljesítmény díjösszegének feltüntetésével,

b) az 1961. évi exporttervezési igények díjösszegét, a szerződött tervezéseket tételesen a díjösszegek feltüntetésével,

c) az értékhatár alatti beruházások, valamint felújítások, továbbá a vállalatfejlesztési alap és egyéb források terhére 1961. év első felében tervezendő létesítmények jegyzékét a tervezői teljesítmény díjösszegének feltüntetésével,

d) az értékhatár alatti beruházások, valamint felújítások, továbbá a vállalatfejlesztési alap és egyéb források terhére 1961. év második felében végzendő tervezői teljesítmény díjösszegét egy összegben.

(2) Az igénybejelentésben az alábbi mutatókat kell feltüntetni:

— a beruházás megnevezése, helye, kapacitása,
— a beruházás teljes összege,
— a beruházás engedélyezésének kelte, illetve várható időpontja,
— a tervezési kiindulási adatok szolgáltatási határideje,
— a kivitelezés tervezett kezdési időpontja,
— a beruházás szakaszos megvalósítása esetén az egyes szakaszok megnevezése, azok kivitelezésének kezdési időpontja,
— az 1961. évben elvégzendő tervezési munkarészek megnevezése és elkészítési határidejük,
— az előirányzott teljes tervezési díjösszeg és
— az 1961. évi tervezési díjösszeg.

3. §

A tervezői tervjavaslat

(1) A tervjavaslat tartalmazza a beruházók bejelentett összes igényeit beruházó hatóságonként csoportosítva és összesítve az alábbiak szerint:

a) az 1961-ben tervezendő értékhatár feletti beruházások jegyzékét, a saját, valamint altervezésként kiadásra kerülő teljesítmények altervezőnkénti díjösszegének feltüntetésével,

b) az értékhatár feletti beruházások altervezésként végzendő tervezői munkáinak jegyzékét, az ezekre fordított tervezői teljesítmény feltüntetését és a generáltervezők megnevezését,

c) az értékhatár alatti beruházások, valamint felújítások, továbbá a vállalatfejlesztési alap és egyéb források terhére 1961. év első felében tervezendő létesítmények jegyzékét a saját, valamint altervezői teljesítmény díjösszegének feltüntetésével, az altervezők megnevezésével,

d) az értékhatár alatti beruházások, valamint felújítások, továbbá a vállalatfejlesztési alap és egyéb források terhére 1961. II. félévében díjösszegét egy összegben.

(2) A tervjavaslatban a 2. §. (2) bekezdésében előírt mutatókat kell feltüntetni, továbbá a saját, valamint az altervezők tervezési díjösszegeit altervezőnkénti bontásban.

4. §

A tervezés menete

(1) A beruházók tervezési igényeiket a mellékelt 1. sz. mintalapnak megfelelően generáltervezők szerint 4 példányban összeállítva, a felügyeleti hatóságaiknak 1960. augusztus 22-ig küldik meg.

A felügyeleti hatóságok a beérkezett igényeket felülvizsgálják, generáltervezőnként összesítik és augusztus 27-ig egy példányban megküldik a generáltervezőnek. Ezzel egy időben az igénybejelentések másolatát összesítve egy példányban az Országos Tervhivatalnak küldik meg.

(2) A beruházó hatóságok a mellékelt I. sz. mintalapnak megfelelően állítják össze és 1960. szeptember 5-ig küldik meg az Országos Tervhivatalnak azoknak a beruházásoknak a jegyzékét, amelyeknek terveit a beruházókkal, kivitelezőkkel vagy gyártó vállalatokkal kívánják elkészíttetni.

(3) A generáltervezők az altervezői igényeket 1960. szeptember 5-ig tartoznak az altervezőkkel közölni.

(4) A tervezővállalatok az 1. sz. mintalapnak megfelelően állítják össze tervjavaslataikat. A beállított határidőket a beruházókkal és altervezőkkel egyeztetni kell. Amennyiben a beruházók a tervező által javasolt határidőt nem fogadják el, az erre vonatkozó észrevételeket a tervjavaslat megjegyzés rovatában kell feltüntetni.

(5) A technológiai tervezővállalatok a mellékelt 1. sz. mintalapnak megfelelően állítsák össze és a tervjavaslat mellékleteként küldjék meg az Országos Tervhivatalnak azoknak az 5 millió Ft építési kiviteli összeget meghaladó beruházásoknak jegyzékét, amelyeknek magas-, illetve mélyépítési terveit is maguk kívánják elkészíteni.

(6) A tervezővállalatok összesítőiket a mellékelt 2. sz. mintalapnak megfelelően készítsék el.

(7) Az elkészített tervjavaslatokat és összesítőket 1960. szeptember 26-ig kell 2 példányban a tervezővállalat felügyeleti hatóságának és ezzel egy időben egy példányban az Országos Tervhivatalnak megküldeni.

(8) A tervezővállalatok felügyeleti hatóságai a tervjavaslatokat észrevételeikkel ellátva 1960. október 5-ig küldik meg egy példányban az Országos Tervhivatalnak és egy időben közlik tervezővállalataik 1961. évi tervezett forinttermelési értékét.

5. §

A terv jóváhagyása

(1) A tervjavaslatban bejelentett igényeket az Országos Tervhivatal felülvizsgálja, a tervezővállalatok kapacitásával összehangolja és összeállítja az 1961. évben tervezhető értékhatár feletti beruházások jegyzékét és a tervezővállalatok kapacitásának egyes beruházó hatóságok közötti felosztását, majd a javaslatot a Minisztertanácshoz jóváhagyásra előterjeszti.

(2) Az értékhatár feletti beruházásoknak a műszaki tervezési munkák tervébe való beállítása nem jelenti a beruházás engedélyezését. A tervezővállalat a beruházások tervezését csak a 3/1960. (Tg. É. 6.) O. T. számú utasítás szerint lefolytatott engedélyezési eljárás után kezdheti meg.

6. §

A jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

dr. Ajtai Miklós s. k.,
az Országos Tervhivatal elnökhelyettese.

Megjegyzés: Az utasítás mellékletét a Tervgazdasági Értesítő XII. évfolyam — 1960. augusztus 3-án megjelent — 16. száma tartalmazza.

Az egészségügyi miniszter 6/1960. (VIII. 20.) Eü. M. számú

rendelete

az orvosok elleni fegyelmi eljárás egyes szabályairól

Az orvosi rendtartásról szóló 1959. évi 8. számú törvényerejű rendelet hatálybaléptetésével és végrehajtásával kapcsolatos egyes rendelkezések tárgyában kiadott 51/1959. (XII. 31.) Korm. számú rendelet 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — az igazságügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, a Szakszervezetek Országos Tanácsával és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetével egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

A fegyelmi eljárás megindításáról az orvost írásban értesíteni kell és közölni kell vele azokat a körülményeket, amelyek a fegyelmi vétség alapos gyanúját alátámasztják

2. §

Az elsőfokú fegyelmi eljárást a megindításától számított négy héten belül be kell fejezni.

3. §

(1) Az elsőfokú fegyelmi tanács a fegyelmi eljárás alá vont orvost az állásától, illetőleg a magángyakorlattól ideiglenesen felfüggesztheti, ha a felfüggesztés a fegyelmi vétség súlyára tekintettel vagy az eljárás sikere érdekében szükségesnek mutatkozik.

(2) A felfüggesztésről az orvost írásban értesíteni kell. Az állástól való felfüggesztést az orvos munkáltatójával, a magángyakorlattól való felfüggesztést pedig az orvos magángyakorlatának helye szerint illetékes elsőfokú egészségügyi hatósággal is közölni kell.

A felfüggesztést kimondó határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A felfüggesztés a fegyelmi határozatnak az orvos részére történő kézbesítése napjával, alacsonyabb munkakörbe való áthelyezés kiszabása esetében pedig a határozat jogerőre emelkedése napjával megszűnik. Az elsőfokú fegyelmi tanács a felfüggesztést korábban is megszüntetheti, ha a felfüggesztés további fenntartása már nem mutatkozik szükségesnek.

(4) A munkabérnek az állástól való felfüggesztés idejére történő kifizetésére a Munka Törvénykönyvének rendelkezései az irányadók azzal, hogy a

visszatartott munkabért akkor is ki kell fizetni, ha az orvossal szemben a fegyelmi eljárás során pénzbírságot szabtak ki, illetőleg őt a magángyakorlattól eltiltották.

4. §

(1) Ha a tényállás megállapítása beható vizsgálatot igényel, a tárgyalás előtt vizsgálatot lehet tartani.

(2) A vizsgálatot az elsőfokú fegyelmi tanács elnöke folytatja le. Ha szükségesnek tartja, vizsgálóbiztos körzeműködését veheti igénybe.

(3) Vizsgálóbiztosként csak a munkafegyelem megtartásában élenjáró, köztiszteletben álló és megfelelő szakismerettel rendelkező orvost szabad kijelölni.

(4) Nem lehet vizsgálóbiztos az, akivel szemben az 51/1959. (XII. 31.) Korm. számú rendelet 10. §-ában megállapított kizáró ok áll fenn.

(5) A vizsgálóbiztosnak a lefolytatott vizsgálatról és annak eredményéről írásbeli jelentést kell tennie. A jelentéshez csatolnia kell a vizsgálat során készített jegyzőkönyveket.

5. §

(1) Az orvosetikai bizottság a rendelkezésre álló adatok alapján a fegyelmi eljárás során abban a kérdésben nyilvánít véleményt, hogy az orvos fegyelmi vétséget követett-e el és ha igen, milyen fegyelmi vétséget. Az orvosetikai bizottság állásfoglalását indokolni köteles.

(2) Az orvosetikai bizottság véleményének megadása előtt a fegyelmi eljárás alá vont orvost meghallgathatja.

(3) Az orvosetikai bizottság a fegyelmi büntetésre javaslatot nem tehet.

6. §

(1) Ha a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló magatartás (cselekmény, mulasztás) miatt büntetőeljárás indult és a tényállás annak eredménye nélkül nem tisztázható, az elsőfokú fegyelmi tanács elnöke az eljárást a büntetőeljárás jogerős befejezéséig szüneteltetheti. A fegyelmi eljárás szüneteltetéséről a fegyelmi eljárás alá vont orvost, valamint azt, aki a fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezte, illetőleg a panaszost írásban tájékoztatni kell.

(2) Az eljárás szüneteltetésének ideje nem számít be a 2. §-ban megállapított határidőbe.

7. §

(1) A határozathozatal előtt tárgyalást kell tartani.

(2) Ha a tényállás egy tárgyaláson nem tisztázható, a szükségeshez képest több tárgyalást lehet tartani. A határozatot azonban ebben az esetben is a 2. §-ban megállapított határidőn belül kell meghozni.

(3) A tárgyalás nyilvános. Ha a fegyelmi eljárás alá vont orvos kéri vagy a fegyelmi tanács elnöke szükségesnek tartja, zárt tárgyalást is el lehet rendelni.

8. §

(1) A fegyelmi tárgyalásra a fegyelmi eljárás alá vont orvost írásban meg kell idézni.

(2) A fegyelmi eljárás alá vont orvosnak, valamint az orvosetikai bizottságnak és a panaszosnak olyan időben kell az idézést, illetőleg a fegyelmi tárgyalás határnapjáról szóló értesítést megküldeni (kézbesíteni), hogy a tárgyalás időpontjáról legalább negyvennyolc órával a tárgyalás megkezdése előtt tudomást szerezzenek.

(3) Ha a fegyelmi eljárás alá vont orvos szabályszerű idézés ellenére a fegyelmi tárgyaláson nem jelent meg, ez a körülmény a tárgyalás megtartását és a határozathozatalt nem gátolja.

(4) A fegyelmi eljárás alá vont orvos kérelmére biztosítani kell, hogy a tárgyalás előtt az ügy irataiba betekinthessen.

9. §

(1) Határozathozatal előtt a fegyelmi eljárás alá vont orvost meg kell hallgatni.

(2) Ha az orvos szóbeli meghallgatása elhárithatatlan akadályba ütközik vagy a szóbeli meghallgatás — az orvos huzamos akadályoztatása miatt — a fegyelmi eljárás határidőn belüli befejezését gátolná, meg kell kísérelni írásbeli meghallgatását.

(3) Ha az orvos a fegyelmi tárgyaláson önhibáján kívül nem tud megjelenni és erről a fegyelmi tanács elnökét a határozat meghozatala előtt értesíti, módot kell adni későbbi szóbeli meghallgatására. Ha ez a fegyelmi eljárásnak határidőn belül történő befejezését gátolná, az orvost írásban kell meghallgatni.

(4) Írásbeli meghallgatás esetében az orvossal közölni kell a vizsgálat során megállapított tényeket és határidő kitűzésével fel kell hívni védekezésének előterjesztésére. Ez a határidő a felhívás kézhezvételétől számított három napnál rövidebb nem lehet.

10. §

Mellőzni lehet a fegyelmi eljárás alá vont orvos meghallgatását, ha *a)* szabályszerű idézés ellenére a tárgyaláson nem jelent meg és a távolmaradás indokát a fegyelmi tanács elnökével a határozat meghozatala előtt nem közölte,

b) írásbeli meghallgatása esetében a szabályszerű felhívás ellenére a megállapított határidőn belül védekezését nem terjesztette elő,

c) előzetes letartóztatásban vagy biztonsági őrizetben van, illetőleg szabadságvesztés büntetését tölti.

11. §

(1) Ha a fegyelmi eljárás alá vont orvos a fegyelmi tárgyaláson megjelent, közölni kell vele a vizsgálat során megállapított tényeket és az e tényeket alátámasztó bizonyítékokat.

(2) Az orvos részére biztosítani kell, hogy védekezését a tárgyaláson részletesen kifejthesse és a bizonyítékait előterjeszthesse.

12. §

(1) A fegyelmi tanács a tárgyaláson a fegyelmi vétség alapjául szolgáló tények bizonyítása, illetőleg tisztázása céljából tanúkat hallgathat meg.

(2) Ha a fegyelmi ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, a fegyelmi tanács szakértőt hallgathat meg.

(3) A fegyelmi tanács a tényállás megállapítása, illetőleg tisztázása céljából

a) szemlét tarthat,
b) a fegyelmi eljárás alá vont orvost és a panaszost okirat vagy más irat bemutatására hívhatja fel,
c) okiratokat szerezhet be.

13. §

(1) Ha a fegyelmi tárgyalást megelőzően vizsgálatot tartottak, a tárgyaláson ismertetni kell a vizsgálat során megállapított tényeket és az e tényeket alátámasztó bizonyítékokat.
(2) Ha a tényállás megnyugtató megállapítása szükségessé teszi, a tárgyaláson a vizsgálat során felvett bizonyítást meg kell ismételni.

14. §

(1) A fegyelmi tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni.
(2) A jegyzőkönyvet a fegyelmi tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá.

15. §

(1) Az elsőfokú fegyelmi tanács a tárgyalás befejezése után zárt ülésen szótöbbséggel határoz.
(2) A fegyelmi tanács a határozatát kizárólag a tárgyaláson megállapított bizonyítékokra alapíthatja; a bizonyítékokat a maguk összességében értékelni és meggyőződése szerint az orvosi rendtartás szellemének megfelelően bírálja el.

16. §

(1) A fegyelmi tanács, ha megállapítása szerint a fegyelmi eljárás alá vont orvos az orvosi rendtartásba ütköző fegyelmi vétséget követett el, fegyelmi büntetést kiszabó határozatot hoz.
(2) Ha a fegyelmi eljárás alá vont orvos a fegyelmi tanács megállapítása szerint az orvosi rendtartásba ütköző fegyelmi vétséget nem követett el, a fegyelmi tanács a fegyelmi eljárást megszüntető határozatot hoz.
(3) A fegyelmi határozatot az elsőfokú fegyelmi tanács elnöke és tagjai írják alá.

17. §

(1) Az elsőfokú fegyelmi határozat elleni fellebbezést az elsőfokú fegyelmi tanács elnökéhez kell benyújtani.
(2) A fellebbezésnek az elsőfokú fegyelmi határozat végrehajtására halasztó hatálya van.

18. §

(1) A másodfokú fegyelmi tanács a fellebbezésnek a másodfokú fegyelmi tanács elnökéhez érkezése napjától számított négy héten belül tárgyalást tart és érdemi határozatot hoz.
(2) A másodfokú fegyelmi tanács tárgyalására az elsőfokú fegyelmi tanács tárgyalására vonatkozó rendelkezések az irányadók.

19. §

(1) A másodfokú fegyelmi tanács a tárgyalás befejezése után zárt ülésen szótöbbséggel határoz.
(2) A másodfokú fegyelmi tanács az elsőfokú fegyelmi határozatot helybenhagyó, megváltoztató vagy hatályon kívül helyező határozatot hozhat.

20. §

Ha a fegyelmi eljárás alá vont orvos, illetőleg az orvosetikai bizottság az elsőfokú fegyelmi tanács határozata elleni fellebbezését a határozat kézbesítésétől számított tizenöt nap eltelte után nyújtotta be, úgyszintén ha a fellebbezést arra nem jogosult terjesztette elő, a másodfokú fegyelmi tanács elnöke a fellebbezést határozattal elutasítja. A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

21. §

A jogerős fegyelmi határozat végrehajtására a Munka Törvénykönyvének rendelkezései az irányadók, azzal a kiegészítéssel, hogy a fegyelmi büntetést az orvos orvosi törzslapjára is rá kell vezetni.

22. §

(1) Az orvosi oklevélhez kötött munkakörben munkaviszonyban álló orvosnak az ellene kiszabott fegyelmi büntetés hátrányos következményei alóli mentesítésére a Munka Törvénykönyvének rendelkezései az irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a mentesítés kérdésében az orvost alkalmazó intézet, intézmény, vállalat, illetőleg szerv vezetőjének és szakszervezeti bizottságának meghallgatásával a fegyelmi ügyben elsőfokon eljárt fegyelmi tanács dönt.
(2) Az orvos a fegyelmi határozattal kiszabott pénzbírság be nem fizetett összegének megfizetése alól nem mentesíthető.

23. §

Ha az orvos a munkaviszonyával kapcsolatos kötelességének megszegésével az őt alkalmazó intézetnek, intézménynek, vállalatnak, illetőleg szervnek kárt okozott, az okozott kár megtérítésére a Munka Törvénykönyvének rendelkezései az irányadók.

24. §

(1) A fegyelmi tanács tagja, valamint a vizsgálóbiztos kizárólag az esetleges készkiadásainak (a kiküldetési költségeknek) megtérítését igényelheti.
(2) A fegyelmi eljárás költségeit annak a szervnek kell — a részére megállapított költségkereten belül — biztosítani, amelynél a fegyelmi tanácsot megalakították.

25. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Doleschall Frigyes s. k.,
egészségügyi miniszter.

Közlemények

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Magyar Tudományos Akadémia Kibernetikai Kutató Csoport működését 1960. évi július hó 1-i hatállyal megszüntette és felhatalmazta a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, hogy a megszűnő Csoport helyett Számítástechnikai Központot létesítsen.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Terjeszti: A Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V. József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.51965 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 15. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. SZEPTEMBER 20.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1023/1960. (IX. 4.) Korm. határozat	Az orvosellátás biztosításáról	87
Miniszteri rendeletek	7/1960. (VIII. 24.) Eü. M.	A szakorvosi képesítésről	87
	8/1960. (IX. 1.) Eü. M.	A külföldön szerzett középfokú egészségügyi szakképesítést igazoló oklevelek honosításáról	89
Közlemények		A dolgozók más vállalathoz helyezése. (24.906/1960. Mü. M. — Legf. Ü. — SZOT.)	90
		A munkakönyv jogtalan visszatartása miatt keletkezett munkaügyi vitában — a vagylagos hatáskörre figyelemmel — mind a TEB, mind a bíróság eljárhat. A munkaügyi vitában érdekelt felektől függ, hogy az ügyet melyik szerv elé terjesztik. (83/1960. Legf. Ü. — Mü. M.)	90
Jogszabálymutató			91

Jogszabály

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1023/1960. (IX. 4.) számú

h a t á r o z a t a

az orvosellátás biztosításáról

1. Az Egészségügyi Minisztérium hozzájárulása szükséges olyan orvos alkalmazásához, aki az Egészségügyi Minisztérium felügyelete alatt álló intézménynél (szervnél) teljesít szolgálatot.

Az egészségügyi miniszter elrendelheti, hogy azokból a megyékből, ahol nagy az orvoshiány, csak a megyei tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi osztályának hozzájárulásával lehet más megyében, illetőleg a fővárosban orvost alkalmazni.

2. Új orvosi állást csak az Egészségügyi Minisztériummal egyetértésben lehet szervezni.

3. E határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese.

Miniszteri rendeletek

Az egészségügyi miniszter 7/1960. (VIII. 24.) Eü. M. számú

r e n d e l e t e

a szakorvosi képesítésről

Az 51/1959. (XII. 31.) Korm. számú rendelet 17. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

A szakorvosi cím használata

1. §

(1) A szakorvosi cím használatára az az orvos jogosult, aki valamely orvosi szakmából (betegségcsoportból) a szakorvosi képesítést e rendeletnek és végrehajtási utasításnak rendelkezései alapján megszerezte, vagy e rendelet hatálybalépése előtt érvényben volt jogszabályok alapján a szakorvosi cím használatára jogosultságot szerzett.

(2) A szakorvosi cím csak azzal az orvosi szakmával (betegségcsoporttal) kapcsolatban használható, amelyből az orvos a szakorvosi képesítést megszerezte.

A szakorvosi képesítés megszerzése

2. §

Szakorvosi képesítés az alább felsorolt orvosi szakmákból (betegségcsoportokból) szerezhető:

1. belbetegségek (belgyógyászat),
2. sebészet,
3. csecsemő- és gyermekbetegségek,
4. szülészet és nőgyógyászat,
5. szembetegségek,
6. psychiatria (elmebetegségek),
7. neurológia (idegbetegségek),
8. húgy- és ivarszervi bántalmak (urológia),
9. ortopédia,
10. fül-, orr-, torok- és gégebetegségek,
11. röntgenológia (röntgen-diagnosztika és röntgenterápia),
12. anaesthesiológia (műtéti érzéstelenítés),
13. sportorvostan,
14. reumatológia (mozgásszervi betegségek belgyógyászata) és fizikoterápia,
15. közegészségtan és járványtan (higiénia),
16. egészségügyi szervezés,
17. tüdőbetegségek és gümőkóros megbetegedések,
18. bőr- és nemibetegségek vagy bőr-, nemibetegségek és kozmetológia,
19. fog- és szájbetegségek,
20. orvosi laboratóriumi vizsgálatok,
21. kórbonctani és kórszövettani vizsgálatok,
22. onkoradiológia,
23. gyermeksebészet,
24. idegsebészet,
25. tüdősebészet,
26. baleseti sebészet (traumatológia),
27. gyermekkori gümőkóros megbetegedések,
28. fertőző betegségek,
29. gyermekpsychiatria,
30. közegészségügyi és járványügyi laboratóriumi vizsgálatok.

3. §

(1) A 2. §-ban felsorolt orvosi szakmák (betegségcsoportok) valamelyikéből a szakorvosi képesítést — e rendelet 8. §-ában foglaltak kivételével — az az orvos szerzi meg, aki a (2) bekezdésben említett utasításban meghatározott időtartamú orvosi gyakorlat után az Országos Szakorvosképesítő Vizsgabizottság előtt a választott orvosi szakmából (betegségcsoportból) a szakorvosi vizsgát sikerrel leteszi.

(2) A szakorvosi vizsgára bocsátás feltételeit az egészségügyi miniszter utasításban szabályozza.

4. §

(1) Külföldi gyógyintézetben eltöltött gyakorlati időnek az Országos Szakorvosképesítő Vizsgabizottság elnöke által a szakorvosi képesítés megszerzéséhez szükséges gyakorlati időbe történő beszámításához az egészségügyi miniszter előzetes engedélye szükséges.

(2) Külföldi orvostudományi egyetem speciális fakultásán oklevelet szerzett orvos ugyanabból az orvosi szakmából az egészségügyi miniszter utasításában meghatározott gyakorlati időnél egy évvel rövidebb gyakorlati idő után bocsátható szakorvosi vizsgára.

Az Országos Szakorvosképesítő Vizsgabizottság szervezete és feladatai

5. §

(1) A szakorvosi vizsgákkal kapcsolatos tennivalókat az Országos Szakorvosképesítő Vizsgabizottság (a továbbiakban: OSZV) végzi.

(2) A szakorvosi vizsga az OSZV tagjaiból alakított vizsgáztató bizottság előtt folyik le. Vizsgáztató bizottság Budapesten, Debrecenben, Pécsett és Szegeden működik.

(3) Az OSZV, valamint a vizsgáztató bizottságok szervezetét és feladatait e rendelet végrehajtási utasítása szabályozza.

A szakorvosi vizsga

6. §

A szakorvosi vizsga célja a klinikai szakmáknál megállapítani azt, hogy a szakorvosjelölt rendelkezik-e olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel, amelyek alapján az általa szabadon választott orvosi szakma (betegségcsoport) területén az átlagosnál lényegesen magasabb színvonalon képes betegeit korszerű elvek alapján gyógyítani, a betegségek megelőzésére korszerű intézkedéseket tenni, korszerű diagnosztikai és terápiás eljárásokat alkalmazni. A kórbonctani, a közegészségtani és járványtani, az orvosi laboratóriumi, valamint a közegészségügyi és járványügyi laboratóriumi szakorvosi vizsga célja megállapítani azt, hogy a szakorvosjelölt megfelelő szaktudással képes-e az összes korszerű kórbonctani, kórszövettani, közegészségügyi és laboratóriumi vizsgálatokat elvégezni és a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni. Bármelyik orvosi szakmából (betegségcsoportból) vizsgára jelentkező szakorvosjelöltnek járatosnak kell lennie orvosi szakmája tudományos irodalmában.

7. §

(1) A szakorvosi vizsgát az OSZV elnöke által kijelölt vizsgáztató bizottság előtt kell letenni.

(2) A szakorvosi vizsga gyakorlati és elméleti részből áll.

(3) A szakorvosi vizsgával kapcsolatos eljárási szabályokat e rendelet végrehajtási utasítása szabályozza.

8. §

(1) E rendelet hatálybalépésének napjától számított három hónapon belül előterjesztett kérelmére, az Egészségügyi Tudományos Tanácsnak és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének javaslata alapján szakorvosi vizsga letétele nélkül szakorvosnak minősíthető:

a) anaesthesiológiából az az orvos, aki a korszerű anaesthesiológiával legalább négy éven át

megszakítás nélkül foglalkozott, a szakma gyakorlati részét legalább ennyi ideje önállóan művelte, és e rendelet hatálybalépésének napján is anaesthesiológiai munkakörben dolgozik;

b) baleseti sebészetből az az orvos, aki sebészetből vagy ortopédiából szakorvosi képesítéssel rendelkezik, és e képesítésének megszerzése után legalább négy éven át megszakítás nélkül kórház (klinika) baleseti sebészeti osztályán, vagy legalább nyolc éven át a fegyveres erők valamely kórháza sebészeti osztályán dolgozott, és e rendelet hatálybalépésének napján is ilyen osztályon dolgozik;

c) fertőző betegségekből az az orvos, aki a belbetegségekből vagy a csecsemő- és gyermekbetegségekből szakorvosi képesítéssel rendelkezik, és e képesítésének megszerzése után legalább négy éven át megszakítás nélkül legalább 30 ágyas önálló, főhivatású fertőző osztályon, vagy belbetegségekből, illetve csecsemő- és gyermekbetegségekből való szakorvosi képesítés nélkül legalább 100 ágyas önálló, főhivatásu fertőzőbeteg osztályon legalább nyolc éven át dolgozott, és e rendelet hatálybalépésének napján is ilyen osztályon dolgozik;

d) gyermekpsychiatriából az az orvos, aki psychiatriából vagy neurológiából, vagy csecsemő- és gyermekbetegségekből szakorvosi képesítéssel rendelkezik, és e képesítésnek megszerzése után legalább négy éven át megszakítás nélkül magasszínvonalú gyermekpsychiatriai munkát végzett, és e rendelet hatálybalépésének napján is ilyen munkakörben dolgozik;

e) közegészségügyi és járványügyi laboratóriumi vizsgálatokból az az orvos, aki az orvosi laboratóriumi vizsgálatokból szakorvosi képesítéssel rendelkezik, és e képesítésének megszerzése után legalább négy éven át megszakítás nélkül közegészségügyi-járványügyi laboratóriumban dolgozott, és e rendelet hatálybalépésének napján is ilyen munkakörben dolgozik.

(2) Az (1) bekezdésben említett kérelem tárgyában az OSZV elnöke határoz. A kérvényt az OSZV elnökéhez címezve az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének Elnökségéhez kell benyújtani.

9. §

(1) Azok az orvosok, akik a 237 600/1936. B. M. számú rendeletben (Rendeletek Tára 768. oldal) meghatározott gyakorlati időnek több mint a felét az 1958. évi szeptember hó 1. napjáig már eltöltötték, a szakorvosi vizsgát 1960. évi augusztus hó 31. napjáig az említett rendelet rendelkezései szerint tehetik le.

(2) Azok az orvosok, akik az 1958. évi szeptember hó 1. napjáig a 237 600/1936. B. M. számú rendeletben megállapított gyakorlati idő felénél kevesebb gyakorlati időt töltöttek el, a szakorvosi képesítést e rendeletnek és végrehajtási utasításának rendelkezései szerint szerezhetik meg.

Vegyes rendelkezések

10. §

Külföldön szerzett szakorvosi képesítés elismerése kérdésében az OSZV elnökének javaslata alapján az egészségügyi miniszter határoz.

11. §

E rendelet hatálybalépése előtt megszerzett szakorvosi képesítés egyenértékű e rendelet 2. §-ában felsorolt, azonos orvosi szakmára (betegségcsoportra) vonatkozó szakorvosi képesítéssel.

12. §

(1) E rendelet az 1960. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba; egyidejűleg a 3/1958. (VIII. 17.) Eü. M. számú rendelet hatályát veszti.

(2) A szakorvosi képesítéssel kapcsolatos részletes eljárási szabályokat külön utasítás állapítja meg.

Dr. Doleschall Frigyes s. k.,
egészségügyi miniszter.

Az egészségügyi miniszter 8/1960. (IX. 1.) Eü. M. számú

rendelete

a külföldön szerzett középfokú egészségügyi szakképesítést igazoló oklevelek honosításáról

1. §

(1) A külföldön szerzett középfokú egészségügyi szakképesítést igazoló oklevél csak abban az esetben honosítható, ha az igazolt szakképesítés belföldön is megszerezhető, vagy korábban megszerezhető volt.

(2) A szakképesítés elnevezésében mutatkozó eltérés esetében az oklevelet a megfelelő magyar képesítés megjelölésével kell honosítani.

2. §

(1) A honosítási kérelmet az egészségügyi miniszterhez címezve a kérelmező lakóhelye szerint illetékes járási (városi, fővárosi, kerületi) tanács végrehajtó bizottságának egészségügyi csoportjánál (osztályánál) kell benyújtani. A kérelemhez mellékelni kell:

a) az oklevelet és

b) annak hiteles fordítását.

(2) A kérelem előterjesztésekor a magyar állampolgárságot személyi igazolvány bemutatásával kell igazolni. Az egészségügyi csoport (osztály) a személyi igazolvány alapján feljegyzi a kérelemre, hogy a kérelmező magyar állampolgárságát igazolta. Ha a kérelmező nem magyar állampolgár, a kérelemhez csatolni kell annak igazolását is, hogy állandó jelleggel belföldön lakik.

3. §

(1) A honosítási kérelmet az egészségügyi miniszter bírálja el.

(2) Az egészségügyi miniszter a honosítást határozott ideig tartó gyakorlat igazolásához és vizsga letételéhez kötheti.

4. §

(1) A honosított oklevélre honosítási záradékot kell rávezetni.

(2) Az egészségügyi miniszter a honosított oklevelek nyilvántartásba vételéről gondoskodik.

5. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba,

Dr. Doleschall Frigyes s. k.,
egészségügyi miniszter.

Közlemények

A dolgozók más vállalathoz helyezése

Az utóbbi időben mind gyakoribbak azok a munkaügyi viták, amelyek a dolgozóknak más vállalathoz helyezésével kapcsolatosak. Ennek oka az, hogy a vállalatok az esetek jórészében figyelmen kívül hagyják a Munka Törvénykönyvének az áthelyezésre vonatkozó rendelkezéseit. E nem kívánatos állapot megszüntetése érdekében szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet az alábbiakra:

1. A Mt. 133. § rendelkezése szerint a dolgozó munkaviszonyát megszüntető, más vállalathoz történő áthelyezése történhet: *a)* saját kérelemre vagy *b)* népgazdasági (termelési, hivatali) érdekből. Mindkét esetben — tehát úgy a saját kérelemre, mint a népgazdasági érdekből történő áthelyezés esetén —

a) az áthelyezésre a két érdekelt vállalat legközelebbi közös felügyeleti hatósága, ha pedig ilyen nincsen (mert pl. más iparágba tartoznak) a két érdekelt miniszter jogosult. Ez alól csak az az eset képez kivételt, amikor a vállalat igazgatója a minisztertől kapott felhatalmazás folytán, átruházott jogkörben, dolgozókat más vállalathoz helyezhet;

b) figyelemmel kell lenni a Mt. 134. § (2) bekezdés, valamint a Mt. V. 292./A §-ának a szakszervezeti funkcionáriusok áthelyezését korlátozó rendelkezéseire;

c) be kell tartani a Mt. 135. § (1) bekezdésében előírt tizenöt napos közlési határidőt. Ettől csak a saját kérelemre történő áthelyezés esetén lehet eltérni, amikor is az új munkahely elfoglalásának időpontját a kérelem, illetőleg megegyezés alapján lehet meghatározni;

d) az áthelyezésről szóló írásbeli értesítésben az új munkahely elfoglalására kijelölt időpont mellett minden esetben közölni kell egyrészt azt, hogy az áthelyezés „saját kérelemre" vagy „népgazdasági érdekből" történt, továbbá a dolgozó új munkakörét és munkabérét. A „népgazdasági érdekből" történő áthelyezés esetén ezeken kívül fel kell hívni a dolgozó figyelmét arra, hogy a közléstől számított nyolc napon belül jogorvoslattal élhet az egyeztető bizottságnál, illetőleg vezetőállású esetében a szolgálati felettesnél, továbbá helyes tájékoztatást kell adni a Mt. 137. § (2) és (4) bekezdésének az új munkahely elfoglalásával kapcsolatos kötelezettségről, valamint az el nem foglalás következményeiről szóló rendelkezéseiről;

e) a dolgozó munkakönyvébe a „munkaviszony megszűnési időpontja"-ként a legutolsó munkában töltött napot, „megszűnési mód"-ként pedig áthelyezve bejegyzést kell írni. Ezenkívül a következő sorba a „munkáltató neve és székhelye" rovatba az áthelyezőnek minden esetben be kell írnia annak a vállalatnak stb. megnevezését, amelyhez az áthelyezés történt. (E bejegyzést azután majd az új vállalat felülbélyegzi a dolgozó jelentkezésekor.) A „munkábalépés napja"-ként a munkaviszony megszűnése napjaként megjelölt napot követő napot kell bejegyezni akkor is, ha az adott esetben nem munkanap;

f) ha az új vállalat a dolgozó alkalmazását (munkábaállítását) megtagadja, az áthelyezést meghiúsultnak kell tekinteni, s így a dolgozó munkaviszonya a régi vállalatnál változatlanul fennáll.

2. *a)* Az ún. kikérő levelek alapján történő áthelyezésre ugyancsak vonatkoznak a fent ismertetett szabályok. Ez esetben is mindig előre tisztázandó, hogy a kikérésre áthelyezést ki kezdeményezte, „saját kérelemre" vagy „népgazdasági érdekből" történik-e, és ezt az áthelyezésről szóló írásbeli értesítésben (utasításban) fel kell tüntetni.

b) A saját kérelemre (így a kikérésre) történő áthelyezés iránti kérelem elbírálása mérlegelés tárgyát képezi, egyeztető bizottság tehát az áthelyezési jogkört gyakorlót a dolgozó áthelyezésére nem kötelezheti. (A kikérésre hivatkozással bejelentett munkaviszonymegszüntetési szándék elfogadása jelenthet kölcsönös megegyezéssel történő munkaviszonymegszüntetést, amikor is a dolgozó munkakönyvébe a munkaviszony megszűnés módjaként „hozzájárulással kilépett" bejegyzést kell írni.)

3. A „saját kérelemre" más helységben levő vállalathoz helyezés esetén a dolgozót nem illeti meg költözködési illetmény, különélési díj és hazautazási költségtérítés. (24.906/1960. Mü. M. — Legf. Ü. — SZOT.)

A munkakönyv jogtalan visszatartása miatt keletkezett munkaügyi vitában — a vagylagos hatáskörre figyelemmel — mind a TEB, mind a bíróság eljárhat. A munkaügyi vitában érdekelt felektől függ, hogy az ügyet melyik szerv elé terjesztik

A munkakönyv jogtalan visszatartásával kapcsolatos munkaügyi vita a Mt. 143. § (1) bekezdése értelmében nem tartozik az egyeztető bizottságok kizárólagos hatáskörébe. Az ilyen jellegű munkaügyi viták legtöbbször a munkaviszony fennállása kérdésében felmerült viták következményeiként jelentkeznek, és többnyire kártérítési követeléssel is kapcsolatosak.

A munkaviszony fennállása alatt keletkezett vita esetén az elsőfokú egyeztető bizottsági eljárás igénybevétele nem mellőzhető (Mt. 148. § (2) bek.), a Mt. V. 249/A. § értelmében azonban a munkaügyi vitában érdekelt felek a területi egyeztető bizottság helyett a járásbíróság elé terjeszthetik azt az egyeztető bizottság kizárólagos hatáskörébe nem tartozó munkaügyi vitát, amelyben az elsőfokon eljárt egyeztető bizottság határozatot hozott, illetve szavazategyenlőség miatt dönteni nem tudott. A fentiekre figyelemmel tehát a munkakönyv visszatartásával kapcsolatos jogviták — hasonlóan az egyeztető

bizottságok kizárólagos hatáskörébe nem tartozó anyagi természetű követelésekkel kapcsolatos jogvitákhoz — az ügyben érdekelt felek elhatározásától függően, akár a területi egyeztető bizottság, akár a bíróság elé vihetők.

A munkaviszony megszűnése után keletkezett ilyen vitákat előzetes egyeztető bizottsági eljárás mellőzésével célszerű közvetlenül a bíróság elé terjeszteni. (Mt. 148. § (2) bek.) (83/1960. Legf. Ü.—Mü. M.)

Jogszabálymutató

1960. augusztus 24-től 1960. szeptember 13-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	38/1960. (VIII. 28.) Korm. rendelet	A lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjakról szóló 3/1960. (I. 10.) Korm. számú rendelet egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről.
	3/1960. (VIII. 28.) É. M.—P. M.	A lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjakról szóló, a 38/1960. (VIII. 28.) Korm. számú rendelettel kiegészített 3/1960. (I. 10.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról.
	39/1960. (VIII. 30.) Korm. rendelet	A felsőoktatási intézmények dolgozóinak bérrendezéséről szóló 26/1956. (IX. 2.) M. T. számú rendelet hatályon kívül helyezéséről.
	40/1960. (VIII. 30.) Korm. rendelet	A gépjárművek kötelező szavatossági biztosításáról szóló 30/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet módosításáról.
	42/1960. (IX. 1.) Korm. rendelet	A gümőkór elleni küzdelem továbbfejlesztéséről.
	1021/1960. (IX. 4.) Korm. határozat	A képesítési rendszer bevezetéséről a Tanács végrehajtóbizottságok titkárságainál és szakigazgatási szerveinél.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¹/₄ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

1960.52083 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 16. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. OKTÓBER 8.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1960. évi 23. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya között a kulturális és tudományos együttműködés tárgyában Budapesten, 1959. évi december hó 19. napján kötött egyezmény kihirdetéséről	93
Miniszteri utasítások	127/1960. (18) Mü. M.	A kutatóintézetek dolgozóinak bérrendezéséről	95
Jogszabálymutató			105

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1960. évi 23. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya között a kulturális és tudományos együttműködés tárgyában Budapesten, 1959. évi december hó 19. napján kötött egyezmény kihirdetéséről

(Az egyezmény megerősítéséről szóló jegyzékváltás 1960. május hó 6. napján megtörtént.)

1. §. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya között a kulturális és tudományos együttműködés tárgyában Budapesten, 1959. évi december hó 19. napján kötött egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. §. Az 1. §-ban említett egyezmény eredeti magyar nyelvű szövege a következő:

„EGYEZMÉNY

a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya közötti kulturális és tudományos együttműködés tárgyában.

A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya attól a kívánságtól vezérelve, hogy a szocialista internacionalizmuson alapuló baráti kapcsolatokat a két ország között a tudományos, a kulturális hagyományok és vívmányok kölcsönös megismerésén keresztül elmélyítsék, egyetértve abban a törekvésben, hogy a tudósok, a kulturális dolgozók és művészek, valamint a tudományos és kulturális intézmények együttműködését kiszélesítsék és még szorosabbra fűzzék, hogy így az új szocialista kultúra fejlődését előmozdítsák és hozzájáruljanak a két népnek a szocializmus győzedelmes felépítéséért, a tartós békéért vívott közös harcához, az alábbi egyezményt kötik:

E célból a Magyar Népköztársaság Kormánya *Benke Valéria* művelődésügyi minisztert és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya *Alexander Abusch*, a kulturális ügyek miniszterét nevezték ki meghatalmazottaikként, akik a helyes és kellő formában kiállított megbízólevelük kicserélése után a következőkben állapodtak meg:

1. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják tudományos intézményeik, mint az akadémiák, az egyetemek, a főiskolák együttműködését tudományos feladataik megoldásában, valamint ezen intézmények tudományos kutatómunkái tapasztalatainak és eredményeinek állandó kicserélését, tudósok rendszeres cseréjét előadások tartására és tanulmányi célokból, delegátusok kölcsönös kiküldését tudományos konferenciákra, úgyszintén tudományos munkák és folyóiratok fordítását és cseréjét.

2. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják a tanszékek, valamint a német nyelvi és irodalmi lektorátusok tevékenységét a Magyar Népköztársaságban, illetve a magyar nyelvi és irodalmi lektorátusok tevékenységét a Német Demokratikus Köztársaságban lektorok kiküldésével és megfelelő anyagok cseréjével, valamint a másik állam történelmének, irodalmának, ország- és gazdaságismeretének a főiskolák és az általános iskolák megfelelő tanterveibe való beiktatásával.

3. Cikkely

A szerződő felek lehetővé teszik a másik ország aspiránsainak, egyetemi hallgatóinak egyetemeikre, fő- és szakiskoláikra való felvételét tanulmányaik folytatása céljából.

4. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják a pedagógiai főiskolák és intézetek közötti együttműködést, delegációk cseréjét az általános-, szak- és felnőttképző iskolák feladatainak és felépítésének tanulmányozása céljából, valamint tantervek, tanszerek, pedagógiai folyóiratok és könyvek cseréjét.

5. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják az együttműködést az irodalom, a könyvkiadás, a film, a színház, a zene, a képzőművészet, a népművészet, a kulturális tömegmunka, a könyvtárügy, az artisztika területén, delegációk, kulturális dolgozók, művészek, valamint művészeti együttesek kölcsönös kiküldésével. Továbbá támogatják szakemberek cseréjét e területekről előadások tartása, tanulmányutak megvalósítása és kongresszusokon, konferenciákon való részvétel céljából, úgyszintén a kulturális és művészeti intézmények együttműködését.

6. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják:

a) színvonalas német művészeti és irodalmi művek magyarra, illetve színvonalas magyar művészeti és irodalmi művek németre fordítását, valamint ezek cseréjét és kiadását;

b) zeneművek cseréjét és nyilvánosságra hozatalát;

c) a másik ország sajtó- és egyéb kiadványainak, filmeknek, színdaraboknak, hanglemezeknek és hangszalagoknak cseréjét.

7. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják a tömeg- és kulturális szervezetek, különösen a művészeti szövetségek és sportegyesületek együttműködését, a szervezetek képviselőinek meghívását, közös kulturális és sportrendezvények, valamint turistacserék megvalósítását.

8. Cikkely

A szerződő felek előmozdítják és támogatják a rádió és televízió együttműködését.

9. Cikkely

A szerződő felek támogatják és elősegítik a másik ország sajtóügynökségei és sajtószervei képviselőinek tevékenységét, valamint újságírók cseréjét.

10. Cikkely

(1) A szerződő felek kölcsönösen megvédik — kiváltképpen a rájuk nézve érvényes nemzetközi jogra vonatkozó egyezmények keretén belül — a másik ország polgárainak és jogi személyeinek szerzői jogát és a szerzői jogok érvényrejuttatásánál szükséges segítséget nyújtanak.

(2) A felmerülő szerzői jogi vitákat, kölcsönös egyetértésben, a mindenkori szerzői jogvédő szervek bevonásával rendezik. A szerződő felek, a másik fél számára jelentőséggel bíró valamely harmadik ország állampolgáraival vagy jogi személyeivel kapcsolatosan adódó viták esetén egymást kölcsönösen értesítik és egymásnak segítséget nyújtanak.

11. Cikkely

(1) A szerződő felek előmozdítják és támogatják a másik ország minden téren elért eredményeinek széleskörű népszerűsítését.

(2) Mindkét fél támogatja kulturális és tájékoztató irodák, illetve központok felállítását és azok tevékenységét a másik fél országában.

12. Cikkely

Jelen egyezmény megvalósítása céljából kulturális és tudományos együttműködési munkatervekben állapodnak meg mindenkor egy, vagy több évi időtartamra.

13. Cikkely

(1) Az egyes intézmények és szervezetek között a kulturális és tudományos együttműködésre vonatkozó, eddig létrejött megállapodások érvényben maradnak, amennyiben megfelelnek a jelen egyezményben foglalt rendelkezéseknek.

(2) A jövőben megkötendő kulturális és tudományos együttműködésre vonatkozó megállapodások is csak akkor érvényesek, ha megfelelnek a jelen egyezmény rendelkezéseinek.

14. Cikkely

Ez az egyezmény ötéves időtartamra szól; mindenkor további öt évre érvényben marad, amennyiben a szerződő felek egyike sem mondja fel hat hónappal a lejárat előtt.

A jelen egyezményt a szerződő felek a saját országukban érvényben levő rendelkezéseknek megfelelően megerősítik és az az igazoló jegyzékváltás napján lép életbe.

15. Cikkely

Jelen egyezmény életbelépésekor az 1950. június 24-én kötött egyezmény a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság kulturális együttműködéséről, hatályát veszti.

Készült Budapest, 1959. december 19-én két példányban, magyar és német nyelven; mindkét szöveg egyformán hiteles.

A fentiek hiteléül a szerződő felek meghatalmazottai ezt az egyezményt aláírták és pecséttel ellátták.

A Magyar Népköztársaság Kormánya megbízásából:	A Német Demokratikus Köztársaság Kormánya megbízásából:
Benke Valéria s. k.,	*Alexander Abusch* s. k."

3. §. E törvényerejű rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban az 1960. évi május hó 6. napjával kezdődő hatállyal kell alkalmazni. Végrehajtásáról a külügyminiszterrel egyetértésben a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Dobi István s. k., a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke,	*Kristóf István* s. k., a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 127/1960. (18) Mü. M. számú

utasítása

a kutatóintézetek dolgozóinak bérrendezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazása alapján — a pénzügyminiszterrel, az illetékes miniszterekkel és főhatóságok vezetőivel, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben —

a) a költségvetésből gazdálkodó kutatóintézetek (intézmények) dolgozóinak bérrendezéséről,

b) az ipari kutatóintézetek dolgozóinak a felügyeletet gyakorló minisztérium elbírálása szerinti részleges bérmódosításáról, valamint

c) mind a költségvetésből gazdálkodó, mind pedig az ipari kutatóintézeteknél az anyagi ösztönzés fokozásáról

az alábbi utasítást adom ki:

I.

1. §.

Az utasítás hatálya

(1) Az utasítás hatálya kiterjed

a) az *1. sz. melléklet* A) részében felsorolt kutatóintézetek (intézmények; továbbiakban: intézetek) állományába tartozó valamennyi dolgozóra;

b) az *a)* pontban említett intézetek mellett működő költségvetési üzemek és folyószámlás rendszerben gazdálkodó szervek állományába tartozó dolgozókra, valamint a kutatóintézetek külső megbízásos munkáihoz alkalmazott dolgozókra; továbbá

c) az *1. sz. melléklet* B) részében felsorolt szervek állományába tartozó, a 900-as kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozókra.

(2) Az utasítás hatálya nem terjed ki a vállalatok (üzemek) kutatórészlegeinek dolgozóira.

2. §.

Az alapbér megállapítása

(1) Az utasítás hatálya alá tartozó dolgozók alapbérét — munkakörük figyelembevételével — az utasítás *2. számú mellékletében* foglalt munkaköri bértáblázat, illetve a *3. számú melléklete* szerinti munkaköri besorolási feltételek alapján, a bértétel alsó és felső határa között kell megállapítani.

(2) Annak a dolgozónak a bérét, akinek munkaideje a munkakörére általában megállapított törvényes munkaidőnél rövidebb, a teljes munkaidővel foglalkoztatottak részére megállapított alapbér időarányos részében kell meghatározni.

3. §.

Az alkalmazás és besorolás különleges szempontjai

(1) Egyes munkakörök betöltéséhez, illetve egyes kulcsszámokba való besoroláshoz a 3. számú mellékletben feltüntetett iskolai végzettség szükséges. A végzettség alól felmentésnek — a (2)—(3) bekezdésekben foglaltak kivételével — helye nincs.

(2) A jelen utasítás hatálybalépésekor a 930—935, illetve a 940. kulcsszámú munkakörök valamelyikébe sorolt, a 3. számú mellékletben előírt képesítéssel nem rendelkező, 40 év feletti és az adott munkakört ténylegesen ellátó dolgozóknál a képesítés, illetve végzettség megszerzése alól az igazgató javaslatára a felügyeleti szerv vezetője felmentést adhat.

(3) A 40 év alatti, az előírt végzettséggel nem rendelkező, de az utasítás hatálybalépésekor már a 930—935., illetve a 940. kulcsszámú munkakörök valamelyikét betöltő dolgozó részére legfeljebb az 1968. évi december hó 31. napjáig adható haladék az előírt végzettség megszerzésére. E határidő után az a dolgozó, aki az előírt végzettséget nem szerezte meg, e munkakörökben nem foglalkoztatható.

(4) Azokban a munkakörökben, ahol a besorolás gyakorlati idő letöltését írja elő, gyakorlati időnek a dolgozó jelenlegi munkakörével azonos jellegű munkán, bármely területen — pl. felsőoktatási intézményben, iparvállalatoknál stb. — eltöltött időt kell tekinteni. A felügyeleti szerv meghatározhatja, hogy e bekezdés alapján milyen munkakörben eltöltött tevékenység számítható be a gyakorlati időbe. A gyakorlati idő mértékére vonatkozó előírások alól felmentésnek helye nincs.

(5) A gyakornokok munkabérét munkaviszonyuk első hat hónapjában a 119/1960. (13) Mü. M. számú utasítás, illetve az Egészségügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó intézetekben az orvosgyakor-

nokok bérét a 26/1960. (Eü. K. júl. rk.) Eü. M. számú utasítás alapján kell megállapítani.

(6) *a)* Az utasítás hatályba lépése után azt a dolgozót, aki az egyetem vagy főiskola elvégzése után munkaviszonyba még nem lépett, illetőleg a munkaviszonyban töltött ideje a 36 hónapot még nem érte el, ezen időszak elteltéig tudományos gyakornokként, illetve tudományos segédmunkatársként csak határozott időre szóló munkaviszonyban szabad alkalmazni.

b) A tudományos gyakornokot a hathónapos gyakornoki idő eltelte után — amennyiben munkaviszonyát továbbra is fenntartják — tudományos segédmunkatársként vagy a ténylegesen végzett munkájának megfelelő más munkakörbe kell besorolni.

c) Ha a tudományos segédmunkatárs munkaviszonyát az *a)* pontban meghatározott idő eltelte után is fenn kívánják tartani, őt erről — lehetőleg a munkaviszony megszűnése előtt hat hónappal — írásban értesíteni kell. A munkaviszony továbbfolytatása esetén a dolgozót az *a)* pontban meghatározott 36 hónap eltelte után tudományos munkatárssá vagy a ténylegesen végzett munkájának megfelelő más munkakörbe kell átsorolni.

d) A meghatározott időre alkalmazott tudományos segédmunkatárs munkaviszonya közös megegyezéssel a határozott idő eltelte előtt is határozatlan időre szóló munkaviszonnyá alakítható át. Erről a dolgozót írásban kell értesíteni. A munkaviszony jellegének megváltoztatása nem érinti azt a tényt, hogy a dolgozó 3 évnél kevesebb gyakorlat esetén tudományos munkatársként nem sorolható be, illetve azt, hogy a dolgozót a 3 évi gyakorlata megszerzése után tudományos munkatárssá vagy más munkakörbe kell átsorolni.

e) Az utasítás hatálybalépésének időpontjában tudományos gyakornokként, vagy tudományos segédmunkatársként alkalmazott dolgozók munkaviszonyának eddigi jellege nem változik. Ezek közül a legalább 3 évi gyakorlattal rendelkező tudományos segédmunkatársakat az utasítás első alkalommal történő végrehajtása során tudományos munkatárssá vagy ténylegesen végzett munkájuknak megfelelő más munkakörbe kell átsorolni, azokat a gyakornokokat, illetve tudományos segédmunkatársakat pedig, akik 6, illetve 36 hónapnál kevesebb munkaviszonnyal rendelkeznek, a 6., illetve 36. hónap eltelte után kell átsorolni.

f) Az intézet vezetője köteles gondoskodni arról, hogy a tudományos gyakornokként, illetve tudományos segédmunkatársként történő foglalkoztatás ideje alatt az intézet mindenkori alapbér keretéből, illetve béralap keretéből a dolgozó átsorolásához szükséges összeg rendelkezésre álljon. Ezen a címen alapbérkeret, illetve béralapkeret emelést nem szabad kérni.

(7) Az 1. számú melléklet B) kimutatásában szereplő intézeteknél a *900-as* kulcsszámok valamelyikébe legfeljebb annyi dolgozót szabad besorolni, mint ahány *900*-as kulcsszámú álláshely az intézet költségvetésében jóváhagyásra került. Új 900-as kulcsszámú álláshelyek engedélyezése a Pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

4. §.

Korpótlék

(1) Az intézetek állományába tartozó dolgozókat — a bányászati kutatóintézetek földalatti munkán foglalkoztatott dolgozóit kivéve — beszámított munkaviszonyban töltött idejük alapján, a munkakörük szerint járó alapbéren felül, korpótlék illeti meg. A korpótlék mértéke a beszámított munkaviszonyban töltött idő minden 5 éve után a havi alapbér 2 százaléka.

(2) A munkaviszonyban töltött idő beszámítására a közszolgálati alkalmazottak közszolgálatban és a közszolgálat körén kívül eltöltött idejének beszámításáról szóló 81/1950. (III. 19.) M. T. számú rendelet rendelkezései az irányadók, az alábbiak figyelembevételével:

a) A közszolgálatban főfoglalkozású minőségben eltöltött időt figyelembe kell venni. A harminc napnál hosszabb ideig tartó megszakítás időtartamát nem szabad számításba venni. A beszámítható időket össze kell vonni. A beszámított munkaviszonyban töltött idő kezdeteként így jelentkező időpont az alkalmazás kezdő időpontja. Az alkalmazás kezdő (töredék) évét teljes naptári évnek kell tekinteni. A fizetésnélküli szabadságon eltöltött időből legfeljebb 1 évi időt szabad figyelembe venni, kivéve, ha az alkalmazott közérdekből volt fizetésnélküli szabadságon.

b) Az egészségügyi szakképzettségű dolgozók szolgálati idejét diplomájuk, illetve oklevelük keltétől kell számítani. Ha az egészségügyi szakképzettségű dolgozó huzamosabb ideig munkaviszonyban nem állott és a kiesett időtartam több mint 5 év, a kiesett időből a jelen utasítás hatálybalépése után korpótlék megállapítása szempontjából legfeljebb 5 évet szabad figyelembe venni.

c) Az egyetemi, főiskolai vagy középiskolai (szakiskolai) tanulmányok, valamint a szakérettségis tanfolyam időtartama a munkaviszonyban töltött időbe csak akkor számítható be, ha a tanulmányok folytatása alatt a munkaviszony fennállt.

d) A nyugdíjazást megelőzően, illetve azt követően közszolgálati vagy közszolgálaton kívüli munkaviszonyban töltött időnek a korpótlék meghatározása szempontjából való beszámítása is a jelen §-ban foglaltak szerint történik.

(3) Ha az 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet (Mt. V.) 93. § (2) bekezdése alapján az alkalmazott a jelen § (2) bekezdésében említettnél kedvezőbb beszámításban részesülhet, az Mt. V. 93. § (2) bekezdése rendelkezései szerint kell a munkaviszonyban töltött idejét számításba venni.

5. §.

Egyéb pótlékok és díjazások

(1) A sugárártalmi pótlék megállapítására és folyósítására vonatkozóan a 109/1959. (6) Mü. M. számú utasítás az irányadó.

(2) A fertőzési pótlék megállapítására és folyósítására vonatkozóan a 3100—5/1954. (Eü. K. IV. 1.) Eü. M. számú utasítás az irányadó.

(3) Az egészségre ártalmas munkahelyen dolgozó munkások pótlékát a 37/1956. (X. 14.) M. T. számú rendelet 8. §-a alapján — a 12. §-a (2) bekezdése figyelembevételével — kell megállapítani.

(4) A nyelvtudási pótlék megállapítására a 274/13/1951. N. T. számú határozat, valamint az azt módosító és kiegészítő jogszabályok az irányadók.

(5) A bányászati kutatóintézetek földalatti munkán foglalkoztatott dolgozói részére a nehézipari miniszter által meghatározott körben és mértékben földalatti pótlék, hűségjutalom és illetményszén jár.

(6) Miután az utasítás hatálya alá tartozó dolgozók — a bányászati kutatóintézetek földalatti munkán foglalkoztatott dolgozóit kivéve — közszolgálati alkalmazottaknak tekintendők, rájuk vonatkozóan a közszolgálati alkalmazottakra vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni. Ennek megfelelően pótlék nélküli túlmunkadíjazás a III. és IV. állománycsoportba tartozók részére fizethető az alapbér nagyságára való tekintet nélkül. — Az éjszakai pótlék fizetésére a 14/1956. (V. 30.) M. T. számú rendelet 12. §-a az irányadó.

(7) Nem fizethető az utasítás hatálya alá tartozó dolgozók részére olyan pótlék (csoportvezetői pótlék stb.) vagy díjazás, amelynek fizetését a jelen utasítás nem engedélyezi.

6. §.

Jutalmazás

(1) A kutatóknak a szocialista építés kulturális és gazdasági szükségleteinek kielégítését szolgáló legfontosabb feladatok eredményes megoldására irányuló anyagi ösztönzését elsősorban az alapbéreknek a végzett munkához igazodó megállapításával és esetenkénti módosításával kell megvalósítani. Ezen túlmenően az anyagi ösztönzés fokozására az intézet vezetőjének, illetve a felügyeleti hatóságnak jutalmazási alap áll rendelkezésére az alábbiak szerint:

a) A költségvetésben, illetve a béralapban jutalmazási keretként a kutató, műszaki és szakmunkás munkakörben foglalkoztatott — 930—935, 940—949, 967—970, 980—981 és 984 kulcsszámok valamelyikébe sorolt — dolgozók éves alapbére 5 százalékát kell előirányozni.

b) Az *a)* pontban nem említett egyéb dolgozók jutalmazási kerete éves alapbérük 1 százaléka.

c) A *b)* pontban említett dolgozók jutalmazására felhasználható az a) pont szerinti jutalmazási keretből annak legfeljebb 20 százaléka is.

(2) *a)* Az (1) bekezdésben említett jutalmazási kereten felül, az intézet állományába tartozó valamennyi dolgozó jutalmazására felhasználható még a megbízásos munkák árbevételének legfeljebb 5 százaléka is, amely azonban nem haladhatja meg az éves béralap 5 százalékát.

b) A jutalmazási keret képzése szempontjából nem tekinthetők megbízásos munkának a felügyeleti szerv által kitűzött feladatok és a termelési tevékenység.

c) A felügyeleti szerv vezetője az *a)* pontban említett jutalmazási keretből az éves béralap 5 százalékánál nagyobb mértékű összeg kifizetését — különlegesen indokolt esetben, a munkaügyi miniszterrel és pénzügyminiszterrel egyetértésben — engedélyezheti.

d) Az *a)* pontban említett szabályozást az 1961. évi január hó 1. napjától kell alkalmazni. Ettől az időponttól a műszaki fejlesztési alap képzéséről, felhasználásáról és az ipari kutatóintézetek pénzgazdálkodásáról szóló 203/1958. (P. K. 37.) P. M. számú utasítás 3. § (5) bekezdésének a jutalmazásra vonatkozó része, valamint az intézetek dolgozóinak jutalmazásával kapcsolatban kiadott és a jelen utasítással ellentétes mindennemű engedélyezés hatályát veszti.

(3) *a)* Az (1) és (2) bekezdés szerinti jutalmazási keretet elsősorban az intézet jóváhagyott éves tématervében szereplő legfontosabb kutatások eredményes teljesítésében és a befejezett témák hasznosításában részt vett dolgozók jutalmazására kell fordítani.

b) A felügyeleti szerv a jutalmazási keret egészének vagy egy részének felhasználását az általa a tématervek jóváhagyásakor előzetesen megszabott, az intézet éves tématervében szereplő kutatási feladatok teljesítésétől teheti függővé.

c) A jutalomkeret felhasználásáról az intézet igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben dönt, de az *a)* pontban szereplő feltételek elbírálásánál az intézet tudományos tanácsának — és ha az adott téma külső szerveket (kutató- és fejlesztő intézeteket, vállalatokat, felsőoktatási intézményeket) is érint, akkor a leginkább érintett szervek — véleményét is helyes kikérni.

d) A kutatóintézetek vezetőinek, helyetteseinek jutalmazásáról és annak feltételeiről a felügyeleti szerv dönt.

e) A jutalmak kifizetésére általában évenként kétszer kerül sor. Tudományos dolgozók egy-egy téma eredményes befejezése után soronkívül is jutalmazhatók.

f) A 6. § alapján kifizetett jutalom együttes összege évenként és személyenként nem haladhatja meg az érintett dolgozó éves alapbére 40 százalékát. E jutalmat az Mt. V. 140. §-a szerinti átlagkereset kiszámításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(4) Az illetékes felügyeleti szerv — sajátos érdekeinek biztosítására —, a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével további ösztönző feltételek megállapítására is jogosult.

7. §.

Személyi fizetés

A jelen utasítás alapján történő első besorolásnál a dolgozó személyi fizetése megszűnik, ha a személyi fizetés a munkaköri bértétel felső határát nem haladja meg. Ha a dolgozó személyi fizetése meghaladja a munkaköri bértétel felső határát, személyi fizetése megmarad.

8. §.

Helyettesítés

A kutatóintézeti dolgozók helyettesítésére vonatkozóan az 50/1957. (25) Mü. M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

9. §.

A kiemelkedő munkát végző dolgozók előléptetése, béremelése

A kiemelkedő munkát végző dolgozók évközben — az egyéb béremelési lehetőségeken túl — a soronkívüli előléptetési, illetve átlagbérfejlesztési keret terhére béremelésben részesülhetnek. E keret mértékét

a) a költségvetésből gazdálkodó intézetek részére költségvetési évenként a pénzügyminiszter,

b) a nem költségvetésből gazdálkodó (ipari) kutató intézetek részére pedig a felügyeleti szerv részére előírt éves alkalmazotti átlagbéren belül — a költségvetési és vállalati átlagbéremelések mértékének figyelembevételével — a felügyeleti szerv vezetője állapítja meg.

II.

10. §.

A besorolások végrehajtása

Átmeneti és vegyes intézkedések

(1) Az 1960. évi szeptember hó 1. napjával a kutatóintézeteknél foglalkoztatott valamennyi munkaviszonyban álló dolgozót — az eddig egyéb bérrendszerek (pl. ipari munkás bérrendszer) alapján besorolt dolgozókat is — újból be kell sorolni.

(2) A besorolásoknál figyelembe kell venni a dolgozó eddig végzett munkáját, szakmai felkészültségét, tudományos vagy szakmai eredményeit, szorgalmát. A tudományos munkakörben foglalkoztatott dolgozók besorolásánál az alsó és felső bérhatárok közötti bérmegállapítás során helyes előnyben részesíteni a tudományos fokozattal, illetve a kutatómunka hatékonyságát segítő nyelvtudással rendelkező dolgozókat.

(3) A besorolásokat a *2. és 3. számú melléklet*ben foglalt munkaköri bértáblázat, illetve munkaköri besorolási feltételek alapján — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — a kinevezési és besorolási jogkört gyakorló szerv vezetője végzi, illetve hagyja jóvá.

(4) Az eddig egyéb bérrendszerek alapján besorolt dolgozó új alapbére és korpótléka együttes összege megállapítható — az (5) bekezdés figyelembevételével — a dolgozó eddigi alapbérével azonos összegben is.

(5) Az utasítás végrehajtásával kapcsolatos első besorolás alkalmával a dolgozó eddigi alapbérének és korpótlékának együttes összege nem csökkenhet.

(6) A bérrendezésnek elsősorban a tudományos dolgozók, ezeken belül is az önálló kutató munkát végző munkatársak anyagi megbecsülését kell kifejezésre juttatnia. A béremelésben részesített 930—935. kulcsszámú dolgozók 100 forintnál alacsonyabb összegű béremelésben nem részesíthetők. Az egyéb kulcsszámba sorolt dolgozók — béremelés esetén — lehetőleg 50 forintnál kevesebb béremelést ne kapjanak.

(7) A jelen utasítás alapján történő első besorolásokról valamennyi dolgozót — függetlenül attól, hogy béremelésben részesült-e vagy sem — írásban kell értesíteni. Az értesítés mintáját a *4. számú melléklet* tartalmazza.

11. §.

(1) Azok a kutatóintézeti dolgozók, akik eddig féláru utazásra jogosító igazolványra nem voltak jogosultak (pl. az eddig az ipari munkás bérrendszer szerint bérezettek), az 1960. évben még szakszervezeti féláru utazási igazolvánnyal elláthatók és az 1960. évi kiküldetésük esetén a teljesárú utazási költséget számolhatják fel.

(2) A bányászati kutatóintézetek földalatti munkán foglalkoztatott dolgozói nem jogosultak félárú utazásra jogosító igazolvány kiváltására.

12. §.

Az utasítás alapján első alkalommal történt besorolásokról, illetve béremelésekről az *5. számú melléklet* szerinti kimutatást kell készíteni, és a felügyeleti szerv rendelkezése szerinti időpontig részére 2 példányban megküldeni. A beküldött kimutatások egyik példányát a felügyeleti szerv a Tudományos és Felsőoktatási Tanács Titkárságának köteles eljuttatni.

13. §.

(1) *a)* A nem költségvetésből gazdálkodó (ipari) kutatóintézeteknél a besorolásokat a felügyeletet gyakorló minisztérium részére jóváhagyott minisztériumi átlagbéren belül, a minisztérium béralapjából kell megvalósítani. A bérrendezés végrehajtásáról, a felhasználható keretösszegről, valamint az elérhető új átlagbérről a felügyeleti szerv egyidejűleg intézkedik.

b) A nem költségvetésből gazdálkodó (ipari) kutatóintézeteknél átlagbérellenőrzést kell alkalmazni. Az *a)* pont alapján intézetenként megadott átlagbéreket intézetenként kell betartani és ellenőrizni.

(2) *a)* A költségvetésből gazdálkodó kutatóintézeteknél a besorolásokat, illetőleg a béremeléseket a munkaügyi miniszter által a felügyeleti szerv részére engedélyezett béremelési keretből kell biztosítani. A felügyeleti szerv a részére megállapított bérrendezési keretet a felügyelete alá tartozó intézetek között ossza el.

b) A béremelési keretből kell fedezni az alapbéreknek és a pótlékoknak az új besorolásokkal járó emelkedését, valamint a béremeléssel kapcsolatban az *„állományba tartozók bére"* rovaton felmerülő összes költségtöbbletet. Az *„egyéb bérek"* rovaton esetleg felmerülő költségtöbbletre sem biztosítható külön keret.

c) Az intézet vezetője a béremelési keretből köteles tartalékolni azoknak a dolgozóknak a béremelési keretét, akiket a felügyeleti szerv vezetője sorol be, továbbá a keret 1%-át a 14. § alapján történő panaszok kivizsgálása során elrendelt változásokra, valamint a be nem töltött állásokra legalább a béremelés munkaköri átlagát.

d) Az intézetek a béremelési keret felosztása után póthiteligénylés útján gondoskodnak a béremelési keret fedezetéről. A póthiteligény nem haladhatja meg az intézettel közölt keretösszeget s azt az elbíráláshoz szükséges adatok (az érintett dolgozók száma, az átlagos béremelés mértéke, az igényelt póthitelből mennyi az alapbéremelésekre s mennyi a pótlékokra eső összeg) megjelölésével a felügyeleti szervhez kell megküldeni.

e) A felügyeleti szerv a póthitelt a Pénzügyminisztériumtól igényli. Az igény benyújtása során köteles közölni azokat az adatokat, amelyeket az intézetek a béremelés végrehajtásával kapcsolatban jelentettek a *d)* pont alapján.

(3) A „*tudományos*" és „*egyéb*" bontásban megadott keretek között sem minisztériumi (főhatósági), sem intézeti szinten átcsoportosítást végrehajtani nem szabad. „*Tudományos*" dolgozó alatt a *930—935.* kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozót kell érteni.

14. §.

Jogorvoslat

A besorolásokkal kapcsolatos munkaügyi viták elintézésére a Mt. 143—149. §-aiban és az Mt. V. 237—252. §-aiban foglalt rendelkezések az irányadók.

15. §.

Hatálybalépés

(1) A jelen utasítás rendelkezéseit — a 6. § (2) bekezdése *d)* pontjában foglaltakat kivéve — az 1960. évi szeptember hó 1. napjától kell alkalmazni. Az utasítás végrehajtásáról a felügyeleti szerv vezetője a szakszervezettel egyetértésben gondoskodik.

(2) Az utasítás alapján történő első besorolásokat a megjelenéstől számított 30 napon belül kell végrehajtani.

(3) Az utasítás hatálybalépésével egyidejűleg a kutatóintézetek egyes dolgozóinak bérrendezéséről szóló 29/1957. (16) Mü. M. számú utasítás, valamint — az utasítás hatálya alá tartozó dolgozók tekintetében — az egyéb bérrendszerek hatályukat vesztik.

Mekis József s. k.,
munkaügyi miniszterhelyettes.

1. számú melléklet a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasításhoz.

A) KIMUTATÁS

az utasítás hatálya alá tartozó intézetekről felügyeleti szervenkénti csoportosításban

(Nem teljes szöveg)

Az alábbi intézetek valamennyi alkalmazottja az utasítás hatálya alá tartozik:

Magyar Tudományos Akadémia:

Atommagkutató Intézet,
Automatizálási Kutató Laboratórium,
Állam- és Jogtudományi Intézet,
Állategészségügyi Kutató Intézet,
Biokémiai Intézet,
Biológiai Kutató Intézet,
Botanikai Kutató Intézet,
Csillagvizsgáló Intézet,
Dunántúli Tudományos Intézet,
Elméleti Fizikai Kutató Csoport,
Filozófiai Intézet,
Földrajztudományi Kutató Csoport,
Genetikai Intézet,
Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratórium,
Geokémiai Kutató Laboratórium,
Gyermeklélektani Intézet,
Ipargazdaságtani Kutató Csoport,
Irodalomtörténeti Intézet,
Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet,
Közgazdaságtudományi Intézet,
Központi Kémiai Kutató Intézet,
Matematikai Kutató Intézet,
Mezőgazdasági Kutató Intézet,
Mezőgazdasági Üzemtani Intézet,
Műszaki Fizikai Kutató Intézet,
Műszaki Kémiai Kutató Laboratórium,
Műszerügyi Szolgálat,
Napfizikai Obszervatórium,
Népzenekutató Csoport,
Nyelvtudományi Intézet,
Nyelv- és Irodalomtudományi Társaságok,
Olajbányászati Kutató Laboratórium,
Régészeti Kutató Csoport,
Számítástechnikai Központ,
Stereokémiai Kutató Csoport,
Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet,
Társadalmi és Történettudományi Társaságok,
Történettudományi Intézet.

B) KIMUTATÁS

felügyeleti szervenkénti csoportosításban azokról az intézetekről, amelyeknél egyes dolgozók az utasítás hatálya alá tartoznak

(Nem teljes szöveg)

Az alábbi intézeteknél csak néhány 900-as kulcsszámba sorolt dolgozó tartozik az utasítás hatálya alá:

Magyar Tudományos Akadémia:

A különböző egyetemi tanszékeknél akadémiai álláshelyre kinevezett, a 900-as kulcsszámok egyikébe besorolt dolgozók.

2. számú melléklet a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasításhoz.

A kutatóintézetek dolgozóinak munkaköri bértáblázata

A munkakör		
kulcsszáma	megnevezése	bértétele (Ft)
930	Intézeti igazgató	3700—4700
931	Intézeti igazgatóhelyettes	3200—4400
932	Tudományos osztályvezető	2800—3800
933	Tudományos főmunkatárs	2800—3600
934	Tudományos munkatárs	2100—3200
935	Tudományos segédmunkatárs	1400—2100
940	Műszaki vezető	2500—3300
941	Önálló-irányító mérnök	2100—3100
942	Műszaki ügyintéző I.	1800—2700
943	Műszaki ügyintéző II.	1600—2450
944	Műszaki ügyintéző III.	1300—2200
945	Műszaki ügyintéző IV.	1100—1700
946	Üzemvezető I., építésvezető I.	2000—3100
947	Üzemvezető II., építésvezető II.	1800—2900
948	Művezető I., munkavezető I.	1500—2400
949	Művezető II., munkavezető II.	1300—2150
960	Gazdasági vezető, főkönyvelő	1800—3000
961	Adminisztratív-gazdasági osztályvezető	1800—2700
962	Ügyintéző I.	1300—2300
963	Ügyintéző II.	1150—1900
964	Adminisztratív-ügyviteli dolgozó I.	950—1600
965	Adminisztratív-ügyviteli dolgozó II.	900—1400
966	Adminisztratív-ügyviteli dolgozó III.	850—1200
967	Laboráns I., asszisztens I., kutatási segéderő I.	1100—1700
968	Laboráns II., asszisztens II., kutatási segéderő II.	1000—1500
969	Laboráns III., asszisztens III., kutatási segéderő III.	850—1200
970	Laboráns IV., asszisztens IV., kutatási segéderő IV.	800—1050
980	Kísérleti munkán dolgozó szakmunkás I.	1500—2400
981	Kísérleti munkán dolgozó szakmunkás II.	1200—1800
982	Betanított munkás	950—1500
983	Segédmunkás	850—1200
984	Kisegítő I., karbantartó szakmunkás	1200—1800
985	Kisegítő II.	950—1500
986	Kisegítő III.	850—1200
987	Kisegítő IV.	800—1000
988	Gépkocsivezető	Bérezésüket és munkafeltételeiket a 111/1959. (10—11) Mü. M. számú és az ezt módosító 120/1960. (13) Mü. M. számú utasítás állapította meg.

Állománycsoport-meghatározás:

Az *I. Vezetők* állománycsoportba tartoznak a 930, 931, 932, 940, 960 és 961 kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozók.

A *II. Ügyintézők* állománycsoportba tartoznak a 933, 934, 935, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 962 és 963 kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozók.

A *III. Ügyvitelt ellátók* állománycsoportba tartoznak a 964, 965, 966, 967, 968, 969 és 970 kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozók.

A *IV. Kisegítők* (munkások) állománycsoportba tartoznak a 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987 és 988 kulcsszámok valamelyikébe sorolt dolgozók.

3. számú melléklet a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasításhoz.

A kutatóintézetek dolgozóinak munkaköri besorolási feltételei

A munkakör		
kulcs-száma	megnevezése	besorolási feltételei
930	Intézeti igazgató	Az intézet kinevezett igazgatója. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a kutatóintézet vezetőjét. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges.
931	Intézeti igazgató-helyettes	Az intézet kinevezett igazgatójának állandó helyettese. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a kutatóintézet vezetőjének helyettesét. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges. Az e munkakörbe besoroltak létszáma nem lehet több, mint a jóváhagyott szervezeti felépítésben rendszeresített igazgatóhelyettesi álláshelyek száma.
932	Tudományos osztály-vezető	Az intézet egy-egy tudományos osztályának irányításával megbízott vezető. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a jóváhagyott szervezeti felépítésben rendszeresített tudományos osztályok vezetőit. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges.
933	Tudományos fő-munkatárs	Az intézet tudományos tématervéből egy kiemelt jelentőségű, önálló kutatási téma vagy több kutatási téma felelőse (mint vezető kutató több önálló kutató munkáját irányítja). Ebbe a munkakörbe — legfeljebb a felügyeleti szerv által meghatározott létszám erejéig — a kiemelkedő tudású és legalább 10 éves kutatói gyakorlattal rendelkező tudományos munkatársak közül a legkiválóbbakat szabad sorolni. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges. Ide lehet besorolni — a besorolási feltételek fennállása esetén — a tudományos titkárt is.
934	Tudományos munkatárs	Az intézet tudományos tématervéből egy vagy több kutatási téma megoldásában önállóan résztvesz. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a gyakorlott, legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező, önálló kutatómunkára alkalmas dolgozókat. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges. Ide lehet besorolni — a besorolási feltételek fennállása esetén — a tudományos titkárt is.
935	Tudományos segéd-munkatárs	Az intézet tudományos tématervében szereplő kutatómunkában irányítás mellett vesz részt. A besoroláshoz a kutatómunka jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettség szükséges.
940	Műszaki vezető	Az intézet kinevezett műszaki vezetője. Irányítja a tudományos kutatómunkát kiegészítő különböző műszaki egységek munkáját-az intézet beruházási, felújítási, tervezési és kivitelezési munkáit; közreműködik a külső kivitelezők által végzett munkák műszaki átvételénél, felelős az intézet műszaki állapotáért. Ebbe a kulcsszámba kutatóintézetenként csak egy dolgozó sorolható. A besoroláshoz műszaki egyetemi végzettség szükséges.
941	Önálló-irányító mérnök	Legalább 10 éves gyakorlattal rendelkező okleveles mérnök, aki a műszaki tervezés, szerkesztés, a kutatás kivitelezése területén különleges feladatokkal van megbízva, önállóan látja el vagy irányítja a tudományos kutatómunkát kiegészítő műszaki feladatokat.

A munkakör

kulcs-száma	megnevezése	besorolási feltételei
942	Műszaki ügyintéző I.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az okleveles mérnököket 8 év feletti, az okleveles technikusokat 12 év feletti műszaki gyakorlat esetén.
943	Műszaki ügyintéző II.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az okleveles mérnököket 3 évnél több, 8 évnél kevesebb, a technikusokat 8 évnél több, 12 évnél kevesebb, továbbá a szakmunkás képesítéssel rendelkező önálló műszaki dolgozókat 12 év feletti gyakorlattal.
944	Műszaki ügyintéző III.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni a mérnököket 1,5 évnél több, 3 évnél kevesebb, a technikusokat 4 évnél több, 8 évnél kevesebb, a szakmunkás képesítéssel rendelkező önálló műszaki dolgozókat 5 évnél több, 12 évnél kevesebb gyakorlat esetén. Ide lehet az utasítás első alkalommal történő végrehajtásakor besorolni a felsorolt szakképesítéssel nem rendelkező, műszaki munkakört hosszabb szakmai gyakorlattal ellátó dolgozókat is.
945	Műszaki ügyintéző IV.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az okleveles mérnököket 6 hónapnál több, 18 hónapnál kevesebb, a technikusokat 6 hónapnál több, 4 évnél kevesebb, továbbá a szakmunkás képesítéssel rendelkező műszaki dolgozókat 5 évnél kevesebb gyakorlat esetén. Ide lehet az utasítás első alkalommal történő végrehajtásakor besorolni a felsorolt szakképesítéssel nem rendelkező, műszaki munkakört ellátó dolgozókat is.
946	Üzemvezető I., építésvezető I.	Ide sorolandók a legalább 3 művezető munkáját irányító üzemvezetők mérnöki vagy technikusi végzettség esetén.
947	Üzemvezető II., építésvezető II.	Ide kell sorolni a legalább 3 művezető munkáját irányító üzemvezetőket, amennyiben mérnöki vagy technikusi oklevéllel nem rendelkeznek.
948	Művezető I., munkavezető I.	Szakmunkások munkáját irányítja, legalább 10 éves gyakorlattal rendelkezik.
949	Művezető II., munkavezető II.	Szakmunkásokat irányít, 10 éves gyakorlattal még nem rendelkezik.
960	Gazdasági vezető, főkönyvelő	Az intézet gazdálkodása, anyag- és áruforgalma, ügyvitele irányításával és ellenőrzésével állandó jelleggel megbízott, az előírt szakképesítéssel rendelkező vezető, aki a gazdasági tervezés, anyaggazdálkodás, számvitel és az ezzel kapcsolatos ügyviteli, vagyonkezelési, valamint a hatáskörébe tartozó egyéb ellenőrző tevékenység tekintetében külön megbízás nélkül is — a gazdasági vonatkozásban — az intézet vezetőjének helyettese.
961	Adminisztratív-gazdasági osztályvezető	A gazdálkodás területén önálló ügykört ellátó és a szervezeti sémában jóváhagyott adminisztratív-gazdasági osztály vezetője. Ebbe a munkakörbe annyi dolgozó sorolható, amennyi adminisztratív-gazdasági osztályt a jóváhagyott szervezeti felépítésben a felügyeleti szerv engedélyezett.
962	Ügyintéző I.	Ebbe a munkakörbe kell sorolni a szervezetileg rendszeresített adminisztratív csoportok vezetőit, továbbá a könyvtárosok, dokumentátorok, fordítók, valamint az érdemi munkát végző adminisztratív ügyintézők közül azokat, akik a munkakörük jellegének megfelelő egyetemi vagy főiskolai végzettséggel, illetve érettségivel vagy a munkakörük ellátásához előírt szakvizsgával és mindkét esetben legalább 5 éves gyakorlattal rendelkeznek. E munkakörbe kell besorolni kutatási munkaerőként az egyetemi vagy főiskolai végzettséggel és legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező dolgozókat, ha tudományos vagy műszaki munkakörbe nem sorolhatók.

A munkakör

kulcs-szám	megnevezése	besorolási feltételei
963	Ügyintéző II.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az önálló munkakört ellátó adminisztratív ügyintézők közül azokat, akik a 962-es kulcsszámba soroláshoz előírt képesítéssel vagy gyakorlattal nem rendelkeznek.
964	Adminisztratív-ügyviteli dolgozó I.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni a pénztárosokat, kezdő könyvtárosokat, önálló és beosztott könyvelőket, titkárokat, titkárnőket, az SZTK kifizetőhelyek önálló SZTK ügyintézőit, a bérelszámolókat, továbbá a műszaki rajzmásolókat; utóbbiakat — amenynyiben műszaki rajzolói képesítéssel rendelkeznek.
965	Adminisztratív ügyviteli dolgozó II.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az 5 évnél hosszabb gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírókat, beosztott statisztikusokat, valamint az előbbiekkel azonos értékű munkakörben foglalkoztatott dolgozókat.
966	Adminisztratív-ügyviteli dolgozó III.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni az előzőekben fel nem sorolt adminisztratív dolgozókat, pl. a gyors- és gépírókat 5 évnél kevesebb gyakorlattal, a kartoték-kezelőket, nyilvántartókat, irattárosokat stb.
967	Laboráns I., asszisztens I., kutatási segéderő I.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni azokat az önálló laboránsokat, asszisztenseket, akik legalább 5 éves gyakorlattal, érettségivel és a szükséges szakvizsgával rendelkeznek. Ide sorolhatók a szükséges szakvizsgával és legalább 10 éves gyakorlattal rendelkező önálló laboránsok, asszisztensek is. Ide kell sorolni az érettségivel és legalább 5 évi gyakorlattal rendelkező kutatási segéderőket is.
968	Laboráns II., asszisztens II., kutatási segéderő II.	Ebbe a munkakörbe kell besorolni azokat az érettségizett és a szükséges szakvizsgát tett laboránsokat, asszisztenseket, akik nem rendelkeznek 5 éves gyakorlattal, továbbá a szükséges szakvizsgát tett laboránsokat, asszisztenseket, 5 évnél több, 10 évnél kevesebb gyakorlattal. Ide kell sorolni az érettségivel és 5 évnél kevesebb gyakorlattal rendelkező kutatási segéderőket is.
969	Laboráns III., asszisztens III., kutatási segéderő III.	Ebbe a munkakörbe kell sorolni a szükséges szakvizsgával és 5 évnél kevesebb gyakorlattal rendelkező laboránsokat, asszisztenseket, valamint az érettségivel nem, de 5 évnél hosszabb gyakorlattal rendelkező kutatási segéderőket.
970	Laboráns IV., asszisztens IV., kutatási segéderő IV.	Ide sorolandók a 967—969. kulcsszámok valamelyikébe nem sorolható laboránsok, asszisztensek, valamint kutatási segéderők.
980	Kísérleti munkán dolgozó szakmunkás I.	A tudományos kutató munkát kiegészítő kísérleti eszközöket, munkadarabokat — műszaki leírások és rajzok alapján vagy e nélkül — önállóan készítő szakmunkás. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a tudományos kutató munkához kísérleti és egyéb eszközöket önállóan készítő vagy legalább 10 éves gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat. A besoroláshoz szakmunkásvizsga (segédlevél) szükséges.
981	Kísérleti munkán dolgozó szakmunkás II.	Feladata azonos a 980-as kulcsszámnál leírt feladatkörrel. Ebbe a munkakörbe kell besorolni a kísérleti és kutatómunkán foglalkoztatott rövidebb, 10 év alatti gyakorlattal rendelkező szakmunkásokat. A besoroláshoz szakmunkásvizsga (segédlevél) szükséges.
982	Betanított munkás	E munkakörbe kell besorolni a kutatóintézetekben nem karbantartói munkán foglalkoztatott betanított munkásokat.
983	Segédmunkás	E munkakörbe kell besorolni a kutatóintézetekben nem karbantartói munkán foglalkoztatott segédmunkásokat.

A munkakör

kulcs-szám	megnevezése	besorolási feltételei
984	Kisegítő I., karbantartó szakmunkás	Ebbe a munkakörbe kell sorolni a kutatóintézet karbantartásával foglalkoztatott szakmunkásokat. A besoroláshoz szakmunkásvizsga (segédlevél) szükséges.
985	Kisegítő II.	Ebbe a munkakörbe kell sorolni a vizsgázott fűtőt, valamint a kutatóintézet karbantartásával foglalkoztatott betanított munkásokat.
986	Kisegítő III.	E munkakörbe kell sorolni a hivatalsegédeket, a karbantartó munkán foglalkoztatott segédmunkásokat, a telefonközpontkezelő portásokat.
987	Kisegítő IV.	E munkakörbe kell sorolni az egyéb kisegítő dolgozókat (pl. házfelügyelő, kapus, portás, felvonó-kezelő, őr, takarító, konyhalány stb.).

4. számú melléklet a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasításhoz

...../1960.

Tárgy: Besorolás és bérmegállapítás.

ÉRTESÍTÉS

.....

.....

Értesítem, hogy a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasítás alapján az 1960. évi szeptember hó 1. napjától .....-á[1]/é ..... kulcsszámú ..... megnevezésű[2] munkakörbe sorolom be.

Alapfizetését változatlanul[3] / felemeltem, és[3] havi ..... forintban állapítom meg.

Az 1960. évi szeptember hó 1. napjáig beszámított ..... évi szolgálati ideje alapján korpótléka .....%, havi ..... forint.

Eddigi személyi fizetése megszűnik.[3]

havi ..... forint

összegben továbbra is fennmarad.[3]

Közlöm, hogy a besorolás és a bérmegállapítás ellen a Munka Törvénykönyvének és végrehajtási rendeletének a munkaügyi viták elintézésére vonatkozó rendelkezései szerint a jelen értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül fellebbezéssel élhet. (Az I. Vezetők állományocsoportba tartozók az illetékes járásbírósághoz fordulhatnak.) Nincs helye panasznak vagy más jogorvoslatnak a munkabérnek a munkakörre megállapított bértétel alsó és felső határai közti megállapítása ellen, mert az a besoroló szerv vezetőjének kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Budapest, 1960. ..... hó .....-n.

.....

a besoroló szerv vezetője.

---

[1] A besoroló szerv vezetője az intézet jellegének megfelelő munkaköri megkülönböztető elnevezéseket használhat. (Pl. könyvtárossá, műszaki anyagbeszerzővé stb.)

[2] A 2. számú melléklet szerinti, a kulcsszámnak megfelelő munkaköri megnevezés használandó.

[3] A nem kívánt rész törlendő.

Megjegyzés: az 5. számú mellékletet a Munkaügyi Közlöny — 1960. szept. 24-én megjelent — 18. száma tartalmazza.

Jogszabálymutató

1960. szeptember 15-től szeptember 30-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	24/1960. (IX. 23.) F. M.	Az 1960. évi 22. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról
	43/1960. (IX. 25.) Korm. rendelet	Az egyetemi és főiskolai hallgatók munkaviszonyba lépésének szabályozásáról szóló 35/1952. (V. 4.) M. T. számú rendelet kiegészítéséről.
Tervgazd. Értesítő	49/1960. (Ép. Ért. 36). É. M.—ÁH.	A magasépítési tervezési munkák díjának módosításáról
	110/1960.OT.	A papírmegrendelések módjáról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj $^1/_4$ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.52162 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 17. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1960. NOVEMBER 5.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1960. évi 24. számú tvr.	A Magyar Tudományos Akadémiáról	109
	4/1960 (X. 2.) É. M.—P. M.	A személyi és a vegyes tulajdonban álló lakóépületeken az építésügyi hatóság által elvégezhető építési munkákról	110
Közlemények		Elvi döntések	112
		Pályázati hirdetmények	113
		A folyamatos munkaviszony alapján az 1961. évben járó pótszabadság kiszámítása	113
Jogszabálymutató			114

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1960. évi 24. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Tudományos Akadémiáról

A Magyar Tudományos Akadémia annak a hathatós támogatásnak az eredményeképpen, amelyben a népi demokratikus állam egy évtizeden át részesítette, jelentős eredményeket ért el a tudományok fejlesztése, művelésük szervezése terén és számottevő előrehaladást tett az ország tudományos erejének a szocialista társadalom építésére való összefogásában.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1949. évi XXVII. törvény megalkotása óta eltelt évtized gyakorlati tapasztalatai megmutatták a további előrehaladás útját, kialakíthatóvá tették azt a feladatkört, amelynek sikeres betöltésére a Magyar Tudományos Akadémia hivatott, továbbá tisztázták azokat a szervezeti követelményeket, amelyek alkalmasak arra, hogy célját és feladatát betölthesse.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa avégből, hogy a Magyar Tudományos Akadémia — az utolsó tíz év tapasztalatainak tanulságait is értékesítve — a reája rótt feladatok betöltésével minél hatékonyabban hozzájárulhasson a Magyar Népköztársaság fejlődése által támasztott tudományos feladatok megoldásához, az alábbi törvényerejű rendeletet alkotta:

1. § (1) A Magyar Tudományos Akadémia (továbbiakban: Akadémia) a Magyar Népköztársaság legfelsőbb tudományos testülete, vezető szerepet tölt be a tudományos élet országos irányításában.

(2) Az Akadémia a dialektikus materializmus tudományos világnézete alapján, a tudományok valamennyi ágának művelésével és fejlesztésével, a tudományos munkálatok megszervezésével és támogatásával, továbbá az eredmények gyakorlati hasznosításának elősegítésével hozzájárul a Magyar Népköztársaság politikai, gazdasági és művelődési feladatainak megvalósításához, a tudománynak a szocialista társadalmat építő többi népek, valamint az egész emberiség érdekét szolgáló előrehaladásához.

2. § (1) Az Akadémia feladata a tudományok művelése, ennek érdekében a kutatások szervezése, irányítása és összehangolása az elméleti és kísérleti alapkutatások, valamint az alkalmazott tudományok körében folytatott elvi jellegű kutatások terén. Az Akadémia e feladatát a (2)—(4) bekezdésekben foglaltaknak megfelelően látja el.

(2) Az Akadémia a tudományok műveléséről

elsősorban a kutatóintézményei keretében gondoskodik. Emellett támogatja az egyes minisztériumok és országos hatáskörű szervek felügyelete alá tartozó egyetemi tanszékeken és intézmények keretében folyó kutatásokat is.

(3) Az elméleti és kísérleti alapkutatások, valamint az alkalmazott tudományok elvi jellegű kutatásai tekintetében az Akadémia a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek felügyelete alatt folyó kutatásokra is elvi-módszertani befolyást gyakorol; joga van ezekről a kutatásokról tájékoztatást kérni.

(4) Az Akadémia az ország legfelsőbb tudományos testületeként részt vesz a tudományos kutatások országos irányításában és egybehangolásában, segítséget nyújt a tudományos élet egyéb állami, valamint társadalmi irányító szerveinek anélkül, hogy azok felügyeleti irányító jogát és kötelességét érintené.

(5) Az Akadémia a társadalmi fejlődést azzal is elősegíti, hogy a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, a miniszterek, az országos hatáskörű szervek vezetői és a társadalmi szervek felkérésére, illetőleg saját kezdeményezéséből véleményt nyilvánít és javaslatot tesz a tudományos kutatással kapcsolatos országos érdekű kérdésekben.

(6) Az Akadémia gondoskodik:

a) a tudományos munkát végző személyek fejlődésének elősegítéséről, tudományos utánpótlásról;

b) a tudományos kutatások feltételeinek szélesítéséről, tudományos könyv- és folyóirat kiadásról, valamint

c) a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatainak ápolásáról és fejlesztéséről.

3. § (1) Az Akadémia felett a főfelügyeletet a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány gyakorolja.

(2) A Kormány főfelügyeleti jogkörében:

a) kijelöli azokat a feladatokat, amelyek az Akadémiára a tudományos élet irányításában hárulnak;

b) jóváhagyja az Akadémia szervezetét is magában foglaló és az Akadémia közgyűlése által elfogadott alapszabályokat;

c) ellenőrzi az Akadémiának a tudományos élet irányításában kifejtett tevékenységét.

(3) A tudományos kutatás elvi- módszertani kérdéseiben, továbbá az Akadémiát érintő ügyekben az illetékes miniszterek az Akadémia elnökének meghallgatása után döntenek.

4. § (1) Az állami költségvetésben külön fejezet alatt kell gondoskodni az Akadémia működésével kapcsolatos kiadások fedezetéről.

(2) Az Akadémia rendes és levelező tagjai e minőségükben akadémiai illetményben részesülnek; a tagok illetményére, valamint az egyéb ellátásra vonatkozó rendelkezéseket a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány állapítja meg.

5. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; hatálybaléptével az 1949. évi XXVII. törvény hatályát veszti.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára.

Az építésügyi miniszter és a pénzügyminiszter 4/1960. (X. 2.) É. M.—P. M. számú

e g y ü t t e s r e n d e l e t e

a személyi és a vegyes tulajdonban álló lakóépületeken az építésügyi hatóság által elvégeztethető építési munkákról

A 2033/1960. (IV. 17.) Korm. számú határozat 5. pontjában nyert felhatalmazás alapján — az igazságügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendeljük.

1. §

Ha az építésügyi hatóság — külön jogszabály alapján — valamely személyi, illetőleg vegyes (részben személyi, részben társadalmi) tulajdonban álló lakóépületnek vagy egyes részeinek, helyiségeinek és központi berendezéseinek tatarozását, felújítását, helyreállítását, átalakítását, vagy lebontását (a továbbiakban: építési munkák) rendeli el és a kötelezett az építési munkákat a jogerős határozatban megállapított határidőig nem, vagy nem kellő mértékben végezteti el, azok elvégeztetéséről — a kötelezett költségére és a veszélyére — az építésügyi hatóság gondoskodik.

2. §

(1) A megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanácsok éves terveiben az állami lakóházjavítások céljára szolgáló előirányzatnak az építésügyi miniszter által évenként megállapított hányadát fenn kell tartani az építésügyi hatóságok által a kötelezettek terhére elvégeztethető építési munkák céljára.

(2) A Magyar Beruházási Bank (a továbbiakban: Bank) az építésügyi hatóságok rendelkezésére álló lakóházjavítási előirányzatot — a területileg illetékes megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottsága tervosztályának keretnyitása alapján — az egyéb állami lakóházjavítás előirányzattól elkülönítetten köteles kezelni.

(3) Az építésügyi hatóságok rendelkezésére álló lakóházjavítási előirányzatot — az elsőfokú építésügyi hatóságok igényeinek figyelembevételével — a területileg illetékes másodfokú építésügyi hatóság felosztja, s erről a Bankot értesíti. A Bank az előirányzat felhasználásáról negyedévenként köteles tájékoztatni a másodfokú építésügyi hatóságot.

3. §

(1) Ha az elrendelt építési munkák elvégeztetéséről az építésügyi hatóság gondoskodik, a hatóság látja el az ezzel kapcsolatos építtetői feladatokat is.

(2) Az építésügyi hatóság az elrendelt építési munkák lebonyolításával a tanács végrehajtó bizottságának beruházási szervét, ha pedig a lakóépületet állami szerv kezeli, a kezelést végző szervet is megbízhatja. A lebonyolító szervet az általa végzett munkáért a műszaki tervezési díj és a kivitelezési költség együttes összege 1%-ának megfelelő összegű lebonyolítási díj illeti meg. Ha a lebonyolítást a kezelő szerv végzi, a lebonyolítási díjat csak a nem állami tulajdoni hányadra eső költségek után számíthatja fel.

(3) Az elrendelt építési munkák műszaki terveit csak az állami beruházások műszaki tervezésére jogosult szervvel (9/1959.) IX. 1. (E. M. számú rendelet) lehet elkészíttetni. Ha azonban az építési munka az 50 000 Ft kivitelezési értéket nem haladja meg, a műszaki tervet az Országos Tervezői Névjegyzékbe felvett magántervező is elkészítheti.

(4) Az elrendelt építési munkákat elsősorban az állami beruházások kivitelezésére jogosult szervekkel kell elvégeztetni; építőipari kisiparossal csak az 1/1960. (I. 1.) Korm. számú rendelet rendelkezései szerint lehet kivitelezési szerződést kötni.

(5) Ha a lakóépület tanácsi házkezelési szerv kezelésében áll, az elrendelt építési munkákat — az építtetői, illetőleg lebonyolítási feladatokat ellátó szerv megbízása alapján, a házilagos építőipari szervezetekre megállapított kivitelezési értékhatáron belül — a tanácsi házkezelési szerv is elvégezheti.

(6) Az építésügyi hatóság által elvégeztetett építési munkák műszaki átadás-átvételére a kötelezettet is meg kell hívni és az esetleges észrevételeit a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvbe fel kell venni.

4. §

(1) Az építésügyi hatóság által a kötelezett terhére elvégeztetett építési munkák kivitelezési költségeit — a megrendelőre tekintet nélkül — a lakosság részére végzett építőipari munkákra irányadó áron kell előirányozni és elszámolni.

(2) Ha a kivitelezést állami kivitelező szervezet végzi, az elszámolás rendjére nézve az állami kivitelező szervezetek által a közületek részére végzett építőipari munkák elszámolására vonatkozó szabályok az irányadók.

5. §

(1) Közös tulajdonban álló lakóépületen, valamint társasháznak a telekkönyvi törzsbetétbe felvett, közös tulajdonban álló épületrészein és központi berendezésein elvégeztetett építési munkák költségei a tulajdonostársakat tulajdoni hányaduk arányában terhelik.

(2) A 372—56/1960. (VIII. 4.) P. M. számú rendelet alapján épített, lakásépítő szövetkezeti háznak, illetőleg a 20/1959. (IV. 16.) Korm. számú rendelet alapján épített lakásszövetkezeti háznak a telekkönyvi törzsbetétbe felvett, szövetkezeti tulajdonban álló nem lakás céljára szolgáló helyiségein, a házfelügyelői lakáson, valamint az épületnek közös használatra szolgáló részein és központi berendezésein elvégeztetett építési munkák költségei a szövetkezeti tagokat saját lakásuk teljes alapterületének a ház össz-szövetkezeti lakásterületéhez viszonyított aránya szerint terhelik.

(3) Egy személy tulajdonában álló lakóépületen, valamint társasháznál és lakásépítő szövetkezeti, illetőleg lakásszövetkezeti háznál a telekkönyvi albetétbe felvett lakáson vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségen elvégeztetett építési munkák költségei teljes egészében az érdekelt tulajdonost terhelik.

(4) Ha az építésügyi hatóság — külön jogszabály alapján — üzlethomlokzat (portál), kirakatszekrény, hirdetőberendezés vagy egyéb felirat jókarbahelyezésére, felújítására, helyreállítására, átalakítására, lebontására, vagy eltávolítására a bérlőt, illetőleg a fenntartót (a továbbiakban: bérlő) kötelezi, s az elrendelt építési munkákat a kötelezett terhére elvégezteti építési munkák költségei a bérlőt terhelik. Ha az elvégeztetett építési munkák egyidejűleg több üzlethomlokzatot (portál stb.) érintenek, a költségeket az egyes bérlők a bérletükben levő üzlet homlokzatának az építési munkákkal érintett összüzlethomlokzathoz viszonyított arányában kötelesek viselni.

(5) Ha a személyi tulajdonban álló lakóépületen vagy a társasházban, a lakásépítő szövetkezeti, illetőleg lakásszövetkezeti házban a telekkönyvi albetétbe felvett, személyi tulajdonban álló lakáson (nem lakás céljára szolgáló helyiségen) haszonélvezeti jog áll fenn, az elvégeztetett építési munkák költségei — a rendkívüli javítások és helyreállítások költségeinek kivételével — a haszonélvezőt terhelik.

6. §

(1) A kötelezettet terhelő költségek — ideértve a műszaki tervezési díjat, a kivitelezési költséget, a lebonyolítási díjat, valamint a munkálatok során igazoltan felmerült egyéb költségeket, — számlák és a Bank által teljesített folyósításokról szóló értékesítés alapján, a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv figyelembevételével — az építésügyi hatóság határozatban állapítja meg. A költségeket a határozatban az 5. §-ban meghatározott költségviselési kötelezettség szerint kell részletezni.

(2) Az elvégeztetett építési munkák költségeit megállapító határozat ellen az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint fellebezésnek van helye. A jogerős határozat telekkönyvi bejegyzésre alkalmas okirat.

(3) A jogerős határozatot meg kell küldeni a kötelezetten felül a lakóépület fekvése szerint illetékes községi (városi, városi kerületi) tanács végrehajtó bizottsága pénzügyi szakigazgatási szervének (a továbbiakban: adóügyi csoport), a telekkönyvi hatóságnak, továbbá — vegyes tulajdonban álló lakóépület esetében — a Banknak is.

7. §

(1) Az adóügyi csoport az építésügyi hatóság által elvégeztetett építési munkák költségeit jogerősen megállapító határozat alapján az állam javára fennálló követelést a kötelezett terhére a házadóval együtt köteles előírni és erről a Bankot értesíteni. Vegyes tulajdonban álló lakóépület esetében az állami tulajdoni hányadot terhelő költséghányadot állami követelésként előírni nem kell.

(2) Az elvégeztetett építési munkák jogerősen megállapított költségeit a kötelezett — az építésügyi hatóság határozatának kézhezvételétől számított harminc napon belül — egy összegben köteles megfizetni.

(3) Ha a kötelezett az állam javára fennálló követelést egy összegben kiegyenlíteni nem tudja, az adóügyi csoport — a kötelezett kérelmére, vagyoni és szociális körülményeinek, valamint a megfizetendő összeg nagyságának figyelembevételével — megengedheti a követelés összegének legfeljebb öt év alatt havi egyenlő részletekben történő megfizetését.

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

(4) Ha a kötelezett a fizetési kötelezettségének a megállapított határidőben nem tesz eleget, az állami követelést az adóbehajtásra vonatkozó szabályok szerint kell behajtani.

(5) A Bank az építési munkákra folyósított összegeket a vegyes tulajdonban álló lakóépületek állami tulajdoni hányadát terhelő költségek esetében az építésügyi hatóság jogerős költségmegállapító határozata, egyéb esetekben pedig az adóügyi csoport értesítése alapján tekinti elszámoltnak.

8. §

(1) Az építésügyi hatóság által a kötelezett terhére elvégeztetett építési munkák jogerősen megállapított költségeinek erejéig — az állami követelés teljes összegének megfizetéséig — a telekkönyvben az ingatlanra — az 5. § (4) bekezdésében említett eset kivételével — jelzálogjogot kell bejegyezni.

(2) A jelzálogjogot a telekkönyvi hatóság az építésügyi hatóság megkeresése és az elvégeztetett építési munkák költségeit jogerősen megállapító határozata alapján jegyzi be. A jelzálog törlése iránt az építésügyi hatóság az adóügyi csoportnak az állami követelés teljes összegének megfizetéséről szóló értesítése alapján intézkedik.

9. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit az építésügyi hatóság által korábban elrendelt építési munkák költségeinek megállapítására, viselésére és behajtására is alkalmazni kell, ha e költségeket a rendelet hatálybalépésekor jogerős határozattal még nem állapították meg.

(2) A rendelet 5. §-ának (4) bekezdésében foglalt rendelkezést az állami tulajdonban álló lakóépületek esetében is alkalmazni kell.

Dr. Trautmann Rezső s. k., építésügyi miniszter. *Nyers Rezső* s. k., pénzügyminiszter.

Közlemények

Elvi döntések

Ha a dolgozó munkaviszonyát alkalmatlanság címén felmondással megszüntetik, ez nem jelent „általános" alkalmatlanságot és egymagában nem lehet akadálya annak, hogy a dolgozó szakképzettségének megfelelő munkakörben új munkaszerződést létesítsen

A Munka Törvénykönyve 29. § (1) bek. *c)* pontja szerint a vállalat felmondással megszüntetheti annak a dolgozónak a munkaviszonyát, aki a munkáját ismételten nem végzi el megfelelően, vagy annak ellátására nem alkalmas.

Az alkalmatlanság — mint felmondási ok — a kialakult gyakorlat szerint a szakmai okok miatt megállapítható alkalmatlanságot is jelenti.

A munkaviszonynak e címen történt megszüntetését a vállalatok sok esetben helytelenül értelmezik és a törvényhozó szándékán túlmenően hátrányos véleményt alkotnak az említett felmondási ok alapján elbocsátott dolgozókról. Az érintett dolgozók elhelyezkedése néha nehezebb, mint a súlyos fegyelmi vétség miatt a legszigorúbb fegyelmi büntetéssel elbocsátott dolgozóké.

Erre figyelemmel hangsúlyozandó, hogy a szakmai alkalmatlanság mindig csak a vállalatnál betöltött konkrét munkakörre vonatkozó alkalmatlanságot jelenti és nem akadálya, hogy a dolgozó más vállalatnál azonos vagy hasonló munkakört betöltsön.

Pl. a dolgozó képességei szerint egy nagy vállalat főkönyvelőjének feladatait nem tudja ellátni, de egy kisebb vállalatnál az említett munkakör betöltésére alkalmas. Hasonló a helyzet, ha a dolgozó a szakmai tapasztalatok hiánya stb. okból a főmérnöki, vagy vezető jogtanácsosi munkakörbe tartozó feladatokat nem tudja jól ellátni, de mint beosztott mérnök, vagy jogtanácsos jó munkát végezhet.

Azok a vállalatok, amelyek alapos tájékozódás nélkül kizárólag a korábbi munkaviszony alkalmatlanság címén történt megszüntetése miatt zárkóznak el attól, hogy a munkára jelentkező dolgozót szakképzettségének megfelelő munkakörben foglalkoztassák, indokolatlanul akadályozzák egyes szakemberek elhelyezkedését. *(133/1960. Legf. Ü.—Mü. M.)*

Ha az egyeztető bizottsági eljárás megszűnik a dolgozó halála miatt, de a jogutóda anyagi természetű követelésével az egyeztető bizottsághoz fordul, utóbbi az anyagi igény érvényesítésére irányuló vitában a munkaviszony megszüntetésének, vagy az áthelyezésének jogszerűségét az anyagi igény előkérdéseként bírálja el

A Munka Törvénykönyve 35. §-ának (1) bekezdésében foglalt általános szabály szerint, ha a dolgozó munkaviszonyát jogtalanul szüntették meg, a munkaviszonyt a dolgozó kérésére helyre kell állítani és részére meg kell téríteni átlagkeresetét, levonva belőle azt a munkabért, amelyet ezalatt másutt ténylegesen keresett. A Munka Törvénykönyve azonban nem szabályozza a dolgozó halála esetén követendő eljárást, holott ennek a munkaügyi vita során lényeges kihatása van. Nyilvánvaló pl., hogy a fentebb említett rendelkezések közül a legfontosabbat, a munkaviszony helyreállítását a dolgozó halála után nem lehet foganatosítani. Ilyen esetben — hasonlóan más eljárásjogi szabályok rendelkezéseihez (pl. Bp. 175. § (3) bek. *a)* a büntető eljárásban, a Pp 289. § a házassági perekkel kapcsolatos eljárásban, a 32/1955. (VI. 8.) M. T. számú rendelet 44. § *b)* pontja a szabálysértési eljárásban stb.) — az egyeztető bizottsági eljárást meg kell szüntetni.

Az eljárás fentebb említett okból történt megszüntetése azonban nem akadálya annak, hogy a jogutód az anyagi igény érvényesítésére irányuló kérelmével az Egyeztető Bizottsághoz forduljon.

Az Egyeztető Bizottság az ilyen ügyekben a munkaviszony megszüntetését vagy az áthelyezést elrendelő igazgatói intézkedést hatályon kívül nem helyezheti, azonban az intézkedés jogszerűségét az anyagi igény előkérdéseként bírálja el.

A fenti állásfoglalás lényegében összhangban van a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a fegyelmi ügyekre vonatkozó 761. sz. elvi állásfoglalásával. *(135/1960. Legf. Ü.—Mü. M.)*

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia ipargazdaságtani Kutató Csoportja (Bp. V. Széchenyi rkp. 3.) pályázatot hirdet a Csoportban betöltendő főállásos és részfoglalkozású tudományos kutatási és segédmunkatársi állásokra.

Az állások elnyeréséhez egyetemi (főiskolai) végzettség szükséges.

A tudományos munkatársi állás elnyeréséhez iparvállalatnál, vagy iparvállalat vezető szervénél, vagy iparral összefüggésben működő gazdasági szervben (esetleg oktatási területen) töltött néhány év gyakorlat, továbbá komplex műszaki-gazdasági elemzésekben való jártasság és tudományos munkásság igazolása szükséges. Nyelvtudás megkívánt.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot;
2. a pályázó eddigi működésének leírását;
3. a pályázó tudományos munkásságának felsorolását;
4. önéletrajzot.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Ipargazdaságtani Kutató Csoportja igazgatójához *legkésőbb 1960. december 1-ig* kell benyújtani.

A kinevezések és szerződések tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia Ipargazdaságtani Kutató Csoportja igazgatója dönt. A kinevezettek besorolási illetményei tekintetében a 127/1960 (18) Mü. M. utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1960. október 15.

Hevesi Gyula s. k.,
intézeti igazgató.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete (Bp. I. Úri u. 51—53) pályázatot hirdet új és legújabbkori magyar és egyetemes történeti tudományos munkatársi (kutatói) állásra.

Jelentkezhetnek mindazok a személyek, akik — lehetőleg bölcsészkari, történettudományi — diplomával és bizonyos tudományos kutatói gyakorlattal, publikációval rendelkeznek. Az állás elnyeréséhez legalább egy idegen nyelv ismerete szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot;
2. a pályázó eddigi működésének leírását;
3. a pályázó tudományos munkásságának felsorolását;
4. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete igazgatójához *legkésőbb 1960. november 15-ig* kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete igazgatója dönt. A kinevezettek besorolási illetményei tekintetében a 127/1960. (18) Mü. M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1960. október 25.

Molnár Erik s. k.,
intézeti igazgató.

A folyamatos munkaviszony alapján az 1961. évben járó pótszabadság kiszámítása

(Az Mt. 51. § (1) bekezdés *e)* pont és az Mt. V 93. § (3)—(4) bekezdés rendelkezései alapján).

Ha a munkaviszony az alanti határok közé eső időben keletkezett, akkor a pótszabadság mértéke az 1961. naptári évben (munkanap)

	— 1930. július 1.	12
1930. július 2.	— 1931. július 1.	12
1931. július 2.	— 1932. július 1.	12
1932. július 2.	— 1933. július 1.	12
1933. július 2.	— 1934. július 1.	11
1934. július 2.	— 1935. július 1.	11
1935. július 2.	— 1936. július 1.	11
1936. július 2.	— 1937. július 1.	10
1937. július 2.	— 1938. július 1.	10
1938. július 2.	— 1939. július 1.	10
1939. július 2.	— 1940. július 1.	9
1940. július 2.	— 1941. július 1.	9
1941. július 2.	— 1942. július 1.	9
1942. július 2.	— 1943. július 1.	8
1943. július 2.	— 1944. július 1.	8
1944. július 2.	— 1945. július 1.	8
1945. július 2.	— 1946. július 1.	7
1946. július 2.	— 1947. július 1.	7
1947. július 2.	— 1948. július 1.	6
1948. július 2.	— 1949. július 1.	6
1949. július 2.	— 1950. július 1.	5
1950. július 2.	— 1951. július 1.	5
1951. július 2.	— 1952. július 1.	4
1952. július 2.	— 1953. július 1.	4
1953. július 2.	— 1954. július 1.	3
1954. július 2.	— 1955. július 1.	3
1955. július 2.	— 1956. július 1.	2
1956. július 2.	— 1957. julius 1.	2
1957. július 2.	— 1958. július 1.	1
1958. július 2.	— 1959. július 1.	1
1959. július 2.	— 1960. július 1.	—
1960. július 2.	—	

Jogszabálymutató

1960. október 1-től 1960. október 24-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1024/1960. (X. 2.) Korm. határozat	Az Országos Munkavédelmi Bizottság tagjainak kinevezéséről.
	45/1960. (X. 6.) Korm. rendelet	A hirdetési jog egységes szabályozása tárgyában kiadott 1670/1949 (II. 24.) Korm. sz. rendelet módosításáról.
	46/1960. (X. 13.) Korm. rendelet	A néphadseregből, illetőleg a fegyveres és a rendészeti testületekből kivált személyek betegségi ellátásáról.
	7/1960. (X. 14.) Mü. M.	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjára és a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagok baleseti biztosítására vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról, illetőleg kiegészítéséről.
	9/1960. (X. 16.) Mü. M.	A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között a szociálpolitikai együttműködésről Budapesten az 1959. évi január hó 30. napján kötött egyezmény kihirdetéséről szóló 1959. évi 41. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
	47/1960. (X. 20.) Korm. rendelet	A közületi szervek elhelyezéséről

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.52309 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 18. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. NOVEMBER 15.

TARTALOM

Oldal

Személyi rész 115

Az Akadémia elnökének utasítása — 12/1960. MTA (A. K. 18.) Az aspiránsvezetői díjról szóló 5/1960. MTA (A. K. 5.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról 115

Miniszteri utasítások — 2/1960. (X. 29.) SZOT A családi pótlék megállapításával és folyósításával kapcsolatos eljárásról 115

175/1960. (M. K. 21.) M. M. A közkönyvtárak elavult és fölöspéldány állományának rendezéséről . 121

Jogszabálymutató 122

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Németh Gyula Kossuth-díjas akadémikusnak, tanszékvezető egyetemi tanárnak, a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete igazgatójának, 70. születésnapja alkalmából, eredményes munkássága elismeréséül a

MUNKAÉRDEMREND

kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökének 12/1960. MTA (A. K. 18.) számú

utasítása

az aspiránsvezető díjról szóló 5/1960. MTA (A/5.) számú utasítás egyes rendelkezéseinek módosításáról

Az utasítás 2. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„2. §. Az aspiránsvezetői díj 10 000 Ft, melyet két egyenlő részletben kell az aspiránsvezető részére kifizetni; első részlete a kandidátusi vizsgák letétele, második részlete pedig a disszertáció benyújtása után esedékes."

Budapest, 1960. október 24.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítások

A Szakszervezetek Országos Tanácsának 2/1960. (X. 29.) SZOT számú

szabályzata

a családi pótlék megállapításával és folyósításával kapcsolatos eljárásról

A családi pótlékról szóló 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendelet 17. §-a (1) bekezdésének *c)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a családi pótlék megállapításával és folyósításával kapcsolatos eljárást a Szakszervezetek Országos Tanácsa a munkaügyi miniszterrel egyetértésben a következőképpen szabályozza.

1. §

(1) Ez a szabályzat a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központnak, valamint a családi pótlék megállapításának és folyósításának ügyvitelét a Központ ellenőrzése alatt ellátó munkáltatónak eljárására vonatkozó szabályokat tartalmazza.

(2) A szabályzatban a 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendeletre R., a 10/1959. (IX. 1). Mü. M. számú rendeletre Vhr. megjelöléssel történik utalás.

A Vhr. 1. §-ához

2. §

(1) A dolgozó a vérszerinti, örökbe fogadott, mostoha, vagy nevelt gyermek, unoka, testvér (a továbbiakban: gyermek) eltartását a lakónyilvántartás vezetőjének, a lakóbizottságnak, vagy a lakó-

hely szerint illetékes községi (városi, városi kerületi, fővárosi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerve (a továbbiakban: a tanács szakigazgatási szerve) igazolásával köteles a családi pótlékra vonatkozó igény bejelentésekor, majd pedig évenként egyízben igazolni. A tizenhatodik életévét be nem töltött vérszerinti és örökbe fogadott gyermek saját háztartásban történő eltartását azonban csak az igény bejelentésekor kell igazolni.

(2) Azt a körülményt, hogy a dolgozó a testvérét (testvéreit) saját háztartásában tartja el, vagy róla a R. 4. §-ában foglaltak szerint gondoskodik, valamint, hogy a szülő (szülők) a gyermek eltartására képtelen és eltartásáról kizárólag a dolgozó testvér gondoskodik, a dolgozó, illetőleg a szülő lakóhelye szerint illetékes tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell naptári évenként igazolni.

A Vhr. 2. § (3) bekezdéséhez

3. §

Azt az állapotot, hogy a gyermek testi vagy szellemi fogyatkozás miatt állandó ápolásra vagy felügyeletre szorul, valamint ennek az állapotnak keletkezési idejét az állami egészségügyi intézmény (kórház, klinika, rendelőintézet vagy más gyógyintézet) szakorvosa, illetőleg a felülvizsgáló főorvos (továbbiakban: az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa) által kiállított bizonyítvánnyal kell az igény bejelentésekor, majd pedig évenként egyszer igazoltatni. Ha a gyermeknek az állapota véglegesen kialakult, illetőleg fogyatkozása olyan természetű, hogy abban javulás nem várható, az említett körülményeket csak az igény bejelentésekor kell igazolni. A gyermek eltartását a dolgozó a 2. §-ban foglaltak szerint köteles igazolni.

A R. 1. § (4) bekezdéshez

4. §

(1) Az egyedülálló dolgozó nőnek járó családi pótlékot kell folyósítani annak a nőnek is, aki lakásviszonyok miatt ugyan nem él külön lakásban, a háztartási életközösséget azonban megszüntette és igazolja, hogy a házasság felbontása iránt bírói eljárás van folyamatban, vagy a bíróság (a gyámhatóság) az ő vagy gyermeke részére tartásdíjat állapított meg.

(2) Az egyedülálló dolgozó nőnek az igény bejelentésekor, majd pedig félévenként a lakóbizottság vagy a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy egyedülálló dolgozó nő és hogy a gyermeket saját háztartásában tartja el, vagy eltartásáról a R. 4. §-ában foglaltak szerint gondoskodik.

A Vhr. 7. §-ához

5. §

(1) Ha a dolgozó a gyermeknek az eltartásához természetbeni juttatással járul hozzá, ennek értéke az eltartás címén nyújtott hozzájárulásba beszámít. A gyermeknek teljes ruházattal való ellátását a gyermekre eső családi pótlékkal egyenlő összegű hozzájárulásnak kell tekinteni.

(2) A gyermeknek nevelőotthonban, egészségügyi csecsemő- vagy gyermekotthonban történt elhelyezését, valamint az eltartásának költségeihez való hozzájárulás havi összegét a családi pótlék igénylésekor, majd ezt követően évenként egyszer az otthon bizonyítványával kell igazolni. Ha a gyermeket magánszemélynél helyezte el a dolgozó, az elhelyezést a magánszemély lakóhelye szerinti lakóbizottság (lakónyilvántartás vezetője), ezek hiányában a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal kell évenként egyszer igazolni. Az eltartás költségeihez való hozzájárulás havi összegét a dolgozó a magánszemély által írásban tett és két tanú névaláírásával, valamint lakcímével és „Személyi igazolvány"-ának a számával ellátott nyilatkozattal köteles évenként egyszer igazolni.

A Vhr. 9. § (2) bekezdéséhez

6. §

A földingatlan után a Vhr. 9. §. (2) bekezdésének *b)* pontjában említett, a „mezőgazdasági lakosság általános jövedelemadója" címén kivetett összeget a tanács szakigazgatási szerve által kiállított igazolvánnyal kell naptári évenként igazolni.

A Vhr. 11. §-ához

7. §

(1) A tizenhatodik életévét betöltött gyermeknél az iskolai tanulmányok folytatását az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával az igényléskor, majd évente a beiratások alkalmával igazolni kell. Ha a közép vagy középfokú iskolai tanulmányokat folytató gyermek az utolsó tanulmányi év júniusában önhibáján kívül nem tett záróvizsgát, ezt a körülményt az iskola igazgatójának (megbízottjának), valamint — betegség esetén — az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni.

(2) Ha a dolgozó a tizenhatodik életévét betöltött gyermeke után a tanulmányi év tartama alatt tanulmányi családi pótlékban részesült és a tanulmányi év befejezése után július hó folyamán az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával igazolja, hogy gyermeke a következő tanulmányi évre beiratkozott, a családi pótlékot a tanulmányi évet követő nyári szünidő alatt is folyamatosan folyósítani kell, legfeljebb azonban annak a hónapnak utolsó napjáig, amelyben a gyermek tizenkilencedik életévét betöltötte. Ha a dolgozó július hó folyamán gyermeke továbbtanulását nem igazolja, a gyermek után a családi pótlék folyósítását be kell szüntetni. Ha a dolgozó később igazolja, hogy gyermeke tovább tanul, abban az esetben a családi pótlék július, augusztus hónapokra visszamenőleg csak a R. 18. §-ának (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével folyósítható.

(3) Magántanuló gyermek betegségét, testi vagy szellemi fogyatkozását az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított bizonyítvánnyal, az iskolának azt az engedélyét pedig, hogy a gyermek tanulmányait magánúton végezheti, az iskola igazgatójának (megbízottjának) bizonyítványával kell évenként igazolni. Ha a beiratás félévenként történik, az igazolást is félévenként kell benyújtani.

A Vhr. 12. §-ához

8. §

A tanulóviszony fennállását a tanintézet, vagy az ipari (kereskedelmi stb.) tanulót foglalkoztató munkáltató igazolványával az igényléskor, majd évente egy ízben kell — szeptember hó folyamán — igazolni. Igazolni kell egyúttal a tanviszony évfolyamát, mikortól meddig szerződött a tanuló, továbbá, hogy a tanuló ipari tanulóotthonban van-e elhelyezve.

A R. 7. § (4) bekezdéséhez

9. §

A gyermeknek testi vagy szellemi fogyatkozása miatt hatvanhét százalékos vagy azt meghaladó munkaképesség-csökkenés (munkaképtelenség) fennállását és keletkezésének idejét, valamint azt, hogy ez a fogyatékosság előreláthatóan legalább egy évig fog tartani, az állami egészségügyi szolgálat szakorvosa által kiállított bizonyítvánnyal kell évenként igazolni.

A Vhr. 22. §-ához

10. §

(1) Ha a dolgozó a R. 10. §-ában foglaltak alapján jogosult családi pótlékra, a katonai szolgálatra bevonulás, illetőleg a leszerelés hónapjában a katonai szolgálatban eltöltött napokat és a munkaviszony alapján munkában töltött napokat, vagy a Vhr. 18. § (1) bekezdésében felsorolt, beszámítható napokat össze kell számítani és amennyiben ezeknek együttes száma a tizennyolcat eléri, a családi pótlékot a bevonulás, illetőleg a leszerelés hónapjára is folyósítani kell.

(2) A katonai szolgálat alatt a dolgozónak a családi pótlékot az alábbiak szerint kell igényelnie:

a) ha a katonai szolgálatra bevonulás előtt még nem részesült családi pótlékban, igényét annál a munkáltatónál kell bejelentenie, akinél bevonulása előtt utoljára munkaviszonyban állott,

b) ha a katonai szolgálatra bevonulása előtt már részesült családi pótlékban, igényét (igénybővülést) annál a szervnél (üzemi kifizetőhelynél, vagy SZTK alközpontnál, kirendeltségnél) kell közvetlenül bejelenteni, amely részére a katonai szolgálatra bevonulás előtt a családi pótlékot folyósította.

(3) A katonai szolgálatra bevonult dolgozónak félévenként, sorkatonai szolgálat teljesítése esetén évenként, a katonai parancsnokság által kiállított igazolással igazolni kell, hogy milyen minőségben és mikortól teljesít katonai szolgálatot.

A R. 11. §-ához

11. §

(1) A meghalt dolgozó jogán a munkaviszonyban nem álló anyának a halált követően született gyermeke után a születést követő hónap első napjától a Vhr. 24. §. (1) bekezdésében meghatározott hat hónapból még fennmaradó időre kell a családi pótlékot folyósítani.

(2) Aki a családi pótlékra jogosult dolgozó halála után a gyermek eltartásáról gondoskodik, a családi pótlék igénylésekor a dolgozó halálát anyakönyvi kivonattal, a gyermek eltartását a lakóbizottság vagy a tanács szakigazgatási szerve bizonyítványával köteles igazolni.

A R. 12. §-ához

12. §

Az anya jogán történő családi pótlék igénylés esetében szükséges igazolások:.

a) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa havi 500 forintot meg nem haladó nyugellátásban (járadékban, kivételes ellátásban) részesül és nyugellátása alapján a családi pótlékra nem jogosult, ezt a nyugellátást folyósító szerv igazolásával; azt a körülményt pedig, hogy az apának egyéb keresete vagy jövedelme nincsen, az apa lakóhelye szerinti lakóbizottság, ennek hiányában a tanács szakigazgatási szerve igazolásával az igényléskor, majd évenként egyszer köteles igazolni.

b) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa egyetem (főiskola, akadémia, tanítóképző intézet) nappali tagozatának hallgatója, ezt a tényt félévenként az egyetem stb. bizonyítványával, azt a körülményt pedig, hogy havi 500 forintot meg nem haladó ösztöndíján kívül egyéb keresete vagy jövedelme nincsen az apa lakóhelye szerint illetékes lakóbizottság, ennek hiányában a tanács szakigazgatási szerve által kiállított bizonyítvánnyal köteles igazolni,

c) ha az anya azon a címen igényli a családi pótlékot, hogy az apa családjáról, gyermekeiről tartósan nem gondoskodik, ezt az illetékes gyámhatóság igazolásával köteles félévenként igazolni.

A R. 13. §-ához

13. §

(1) A R. 13. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat abban az esetben is alkalmazni kell, ha a dolgozó a gyermek születésének a hónapjában lépett munkaviszonyba.

(2) Arra a hónapra, amelynek folyamán a dolgozó nő férje előzetes letartóztatásba, biztonsági őrizetbe került, vagy abból szabadult, vagy szabadságvesztés büntetését megkezdte, illetőleg befejezte, a dolgozó nőnek csak abban az esetben folyósítható az egyedülálló dolgozó nőt megillető mértékben a családi pótlék, ha férje a hó folyamán nem felel meg a R. 9. §. (1) bekezdésében és a Vhr., 17—19. §-aiban foglalt feltételeknek.

(3) Az egyedülálló dolgozó nőt megillető mértékben kell folyósítani a családi pótlékot arra a hónapra, amelyben az egyedülálló dolgozó nő férjhez megy, ha rendelkezik a családi pótlékra jogosultsághoz megkívánt egyéb feltételekkel.

A Vhr. 13. §-ához

14. §

A családi pótlék igazolványtömb igénylését két személynek, mégpedig a családi pótlék ügyek intézésével megbízott dolgozónak és az ellenőrzéssel megbízott személynek kell aláírnia és el kell látnia a kifizetőhely bélyegzőlenyomatával is.

15. §

(1) A családi pótlékot folyósító szerv (SZTK alközpontja, kirendeltsége, kifizetőhely) a családi pótlék igazolvány kérést tartalmazó űrlapot a folyósító szerv bélyegzőlenyomatával köteles ellátni.

(2) A családi pótlék csak olyan igazolvány alapján folyósítható, amelyet a családi pótlékot folyósító szerv szabályszerűen, olvashatóan kiállított, valamint az ügyintéző és az ellenőrzéssel megbízott személy aláírását és a folyósító szerv bélyegzőlenyomatát tartalmazza.

A R. 14. §-ához

16. §

A dolgozónak járó családi pótlék összegszerű megállapításánál azokat a gyermekeket kell figyelembe venni, akikről a dolgozó gondoskodik, vagy akik után az eltartás költségeihez — akár pénzben, akár természetben — igazoltan hozzájárul. Nem lehet figyelembe venni azokat a gyermekeket, akiknek eltartási költségeihez a dolgozó nem járul hozzá, továbbá az ipari tanulóotthonban elhelyezett gyermekeket akkor sem, ha akár a dolgozó, akár a tanuló egyes juttatásokért térítést fizet.

A R. 15. §-ához

17. §

(1) A munkáltató saját költségén, saját alkalmazottaival, rendes ügyvitele keretében a családi pótlékkal kapcsolatos ügyviteli tennivalókat — az SZTK illetékes alközpontjával (kirendeltségével) történt előzetes megállapodás alapján — akkor köteles ellátni, ha betegségi biztosítással kapcsolatos ügyviteli teendőket is ellátja.

(2) A családipótlék ügyek intézésével megbízott dolgozó (ügyintéző) nevét, valamint a megbízott személyében beállott változást a munkáltató 3 napon belül köteles az SZTK illetékes alközpontjának (kirendeltségének) bejelenteni.

A R. 17. §-ához

18. §

(1) A családi pótlékkal kapcsolatos ügyviteli tennivalókat ellátó munkáltatónak a családi pótlékra vonatkozó intézkedése ellen a dolgozó az intézkedés közlését követő tizenöt napon belül a társadalombiztosítási tanácshoz élhet felszólalással. A felszólalást a kifizetőhelyen írásban kell beadni vagy jegyzőkönyvbe mondani.

(2) A felszólalást a munkáltató — észrevételeivel együtt — negyvennyolc órán belül a társadalombiztosítási tanács elnökének köteles átadni, aki a felszólalás tárgyalására a társadalombiztosítási tanács tagjait haladéktalanul ülésre hívja össze. Az ülésre írásban kell meghívni a dolgozót és a munkáltatót azzal, hogy ha nem jelennek meg, ez a körülmény az ügy érdemi elintézését nem akadályozza.

(3) A társadalombiztosítási tanács akkor határozatképes, ha azon az elnök (megbízottja) és a tanácsnak legalább két tagja jelen van.

(4) A társadalombiztosítási tanács határozatát szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetében az a javaslat válik határozattá, amelyre az elnök is szavazott.

(5) A határozatot a jelenlevő dolgozó, illetőleg munkáltató előtt ki kell hirdetni, meg kell indokolni és mindkét féllel írásban is közölni kell. Az írásbeli határozatnak tartalmaznia kell a felszólalás tárgyát, a döntést, a döntés megokolását és a jogorvoslati lehetőséget. A határozatot az ülés elnöke írja alá.

(6) A társadalombiztosítási tanács üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az elnök és a jelenlevő tagok írnak alá. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

a) az ülés helyét és idejét, az elnök és a jelenlevő tagok nevét,

b) a megjelent tanúk nevét és lakcímét,

c) a felszólalás tárgyát, a döntést és annak rövid megokolását,

d) az ügy elbírálásánál figyelembe vett lényegesebb adatokat, bizonyítékokat stb.

19. §

(1) A dolgozó, illetőleg a munkáltató a társadalombiztosítási tanács határozata ellen annak kézbesítését követő tizenöt napon belül a területileg illetékes társadalombiztosítási bizottsághoz fellebbezéssel élhet. Ha a társadalombiztosítási tanács határozata jogszabályt sért, a munkáltató köteles a határozat ellen fellebbezéssel élni.

(2) A fellebbezést a társadalombiztosítási tanács elnökénél kell írásban benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe mondani. Az elnök a fellebbezést, a társadalombiztosítási tanács határozatát és az ügy elbírálásához szükséges adatokat köteles a fellebbezés elbírálására illetékes társadalombiztosítási bizottsághoz negyvennyolc órán belül továbbítani.

20. §

(1) Az SZTK alközpontjának (kirendeltségének) a családi pótlékkal kapcsolatban tett intézkedése ellen a dolgozó az intézkedés közlésétől számított tizenöt napon belül a társadalombiztosítási bizottsághoz élhet fellebbezéssel.

(2) A fellebbezést az SZTK alközpontjánál (kirendeltségénél) kell írásban benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe mondani. A fellebbezést az alközpont (kirendeltség) ügyvezetője vagy az általa kijelölt dolgozó köteles a társadalombiztosítási bizottság elé terjeszteni.

21. §

(1) A fellebbezésnek elbírálására a társadalombiztosítási bizottság albizottságot létesíthet. Ebben az esetben a fellebbezés elbírálására az albizottság illetékes. A bizottság akkor határozatképes, ha azon a bizottság elnöke (helyettese) és legalább két tagja jelen van. A bizottság határozatát szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetében az a javaslat válik határozattá amelyre az elnök (helyettese) is szavazott. A társadalombiztosítási bizottság (albizottság) határozatával szemben csak a R. 20. §-ának (5) bekezdésében említett esetben van további jogorvoslatnak helye.

(2) A társadalombiztosítási bizottság (albizottság) határozatát írásba kell foglalni és a dolgozónak, valamint a családi pótlékot folyósító szervnek meg kell küldeni. A határozatnak tartalmaznia kell a fellebbezés tárgyát, a döntést, annak megokolását és

— ha nem a R. 20. §-ának (5) bekezdésében említett esetről van szó — annak közlését is, hogy további jogorvoslatnak helye nincs. A határozatot az elnök írja alá.

(3) Ha a társadalombiztosítási bizottság (albizottság) határozata jogszabályt sért, annak végrehajtása előtt az SZTK alközpontjának (kirendeltségének) vezetője köteles az SZTK igazgatójának jelentést tenni.

A R. 18. §-ához

22. §

(1) Ha a dolgozó a családi pótlék iránti igény érvényesítésével kapcsolatos igazolásokat, okmányokat nem nyújtja be, vagy a benyújtott igazolások, okmányok hiányosak, írásban rögzített határidőt kell kitűzni a hiányok pótlására. Ha a dolgozó a kitűzött határnapig a hiányzó iratokat nem nyújtja be, úgy kell tekinteni, mintha a dolgozó az igény érvényesítésétől elállt volna.

(2) Ha a hiányzó iratokat a dolgozó határidőn túl adja be, az újabb beadás napját kell az igénybejelentés időpontjának tekinteni. Ha a dolgozó igazolja, hogy a hiányzó iratokat önhibáján kívül nem adhatta be az előírt határidőn belül, késedelmét igazoltnak kell tekinteni és az eredeti igénybejelentés időpontja alapján kell részére a családi pótlékot megállapítani és folyósítani.

(3) A 2. § (1) és (2) bekezdésében, a 3. §-ban, a 4. § (2) bekezdésében, az 5. § (2) bekezdésében, a 6. §-ban, a 7. § (1), (2) és (3) bekezdésében, a 8. és 9. §-ban, a 10. § (3) bekezdésében és a 12. §-ban említett évenkénti, illetőleg félévenkénti igazolásokat a családi pótlékot folyósító szerv felhívására kell benyújtani. A 2. § (1) és (2) bekezdésében, a 3. §-ban és a 4. § (2) bekezdésében az eltartás tekintetében előírt igazolásokat a lakóhelyilvántartás vezetője, a lakóbizottság, vagy a tanács szakigazgatási szerve helyett a vállalat (intézet, intézmény, hivatal stb.) szakszervezeti bizottsága is kiadhatja, ha a szükséges adatokról közvetlen tudomása van.

23. §

(1) Ha a családi pótlék megállapításával és folyósításával kapcsolatos ügyviteli tennivalókat nem a munkáltató végzi, a dolgozónak a családi pótlékra vonatkozó igényét, továbbá az igényjogosultságot érintő minden változást köteles a munkáltató két példányban kiállított „Jegyzék a családi pótlék jelentésekről" című nyomtatvány kíséretében az igénybejelentést, illetőleg változást követő hó 8. napjáig az SZTK-nak ahhoz az alközpontjához (kirendeltségéhez) megküldeni, amelyhez a munkáltató a dolgozót betegségi biztosításra bejelentette. A munkáltató köteles a jegyzékhez megcímzett, válaszbélyeggel ellátott borítékot csatolni.

(2) A név és lakcímváltozást a munkáltató köteles azonnal bejelenteni.

(3) Az igény bejelentésére az „Igénybejelentés", az igénybővülés, illetőleg az igény szűkülés bejelentésére az „Igénybővülés — igényszűkülés", az igény megszűnés bejelentésére pedig az „Igénylejárás" című nyomtatványokat köteles a munkáltató használni.

(4) Az SZTK által visszaküldött jegyzéket a munkáltató köteles öt évig megőrizni.

A R. 20. §-ához

24. §

A R. 20. §-ának (4) bekezdésében említett visszafizetésre kötelező értesítésben közölni kell azt az időtartamot, amelyre a dolgozó a családi pótlékot jogtalanul vette fel, valamint a visszafizetendő összeget és a visszafizetésre kötelezés okát. Közölni kell továbbá, hogy a megtérítendő összeg a családi pótlékból, vagy a munkabérből és milyen mértékben kerül levonásra. Végül közölni kell, hogy az értesítés elleni felszólalást hol és mennyi idő alatt lehet benyújtani.

25. §

A harminc napon belül történt értesítés elleni felszólalás elbírálása során a társadalombiztosítási tanács, illetőleg fellebbezés esetében a társadalombiztosítási bizottság csak azt vizsgálhatja, hogy a családi pótlék a dolgozót jogszabály szerint megillette-e és hogy a kár összegszerű megállapítása helyes-e. A családi pótlék visszatérítése alól csak abban az esetben mentesítheti a dolgozót, ha a családi pótlék a dolgozót jogszabály szerint megillette. A jó- vagy rosszhiszeműség vizsgálatába nem bocsátkozhat, minthogy a rendelkezések értelmében a jogtalanul felvett családi pótlékot a dolgozónak jóhiszeműség esetében is vissza kell fizetnie.

26. §

Ha a dolgozót a R. 20. § (5) bekezdése alapján a jogtalan felvételtől számított harminc napon túl kötelezték az okozott kár megtérítésére, a jogorvoslati eljárásra a 18., 19., illetőleg a 20. §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a társadalombiztosítási bizottságnak írásbeli határozata ellen a dolgozó keresettel fordulhat a bírósághoz. A határozatban tehát ki kell oktatni a dolgozót, hogy ha a határozatot sérelmesnek tartja, annak kézbesítését követő harminc napon belül keresettel fordulhat a határozatot kibocsátó szerv székhelye szerint illetékes járásbírósághoz (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz).

27. §

Ha a dolgozó a visszafizetésre kötelező határozat ellen jogorvoslattal él, a kárt csak abban az esetben köteles megfizetni, ha a megtérítést kimondó határozat jogerőre emelkedett.

A Vhr. 37. §-ához

28. §

Az SZTK-nál keletkezett kárnak részben vagy egészben a Kisipari Szövetkezetek Kölcsönös Biztosító Intézeténél történt megtérülése, vagy pedig az utóbb említett Intézetnél keletkezett kárnak részben vagy egészben az SZTK-nál történt megtérülése esetében a megtérítésre vonatkozó értesítés mellett a megtérített összegeket is át kell utalni.

A R. 21. §-ához

29. §

(1) Ellenőrzőlapot kell kiállítani és az SZTK részére megküldeni az igényjogosultságot érintő minden változás — ide nem értve az igényszűkü-

lést — és az igényjogosult dolgozónak vagy a gyermek anyjának, vagy leányanyjának, vagy a gyermek apjának nevében bekövetkezett változás esetében, valamint akkor is, ha a folyósító szervben történik változás. Ugyancsak ki kell állítani ellenőrzőlapot, ha a családi pótlék igazolvány másolat alapján történik a családi pótlék folyósítása, továbbá, ha nem az SZTK által ellenőrzött családi pótlék megállapító és folyósító szerv által kibocsátott igazolvány alapján történik a folyósítás.

(2) Nem kell kiállítani ellenőrzőlapot, ha a dolgozó munkaviszonyában történik ugyan változás, a családi pótlékot folyósító szerv azonban nem változik.

(3) Ha a dolgozó több olyan gyermek után jogosult családi pótlékra, akiknek anyakönyvezett apja nem ugyanaz a személy, abban az esetben ezekről a gyermekekről az anyakönyvezett apák személyi adatai alapján külön-külön kell kiállítani ellenőrzőlapot.

30. §

(1) Az egy-egy naptári hónapban kiállított ellenőrzőlapokat a családi pótlékot folyósító szerv a dolgozó születése évének, hónapjának és napjának számaiból alakított jelzőszám szerint emelkedő, ezen belül az apa (leányanya) neve szerinti abc. sorrendben, két csoportban köteles csoportosítani. Az egyik csoportba az anyakönyvezett apa jogán igénylők, a másik csoportba az egyéb személy jogán igénylők (kedvezményezettek) ellenőrzőlapjait kell csoportosítani.

(2) Az (1) bekezdésben említett, csoportosított ellenőrzőlapokat a családi pótlékot folyósító munkáltatók az első családi pótlék utalásának hónapját követő hó 8. napjáig kötelesek — két példányban kiállított jegyzék és felbélyegzett válaszboríték kíséretében — az SZTK illetékes alközpontjának (kirendeltségének) megküldeni.

(3) Az SZTK budapesti és pestmegyei alközpontjának ellenőrzése alá tartozó családi pótlék megállapító és folyósító szervek az ellenőrzőlapokat két példányban kiállított jegyzék és válaszboríték kíséretében közvetlenül a Családi Pótlék Nyilvántartó Központ (a továbbiakban: Nyilvántartó Központ) Budapest VIII., Mező Imre út 19. részére kötelesek megküldeni.

(4) A kisipari szövetkezeti tagok ellenőrzőlapjait a Kisipari Szövetkezetek Kölcsönös Biztosító Intézete alközpontjai az első utalás hónapját követő hónap 25. napjáig kötelesek a Nyilvántartó Központ részére megküldeni.

(5) A vasutas dolgozók ellenőrzőlapjait a Vasutas Szakszervezet által kiadott rendelkezések szerint kell a Nyilvántartó Központhoz megküldeni.

(6) A családi pótlékot megállapító és folyósító szervek — ide nem értve a kisipari szövetkezeteket — az SZTK szervekkel, illetőleg a Nyilvántartó Központtal azt is kötelesek közölni, hogy a vonatkozó hónapban új igénymegállapítás, igénybővülés stb. nem történt, ezért ellenőrzőlap kiállítására szükség nem volt. (Nemleges jelentés.)

Vegyes rendelkezések

31. §

(1) Az SZTK közvetlen ellenőrzése alá tartozó családi pótlékot megállapító és folyósító szerv köteles a családi pótlék megállapításához és folyósításához szükséges adatokat az erre a célra rendszeresített igénykartonon feljegyezni.

(2) Az igénykartonon az ellenőrzőlap kiállításának és elküldésének megtörténtét fel kell jegyezni.

(3) Az SZTK illetékes alközpontja (kirendeltsége) az igénykartonok vezetése alól, különlegesen indokolt esetben, felmentést adhat.

(4) Az igénykartonon feljegyzett minden adatért a feljegyzést foganatosító személy anyagilag és büntetőjogilag felelős. Minden egyes feljegyzést, illetőleg a feljegyzésen történt minden módosítást köteles a feljegyzést foganatosító és az ellenőrzést végző dolgozó aláírni.

32. §

(1) A családi pótlék megállapítását és folyósítását végző munkáltató a családi pótlék számfejtését köteles a munkabérszámfejtéssel együtt végezni és a családi pótlékot a bérrel azonos módon a havi fizetés végelszámolásakor kifizetni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alól az SZTK illetékes alközpontja (kirendeltsége) mentesítést csak feltétlenül indokolt esetben adhat.

(3) A családi pótlék számfejtését és kifizetését ugyanaz a dolgozó nem végezheti.

(4) A családi pótlékot megállapító és folyósító munkáltatók a családi pótlék címén kifizetett összegekről a főkönyvelő által szabályszerűen hitelesített külön pénztárkönyvben kötelesek elszámolni.

(5) A pénztárnapló bevételi rovatába kell bevezetni a munkáltató által kifizetendő társadalombiztosítási járulékok és az általa kifizetett szolgáltatások elszámolására vonatkozó „Összesítő"-ben elszámolt családi pótlék összegét és az összesítő beküldésének időpontját. A bevételi rovatba tételesen kell bevezetni a különböző címeken kiutalt, de fel nem vett családi pótlék összegeket és a túlfizetések visszatérítése címén teljesített befizetéseket is.

(6) Visszamenőleges utalásnál a pénztárnapló kiadási rovatába a kiutalt összegeket tételesen, név szerint kell bevezetni. A jegyzetrovatban fel kell tüntetni egyúttal a vonatkozó bérjegyzék, illetőleg a postai kifizetési jegyzék számát is. Ahol több tételben, külön jegyzéken történik a visszamenőleges utalás, a külön jegyzék végösszegét kell a kiadási rovatba bevezetni. A jegyzéket a pénztárnaplóhoz kell csatolni.

(7) A kiadási rovatba kell bevezetni a családi pótlék postai költségének összegét is.

(8) Az SZTK által inkasszált, illetőleg átutalásra előjegyzett túlfizetési megtérítéseket a pénztárnapló bevételi rovatában feltüntetni nem szabad.

(9) A pénztárnaplót havonta le kell zárni és az ügyintézőnek, valamint az ellenőrzéssel megbízott személynek aláírásával kell ellátni.

33. §

Az üzem (vállalat, intézet, intézmény, hivatal stb.) vezetője és főkönyvelője együttesen köteles a családi pótlék igényelbírálás, számfejtés és kifizetés ellenőrzéséről gondoskodni.

34. §

(1) A családi pótlékkal kapcsolatos ügyvitel el-

látásához a munkáltató az SZTK által rendszeresített nyomtatványokat köteles használni.

(2) A munkáltató a családi pótlékkal kapcsolatos ügyintézés során kiállított iratokon a kifizetőhely bélyegzőlenyomatát köteles használni.

Hatálybalépés

35. §

Ez a szabályzat az 1960. évi november hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a SZOT-nak a dolgozók családi pótlékának megállapításával és folyósításával kapcsolatos feladatok ellátásáról szóló 1/1952. (XI. 2.) és a 3/1953. SZOT számú szabályzata.

Brutyó János s. k.,
a SZOT főtitkára.

A művelődésügyi miniszter 175/1960. (M. K. 21.) M. M. számú

utasítása

a közkönyvtárak elavult és fölöspéldány állományának rendezéséről

A korszerű könyvtárban az állományt feleslegesen terhelő elavult, vagy fölös példányú kiadványok kivonása — a gyarapításhoz hasonlóan — állandó feladat. Ennek az elvnek figyelembevételével, s a könyvtárügy szabályozásáról szóló 1956. évi 5. számú tvr. végrehajtása tárgyában kiadott 1018/1956. (III. 9.) Mt. h. számú határozat 34. pontjában foglalt felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az elavult művek és fölös példányok kivonását a közkönyvtárak állományából az alábbiak szerint szabályozom.

1. Az 1956. évi 5. számú tvr. 1. § (3) bekezdésében meghatározott közkönyvtárak (a továbbiakban: könyvtárak) állományából az elavult és fölös példányban meglevő műveket — a hálózati központok irányítása és ellenőrzése mellett — rendszeresen ki kell vonni. A hálózati szervezetbe nem tartozó könyvtárak ilyen irányú tevékenységét az Országos Széchényi Könyvtár ellenőrzi.

I.

Az elavult művek kivonása

2. Az elavult művek körét az Országos Széchényi Könyvtár által kiadandó útmutató tartalmazza.

3. Az elavult művek kivonására a hálózati központi könyvtárak tesznek javaslatot (a hálózati szervezetbe nem tartozó könyvtárak főhatóságuk útján teszik meg javaslatukat) a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztályának. A javaslatban fel kell tüntetni a kivonásra javasolt mű szerzőjének nevét, a mű címét, a kiadás helyét, idejét, a könyv őrzési helyét, valamint a kivonási javaslat rövid indokolását.

4. Az elavult művek kivonásának irányítására és a kivonásra javasolt művek végső fokon történő elbírálására a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya mellett állandó jelleggel Könyvtári Minősítő Bizottságot(továbbiakban: Bizottság) kell szervezni.

5. A Bizottság az alább felsorolt szervek egy-egy képviselőjéből áll:

Magyar Állami Könyvterjesztő Vállalat
Magyar Tudományos Akadémia
Művelődésügyi Minisztérium Kiadói Főigazgatóság
Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztály
Országos Könyvtárügyi Tanács
Országos Széchényi Könyvtárban működő Könyvtártudományi és Módszertani Központ
Szakszervezetek Országos Tanácsa.

6. A Bizottság elnökét a művelődésügyi miniszter bízza meg. A Bizottság titkársági teendőit az Országos Széchényi Könyvtárban működő Könyvtártudományi és Módszertani Központ látja el.

7. A Bizottságban való résztvételért díjazás nem jár.

8. A Bizottság eljárása során az alábbi feladatokat látja el:

a) a különböző főhatóságok, társadalmi szervek hozzáérkezett javaslatait feldolgozza, részletes irányelveket ad ki az elavult művek kivonására;

b) a hálózati központi könyvtárak javaslatainak figyelembevételével dönt az egyes művek elavulttá nyilvánításáról;

c) vitás esetekben döntés előtt a műveket a tárgykörük szerint illetékes legfelső szakfórum (országos szakkönyvtár, kutatóintézet stb.) véleményezése alá bocsátja.

9. A Bizottság ügyrendjét maga készíti el és azt a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztálya hagyja jóvá.

10. A Bizottság döntése szerint elavult kiadványokból gyűjtőkörükre figyelemmel az általános tudományos és tudományos szakkönyvtárak, a tudományági szakkönyvtárak, a hálózati központként működő könyvtárak, továbbá helytörténeti gyűjteményi szempontból a hálózati központként működő közművelődési könyvtárak, a Szegedi Városi, Somogyi Könyvtár, a Soproni és Bajai Járási Könyvtár — a Művelődésügyi Minisztérium Könyvtárosztályának eseti engedélye alapján pedig egyéb könyvtárak is — 2—3 példányt tudományos kutatás céljára megtarthatnak.

11. A Bizottság döntését a könyvtárakkal a hálózati központok, illetőleg az Országos Széchényi Könyvtár útján közli.

II.

A fölöspéldányok kivonása

12. A könyvtárakban a forgalmukhoz képest felesleges példányszámban tárolt, vagy gyűjtőkörükbe nem tartozó kiadványokat (szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom, szakirodalom, tankönyvek stb.) fölös példányoknak kell tekinteni.

13. A fölöspéldányok kivonásának, tárolásának, újraelosztásának, illetőleg indokolt esetben más könyvtár részére történő átadásának irányítása a hálózati központok feladata. A hálózati szervezetbe nem tartozó könyvtárak fölös példányainak elosztását az Országos Széchényi Könyvtár végzi.

14. A hálózati központok kötelesek:

a) ellenőrzésük során megvizsgálni, hogy a hálózatukba tartozó könyvtárak fölöspéldányokkal rendelkeznek-e;

b) a fölöspéldányok kivonását, nyilvántartását és raktározását kezdeményezni és irányítani;

c) a fölöspéldányok újraelosztását a hálózatukhoz tartozó könyvtárak között, vagy más hálózati központok útján kezdeményezni és irányítani;

d) a nem hasznosítható fölöspéldányoknak további kezelésére a Bizottságnak javaslatot tenni és a döntésnek megfelelően a kiadványok további sorsáról intézkedni.

III.

15. Az elavult művek és fölöspéldányok kivonása, átadása, átvétele, szétosztása, leltári törlésével kapcsolatos költségek tárgyában az Országos Széchényi Könyvtár útmutatója szerint kell eljárni.

16. Jelen utasítás közzététele napján lép hatályba.

Aczél György s. k.,
a miniszter első helyettese

Jogszabálymutató

1960. október 25-től 1960. november 8-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	12/1960. (X. 25.) P. M.	A nemesfémek, nemesfémtermékek és nemesfémtartalmú anyagok gazdálkodási rendjének szabályozásáról.
	5/1960. (X. 27.) M. M.	A társadalmi tanulmányi ösztöndíj létesítéséről szóló 19/1959. (IV. 12.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról.
	2/1960. (X. 30.) N. I. M.	A villamosenergia hőfejlesztés céljára való felhasználásáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj ¼ évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.52414 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. NOVEMBER 30

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1028/1960. (XI. 20.) Korm. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia alapszabályi módosításának jóváhagyásáról	123
	50/1960. (XI. 18.) Korm. rendelet	A mérésügyről	123
Jogszabálymutató			127

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.028/1960. (XI. 20.) számú

h a t á r o z a t a

a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályi módosításának jóváhagyásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályainak módosítását a CXX. közgyűlésének határozata és az 1960. évi 24. számú törvényerejű rendelet 3. §. (2) bekezdésének *b)* pontja alapján jóváhagyta.

dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 50/1960. (XI. 18.) számú

r e n d e l e t e

a mérésügyről

I.

Mérésügyi szervezet

1. §

A mérésügy országos hatáskörű irányító és ellenőrző hatósága az Országos Mérésügyi Hivatal (a továbbiakban: OMH).

2. §

Az OMH feladata a mérőeszközök mérési pontosságának és egységességének biztosítása. E feladatkörébe tartozik különösen

a) a törvényes mértékegységeknek megfelelő országos alapmérőeszközök képzése, őrzése, kezelése;

b) gondoskodás az országos alapmérőeszközöknek a nemzetközi alapmérőeszközökkel, továbbá más országok alapmérőeszközeivel való összehasonlításáról;

c) az országos alapmérőeszközökből további alapmérőeszközök képzése;

d) a mérésügyi tudományos kutatás;

e) a mérőeszközök típusvizsgálata;

f) az alapmérőeszközök viszgálata;

g) a hitelesítő és vizsgáló berendezések vizsgálata;

h) a mérőeszközök hitelesítése;

i) a hordójelzés;

j) egyes különleges jelentőségű mérések és mérésügyi vizsgálatok elvégzése;

k) a vállalati mérésügyi szolgálat szakmai munkájának elvi irányítása;

l) a mérésügyi jogszabályok megtartásának ellenőrzése;

m) egyes mérőeszközfajtákkal szemben támasztott mérésügyi műszaki követelmények meghatározása;

n) közreműködés mérésügyi vonatkozású országos szabványok alkotásában és a mérésügyi vonatkozású nemzetközi szabványosítási munkában;

o) részvétel a nemzetközi mérésügyi munkában, kapcsolatok fenntartása a nemzetközi mérésügyi szervekkel, valamint más államok mérésügyi szerveivel, a mérésügyi vonatkozású nemzetközi egyezmények végrehajtása.

3. §

Az OMH a kormány közvetlen felügyelete alatt áll. Elnökét és elnökhelyettesét a kormány nevezi ki. A többi alkalmazott kinevezése, illetőleg alkalmazása az OMH elnökének hatáskörébe tartozik.

4. §

(1) Az OMH elnöke utasításban állapítja meg

az alapmérőeszközök vizsgálati időközeit, valamint a típusvizsgálat, vizsgálat, hitelesítés és hordójelzés műszaki követelményeit, egyéb feltételeit, módszereit és eljárási szabályait.

(2) Az OMH elnöke — az illetékes miniszterekkel egyetértésben — utasításban állapítja meg azt, hogy az állami szerveknek és kisipari szövetkezeteknek milyen alapmérőeszközöket kell rendszeresen vizsgáltatniok.

(3) Az OMH elnöke — az illetékes miniszterekkel egyetértésben — utasításban elrendelheti egyes mérőeszközök kötelező bejelentését.

(4) Az OMH elnökének utasításait az OMH hivatalos lapjában: a MÉRÉSÜGYI KÖZLEMÉNYEKben kell kihirdetni és a TERVGAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ-ben is közzé kell tenni.

5. §

(1) A hatósági mérésügyi feladatokat az OMH vagy saját hatáskörben vagy mértékhitelesítő kirendeltségei és hordójelző állomásai útján látja el.

(2) Az OMH, továbbá a mértékhitelesítő kirendeltségei és hordójelző állomásai részletes hatáskörét és illetékességi területét az OMH elnöke szabályozza.

II.

Mértékegységek

6. §

(1) A törvényes mértékegységek ennek a rendeletnek 1. számú mellékletében meghatározott mértékegységek.

(2) A Magyar Népköztársaság területén olyan mennyiségek mérésére, amelyekre törvényes mértékegységek vannak, kizárólag olyan mérőeszközök használhatók, amelyek a mért mennyiséget a törvényes mértékegységekben fejezik ki; a mért mennyiség megjelölésére pedig ilyen esetben a törvényes mértékegységeknek az 1. számú mellékletben meghatározott elnevezése és jele használható.

(3) A felsőoktatási intézmények és a tudományos kutatóintézetek a törvényes mértékegységektől eltérő mértékegységeket is használhatnak, olyan mérőeszközöket is alkalmazhatnak, melyek a mért mennyiséget nem törvényes mértékegységekben fejezik ki.

III.

Típusvizsgálat

7. §

(1) A mérőeszközök minőségének biztosítása és fejlesztése érdekében a mérőműszereket gyártó szervek és magánkisiparosok kötelesek a gyártásra tervbe vett újtípusú mérőeszközt az OMH-nak bejelenteni.

(2) Az OMH elnöke bármely mérőeszköz típusvizsgálatát elrendelheti. Hitelesítési kötelezettség alá tartozó minden mérőeszköz típusvizsgálatát el kell rendelni.

(3) Típusvizsgálat elrendelése esetén a mérőeszköz sorozatgyártását csak akkor szabad megkezdeni, ha az OMH elnöke mérésügyi szempontból engedélyezte. Az engedélyezés felől 90 napon belül döntenie kell.

(4) Amennyiben az OMH elnöke a már sorozatban gyártott mérőeszköz típusvizsgálatát rendeli el és a típusvizsgálat eredményeként azt állapítja meg, hogy a mérőeszköz mérésügyi szempontból nem megfelelő, javaslatot tesz az illetékes miniszternek a további gyártás megszüntetésére, illetőleg a már legyártott meg nem felelő mérőeszközök forgalombahozatalának megtiltására.

IV.

Hitelesítés

8. §

(1) Elszámolás alapjául szolgáló mérésekre kizárólag hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőeszköz használható.

(2) Hitelesítési kötelezettség alá tartoznak e rendelet 2. számú mellékletében felsorolt mérőeszközök.

(3) A hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőeszközök belföldön kizárólag az OMH által hitelesítve hozhatók forgalomba és — a magánháztartás kivételével — csakis hitelesítve tarthatók használatra kész állapotban és csak hitelesítve használhatók.

(4) A külföldről behozott hitelesítési kötelezettség alá tartozó — külföldön már hitelesített — mérőeszközök belföldi hitelesítése alól az OMH elnöke indokolt esetben felmentést adhat.

(5) Használaton kívül álló hitelesítési kötelezettség alá eső mérőeszköz érvényes hitelesítési bélyeg nélkül csak akkor tartható, ha annak birtokosa (használója) az OMH-nál írásban bejelentette, hogy a mérőeszközt nem használja, s ezért kérte annak lepecsételését.

9. §

(1) A mérőeszközök a hitelesítési engedély alapján is csak akkor láthatók el hitelesítési bélyeggel, ha a hitelesítési vizsgálat szerint megfelelnek a mérésügyi előírásoknak.

(2) A hitelesítési engedélyt az OMH típusvizsgálat alapján adja ki.

(3) A hitelesítési engedélyeket az OMH hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(4) A hitelesítésre engedélyezett mérőeszközön — vagy azok kísérőokmányán — fel kell tüntetni a mérőeszköz előállítójának nevét és telephelyét, vagy az OMH-nál bejelentett jelzését, valamint azokat az adatokat, amelyek feltüntetését a hitelesítési engedélyben elrendelték.

10. §

A mérőeszközök hitelesítése hitelesítési vizsgálatból és hitelesítési bélyeg alkalmazásából, illetőleg hitelesítési okmány kiadásából áll.

11. §

(1) Belföldön gyártott új mérőeszköz első hitelesíttetéséről az előállító, külföldről behozott mérőeszköz első hitelesíttetéséről a belföldi forgalombahozó, helyhez kötött mérőeszköz első hitelesíttetéséről pedig a szerelést végző szerv köteles gondoskodni.

(2) Minden olyan esetben, amikor a hitelesített mérőeszköz nagysága vagy helyes működése megváltozhatik, a javítást vagy változtatást végző

szerv (személy) köteles a hitelesítési bélyeget megsemmisíteni és használatbavétel előtt újbóli hitelesíttetéséről gondoskodni.

(3) Az OMH-nak jogában áll a hitelesítési kötelezettség alá tartozó új és javított mérőeszközök hitelesítését a hitelesítésre kötelezett szerv telephelyén végezni.

12. §

(1) Időszakos hitelesítési kötelezettség alá tartozik minden olyan hitelesített mérőeszköz, amelynél a hitelesítés érvényességének a 2. számú mellékletben megállapított időtartama lejárt.

(2) Az időszakos hitelesíttetésről a mérőeszköz birtokosa (használója) a lejárat előtt köteles gondoskodni.

(3) Az OMH az időszakos hitelesítést hivatali helyiségeiben, valamint 2—2 évenként az időszakos hitelesítési központokban végzi.

(4) Az időszakos hitelesítés időpontját az OMH legalább 15 nappal előbb köteles közölni az illetékes községi (városi) tanács végrehajtó bizottságával. A végrehajtó bizottság köteles a hitelesítés lefolytatásához alkalmas helyiséget biztosítani. Köteles továbbá a végrehajtó bizottság az időszakos hitelesítések időpontját a helyileg szokásos módon, legalább 8 nappal a hitelesítés megkezdése előtt kihirdetni.

(5) Az OMH az időszakos hitelesítést elvégezheti a hitelesíttető telephelyén is, ha azt célszerűségi vagy gazdaságossági szempontok indokolják.

V.

Alapmérőeszközök alkalmazása

13. §

(1) Használati mérőeszközeik mérési pontosságának rendszeres ellenőrzésére alapmérőeszközöket kötelesek tartani azok a szervek, amelyeknél a használatban lévő mérőeszközök száma, illetőleg a megkívánt mérési pontosság az alapmérőeszközök tartását szükségessé teszi.

(2) Az illetékes miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői, továbbiakban: miniszterek) állapítják meg azt, hogy melyik szervnél milyen típusú, milyen pontosságú és milyen mennyiségű alapmérőeszközt kell tartani.

(3) Alapmérőeszközként csak olyan mérőeszköz használható, mely az OMH által kiadott alapmérőeszközjegyzékben előírt követelményeknek megfelel.

(4) Az alapmérőeszköztartásra, kötelezett szerveknek rendszeres időközökben, de legalább félévenként össze kell hasonlítaniok használati mérőeszközeiket alapmérőeszközeikkel. Amennyiben a összehasonlítás eredményeként azt állapítják meg, hogy a használati mérőeszköz mérési pontossága nem megfelelő, haladéktalanul kötelesek a hibás használati mérőeszköz megjavíttatásáról, vagy kiselejtezéséről gondoskodni.

14. §

(1) A használati mérőeszközök ellenőrzésére szolgáló alapmérőeszközöket rendszeres időközönként be kell mutatni vizsgálatra az OMH-nál.

(2) Az OMH a vizsgálat eredményéről vizsgálati okmányt ad ki.

(3) Érvényes vizsgálati okmány nélkül alapmérőeszköz nem használható.

VI.

Vállalati mérésügyi szolgálat

15. §

(1) A mérési pontosság és egységesség biztosítása, valamint a mérésügyi jogszabályok végrehajtása céljából vállalati mérésügyi szolgálatot kell szervezni a mérőeszközöket gyártó, javító és a jelentősebb felhasználó szerveknél, valamint minden olyan szervnél, ahol a mérőeszközök mérési pontosságához fontos népgazdasági érdek fűződik. Ahol ilyen szolgálat már működik, ott azt e rendelet előírásainak megfelelően kell fejleszteni.

(2) A vállalati mérésügyi szolgálat feladatai:

a) gondoskodás arról, hogy a szerv megfelelő alapmérőeszközökkel el legyen látva;

b) a szerv alapmérőeszközeinek rendszeres megvizsgáltatása az OMH-nál;

c) a szerv birtokában levő alapmérőeszközökről és mérőeszközökről nyilvántartás készítése és folyamatos vezetése;

d) a szerv által használatos mérőeszközöknek alapmérőeszközökkel való rendszeres összehasonlítása és erről nyilvántartás vezetése;

e) gondoskodás a szerv birtokában levő hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőeszközök hitelesíttetéséről;

f) gondoskodás a meghibásodott mérőeszközök kijavíttatásáról vagy kiselejtezéséről.

(3) A vállalati mérésügyi szolgálatot mérésügy előadó, szükség esetén mérésügyi csoport vagy mérésügyi osztály látja el. Ugyanazon miniszter felügyelete alá tartozó több szervnek lehet közös, ágazatilag vagy területileg szervezett mérésügyi szolgálata (előadója, csoportja, osztálya) is.

(4) A miniszterek állapítják meg — az OMH elnökének véleményét figyelembevéve — azt, hogy mely szervnél kell mérésügyi előadói munkakört, illetve mérésügyi csoportot vagy osztályt szervezni. Ugyancsak a miniszterek állapítják meg, az OMH elnökének véleményére figyelemmel, az egyes szerveknél szervezett mérésügyi szolgálat létszámát, felszerelését, részletes feladatkörét és működési szabályait.

VII.

Hordójelzés

16. §

(1) Bor, sör vagy egyéb szeszesital, valamint szesz, ecet tárolására és szállítására való hordót, tartályt, kádat (a továbbiakban: hordó) csak az OMH által alkalmazott jelzéssel szabad belföldön forgalomba hozni és ilyen célra kizárólag érvényes jelzéssel ellátott hordót szabad használni.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

(2) Új hordó jeleztetéséről a hordó készítőjének, külföldről behozott új hordó jeleztetéséről a belföldi forgalombahozó szervnek, javított hordó jeleztetéséről a javítást végző személynek, az időszakos jeleztetésről pedig a hordó birtokosának (használójának) kell gondoskodnia — utóbbinak az érvényesség megszűnése előtt.

(3) A hordókat a rendelet 2. számú mellékletében meghatározott időközönként újra kell jeleztetni.

(4) Javítás után a hordókon a régi jelzést meg kell semmisíteni és a hordót újra kell jeleztetni.

(5) A jelzés, a hordó űrtartalmának megállapításából és a szükséges adatoknak a hordón maradandó módon való feltüntetéséből áll.

(6) Nem kell jeleztetni a nyersszesz, finomszesz és denaturált szesz szállítására vagy tárolására használt fémből készült hordókat.

VIII.

Ellenőrzés

17. §

(1) Az OMH gyártás és használat közben köteles ellenőrizni, hogy a mérőeszközök megfelelnek-e a mérésügyi jogszabályok rendelkezéseinek.

(2) Az OMH ellenőrzésre jogosító igazolvánnyal ellátott dolgozói, bármely szerv — a fegyveres testületek kivételével — valamint bármely kisiparos vagy kereskedő üzemébe, telepére vagy helyiségébe engedély nélkül jogosultak belépni és ott mérésügyi ellenőrzést folytatni.

(3) Az Állami Kereskedelmi Felügyelet és a pénzügyőrség is köteles rendszeresen ellenőrizni azt, hogy a hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőeszközöket csak érvényes hitelesítési bélyeggel (okmánnyal) — valamint a jelzési kötelezettség alá tartozó hordókat csak érvényes jelzéssel ellátva hozzanak forgalomba és csak így használjanak. Szabálytalanság észlelése esetén az OMH-t tájékoztatniok kell.

IX.

Vegyes rendelkezések

18. §

(1) Az OMH által végzett típusvizsgálatok, alapmérőeszközvizsgálatok, mérőeszközhitelesítések és hordójelzések díjkötelesek.

(2) A díjak és pótdíjak összegét az OMH elnökének javaslata alapján — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — a pénzügyminiszter állapítja meg.

(3) A díjakat illeték módjára kell leróni.

(4) Azokért az egyes különleges mérésügyi munkákért, amelyeknek díját a pénzügyminiszter nem állapította meg, az OMH elnöke által a hivatali önköltség alapján megállapított díjakat kell fizetni.

(5) Típusvizsgálati, vizsgálati és hitelesítési díjat olyan bemutatott mérőeszköz után is fizetni kell, amelyről a típusvizsgálat, vizsgálat, illetőleg hitelesítés során megállapítást nyert, hogy a követelményeknek nem felelnek meg. Nem kell azonban díjat fizetni az olyan bemutatott mérőeszköz után, melyről a bemutatáskor rátekintéssel megállapítható, hogy nem felel meg a mérésügyi követelményeknek.

19. §

Minden mérőeszközt köteles annak előállítója nevével — vagy az OMH-nál bejelentett jelével — ellátni.

20. §

A különleges jelentőségű mérésekkel és mérésügyi vizsgálatokkal kapcsolatban a kérelmező vállalat által biztosítandó feltételeket esetenként az OMH elnöke állapítja meg.

21. §

(1) Szabálysértést követ el és háromezer forintig terjedhető pénzbírsággal sújtható, aki a mérésügyi jogszabályoknak meg nem felelő mérőeszközt hoz forgalomba.

(2) Szabálysértést követ el és ezer forintig terjedhető pénzbírsággal sújtható, aki

a) a gyártásra tervbevett új mérőeszköztípust a gyártás megkezdése előtt nem jelenti be az OMH-nak;

b) a magánháztartás kivételével a mérésügyi jogszabályoknak meg nem felelő mérőeszközt használ;

c) az általa javított vagy átalakított hitelesítési kötelezettség alá tartozó mérőeszközön a hitelesítési bélyeget nem semmisíti meg és nem gondoskodik újrahitelesíttetéséről.

(3) Szabálysértést követ el és ötszáz forintig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki

a) új hordót jelzés nélkül hoz forgalomba;

b) jelzési kötelezettség alá tartozó hordót érvényes jelzés nélkül használ;

c) az általa javított hordón a régi jelzés megsemmisítését és a hordó újrajeleztetését elmulasztja.

22. §

(1) Ez a rendelet 1961. január 1. napján lép hatályba. Hatálybalépésével a 13/1953. (III. 27.) M. T. számú rendelet 1—38. §-a, valamint 40—45. §-a, továbbá az 54/1954. (VIII. 20.) M. T. számú rendelet, a 28/1956. (IX. 7.) M. T. számú rendelet, valamint az 1067/1954. (VII. 27.) számú minisztetanácsi határozatnak az OMH-ra vonatkozó rendelkezései hatályukat vesztik.

(2) E rendelet végrehajtásáról az OMH elnöke gondoskodik

dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Megjegyzés: A rendeletben hivatkozott mellékleteket a Magyar Közlöny — f. év november hó 18-án megjelent — 102. száma tartalmazza.

Jogszabálymutató

1960. november 9-től 1960. november 22-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1027/1960. (XI. 4.) Korm. határozat	Budapest és környéke általános városrendezési tervének jóváhagyásáról.
	49/1960. (XI. 10.) Korm. rendelet	Az általános jövedelemadóról.
	3004/3/1960. (XI. 17.) Korm. határozat	A termelőszövetkezetek gazdasági megerősítéséhez és fejlesztéséhez nyújtott állami támogatásról.
	14/1960. (XI. 19.) P. M.	A jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 47. számú folyószámlájára).

60.52503 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

314.149

IX. (1960.) ÉVFOLYAM 20. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1960. DECEMBER 31

TARTALOM

			Oldal
Az Akadémia elnökének utasítása	13/1960. MTA (A. K. 13.)	A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról	129
Miniszteri utasítás	1/1960. (XII. 4.) P. M.—K. P. M.	A külföldre távozó belföldi rendszámú gépjárművek kötelező szavatossági biztosításáról	131
Közlemények			132
Jogszabálymutató			133

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Hatvany Lajos írónak 80. születésnapja alkalmából, a haladó magyar irodalom szervezése és támogatása terén végzett több mint félévszázados tevékenysége, valamint irodalomtörténeti kutatómunkája elismeréséül a

Munka Vörös Zászló Érdemrendje

kitüntetést adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 13/1960. MTA (A. K. 20.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról

A könyvtárügyről szóló 1956. évi 5. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat 34. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben — a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárhálózatáról az alábbi utasítást adom ki.

1. §.

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára hálózati központ.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézetek, kutató csoportok, kutató laboratóriumok, vállalatok (a továbbiakban: intézetek) könyvtárainak és az intézetekben folytatott dokumentációs tevékenységnek hálózati központja — tekintet nélkül az egyes könyvtárak gyűjtőkörére — a Magyar Tudományos Akadémia Központi Könyvtára (a továbbiakban: Akadémiai Könyvtár).

(3) Az Akadémiai Könyvtár ellátja az 1018/1956. (III. 9.) számú minisztertanácsi határozat 11. pontjában meghatározott feladatokat. Ennek keretében:

a) könyvtári szakszempontból összehangolja a hálózathoz tartozó könyvtárak fejlesztési terveit, állománygyarapítását;

b) megszervezi az intézeti könyvtárak belföldi és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzését;

c) a hálózat állományáról központi katalógusokat vezet;

d) összegyűjti a hálózaton belül a könyvtári munka tapasztalatait, és ezek felhasználásával módszertani segítséget nyújt az intézeti könyvtáraknak;

e) gondoskodik a könyvtári hálózat dolgozóinak könyvtári szakképzéséről és továbbképzéséről.

(4) Az Akadémiai Könyvtár

a) a 101/1960. (M. K. 1.) M. M. sz., valamint a 3/1960. MTA (A. K. 2.) számú utasítás értelmében végzi az akadémiai intézmények kiadványcseréjének egyeztetését és az akadémiai kiadványok cseréjének országos nyilvántartását és koordinálását;

b) irányítja a hálózat devizagazdálkodását, ennek érdekében felméri devizaszükségletét, devizát igényel és felosztja, a felhasználást nyilvántartja és ellenőrzi, a tőkés viszonylatban történt rendeléseket egyezteti és intézi;

c) végzi a nemzeti tulajdonba vett könyv- és periodikaanyag, valamint a cseretevékenységből és egyéb forrásokból származó könyv- és periodikaanyag szétosztását;

d) szakmai felügyeletet gyakorol az intézetekben folyó, a tudományos tájékoztatás körébe vágó egyéb tevékenységek felett (dokumentáció, bibliográfia stb.) és gondoskodik ezek összehangolásáról.

2. §.

(1) Az intézeti könyvtárak zárt jellegű tudományos szakkönyvtárak.

(2) Az intézeti könyvtárak feladata, hogy gyűjtsék, megőrizzék, feldolgozzák, feltárják és az intézet munkatársainak rendelkezésére bocsássák az intézet kutatási területére vonatkozó szakirodalmat (könyv, folyóirat, különlenyomat, kutatási jelentések, prospektusok, mikrofilmek stb.).

3. §.

(1) Az akadémiai könyvtárhálózat fejlesztése során arra kell törekedni, hogy a könyvtárak feladatai megfelelő színvonalon történő ellátása érdekében a könyvtárak elhelyezése és személyi ellátottsága tekintetében a következő irányelvek érvényesüljenek:

a) könyvtári elhelyezés:
2000 kötetnél nagyobb állomány esetében — külön könyvtárhelyiség;
5000 kötetnél nagyobb állomány esetében az intézeti kutatói létszámtól függően — külön olvasóhelyiség;

b) személyi ellátottság:
2000 kötetnél nagyobb állomány esetében — legalább 1 főhivatású könyvtáros;
5—10 000 kötetes állományig — legalább 2 főhivatású könyvtáros;
10 000 kötetnél nagyobb állománynál a kurrens periodikák és egyéb kiadványfajták (pl. térképek, mikrofilmek) figyelembevételével — további függetlenített könyvtárosokat (szükség szerint adminisztrátort, illetve raktárkezelőt) lehet alkalmazni.

(2) A függetlenített könyvtáros-munkakör betöltéséhez szükséges képesítés tekintetében a művelődésügyi miniszternek idevonatkozó rendelkezései az irányadók.

(3) Az intézeti könyvtárvezető kinevezéséhez, elbocsátásához és áthelyezéséhez előzetesen ki kell kérni az Akadémiai Könyvtár igazgatójának, mint a hálózati központ vezetőjének a véleményét.

(4) Abban az esetben, ha a jelen §. (1) bekezdés b) pontja szerint főhivatású könyvtáros alkalmazása nem indokolt, a könyvtár kezelésével az intézet valamely arra alkalmas munkatársát kell megbízni, és részére a könyvtári munkák elvégzéséhez szükséges időt biztosítani kell. A könyvtári munkák végzésére az intézet igazgatója írásban ad megbízást, amelyben meghatározza a kijelölt dolgozó feladatait. Azoknak a dolgozóknak, akik a könyvtár kezelésével kapcsolatos teendőket a hivatali idő alatt, félfüggetlenített minőségben látják el, többletdíjazás nem biztosítható.

(5) Kívánatos, hogy a könyvtári munkát félfüggetlenített minőségben ellátó dolgozó könyvtári minimumvizsgával vagy legalább annak megfelelő szakismeretekkel rendelkezzék.

4. §.

Az intézeti könyvtárak könyvállományukat a könyvtárügyről szóló 1956. évi 5. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1018/1956. (III. 9.) sz. minisztertanácsi határozat 6. pontja értelmében rendszeres időközben ellenőrizni kötelesek.

5. §.

Az intézeti könyvtárnak az intézeti munkaterv szerves részeként jóváhagyott évi munkaterv és költségvetés alapján kell működnie. Az intézet költségvetésében a könyvtár személyi és dologi kiadásairól, továbbá könyv- (és folyóirat) beszerzési és köttetési költségeiről is gondoskodni kell.

6. §.

Az intézeti könyvtárak a jelen utasítás mellékletét képező szervezeti szabályzat-minta alapján készítsék el az intézet szervezeti szabályzatával és ügyrendjével összhangban vagy ezeknek önálló fejezeteként saját szervezeti szabályzatukat és ügyrendjüket. A könyvtár szabályzatát és ügyrendjét az intézet igazgatója az Akadémiai Könyvtár igazgatójával, mint a hálózati központ vezetőjével egyetértésben hagyja jóvá.

7. §.

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1960. november 17.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

Melléklet a 13/1960. MTA (A. K. 20.) sz. utasításhoz.

Minta

az akadémiai hálózati könyvtárak szervezeti szabályzatához

1. §.

A könyvtár neve és címe.

.....
.....
.....

2. §.

A könyvtár jellege, vezetése és feladatai

(1) A könyvtár zárt jellegű tudományos szakkönyvtár.

(2) A könyvtár a Magyar Tudományos Akadémia ..... intézetének (csoportjának, laboratóriumának) keretében, közvetlenül az intézet igazgatójának felügyelete alatt működik.

(3) A Minisztertanács 1018/1956. (III. 9.) számú határozata értelmében az akadémiai intézmények tudományos szakkönyvtárainak (továbbiakban: könyvtári hálózat) központja a Magyar Tudományos Akadémia Központi Könyvtára (továbbiakban: Akadémiai Könyvtár). A hálózati központ szakmailag ellenőrzi és irányítja a hálózathoz tartozó könyvtárakat.

(4) Az intézeti könyvtárak a hálózati központ

által jóváhagyott egységes nyomtatványok és egységes nyilvántartások felhasználásával dolgoznak.

(5) A könyvtáros(ok) kinevezése az intézet igazgatójának jogköre. A könyvtárvezető kinevezéséhez előzetesen ki kell kérni az Akadémiai Könyvtárnak, mint hálózati központnak a véleményét.

(6) A könyvtár feladatai:

a) állományának gyűjtőköre által meghatározott gyarapítása és megőrzése;

b) anyagának katalógusok és egyéb könyvtári és dokumentációs eszközök általi elemző feltárása és az intézet munkatársainak rendelkezésére bocsátása.

(7) A könyvtár működéséről a szervezeti szabályzat alapján kidolgozott és jóváhagyott ügyrend intézkedik.

3. §.

(1) Az intézeti könyvtár állományának megőrzéséért a könyvtárvezető felelős.

(2) A könyvtárvezető az intézeti szükségletnek megfelelően, az Akadémiai Könyvtárral, mint hálózati központtal egyetértésben kidolgozza a könyvtár éves munkatervét, amelyet az intézet igazgatója hagy jóvá. Az év végén a könyvtár munkájáról összefoglaló jelentésben számol be az intézet igazgatójának és a hálózati központnak.

(3) A könyvtárvezető és az intézeti gazdasági vezető közös felelőssége, hogy az intézet részére beszerzett könyv-, periodika- és egyéb dokumentációs anyag először a könyvtárba kerüljön; azok csak szabályszerű állománybavétel után bocsáthatók a kutatók rendelkezésére.

4. §.

Annak érdekében, hogy a könyvállomány gyarapítása a könyvtár rendeltetésének megfelelően történjék és hogy az intézeti kutatás szempontjai megfelelően érvényesüljenek a tudományos tájékoztató munkában, célszerű a könyvtár mellett könyvtári bizottságot létrehozni. Ennek tagjait az intézet igazgatója bízza meg. A bizottság összetétele lehetőség szerint: egy tudományos osztályvezető (a bizottság vezetője), a könyvtárvezető, egy—három tudományos munkatárs. Ügyrendjét maga állapítja meg.

5. §.

A könyvtár gyűjtőköre

(Az intézetek dolgozzák ki)

6. §.

A könyvtár állományának tagolódása

A könyvtár állománya négy részre tagolódik:

a) könyvek,

b) periodikák,

c) különlenyomatok, kutatói jelentések,

d) mikrofilmek és egyéb dokumentumok (térképek, prospektusok).

7. §.

A könyvtár használata

(1) Külső (nem intézeti munkatárs) kutató csak saját intézetének (munkahelyének) vezetője által aláírt, bélyegzővel ellátott javaslata felmutatása mellett kölcsönözhet, illetve kutathat a könyvtárban. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az Intézet állományába tartozó dolgozókra.

(2) Indokolt esetben a könyvtár anyagából kölcsönözhet más könyvtárnak, illetve kutatónak is.

(3) A könyvek kölcsönzési ideje legfeljebb három hónap. Ez indokolt esetben, ha a műre másnak szüksége nincs, meghosszabbítható. Folyóiratokat, beérkezésük után két hétig nem lehet kikölcsönözni; ez időpont után kölcsönözhetők, legfeljebb három heti időtartamra, azzal a megszorítással, hogy a kölcsönző a kikölcsönzött példányokat tartozik munkaidő alatt az intézetben tartani. Régebbi évfolyamú folyóiratok kölcsönzésére a könyvekkel kapcsolatos szabályok érvényesek.

(4) Nem kölcsönözhetők a kézi- és segédkönyvtári művek (bibliográfiák, szótárak, lexikális művek stb.).

(5) A kutató a használt művekért teljes anyagi felelősséggel tartozik. A megrongált, vagy elveszett műveket eredetiben, vagy az eredeti méretnek megfelelő fotómásolatban kell megtérítenie.

(6) Az intézeti könyvtárak az Országos Széchenyi Könyvtáron és az Akadémiai Könyvtáron, mint hálózati központon keresztül kapcsolódhatnak a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzésbe.

a) Az intézeti könyvtárak külföldi könyvtárközi kölcsönzést az Országos Széchenyi Könyvtáron és az Akadémiai Könyvtáron keresztül bonyolíthatnak. Nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés keretében érkezett anyagot a bekérő könyvtár csak saját helyiségén belül használhat, illetve használtathat. Az ilyen anyag biztonságáért, illetve épségéért a könyvtárvezető személyében felelős.

b) Az Akadémiai Könyvtár — abban az esetben, ha a keresett mű máshol nem található — rövid időre az intézeti könyvtár könyvanyagából mind belföldi, mind a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés céljára igényelhet.

Miniszteri rendeletek

A pénzügyminiszter, a közlekedés- és postaügyi miniszter és a külkereskedelmi miniszter 1/1960. (XII. 4.) P. M.—K. P. M.—Kk. M. számú

együttes rendelete

a külföldre távozó belföldi rendszámú gépjárművek kötelező szavatossági biztosításáról

Az 1/1959. (I. 3.) Korm. számú rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeljük:

1. §.

(1) Az 1/1959. (I. 3.) Korm. számú rendelet 2. §-ában foglalt rendelkezések a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság területére történő vagy területét érintő utazásokra vonatkozóan 1960. évi december hó 15-én lépnek hatályba. Ettől az időponttól kezdve az említett államok területére távozó vagy azokon áthaladó, belföldi rendszámmal

közlekedő gépjármű a Magyar Népköztársaság határát csak az esetben lépheti át, ha az üzemben tartó, az érintett államok területére érvényes nemzetközi gépjárműbiztosítási kártyával (Zöld Kártyával) rendelkezik.

(2) A biztosítási kártyát az Állami Biztosító igazgatóságai szolgáltatják ki.

2. §.

(1) A gépjárművek üzembentartói részére a kártya azt igazolja, hogy gépjárműszavatossági biztosításuk van, amely az 1. §. (1) bekezdésében felsorolt államok területén a kiállítás napjától a feltüntetett napig — többszöri határátlépés esetén is — érvényes.

(2) A kártya kiszolgáltatása előtt a biztosítási díjat meg kell fizetni. A díjak több állam területére érvényes kártya esetén is egységesen a következők:

	15 napra	1 hónapra
	forint	
személygépkocsi	40	70
tehergépkocsi pótkocsi nélkül	50	90
tehergépkocsi pótkocsival	60	100
autóbusz	80	140
vontató	30	50
motorkerékpár	10	20

Minden további megkezdett 15 napra, a 15 napra megállapított díjat kell megfizetni.

(3) Ha az üzembentartó a 30/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelettel bevezetett kötelező biztosítás hatálya alá tartozik, vagy az Állami Biztosítóval kötött érvényes gépjárműszavatossági biztosítással rendelkezik, a kártya kiszolgáltatása előtt kiegészítő biztosítási díjként a (2) bekezdésben meghatározott díjak felét kell megfizetnie.

(4) A magyar állami szervek, intézmények és vállalatok részére a kártyát díjmentesen kell kiszolgáltatni. Az ezek által okozott gépjárműszavatossági károk a 220/1957. (P. K. 53.) P. M. utasítás rendelkezései szerint az állami költségvetést terhelik.

3. §.

(1) Az 1. §. (1) bekezdésében felsorolt államok területén felmerült kárt az üzembentartó köteles rendezés végett a biztosítási kártyán megnevezett illetékes biztosító intézethez haladéktalanul, tájékoztatás céljából pedig a kártyát kiszolgáltató Állami Biztosító igazgatóságához hazaérkezését követő 2 napon belül — de legkésőbb a kár keletkezésétől számított 3 napon belül — bejelenteni.

(2) Az Állami Biztosító a károkat az érdekelt állam területén érvényes rendelkezések szerint fedezi.

4. §.

(1) A 2/1959. (IV. 8.) P. M.—K. P. M.—Kk. M. számú rendeletnek a Csehszlovák Köztársaság területére való utazással kapcsolatos rendelkezései, továbbá a rendelet 1. §.-ának (2) bekezdése hatályát veszti, a 2. §-ának (2) bekezdése pedig e rendelet 2. §-a (2) bekezdésének megfelelően módosul azzal, hogy biztosítási bizonylat és kártya egyidejű kiszolgáltatása esetén a díjat csak egyszeresen kell megfizetni.

(2) A 113/1959. (P. K. 6.) P. M. számú utasítás hatályát veszti, a 220/1957. (P. K. 53.) P. M. számú utasítás 4. §.-a pedig azzal a rendelkezéssel egészül ki, hogy a *d)* és *e)* pontjában említett szerveknek e rendelet 1. §. (1) bekezdésében felsorolt államok és a Német Demokratikus Köztársaság területén felmerülő gépjárműszavatossági kárait az állami költségvetés terhére meg kell téríteni.

5. §.

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Polonyi Szücs Lajos s. k.,
a pénzügyminiszter első helyettese.

Dr. Csanádi György s. k.,
a közlekedés és postaügyi miniszter első helyettese.

Mulató János s. k.,
a külkereskedelmi miniszter első helyettese.

Közlemények

Közlemény

a radioizotóp laboratóriumok tervezéséről

Az Egészségügyi Minisztérium az Országos Tervhivatallal egyetértésben a radioizotóp laboratóriumok tervezésével kapcsolatban az alábbiakra hívja fel a beruházók figyelmét:

A Gazdasági Bizottság a 10 133/1959. GB. számú határozatában (hivatalos lapban nem jelent meg) elrendelte, hogy radioizotóp laboratóriumot csak az Iparterv (Budapest, V., Deák Ferenc u. 10.) tervezhet. E rendelkezés értelmében az Egészségügyi Minisztérium csak olyan radioizotóp laboratórium tervet fogad el bírálatra, illetve csak olyan terv kivitelezéséhez járul hozzá, amelyet az Iparterv készített.

(Egészségügyi Minisztérium 58 812/1960. V/2.)

A Magyar Tudományos Akadémia Gazdasági Titkárságának elnevezése — 1961. január hó 1-i hatállyal — a Magyar Tudományos Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkárság elnevezésre változik.

MTA Könyvtára Periodika 2799/19 63 sz.

Jogszabálymutató

1960. november 23-tól december 15-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	52/1960. (XI. 22.) Korm. rendelet	A tanácsok községfejlesztési munkájára vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről.
	53/1960. (XI. 22.) Korm. rendelet	A lakbérpótlékról, az albérleti és ágybérleti díjról szóló 3/1960. (I. 10.) Korm. számú rendelet módosításáról.
	54/1960. (XI. 27.) Korm. rendelet	A telekkönyvről.
	27/1960. (XII. 11.) F. M.	A növénytermelési szerződéssel kapcsolatos vitás ügyek elintézésére jogosult szervek és szakértők kijelöléséről.
Pénzügyi Közlöny	168/1960. (P. K. 25.) P. M.	A vállalatfejlesztési alap képzésére és felhasználására vonatkozó szabályok módosításáról.
Tervgazdasági Értesítő	24/1960. (Tg. É. 23.) O. T.	A kutató és fejlesztő intézetek 1961. évi kutatási terveinek kidolgozásáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest, V., József nádor tér 1.) és bármely postahivatalnál. Előfizetési díj 1/4 évre 12 forint. Csekkszámlaszám: egyéni 61.257, közületi 61.066 (vagy átutalás az MNB 48. számú folyószámlájára).

60.52604 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MTA Könyvtár
Periodika
/12